Pentru părinți

MARILE PROBLEME ALE MICILOR GENII

Copilul dv. este vioi, citește mult și înțelege totul repede? Fiți mîndri de acest lucru, dar și foarte atenți, vă îndeamnă psihologii, pentru că ceea ce pare un noroc devine un handicap dacă copilului nu i se cunoaște și recunoaște reala valoare. Există copii ce au un talent particular ce trebuie cunoscut și valorificat. Sînt alții care sînt înaintea celorlalți copii de aceeași vîrstă în privința limbajului, logicii, înțelegerii, creativității. Ei reprezintă 5% din populația infantilă și sînt definiți copii precoce. Este firesc să vă întrebați cum îi recunoașteți? Portretul ideal este cel al unui copil vioi, care reușește fără efort, este dotat cu o memorie excelentă, este curios, pasionat, capabil de o mare concentrație. Este copilul care a vorbit repede și are un vocabular surprinzător de bogat. A învățat să citească înainte de a merge la școală. Citește mult și rapid. Este pasionat de dicționare și enciclopedii. Foarte curios, pune întrebări originale. Are o mare putere de concentrare și de observație. Preferă compania adulților, sau a copiilor mai mari decît el. Are simțul umorului extrem de dezvoltat. Sensibil la nedreptăți, are înțelegere pentru ceilalți. Are mari înclinații spre logică și raționamente corecte. Este înzestrat cu un caracter energic. Este un copil independent, solitar și imaginativ.

Iată însă care sînt pericolele ce pîndesc un asemenea copil. În primul rînd, accentuează psihologii, copilul precoce are nevoie de a fi sprijinit în evoluția sa. Cu cît este mai diferit de copiii de vîrsta sa, cu atît riscul de a apărea tulburări de comportament este mai mare. Cum se dezvoltă mai repede decît colegii săi, îi este greu să-și facă prieteni. Cei de aceeași vîrstă i se par prea mici, iar cei cu care îi place lui să discute îl tratează ca pe un copilaș. În aceste condiții devine solitar sau caută compania adulților.

La școală, dacă se repetă ceea ce el știe deja există riscul de a se plictisi și de a i se inhiba competențele. Copilul va trebui încurajat să mențină ritmul său.

În sfîrșit, chiar dacă mintea lui este strălucitoare, un copil precoce își menține totuși vîrsta afectivă. La 8 ani este încă mic, chiar dacă judecă precum unul mare. Paradoxal, nevoile sale afective dau imaginea unui imatur. Este limpede, nu este ușor de crescut un mic geniu ce necesită multă disponibilitate. În plus, un astfel de copil foarte exigent este adesea fragil. Pentru a face față curiozității sale ar fi util să îl înscrieți într-un club de informatică, să urmeze cursuri de limbi străine, etc. Mai mult, este de dorit să faceți astfel încît să întîlnească copii de vîrsta sa cu înclinații și performanțe în alte domenii: sport, activități artistice etc. Va constata astfel că nu treceț totul doar prin inteligența logică și s-ar putea să i se dezvolte sentimentul prieteniei și solidarității.

Adevărat sau Fals?

Medicamentele și sarcina

Cîteva detalii, mai întîi despre folosirea analgezicelor și a antiinflamatoarelor nesteroidiene. Salicilatul de sodiu și acidul acetilsalicilic (aspirina) sînt considerate nepericuloase. Totuși riscul teratogen pentru fătul uman este foarte controversat. Oricum acest tip de medicamente sînt utilizate de femeile însărcinate foarte frecvent. O doză de 0,65 g de acid acetilsalicilic dublează timpul de sîngerare, scade factorul coagulării în cîteva zile și crește riscul hemoragic neonatal (hematurie, melenă, hemoragie intercerebrală) în caz de travaliu prelungit sau riscul de hemoragie placentară. Mai mult, salicilații determină o ușoară creștere a mortalității perinatale, o scădere a greutății la naștere și un sindrom de detresă respiratorie. La mamă, salicilații în doză mare (mai mult de 3 g) prelungesc sarcina și travaliul (inhibă sinteza de prostaglandină).

Totuși, aspirina în doză foarte mică asociată cu dipiridamol (Persantine) se utilizează pentru prevenirea complicațiilor hipertensiunii arteriale gravidice. Trecerea transplacentară a salicilaților este rapidă.

Iată ce se știe azi despre administrarea antiinflamatoarelor nesteroidiene
Indometacinul (indocidul) are efect teratogen la specia umană. Riscurile perioadei perinatale se datorează efectului inhibitor asupra sintezei de prostaglandine. În 1-3% din cazuri determină la făt închiderea prematură a canalului arterial care se poate însoți în cursul perioadei neonatale de hipertensiune arterială pulmonară.

La mamă, în afară de reacțiile alergice se observă grețuri, cefalee, amețeli dar mai ales cazuri grave de ulcerație și de perforație gastro-intestinală. Pot, de asemenea, agrava stările psihice și epilepsia. Indometacinul traversează placenta. Aceste riscuri fac ca medicamentele menționate să nu fie utilizate în apropierea termenului nașterii.

Cu toate acestea indometacinul poate constitui o armă eficace pentru prevenirea nașterii premature, atunci cînd betasimpaticomimeticele sînt contraindicate (diabet, tulburări de ritm, hipertensiune) sau sînt prost tolerate (tahicardie). Asocierea celor două medicamente este de altfel posibilă. Sînt necesare cîteva precauții de utilizare: nu mai mult de 200 mg/zi (per os sau în supozitoare); se oprește administrarea la 35 de săptămîni de gestație și se păstrează un interval de o săptămînă între oprirea tratamentului și naștere. Este necesară o supraveghere neonatală în centru specializat.

Încă o dată se demonstrează că medicamentul rămîne o armă cu două tăișuri...

Dr. MARIA BARI
Medic primar, Spitalul Clinic Filantropia

INDISCREȚII

Șarm irezistibil

Prințul Albert de Monaco, aflat în vacanță în Uruguay pare a fi sedus de frumusețea și șarmul Valeriei Mazza, top model argentinian. Extrem de cunoscută în America Latină, noul star al Agenției Elite accelerează bătăile inimii prințului. Oricum, indiscreții nu uită să-l avertizeze pe răsfățatul femeilor frumoase ale planetei că Alejandro, proaspătul soț al Valeriei nu este departe și... veghează.

Regele bunic...

...Juan Carlos al Spaniei pare a fi extrem de încîntat de acest statut. Fiica sa, Elena, și soțul său, Jaime, îi picură în suflet din gingășia fiului lor, micuțul Filipe Juan.

O bucurie nu vine niciodată singură...

După trimful în „Titanic" Kate Winslet a jucat și rolul cel mai important al vieții sale: acela de mireasă. În cea mai desăvîrșită discreție, la sfîrșitul anului trecut s-a căsătorit cu asistentul de regie Jim Threapleton (25 ani). Cei doi s-au întîlnit întîia oară cu un an în urmă, în Maroc, la turnarea unui film, iar Kate mărturisește că este vorba de o... dragoste la prima vedere...

Dosarele frumuseții

Se apropie primăvara și nu se poate să nu vă doriți o mică schimbare în înfățișarea dv. Nu vă sugerăm să adoptați o nouă nuanță a părului, deși, dacă vă surîde ideea o puteți face liniștită. Intenția noastră era de a vă arăta cum, cu aceeași tunsoare puteți realiza cu ușurință

3 variante de coafuri

Este o tunsoare ce se pretează la schimbări ale liniei pieptănăturii, dictate, eventual, de starea dv. de spirit.

1. Prima este o pieptănătură tonică, ce sugerează un aer de tinerețe. În plus, este ușor de realizat. Aplicați spumă pe tot părul pentru a obține volumul adecvat. Uscați părul fără perie, dînd linia dorită trecînd doar

pulverizat în final va face să se mențină linia.

degetele prin păr. Dați șuvițele laterale după urechi și fixați-le cu puțin gel.

2. A doua variantă dă senzația unui păr ondulat natural. Efectul acesta îl puteți obține folosind o perie rotundă. Un nor de lac fixativ

3. Dacă doriți să apăreți într-o zi cu părul drept, neted, o puteți face folosind o perie plată. Bretonul va accentua șarmul datorat noii pieptănături.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Gastronomice congelator.

De această dată doamna Matilda Tudoriu din Cluj-Napoca ne propune...

...DULCIURI DE SEZON DIN FRUCTE EXOTICE

● *Înghețată de Kiwi*

Sînt necesare: 2 kiwi, 50 g lapte concentrat, 1 linguriță de sirop.

Cojiți fructele și pasați-le cu mixerul. Adăugați apoi laptele concentrat și siropul și amestecați bine totul. Turnați compoziția într-o cupă și puneți-o în congelator.

● *Brînză de vaci cu mandarine*

Sînt necesare: 2-3 mandarine, 70-80 g brînză de vaci, 1 linguriță de suc de lămîie, 1 linguriță de miere, 1 linguriță de lapte, 1 linguriță de frișcă.

Iată și modul de preparare: puneți brînza de vaci într-un vas, apoi amestecați-o cu laptele și mierea. Luați mandarinele și tăiați-le bucățele. Încorporați în compoziția cu brînză de vacă și amestecați bine. Decorați, la urmă, cu frișcă.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc A. O. și sufăr de artroză, genunchii și articulațiile coxofemurale fiind foarte afectate, consecințele traducîndu-se în dureri mari și limitarea mișcărilor. La fel de supărătoare sînt și celelalte maladii de care sufăr: spondiloză, anexită, astenie, cu tulburări de somn și hipertensiune arterială (210/140 mmHg). Din fericire după prima serie de tratament bioenergetic efectuat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională m-am simțit atît de bine încît sînt convinsă că acesta este remediul pentru restabilirea sănătății mele..."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 7

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 20 martie 1999 ●

Programări la telefon: 6862046

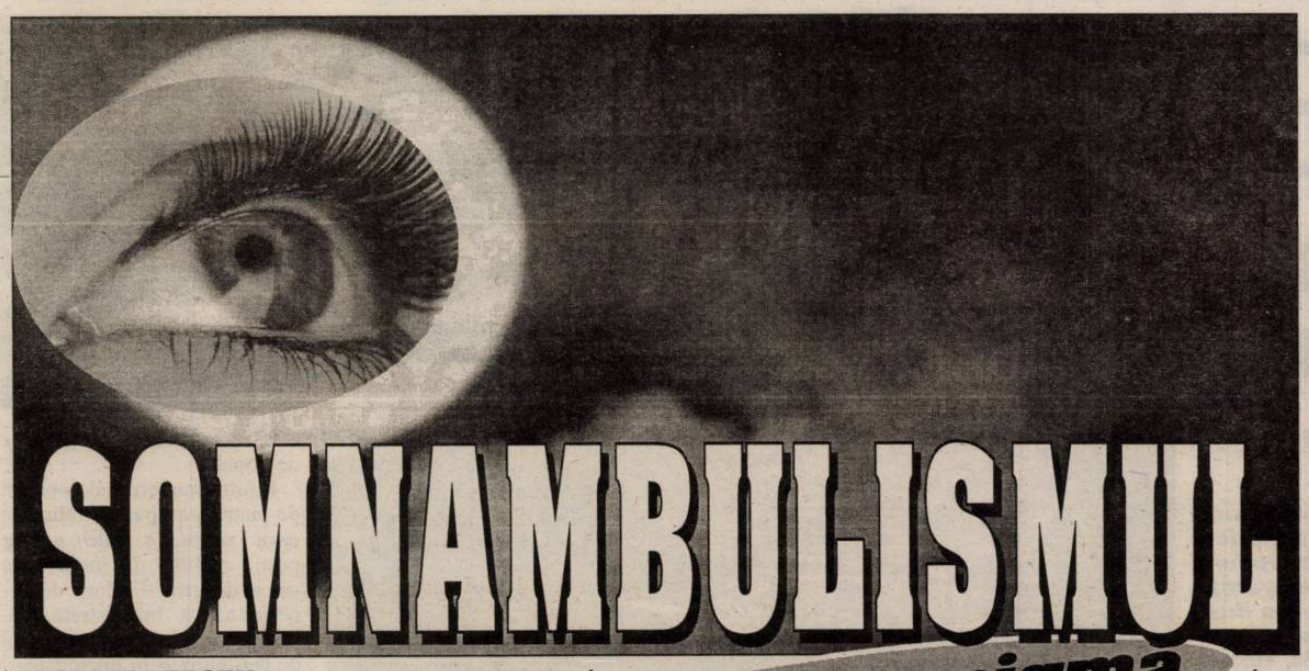

SOMNAMBULISMUL

încă o enigma

ARCADIE PERCEK

Cum în apropiata lună martie vom avea de două ori Lună plină, prima dată pe întîi ale lunii, şi a doua pe 31, fapt care se întîmplă la opt decenii, înseamnă că avem o şansă în plus de a-i studia, eventual pe propria piele sau a celor din jur, influenţele. În articolele trecute am vorbit despre unele din aceste influenţe. În acesta de faţă, vom zăbovi asupra altora, în special asupra acelora ce ţin de sistemul nervos, în general, şi de somn, în particular.

În acest sens vom sublinia faptul că un cercetător francez, care a aprofundat mult timp aceste influenţe, anume neurologul J. Marchand, a sesizat, încă de multă vreme, influenţele selenare în ceea ce priveşte declanşarea crizelor nervoase, în general, şi a acelora epileptice, în particular. Un alt cercetător, de data aceasta din SUA, şi anume H. Rosewater, a sesizat la rîndul său influenţe similare în ceea ce priveşte apariţia insomniilor ca şi a altor tulburări ale somnului.

Dar cea mai importantă dintre aceste influenţe pare a ţine de ceea ce se cunoaşte în medicină cu denumirea de lunatism sau somnambulism, acest ultim termen folosit în mod curent provenind de la cuvintele latineşti somnus care înseamnă somn şi ambulare - a merge - termen care desemnează acea tulburare de conştiinţă de tip crepuscular, care apare în timpul somnului, caracterizată prin păstrarea de către cel în cauză a posibilităţii de a executa acte motorii dintre cele mai complexe ca mersul pe o streaşină, pe garduri, pe diverşi parapeţi sau pe alte locuri situate la înălţime, pe care teoretic s-ar putea merge, toate acestea avînd loc în timpul somnului.

Fiţi atenţi în special în luna martie - că somnambulii, care pot fi şi proprii dv. copii, se trezesc din somn în special în lunile cu lună plină, iar în martie, cum v-am mai spus, avem două asemenea ocazii, de unde şi bănuitele influenţe selenare pe această linie, cei în cauză dedîndu-se, după cum am văzut mai sus, la activităţi automate dintre cele mai variate şi dintre cele mai dificile, toate efectuîndu-se cu ochii deschişi şi cu privirea fixă.

Spectacolul contemplării unui somnambul în plină criză este pe cît de impresionant, pe atît de straniu şi de derutant. Se consideră de către cercetătorii care au aprofundat acest aspect al patologiei umane, că starea crepusculară menţionată predomină, în ceea ce priveşte sexul, la băieţi, putîndu-se însă întîlniri şi la fete, cînd, după o perioadă de deambulaţie, cum denumesc medicii mersul în condiţiile somnambulismului, care durează de la cîteva minute pînă la o jumătate de oră, cel în cauză revine în mod spontan la patul său, sau lăsîndu-se în acest scop ghidat, în mod foarte docil de către altcineva şi, ceea ce este şi mai interesant, afişînd a doua zi o amnezie totală asupra a toate cîte s-au întîmplat în legătură cu persoana sa.

Nu există încă, cel puţin pînă la ora actuală, un acord unanim în ceea ce priveşte identificarea substratului etiologic, deci cauzal al acestei stranii tulburări de somn, motiv pentru care *somnambulismul continuă încă să rămînă o enigmă pentru ştiinţă în general şi pentru ştiinţele medicale în particular,* indiferent de toate studiile - şi acestea nu sînt deloc puţine - care s-au efectuat pînă în prezent în acest domeniu. Or, această problemă este, totuşi deosebit de importantă din moment ce *această severă tulburare de somn, care este lunatismul sau somnambulismul, este foarte importantă deoarece afectează în jur de 18% dintre copiii între 5 şi 12 ani, ca şi pe 1-6% dintre adulţi situaţie care-i aduce uneori la disperare pe cei din preajma lor,* pentru că pune în pericol viaţa celor afectaţi de această boală.

9 metode tradiţionale pentru a scăpa de gripă

Deşi epidemia de gripă este o problemă de sănătate extrem de serioasă prin numărul mare de cazuri înregistrate şi gravitatea unora dintre formele de manifestare sau complicaţii, tradiţia populară rămîne ataşată vechii zicale (pe care unii dintre medicii care vor să inspire pacienţilor o doză suplimentară de optimism o aprobă) conform căreia gripa se vindecă în şapte sau cel mult zece zile indiferent că este tratată sau nu. Cu toate acestea, e de preferat să ţinem seama pe de-o parte de prescrierile medicale, iar pe de alta de tradiţionalele „leacuri băbeşti". Să ne amintim cîteva dintre ele:

1. *Suflaţi-vă nasul cît mai des şi mai bine!* Eliberarea nărilor de secreţiile acumulate este deosebit de importantă pentru evitarea unei complicaţii care dă multă bătaie de cap, e

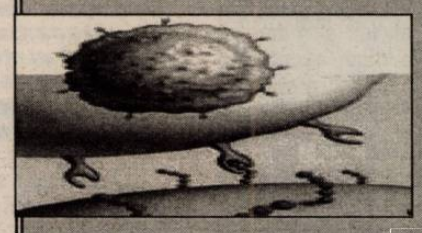

vorba de otita medie. Nu încercaţi să eliberaţi ambele nări deodată, ci pe rînd, presînd uşor cu degetul în timp ce vă suflaţi nasul.

2. *Folosiţi o soluţie de apă călduţă cu sare pentru desfundarea nasului!* Puteţi repeta operaţiunea de 2-3 ori pe zi.

3. *Consumaţi supă de găină!* Aşa spun sfaturile din bătrîni. Supa fierbinte desfundă nasul, calmează durerile de gît şi tusea sîcîitoare. Cercetătorii vin cu o explicaţie ştiinţifică: datorită aburilor şi a proteinelor care conţin aminoacidul numit cisteină, secreţiile se dizolvă şi se elimină mai uşor.

4. *Faceţi gargară!* Pentru gargară se pot folosi diferite soluţii: apă călduţă cu sare; lichide astringente cum ar fi ceaiuri cu un conţinut ridicat de tanin; un decoct preparat dintr-o lingură de frunze de zmeură, două ceşti de apă fierbinte, o linguriţă de miere. Lăsaţi frunzele în apa fierbinte timp de zece minute, strecuraţi lichidul, adăugaţi mierea, apoi lăsaţi să se răcească pînă la temperatura camerei.

5. *Beţi cît mai multe lichide.* Gripa produce organismului o pierdere importantă de apă şi substanţe minerale. Evitaţi deshidratarea consumînd minimum doi litri de lichide pe

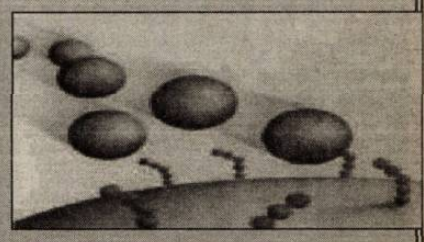

zi, sub formă de ceaiuri calde, supe, sucuri de legume şi fructe. Reperul pentru un consum rezonabil de lichide pe zi este culoarea urinei, care nu trebuie să fie închisă.

6. *Faceţi băi calde şi, eventual, de aburi!* Apa caldă ajută organismul să se relaxeze şi pielea să-şi recîştige umiditatea. Dacă nu sînteţi obişnuiţi cu baia de aburi, sau alte boli de care suferiţi nu vă permit să apelaţi la acest procedeu ori nu beneficiaţi de confortul necesar, apelaţi măcar la inhalaţii de aburi . Dacă vă plac aromele, adăugaţi în apa fiartă sare mentolată sau cîteva picături de ulei de eucalipt, brad, trandafir sau ciubotica cucului (3-4 picături la un litru de apă). Inhalaţi aburii de 2-3 ori pe zi.

7. *Aplicaţi comprese calde pe piept,* avînd însă grijă să nu produceţi arsuri; senzaţia trebuie să fie de căldură plăcută, de uşurare a respiraţiei şi calmare a durerilor pectorale!

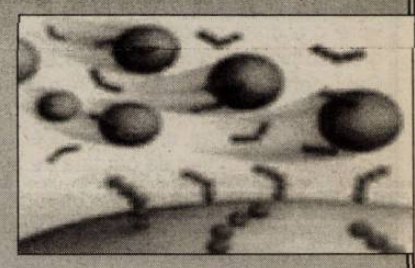

8. *Apelaţi la unul dintre membrii familiei să vă facă masaj!* Masajul relaxează, calmează durerile musculare care însoţesc de obicei gripa şi creează un sentiment de confort fizic şi psihic.

9. *Dormiţi cu capul mai sus decît obişnuiţi* pentru a ajuta eliminarea secreţiilor din căile respiratorii!

Datorită invenţiei lui Gheorghe Giurgiu

PSORIAZISUL POATE FI VINDECAT CU PLANTE

Avînd în vedere că sute de cititori ne-au telefonat, ne-au scris şi ne-au contactat pe Internet pentru a afla mai multe amănunte despre acest nou tratament, l-am contactat pe dl. Gheorghe Giurgiu şi am obţinut acest micro-interviu prin intermediul poştei electronice.

- Cum aţi ajuns la ideea tratamentului psoriazisului cu Deniplant?

- Am ajuns la formula ceaiului **Deniplant** după ce, bolnav fiind de psoriazis timp de 7 ani, m-am autotratat cu el şi de 15 ani boala nu a mai recidivat. Drept urmare am primit un brevet de invenţie din partea OSIM Bucureşti. Brevetul este secret deoarece intenţionez să vînd licenţa acestei descoperiri.

- O întrebare care revine des din partea cititorilor noştri este aceasta: unde se găseşte Deniplantul?

- **Deniplant** se găseşte numai la sediul Fundaţiei Speranţa. Nu se găseşte în farmacii pentru că nu are avizul Institutului de control al medicamentelor. Acest aviz este condiţionat de deconspirarea secretului formulei. Dar, fiind o pulbere de plante, acest ceai poate fi catalogat şi drept ceai alimentar.

- Şi vîndut în alimentare?

- Exact. Cel care va cumpăra licenţa va trebui să obţină certificatul fitosanitar toxicologic pentru a-l comercializa.

- Pentru tratamentul cu Deniplant bolnavii au nevoie de un prediagnostic?

- Nefiind medic de profesie este necesar un prediagnostic pus de un medic dermatolog. Dacă nu există acest prediagnostic, noi avem posibilitatea ca la cabinetele Fundaţiei *Mirabilis* cu care colaborăm, persoanele care doresc pot fi consultate de către un medic dermatolog.

- Cum pot ajunge persoanele suferinde de psoriazis la dumneavoastră?

- Cei care doresc să urmeze tratamentul cu **Deniplant**, şi amintesc că acest ceai acţionează asupra cauzei interne care produce această boală şi din acest motiv nu e nevoie de unguente sau alte medicamente şi nici de regim alimentar, se pot adresa pentru programări la telefon 01/628.33.42 sau mobil 094/82.78.81, sau direct la sediul Fundaţiei Medicale *Speranţa* care se află pe str. Crinul de pădure nr.3, bloc G6, scara A, etaj 5, ap.61, sector 6, Bucureşti.

- Am înţeles. O ultimă întrebare: Cît costă tratamentul?

- Pentru a veni în sprijinul pacienţilor, anul acesta Fundaţia Medicală *Speranţa* a iniţiat un program promoţional, în sensul că pacienţii care se prezintă la sediul Fundaţiei vor primi gratuit tratamentul pentru prima lună. Cei care se conving şi doresc să continue tratamentul, vor primi ceaiul în schimbul unor donaţii făcute Fundaţiei, care, fiind o organizaţie neguvernamentală, nu beneficiază de fonduri alocate de la guvern.

- Vă mulţumesc pentru amănunte în numele cititorilor şi sper ca cei loviţi de această boală să poată fi ajutaţi de acest tratament naturist.

GEORGE CUŞNARENCU

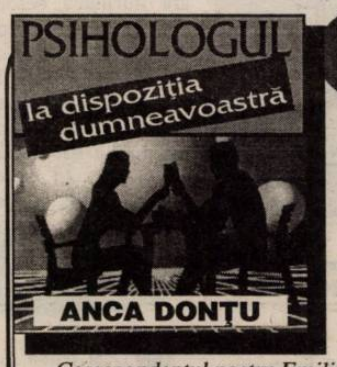

Numai cei care luptă răzbesc!

- Corespondentul nostru Emilian revine cu o nouă scrisoare tulburătoare, ridicînd probleme care sîntem siguri că vor interesa un mare număr de cititori. Inclusiv pentru faptul că ele sînt legate şi de o altă preocupare cu o profundă semnificaţie: comunicarea interumană.

- Dragă Emilian, îţi mulţumim pentru urări şi sperăm ca şi tu să ai un an nou fericit, în care să te regăseşti şi să ai parte de prieteni adevăraţi, aşa cum meriţi. De fapt, poate există deja un început pentru tine, pentru că am primit o scrisoare din partea unei cititoare, care s-a „identificat" cu tine, cu problemele tale, şi ar dori să corespondaţi pentru a vă ajuta reciproc. De fapt, ea s-a oferit „să te ajute, pentru a se ajuta pe sine". Spune-ne, ce părere ai?

În al doilea rînd, aş vrea să-ţi spun că *toate scrisorile pe care le primim sînt importante pentru noi,* deci şi ale tale, dar încercăm să vă răspundem în ordinea în care ne scrieţi, pentru ca nimeni să nu fie nevoit să aştepte prea mult.

Constat că bănuielile mele privind relaţiile cu părinţii tăi (în special tata) s-au confirmat. Aceasta explică faptul că eşti dezorientat şi, de ce să nu spun, uşor de „folosit" de mama ta, care, probabil, se resimte şi mai mult în urma pierderii soţului. Ce ar fi de făcut? Dacă pînă acum nu ai luat o poziţie fermă, dacă nu ai ştiut să spui „nu", asta nu înseamnă că nu poţi să începi acum. Totul este să realizezi că trebuie să îţi trăieşti viaţa ta şi că oricît de dator i-ai fi mamei tale pentru că te-a născut şi te-a crescut, ea nu poate trăi acum prin tine şi nu este firesc să o laşi să facă acest lucru. Poate ar trebui şi mama ta să apeleze la un ajutor, de la un sfat într-o revistă cum este aceasta, pînă la o consiliere psihologică sau chiar psihoterapie, la un cabinet din cadrul unui spital din apropiere. Tu ai destul de multe probleme cu timiditatea, cu lipsa de prieteni, pentru a-ţi însuşi şi problemele mamei tale. Este firesc în condiţiile astea să simţi ce simţi, să nu mai poţi continua. Dar fă ceva! Sau poate îţi convine, fără a fi conştient, să îţi dedici timpul mamei tale, pentru a nu trebui să „lupţi" cu timiditatea ta? Faptul că nu ai timp pentru tine este un alibi?

Dacă nu, atunci trebuie să ai curajul să îi explici mamei tale că vrei să îţi trăieşti viaţa, să ai libertatea de a veni acasă oricînd, cu condiţia să o anunţi că vei întîrzia etc. Probabil că va riposta la început, dar dacă tu vei fi hotărît, nu va avea de ales! Nu spun să o neglijezi, dar nici să te transformi într-un „sclav", mereu la dispoziţia ei.

Tu nu trebuie să preiei rolul tatălui tău, trebuie să fii doar tu însuţi şi să încerci să-ţi scoţi la iveală părţile bune, să ţi le cultivi şi să încerci să-ţi stăpîneşti slăbiciunile. Adică să te modelezi, să te „autoperfecţionezi", dar rămînînd TU!

Poate că oamenii nu realizează că tu ai un rol în viaţa lor, dar asta nu înseamnă că tu „nu eşti folositor". Nu trebuie să primeşti confirmările pentru acţiunile tale. Ele sînt bune sau rele în sine, nu prin faptul că sînt recunoscute ca atare. Tu te afli de fapt în poziţia copilului care aşteaptă să fie lăudat de părinte; dacă nu se întîmplă acest lucru, înseamnă că nu a făcut ceva bine, sau că a greşit. Ai rămas cu această nevoie din copilărie, pentru că tatăl tău nu avea suficientă încredere în tine că te-ai putea descurca şi singur, şi nu ţi-a insuflat dorinţa de independenţă nici mai tîrziu, în adolescenţă. Acum el nu mai este, iar tu aştepţi mereu reacţia celor din jur pentru a te putea autoaprecia. Cred că este un moment bun să te scuturi de această dependenţă. Nu prin abandon rezolvi o problemă, ci prin luptă. Şi viaţa, de fapt, asta înseamnă, o luptă continuă: cu noi înşine, cu cei din jur, cu soarta. Numai cei care luptă învinge şi se pot bucura.

Acum ţi-am dat teme de reflecţie, dar sper că nu numai atît.

Aşteptăm un nou semn de viaţă de la tine şi vom încerca să îţi răspundem cît mai repede. Pe curînd!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

Cîteva observaţii despre infidelitate

În natură, asocierea permanentă dintre doi parteneri sexuali nu are nimic de-a face cu vreo morală. Este una din strategiile avantajoase care au fost selecţionate pentru a răspunde în general necesităţii de a fi doi pentru a creşte copiii. Este un caz general la păsări, dar poate fi la fel şi pentru alte specii, atunci cînd protecţia parentală este mai dezvoltată sau mai îndelungată, iar unul din mijloacele de a convinge un mascul să participe la ea este să îl asiguri de paternitatea sa, fiindu-i fidelă. În aparenţă.

Sexul nu are morală

Totuşi numeroase teste ale paternităţii genetice la specii foarte variate au arătat toate acelaşi fenomen: 10-20% din copii nu sînt fiii partenerului „oficial" al mamei. Adulterul pare a fi mai degrabă regula decît excepţia, poate pentru că monogamia se opune strategiilor reproductive clasice ale masculilor şi femelelor.

Masculii sînt infideli din principiu

Infidelitatea pare a fi mai înţeleasă dacă este vorba de masculi. Interesul lor reproductiv este de a fecunda cît mai multe femele pentru a asigura un număr mare de descendenţi. La speciile monogame, ei joacă dublu rol. Ei îşi răspîndesc genele atît cît pot şi asigură supravieţuirea micuţilor pe care îi cresc. Cele două strategii nu se exclud şi beneficiile se adună. În cazul femelelor, monogamia conduce la un alt tip de handicap. Ea reduce şansa de a găsi un bun partener sexual. Cei care sînt deja luaţi nu mai sînt disponibili ele trebuie eventual să se îndrepte spre o a doua alegere. Din fericire, masculii nu se lasă greu convinşi la o abatere discretă, dacă li se dă ocazia. Căci, contrar a ceea ce s-a crezut mult timp, micii adulterini sînt rareori produsul violării femelelor slabe de masculii pofticioşi. Cel mai adesea ei sînt născuţi în urma relaţiilor extraconjugale căutate de ambii parteneri.

Scopul scuză mijloacele

Şi astfel, fiecare şi-a atins scopul. Femelele încearcă să-şi asigure totdeauna cea mai bună progenitură posibilă şi un tată, care să se ocupe de ea. Calităţile cerute nu sînt întotdeauna aceleaşi. A dispune de un teritoriu bogat în vînat, de un cuib bine situat sau de un statut social avantajos sînt argumente impresionante, dar şi inima are motivele ei...

Aceasta nu este cu siguranţă toată povestea. Infidelitatea este în egală măsură frecventă la speciile poligame (care trăiesc în harem), şi la unele specii care sînt monogame.

Dar mai sînt rozătoarele...

Ca acele mici rozătoare americane care formează cupluri înaintea perioadei de reproducţie, îşi vînează sistematic rivalii şi rămîn împreună tot restul vieţii.

Însă, mai degrabă acestea sînt comportamentele care constituie o enigmă, nu celelalte. *(Ada Dumitrescu)*

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

GEOGLIFELE, străvechi „indicatoare rutiere"?

DORIN MĂRAN

Geoglifele sînt reprezentări artistice de mari dimensiuni formate din îngrămădiri de pietre ce ilustrează siluete antropomorfe, turme de animale sau cercuri enigmatice. De aproape trei decenii, Luis Brioes străbate în lung şi-n lat cele mai aride deşerturi din regiunea Atacama, aflată în nordul statului Chile, pentru a descoperi şi studia opere monumentale.

Mistere în deşertul Atacama

După lungi şi extenuante peregrinări prin deşert, călătorul este izbit de privelişti neobişnuite. În primele clipe efectul de fata morgana te ameţeşte. Şi totuşi imaginile sînt cît se poate de reale. Fresce imense compuse din desene realizate din pietre scot în relief siluetele unor cameli-de de diverse mărimi care se succed asemenea unei caravane. Acest gen de geoglife există cu miile în deşertul de la poalele Anzilor pe întinderi de sute de kilometri. Unele figuri sînt de mici dimensiuni, aproximativ un metru, altele, cum ar fi uriaşul din Atacama, ating 100 m acesta fiind probabil una din cele mai mari reprezentări umane din preistoria andină.

Geoglifele sînt menţionate de călători la sfîrşitul secolului al XVIII-lea dar sînt cunoscute de puţini specialişti. Primul om de ştiinţă care a studiat aceste reprezentări artistice este Luis Brioes, profesor la Universitatea din Tarapaca, un specialist în geologie şi arte plastice.

El este însă şi un om al deşertului pe care îl studiază de aproape trei decenii şi, deşi se află la o vîrstă înaintată, are reputaţia unui atlet. El a reuşit să străbată pe jos în numai cinci zile 130 de km. Amploarea investigaţiilor l-a obligat să continue munca în echipă şi rezultatele nu s-au lăsat aşteptate. Într-o singură lună, în 1997, împreună cu echipa sa de specialişti, a reuşit să-şi îmbogăţească palmaresul cuceririlor cu 200 de geoglife care se înşiruiau pe vechile drumuri ale caravanelor.

Nu toate expediţiile sînt încununate de succes. De multe ori specialiştii sînt nevoiţi să facă cale-ntoarsă. Cînd şansa le surîde, eforturile extenuante şi dezamăgirile se preschimbă într-un reconfortant sentiment de biruinţă. La Cerros Pinados, de pildă, aflat la 50 de km de coastă, au descoperit în urmă cu zece ani peste 350 de geoglife. În aceste locuri se afla unul din puţurile în care negustorii îşi adăpau turmele de lama după ce traversau deşertul. Terenul, extrem de arid, are duritatea betonului. Săpăturile s-au transformat într-un calvar dar eforturile n-au fost zadarnice. În alte locuri, ca de pildă în zona Ariquilida, figurile din piatră nu puteau fi depistate decît din helicopter sau avion. La sol nimic nu indica prezenţa lor. În apropriere de Ariquilida, Luis Brioes a descoperit vestigiile unui loc de popas.

Printre numeroasele obiecte de piatră s-au păstrat relicvele unor mese, stavile pentru peşti, cochilii de moluşte şi spice de grîu. Fiecare descoperire a fost înregistrată, măsurată, fotografiată, degajată de reziduuri şi în unele cazuri obiectele au fost restaurate. Datarea geoglifelor e însă aproape imposibilă. Carbonul 14 folosit în datarea eşantioanelor organice e inoperantă în cazul geoglifelor. Au fost experimentate şi alte tehnici de radiometrie dar fără rezultat întrucît e imposibil să deosebeşti geoglifele de celelalte pietre aflate prin apropiere. Singura modalitate de a estima vîrsta unei figuri este aceea de a o compara cu alte forme de artă locală. Specialiştii apreciază faptul că două motive particulare care se regăsesc în figurile de piatră şi în produsele textile, de pildă, pot duce la concluzia că cele două obiecte sînt contemporane. Doar studiile comparate pot reconstitui istoria artistică din deşertul Atacama. Cele mai vechi reprezentări ar fi existat la începutul secolului al XIX-lea e.n. în perioada Imperiului inca şi a invaziei spaniole. E totuşi posibil ca unele figuri să dateze din perioada colonială şi republicană care se întinde între anii 1600 şi 1900. Deşertul Atacama n-a fost niciodată izolat de marile centre urbane. Cale de trecere între coasta Pacificului şi Anzi, deşertul a fost traversat de numeroase caravane şi a suferit influenţele mai multor forţe regionale. Populaţiile care au realizat, folosit şi înţeles aceste opere corespund diverselor etnii andine care există şi azi.

Din nefericire conştiinţa acestui fenomen artistic şi funcţional a dispărut. Ea a fost preluată de specialişti care se mărginesc să emită doar ipoteze. Unele desene ar fi avut rolul, în opinia lor, de a permite negustorilor să se orienteze în deşert, folosindu-le drept borne kilometrice sau panouri indicatoare. Alte figuri ar fi fost reprezentări emblematice ale triburilor sau caravanelor sau ilustrări ale ceremoniilor religioase şi ale unor mituri. După aproape 30 de ani de cercetări, Luis Brioes nu a reuşit să înţeleagă clar acest fenomen, ceea ce-l determină să se lanseze cu prudenţă în cîmpul speculaţiilor.

În acest moment Luis Brioes şi echipa sa de specialişti sînt preocupaţi să protejeze aceste uriaşe comori. Ei au un aliat puternic, imobilitatea milenară a solului dar şi un inamic aproape imposibil de învins: curiozitatea devastatoare a turiştilor.

Pe Lună, Evans a văzut un... curcubeu!

REMEMBER

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼Pilotul cabinei AMERICA din misiunea APOLLO-17, actualul amiral în retragere, inginer şi pilot de încercare, Ronald E. Evans, s-a născut la 10 noiembrie 1933 în localitatea St.Francis din statul Arkansas. A absolvit liceul din Ropeka, iar în 1956 Universitatea din Kansas i-a conferit diploma de inginer electrotehnic.

▼Un an mai tîrziu, Evans a absolvit cursul de piloţi de încercare pentru marina militară, fiind printre primii piloţi care s-au antrenat pe avioane supersonice ambarcate,

▼Pe cînd era instructor pe aeronave de luptă, Evans a absolvit U.S.Naval Postgraduate School din Monterey (California), unde şi-a luat masteratul în aeronautică (1964). Avea peste 4000 de ore de zbor cînd a fost selecţionat de NASA în cel de al cincilea grup de astronauţi (aprilie 1996)

▼Deşi părea „specializat" ca membru al echipajelor de rezervă (în misiunile APOLLO-7, APOLLO-14 şi ulterior APOLLO-SOIUZ), Evans şi-a văzut, în decembrie 1972, îndeplintă dorinţa de a zbura spre Lună, el fiind pilotul cabinei AMERICA din zborul APOLLO-17; acum s-ar putea spune că „a prins ultimul... tren!"

▼Aflat pe orbita de parcare circumlunară (100/130 km), Evans a efectuat mai multe sondaje radar ale scoarţei selenare şi a observat, deasupra craterului Lobacevski, deosebit de interesante arcuri colorate, asemănătoare curcubeului de pe Pămînt!

▼Deşi pe orbita lunară a avut de efectuat un program foarte complex şi obositor, la sfîrşitul misiunii el cîştigase în greutate 0,7 kg; a nu se omite că el a acuzat chiar tulburări gastrice, pe care le-a calmat cu pilule de semethocone şi lomofil.

▼Una din cele mai interesante misiuni Evans a îndeplinit-o la 17 decembrie, pe traseul de revenire spre Pămînt, cînd el a ieşit din cabina AMERICA pentru a recupera, prin trei transporturi succesive (!), materialul ştiinţific acumulat în containerul din peretele Modulului de serviciu (filme şi casete cu şoareci de experienţă!). Urmărit continuu de o cameră de luat vederi, Evans a exclamat entuziasmat: „Văd Luna în spatele meu - este o splendidă Lună Plină!"

▼Astronautul Evans este căsătorit cu Jane Pollom, care i-a dăruit doi copii: Jaime (n.1969) şi Jon (n.1961). Evans a primit numeroase distincţii militare şi civile, printre care NASA Distinguished Service Medal.

▼În cadrul programului APOLLO-SOIUZ, Evans a fost însărcinat să testeze metodologii şi echipamente destinate zborului spaţial comun sovieto-american.

(Va urma)

PIGMEII
arcaşi neînfricaţi

IRINA STOICA

În inima Africii, ocrotiţi de natură, şi se pare că numai de ea, trăiesc acei omuleţi ciudaţi, cunoscuţi de noi sub numele de pigmei. Numărul lor este estimat la circa 150000-200000 şi sînt risipiţi în şapte state, formînd mici comunităţi, zece grupuri distincte vorbind limba bantu sau dialectele sudaneze.

Păstrîndu-şi vechile tradiţii, ei duc o existenţă seminomadă, remarcîndu-se în special ca vînători. Dintre ei, *efii* se pare că sînt neîntrecuţi. Între ei şi vecinii lor mai înalţi, cunoscuţi sub numele de *lese*, pare să existe o strînsă legătură. Efii trăiesc în jurul satelor acestora din urmă, părăsindu-şi aşezările în timpul sezonului de vînătoare. Înălţimea lor este cea a unui copil de 10-12 ani iar agricultura pe care o fac este cea practicată cu 10000 de ani în urmă.

Străinii au reuşit să pătrundă cu greu în aceste comunităţi. În special albii, pentru că, în mijlocul pigmeilor, exista pînă nu de mult credinţa că aceştia îi mănîncă şi mai ales că preferă copiii, pe care îi consideră deosebit de gustoşi. Teama le-a fost insuflată probabil de tratamentul la care au fost supuşi sub conducerea arabă şi cea belgiană. După ce se conving însă de bunele intenţii ale vizitatorului, devin prietenoşi, veseli şi lărgesc chiar intrarea în una dintre colibele acoperite cu frunze, pentru ca acesta să poată pătrunde înăuntru. Colibele lor seamănă cu nişte igluuri, dar, evident, materialul de construcţie este altul. În timpul ploios acestea se construiesc în vîrful pantelor, din noroi, crengi şi frunze, iar în restul timpului sînt ridicate mai jos, în apropierea ogoarelor pe care le muncesc împreună cu cei din populaţia „lese" cu care cultivă şi schimbul în natură.

Effi practică aceleaşi ocupaţii de mii de ani. Sînt agriculturi, culegători şi vînători.

Neîntrecuţi în expediţiile după miere, se supără cînd vecinii lor le cer o parte prea mare şi-şi schimbă locul, pentru a se reîntoarce după o vreme. Vecinii lor îi consideră totuşi primitivi, cu toate că au petreceri comune şi uneori chiar, destul de rar, se căsătoresc între ei. Problema este destul de dificilă pentru că în schimbul soţiei, bărbatul trebuie să ofere familiei respective o soră iar lesii le iau fetele fără să ofere nimic.

Ocupaţia lor preferată rămîne însă vînătoarea. Folosesc arcul cu săgeţi de lemn cu vîrfuri de fier, de cele mai multe ori otrăvite. Practică vînătoarea în grup, împărţind prada, cea mai mare parte revenind celui care a rănit primul animalul. Vînatul preferat îl constituie maimuţele dar sînt fericiţi cînd doboară antilope. Un elefant ucis este o adevărată comoară, fiind pricepuţi în afumarea cărnii. Vînatul lui de către efi nu poate să ducă la dispariţia acestui uriaş al pădurilor, adevăraţii săi duşmani rămînînd hoţii de fildeş.

Femeile duc o viaţă aspră. Lor le revine ce mai mare parte din muncă, de la construcţia colibelor, pînă la căratul lucrurilor în timpul migraţiei. Bărbaţii susţin că ele sînt mai puternice şi că ei, oricum, trebuie să aibă mîinile libere în caz de pericol. Cu toate bolile şi necazurile, aceşti oameni reuşesc să supravieţuiască. Programele internaţionale special iniţiate vor reuşi, poate, să le conserve şi mai bine tradiţiile, ajutîndu-ne astfel să aruncăm o privire spre propriul nostru trecut.

Beţia oboselii

S-a constatat că o veghe de 24 de ore are aceleaşi consecinţe asupra performanţelor ca şi prezenţa a 0,21 g de alcool (per litru) de sînge.

Sudoarea, un sistem de aer condiţionat

Deşi adesea ne înfuriem pe sudoare, ea este cel mai surprinzător sistem de aer condiţionat care s-a pomenit vreodată, cu sediul în trupul nostru. Fără capacitatea de a transpira, căldura produsă de muşchi în timpul unor activităţi susţinute ne-ar păji creierul. În timpul unui maraton, de pildă, un sportiv poate elimina circa 7 litri de sudoare. Evaporîndu-se, sudoarea răceşte pielea care, la rîndul ei, răceşte sîngele care se întoarce la organele şi muşchii corpului. Se crede că trupul omenesc conţine circa 2,5 milioane de glande sudorifice. În aceste zone ele îşi împart terenul cu cca 1 metru de vase sangvine, 3-4 metri de nervi, vreo 25 de terminaţii nervoase şi peste 300 de miliarde de celule diferite.

Plante de pază

Sîntem obişnuiţi să folosim cîini de pază dar, aceştia trebuie să fie hrăniţi, plimbaţi... Un cercetător britanic ingenios a avut năstruşnica idee să se folosească de electricitatea statică a plantelor drept „cîine de pază". Sistemul este simplu: aşezăm o plantă verde într-o cameră goală pe care o conectăm la un sistem electronic putînd declanşa automat o alarmă, datorită modificării sarcinii electrice cauzate de trecerea unui hoţ pe lîngă ea.

Emoţia alinătoare

Perceperea durerii are un mecanism complex şi, deoarece ajunge pe creier în punctele în care îşi au sediul memoria şi emoţiile este influenţată de acestea. Soldaţii, de pildă, în toiul unei bătălii, pot uita, sub efectul emoţiei, de durerea unor răni grave, în timp ce, un bolnav de cancer, care nu are altă preocupare decît boala lui, se teme şi de cel mai slab spasm. „Durerea, după cum afirmă Allan Basbaum de la universitatea din San Francisco, California, este o percepţie colorată de experienţă şi mai ales de emoţie. „Într-un fel, atît durerea cît şi emoţia artistică se datorează unui stimulent plus emoţia, de aceea perceperea unui tablou, de exemplu, este diferită deşi impulsul vizual este identic.

Vor dispărea batracienii?

Sînt deja douăzeci de ani de cînd este semnalată scăderea populaţiei batracienilor din toată lumea - sînt locuri în care aceasta a dispărut cu totul. Pînă acum, oamenii de ştiinţă dădeau vina pe poluare sau pe reîncălzirea

atmosferei. S-a constatat însă că vinovatul este o ciupercă microscopică. Aceasta se strecoară în pielea amfibienelor blocîndu-le mecanismul care le permite să bea şi să respire. Dacă nu va fi găsit rapid un antidot, toate batracienele planetei, care-şi au originea în era primară - vor pieri, într-un viitor apropiat.

Povestea
INSULELOR CĂLĂTOARE

MIHAELA DOROBANŢU

La Cape Hatteras, în Carolina de Nord, Statele Unite, în 1870 a fost construit un far. Se afla la o distanţă de 1 km de mare. I s-a asigurat o bază solidă, de ciment. Din fericire. Pentru că astăzi farul este... o mini-insulă. S-a rupt de ţărm şi, de fapt, continuă să călătorească. Şi nu este singurul caz. Insulele călătoare nu sînt nici nenaturale, nici cazuri excepţionale...

Amăgirea nisipurilor

Insulele călătoare, sau mobile, sau, cum li se mai spune, insule-barieră, sau cordoane litorale sînt destul de comune în SUA, de exemplu, dar şi în alte ţări, cum ar fi China, India, Noua Zeelandă sau în Africa.

Lido, Cavallino sau Pellestrina sînt şi ele insule-barieră care protejează Veneţia de furia mareelor. Privite pe o hartă, ele par mai curînd un dig. Şi, de fapt, aşa se şi întîmplă în America, unde ele sînt un fel de „linia întîi" în faţa vînturilor şi valurilor pe coasta atlantică a continentului, în calea nisipurilor care sînt tot timpul luate dintr-un loc, purtate în altul, aduse înapoi, modificînd mereu forma ţărmului.

De fapt, nisipurile şi pămîntul pe care îşi sprijină ele forma lor amăgitoare, constituie 13 la sută din coastele mărilor Terrei. Par stabile, dar nu sînt. Întreprinzătorii mai îndrăzneţi au construit pe ele nu doar faruri, ci şi case şi hoteluri. Care este soarta lor astăzi? Depinde de cît noroc au avut. Farul de la Rujberg Kunde, Danemarca, de exemplu, nu mai poate fi văzut din larg. Nisipul adus de valurile mării s-a tot acumulat pînă cînd, în 30 de ani, a format un munte înalt de 90 m. Evident că nu mai poate fi folosit. Astăzi adăposteşte un insolit muzeu al nisipurilor rătăcitoare...

Dinamica acestor fenomene naturale este dictată de impactul valurilor şi curenţilor asupra plajei. Studiile recente au putut arăta că atunci cînd valul se sparge pe plajă, el depune, pe de o parte o cantitate de nisip iar, pe de altă parte, o altă cantitate o poartă cu el, la retragere, în larg. Forţa valurilor şi capacitatea de eroziune variază proporţional cu cubul înălţimii lor. Mai mult, dacă înclinarea plajei nu depăşeşte un grad, atunci se instalează un fel de echilibru - cantitatea de nisip depozitată pe mal şi cea dusă în larg sînt egale. Dacă înclinarea este mai mare, valul se sparge mai jos şi, treptat, distruge plaja. Care astfel este pur şi simplu „gîtuită" între presiunea exercitată dinspre ţărm de casele care nu contenesc a fi construite şi eroziunea valurilor. Aşa că... prospectele turistice trebuie schimbate cam des, pentru că pe parcursul a doar cîţiva ani, hotelul visat poate foarte bine să ajungă pe... chei! Şi atunci? Începe marea problemă a digurilor, barierelor, încep interdicţiile de construcţie, eroziunea continuă după alte linii şi, dacă mai vine şi un uragan, toate se dărîmă şi trebuie reluat de la început. Dar cînd ai de apărat un întreg oraş, şi nu unul oarecare, ci însăşi perla Adriaticii - Veneţia? Soluţia?

Valurile... digitale

Sau, mai corect spus, simularea pe calculator. Pentru că dacă în SUA se mai poate lua în consideraţie soluţia „fatalistă" (adică, dacă marea înghite casele, nu-i nimic, construim altele), laguna veneţiană reprezintă o cu totul altă problemă. În primul rînd pentru că ea este astăzi foarte puţin... naturală. Încă din sec. XVI, veneţienii au tot „îmbălsămat-o", împiedicînd astfel afluxul de pămînt adus de Pad şi de alte fluvii şi care ar fi îngropat-o pînă azi. Marea a început să erodeze insulele-barieră care, în loc să se unească cu uscatul, cum ar fi fost tendinţa normală, prin depunerea între ele a nisipului, s-au transformat într-un fel de barieră artificială. Apoi, acum vreo 200 de ani s-a realizat o construcţie de-a dreptul ciclopică - ziduri de protecţie construite dintr-un material vulcanic amestecat cu calcar, nisip şi apă, care înaintează pînă la 12 m în mare şi au rezistat pînă acum pentru că au fost mereu întreţinute. Dar astăzi nu mai sînt suficiente. Laguna a mai scăzut cu 23 cm sub nivelul mării, din diverse motive, şi marea continuă să înainteze. Alte ziduri nu ar mai fi de nici un ajutor. Soluţia inginerilor responsabili cu protecţia oraşului dogilor este... imitarea barierelor naturale, elastice şi modelabile. Calculatorul va modela noul sistem de apărare care va trebui să „asigure" nu mai puţin de 64 km, conducînd operaţia de mare spectacol a dragării nisipului pînă la o distanţă de 50 km de coastă şi apoi „împuşcarea" acestuia spre mal cu o serie de pompe hidraulice.

Un proiect de peste 150 de milioane de dolari! Dar orice merită pentru a salva unul din cele mai stranii şi mai frumoase oraşe din lume...

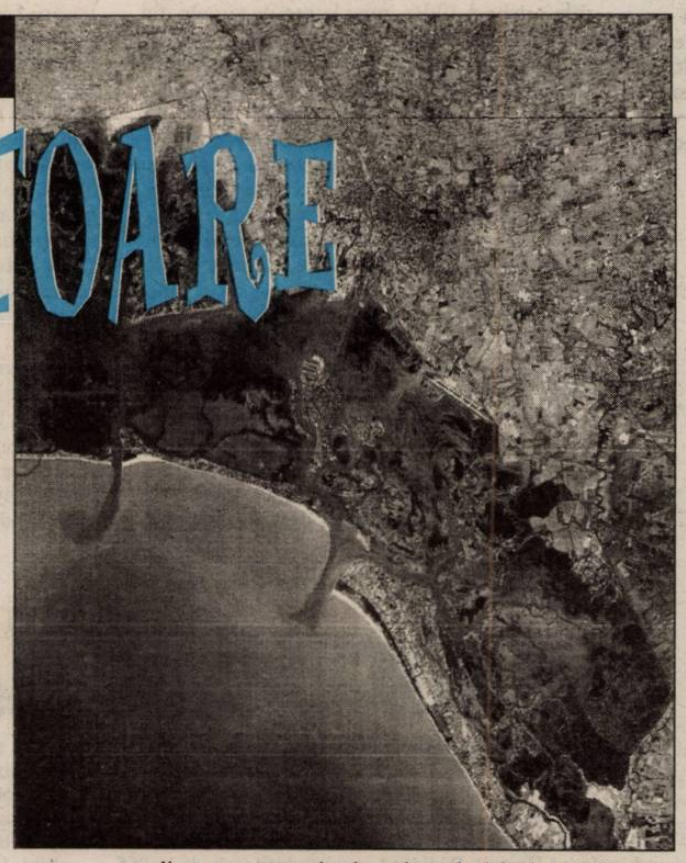

MUZEUL „RAJA DIUKAR KELKAR" DIN PUNE

VLAD ANDREI ORHEIANU

Un loc al moştenirii artistice, al comorilor vieţii cotidiene indiene, iată ce este acest muzeu. La începutul anilor '20, a fost un timp special cînd oamenii colecţionau pietre de jad, porţelanuri, bijuterii, piese exotice, miniaturi, obiecte din fildeş şi bronzuri - pe atunci la modă! Departe de acest univers subjugant, devenit mijloc de îmbogăţire prin colecţionarea şi comercializarea (cu profit) a obiectelor de artă, un om simplu, dr. Gangathar Kelkar, a adunat diverse obiecte uzuale, banale, folosite în viaţa cotidiană de către concetăţenii săi. Muzeul „Raja Diukar Kelkar", unic în lume, este fructul a 65 de ani de eforturi sublime şi de necontenite griji ale dr. Kelkar, distins de guvernul indian cu ordinul „Padmashree". Colecţionar împătimit, el a adunat un tezaur inestimabil, prin care posteritatea va putea cunoaşte, studia şi evalua vechile şi mai noile tradiţii indiene. Orice colecţie este egală cu banii investiţi în ea, pe urmă timpul crescîndu-i valoarea. Se poate imagina o colecţie fără a te gîndi la aspectul financiar? Dar Kelkar a demonstrat că se poate, cu încredere, perseverenţă şi eforturi, ca imposibilul să devină posibil. Cînd a început să colecţioneze obiecte ale vieţii cotidiene, oamenii l-au considerat nebun, nici soţia sa n-a fost o excepţie de la această opinie colectivă. Dar, cu timpul, nebunia lui, pas cu pas, a cîştigat valoare şi a devenit idee şi sursă de inspiraţie. Pentru debut şi-a ipotecat bijuteriile şi alte bunuri ale familiei, cu scopul de a-şi procura banii necesari achiziţiilor. A avut şansa prieteniei şi cooperării cu trei amici, precum şi avantajul de-a trăi într-o epocă favorabilă romantismelor. Oamenii, împresuraţi de sărăcie, îşi vindeau obiectele practicii diurne pentru o bucată de pîine. Aceasta a durat pînă cînd dr. Kelkar a demarat superba sa colecţie, care, apoi, a prins amploare graţie cooperării cu iubitorii de artă care veneau la el din toate părţile Indiei.

Vizitînd muzeul, ai surpriza de-a vedea obiecte foarte simple, pe care le utilizau oamenii în viaţa lor de zi cu zi, părîndu-ţi-se de-a dreptul extraordinare. Insolitul şi preţiosul muzeu conţine cîteva galerii, fiecare dintre ele fiind consacrată unui domeniu particular. Muzeul are două secţii. Prima este consacrată obiectelor utilizate de femei în viaţa cotidiană. Galeria de la parter evocă dimineaţa, cu tabieturile ei. Intrăm într-o căsuţă de sat, avînd pereţii acoperiţi cu lut (combinat cu balegă animalieră) şi decoraţi cu motive folclorice împrumutate de la arta tribală. În această căsuţă putem vedea amplasamentul vechilor laviţe (cufere), tradiţionalele „mudhas", al unui leagăn şi al unui pat de copil, al diferitelor cufere şi al numeroaselor şi variatelor „vajree" (ştergătoare de picioare). Astăzi, se foloseşte mult piatra, pămîntul ars, plasticul, înlocuind aceste ştergătoare. Majoritatea vajreelor conservate aici sînt din metal şi decorate cu motive de păsări, de animale şi de figurine omeneşti. Păunul e un motiv foarte popular. Vom fi impresionaţi că unii păuni aşteaptă cu nerăbdare sosirea ploii, în timp ce alţii, care deja simt ploaia, încep să danseze cu extaz. Unele prezintă motive de maimuţe şi elefanţi, iar altele arată scene din viaţa oamenilor. Această secţiune posedă, de asemenea, o colecţie interesantă de perii, care nu vor întîrzia să reţină atenţia vizitatorilor, de la periile ornate-n fildeş, pînă la periile simple din bambus, cu folosiri diverse, inclusiv pentru praful hainelor şi periatul părului. Vom avea, apoi, ocazia să, vedem cutii decorative pentru machiaj, destinate femeilor. Este dificil de exprimat prin cuvinte varietatea formelor lor - în general florală, şi a ornamentelor cu păsări, dînd impresia unor melodii ciripite. Fiind în mijlocul acestor lucruri, ai senzaţia că faci parte din ambientul cotidian al oamenilor din epocile respective. Altă galerie prezintă vesela şi ustensilele bucătăriei. Mari oale de pămînt ars şi decoraţiuni în piele împodobesc intrarea în sala respectivă. Putem admira o baterie de bucătărie din aramă gălbuie foarte decorativă. Diverse farfurii, platouri, sticle, pocaluri, boluri sculptate şi alte ustensile completează colecţia. Este îmbinat aspectul utilitar cu aspectul estetic. Atrage atenţia un corn drept pentru bere. Apoi, nenumărate „mori" de lemn, servind la prepararea diferitelor salate, sucuri şi mîncăruri sofisticate. Nu lipseşte garnitura de boluri şi cutii pentru substanţele, mirodeniile, condimentele şi celelalte materii necesare „gustului rafinat" al mîncărurilor. A treia galerie a secţiunii prezintă un larg evantai de ţesături, broderii din toate colţurile Indiei, bijuterii în argint sau cu perle. A doua secţiune din muzeu prezintă toate tipurile de decor (mobilier) provenind din întreaga ţară şi aparţinînd diferitelor perioade. Un decor, de pildă, semnifică feţele divine între uman şi demonic. O galerie cuprinde obiectele şi decoraţiile din fildeş, inclusiv un plafon, apoi cărţi de joc în fildeş, decoraţiile fiind desenate sau pictate - o frumuseţe stranie şi-n jocuri cromatice ameţitoare, nu lipseşte şahul, diferite alte jocuri, servicii de scris, stilouri şi tocuri cu peniţe care te ispitesc la scris... Mai este o mică scară, piesă din epoca „Mastani Mahal". Atmosfera istorică şi grandioasă de aici ne transportă direct în secolul 17 şi ne reamintim istoria iubirii eterne dintre Bajirao-Mastani... Plafonul şi cîteva piese provin din casa Mastani. Lumina candelelor şi picturile murale decorative ne transportă într-o lume imaginară. Vom găsi numeroase miniaturi din perioada Peshva şi din şcoala Rajput. Galeria următoare ne prezintă instrumentele muzicale. Printre instrumente, vizitatorul depistează tamburul şi tamburinele, instrumentele de coarde, precum lyrsitar, sarod, veena şi altele, formele lor fiind păunul sau crocodilul. Etajul 3 este plin cu alte piese insolite, descoperind privirii o mulţime de lămpi mici şi mari, de lampadare pe picioare şi cu rotiţe, altele asemenea, motivul păsării fiind omniprezent. O lampă din Nepal se numeşte *Surya Diva* şi reprezintă un car al Soarelui. O subsecţiune separată e consacrată reprezentării lui Shri Ganesh, Zeul cumineniei şi al creaţiei, totdeauna o sursă de inspiraţie pentru artişti, pentru creativitatea lor. Interesantă e reprezentarea celor doi fii ai lui Shiva, pe genunchii acestuia. Altă imagine îl reprezintă pe Gunesh în atitudine tipică de Balkrishna. În sfîrşit, admirăm remarcabilele servicii de scris, o colecţie extrem de preţioasă, apoi veritabila cultură artistică „pan" a vieţii de lux, senzuală şi romantică. Menţionăm şi colecţia... spărgătoarelor de nuci! Din argint, avînd încrustate scene din viaţă, apoi păsări, animale şi alte motive decorative (romantico-erotice). Un spărgător reprezintă un bărbat, altul o femeie. Au ataşaţi clopoţei cu diverse sunete perfect armonizate. Foarte rar pot fi văzute picturi din colecţia *Chitra Kathi*, aparţinînd Şcolii Deccan.

Amprente ale spiritualităţii noastre

Judeţul Neamţ, dominat de culmile Ceahlăului, se înscrie în istoria Moldovei şi a întregii ţării ca un ţinut de deosebită importanţă. Numeroase sate şi locuri stau mărturie a unei istorii zbuciumate şi la fel de numeroase biserici şi mănăstiri dovedesc dragostea de frumos şi dorinţa de supravieţuire a oamenilor prin credinţă. Printre aceste locaşuri se numără mănăstirea Sihăstria situată în decorul de basm cu care sîntem atît de obişnuiţi în această parte a ţării.

Se pare că mănăstirea a fost înălţată în 1734 de episcopul Huşilor şi mai apoi al Romanului Ghedeon. Mica biserică de lemn, ridicată aici, la 3 km de mănăstirea Secu, a primit numele pe care îl poartă şi azi. În timpul evenimentelor dramatice de la 1821, luptele dintre eterişti şi turci au distrus bisericuţa care a ars în întregime. După numai trei ani, în 1824, starețul mănăstirii Neamţ şi Secu, ajutat de renumitul meşter Niculae Cernevski, a înălţat biserica de zid care există şi în zilele noastre. Pictura originară, realizată de zugravi necunoscuţi, a fost în bună parte degradată de trecerea timpului. Au fost construite chilii pentru călugări şi întregul ansamblu a fost împrejmuit cu ziduri.

În corpul de chilii dinspre sud se află un paraclis împodobit cu picturi realizate de monarhul Protcenco. Acestea sînt de mare frumuseţe îmbinînd cu subtilitate elementele bizantine cu cele ale Renaşterii. Tot în partea de sud, în apropierea turnului de intrare există, păstrată în bună stare, o cişmea din 1842.

În apropierea mănăstirii, la doar trei kilometri se află o poiană în mijlocul căreia este înălţat din veacul al XVIII-lea schitul Sihla.

IRINA STOICA

Care e noul an chinezesc?

La 17 februarie 1999 începe anul nou tradiţional chinezesc, care se va sfîrşi la 5 februarie 2000. Conform succesiunii calendarului milenar al necuvîntătoarelor, a venit rîndul Iepurelui zămislit din elementul fundamental al Cosmosului, şi anume Pămîntul (celelalte patru fiind Lemnul, Apa, Focul şi Metalul). Un ciclu al acestui calendar are 60 de ani (12 necuvîntătoare x 5 elemente), deci Iepure de Pămînt a mai fost anul 1939, an deloc favorabil pentru Europa şi întreaga lume.

În general, Iepurele este un semn slab, pasiv, fără mari pretenţii de la viaţă. Din fericire, acum el are un „lap chun", adică un început de primăvară chinezească fixat la 5 februarie, simbol de evoluţie şi prosperitate. De asemenea, conform cercului zodiacal chinezesc, în acest an ar trebui să le meargă foarte bine celor născuţi într-un an al Oii (1943, 1955, 1967, 1979), al Mistreţului (1947, 1959, 1971, 1983) şi, bineînţeles, al Iepurelui (1939, 1951, 1963, 1975, 1987). După aceeaşi regulă a triunghiurilor ideale şi al poziţiilor diametral opuse, cei mai defavorizaţi ar fi cei născuţi într-un an al Cocoşului (1945, 1969, 1981). Acestei reguli i se asociază o complicată relaţie între cele cinci elemente cosmice. Faţă de anul 1989 - Şarpe de Pămînt -, an de schimbare de esenţă a României, Iepurele de Pămînt este într-o legătură mai degrabă de indiferenţă, ceea ce ar conduce la concluzia că ar trebui să avem, din acest punct de vedere, un optimism bine temperat. *(P. Ioan)*

LUMEA ADÎNCURILOR MARINE RĂMÎNE MISTERIOASĂ

ALEXANDRU MARINESCU

În noiembrie 1976, una dintre navele oceanografice ale marinei americane se afla în largul insulei Oahu, din arhipelagul Hawaii. Ridicînd ancora plutitoare, de la 165 de metri adîncime, oamenii de la bord au avut imensa surpriză de a descoperi, încurcat între cabluri, un enorm rechin. Animalul avea un corp cilindric, întunecat la culoare, greoi şi flasc, care măsura 4,46 de metri şi cîntărea 726 de kilograme.

Înotătoarele pectorale erau bine dezvoltate, dar cea dorsală, atît de caracteristică pentru rechinii pelagici, era abia schiţată. Gura imensă, prevăzută pe fiecare falcă cu peste o sută de rînduri de dinţi minusculi, în formă de cîrlig, avea marginile fosforescente. Ea era situată la capătul botului, ca la rechinii primitivi, şi nu ventral ca la majoritatea selacienilor actuali. Structura branhiilor, cu filamente fine pe partea internă, indica faptul că rechinul se hrănea prin filtrarea apei, aşa cum face un alt gigant, rechinul-pelerin *(Cetorhinus maximus)*. La disecţie, în stomacul său au fost găsite mici crustacee pelagice, Euphasiacee din genul Thysanopoda, Copepode şi cîteva meduze.

Corpul acestui rechin de adînc, după toate aparenţele un slab înotător, purta pecetea mediului său de viaţă, foarte sărac în hrană. Ţesuturile conjunctiv şi muscular erau laxe, iar scheletul foarte puţin calcifiat.

Noul rechin a pus probleme complicate în faţa ihtiologilor, fiindcă datorită caracterelor sale nu a putut să fie încadrat în niciuna dintre familiile existente de rechini. Cercetările au durat nu mai puţin de 7 ani, abia în 1983 el a fost anunţat „oficial" lumii ştiinţifice sub denumirea de *Megachasma pelagios*, care evidenţiază dimensiunile neobişnuite ale gurii. Pentru el a fost creată o familie aparte, *Megachasmide*, care a fost ataşată ordinului *Lamniformes*. Acesta cuprinde şi rechinul-pelerin, rechinul-vulpe *(Alopias)*, rechinul scrumbiilor *(Lamna nasus)* dar şi marele rechin alb, *Carcharodon carcharias*, tipul perfect de rechin pelagic, cu corpul ca o torpilă şi fălci enorme, garnisite cu teribili dinţi triunghiulari, tăioşi ca bricele.

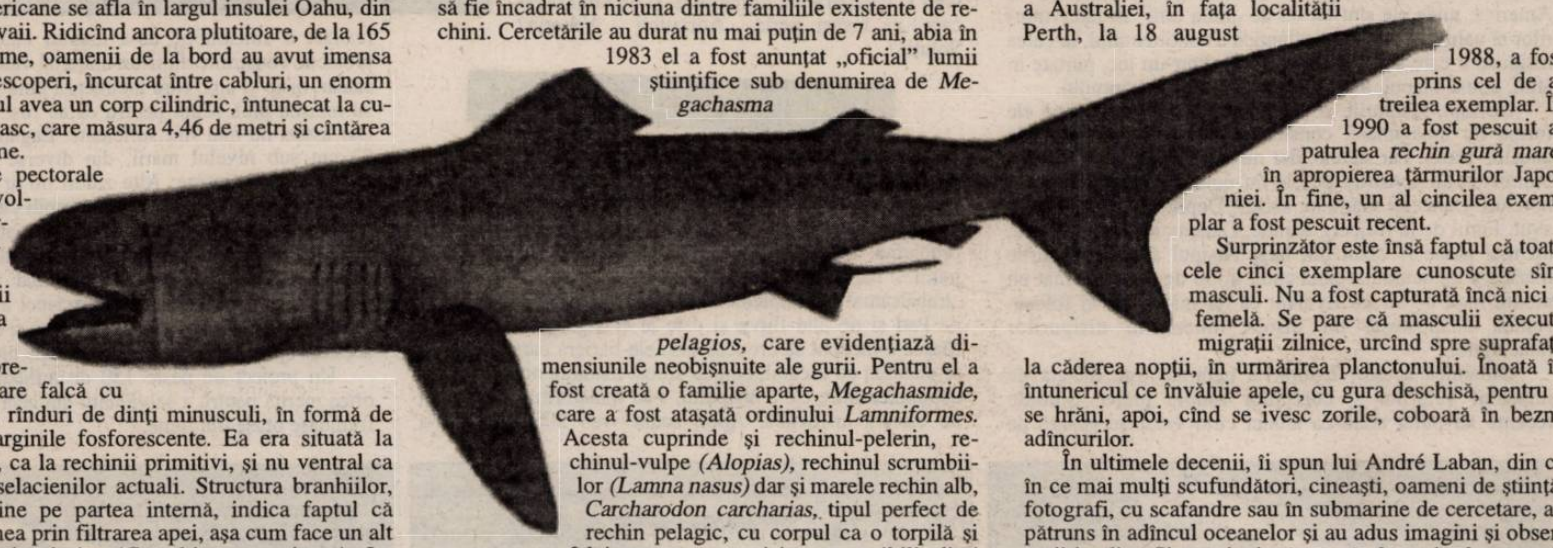

Biologia *rechinului gură mare* este total necunoscută. Se presupune că ar fi ovivipar, adică ouăle se dezvoltă în corpul femelei care elimină apoi puii vii. Dar acest tip de înmulţire i-a fost atribuit prin analogie cu cel al altor specii din ordinul Lamniformes.

În 1984 a fost capturat al doilea exemplar, tot în luna noiembrie, în largul insulei Catalina, din dreptul peninsulei California. Apoi, pe coasta de Est a Australiei, în faţa localităţii Perth, la 18 august 1988, a fost prins cel de al treilea exemplar. În 1990 a fost pescuit al patrulea *rechin gură mare*, în apropierea ţărmurilor Japoniei. În fine, un al cincilea exemplar a fost pescuit recent.

Surprinzător este însă faptul că toate cele cinci exemplare cunoscute sînt masculi. Nu a fost capturată încă nici o femelă. Se pare că masculii execută migraţii zilnice, urcînd spre suprafaţă la căderea nopţii, în urmărirea planctonului. Înoată în întunericul ce învăluie apele, cu gura deschisă, pentru a se hrăni, apoi, cînd se ivesc zorile, coboară în bezna adîncurilor.

În ultimele decenii, îi spun lui André Laban, din ce în ce mai mulţi scufundători, cineaşti, oameni de ştiinţă, fotografi, cu scafandre sau în submarine de cercetare, au pătruns în adîncul oceanelor şi au adus imagini şi observaţii inedite. Şi totuşi ştim încă atît de puţin despre animalele marine. Multora nu le cunoaştem comportamentul, fiziologia, hrana, migraţiile.

Da, este adevărat, îmi răspunde cunoscutul explorator, dar nu uita că omul nu este tolerat în acest imens univers lichid decît pentru scurte incursiuni...

Voia doar să respire...

Croatul Josip Tusek, din Zagreb, a ales o cale cel puţin insolită pentru a-şi demonstra voinţa de a trăi. Confruntat cu un (probabil) atac de astm, el a dat telefon la salvare cerînd să fie... operat de urgenţă pentru a-i fi eliminată din piept „piedica" ce-i stînjenea respiraţia. Medicul de pe salvare care l-a consultat la domiciliu i-a spus însă că n-are nimic şi, ca atare, nici vorbă să fie un caz pentru operaţie.

Omul însă era speriat de moarte, aşa că, după plecarea ambulanţei, a încercat să-şi deschidă singur toracele pentru a scoate „chestia" pe care o simţea în piept. Aşa că a luat un cuţit din bucătărie, a ales un loc mai moale, fără coaste, şi şi l-a împlîntat vitejeşte. Încercarea s-a transformat însă într-un soi de harakiri nereuşit, singurul rezultat obţinut fiind o rană în pîntece.

Şi mai speriat încă, decît înainte, probabil că a fost cuprins de frisoane (hemoragia avînd, desigur, partea sa de contribuţie la aceasta). Drept care a încercat să aprindă un foc spre a se încălzi. Nu însă în sobă (nici n-avea aşa ceva, casa avînd calorifer), ci direct în locuinţă, incendiind-o. Fumul (şi flăcările) n-au avut însă deloc un efect benefic asupra „greutăţilor" lui de respiraţie, cît despre spaimă, ce să mai vorbim...

În ultimă instanţă, s-a gîndit că ceva aer proaspăt l-ar putea ajuta şi la respiraţie, şi la înlăturarea spaimei ce-l cuprinsese. De, mintea... croatului cea de pe urmă. Drept care s-a aruncat pe fereastră!... Norocul său că avea apartamentul situat doar la etajul întîi, astfel încît s-a mai ales, suplimentar, doar cu un picior rupt. Oricum, şi-a atins scopul, ajungînd, în fine, la spital.

Ce nu face omul cînd vrea să trăiască cu tot dinadinsul!... (M. Grigore)

■ **Descoperire uluitoare**

UN PREŞEDINTE ŞI UN UCIGAŞ ÎN SERIE, SUB ACELAŞI ACOPERIŞ

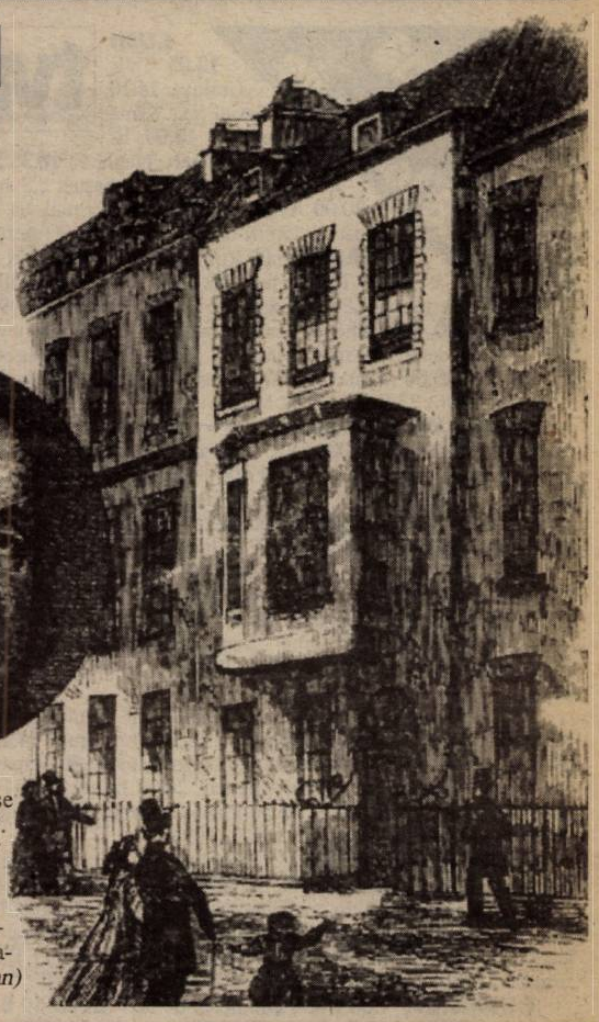

Lucrările de restaurare a casei în care a locuit Benjamin Franklin (1706-1790), celebrul preşedinte american, unul din artizanii Declaraţiei de Independenţă (1776), au scos la iveală zece schelete umane: patru de adulţi şi şase de copii! Acestea fuseseră îngropate sub podeaua uneia din bucătării, cu peste două sute de ani în urmă. Cercetările medicilor legişti arată că asupra respectivelor persoane s-au făcut cercetări anatomice de către un specialist, cel mai probabil un vecin al lui Lincoln, pe nume William Hewson.

Presa americană n-a ezitat să-l categorisească pe acest Hewson, medic chirurg de meserie, drept „primul ucigaş în serie al Americii". Şi asta deoarece a face rost de cadavre pentru analize de tot soiul era foarte dificil în acea epocă, iar pentru furtul din cimitire i-ar fi trebuit cel puţin un complice. Craniile au fost perforate în mai multe locuri, dovada interesului pentru morfologia şi funcţionalitatea creierului. A ştiut preşedintele Franklin cu ce se ocupă Hewson (care a murit în 1774)? Răspunsul este categoric negativ. Se ştie că marele om de stat locuia destul de puţin în acea casă cu două nivele şi de multe ori, cînd revenea în Philadelphia, trăgea la proprietara imobilului, Mary Stevenson, care avea un apartament vizavi. Oricum, discreţia absolută a ucigaşului, probabil un psihopat, îi absolvă pe toţi vecinii de complicitate. Hewson a murit rănindu-se singur în timpul unei „disecţii oficiale". Societatea caritabilă „Prietenii lui Franklin" şi procurorul anchetator îşi continuă investigaţiile asupra biografiei asasinului. E posibil să mai fie găsite şi alte urme compromiţătoare lăsate de William Hewson (în imagine B. Franklin şi casa unde a locuit). *(P. Ioan)*

■ **Dreptatea unei soţii**

KNOCK-OUT... ÎN FAMILIE!

Căsnicia lui Kimber şi Alan MacQueen mai scîrţîie şi ea din cînd în cînd... ca atîtea altele. „Nu mai pot suporta certurile cu el!" - spune Kimber, care adaugă: „Soţul meu venea acasă de la lucru, bea o bere şi pe urmă începea să se ia de mine, căutînd ceva de criticat". Şi motivele nu-i lipseau. Cînd hainele nu erau în ordine, cînd covoarele nu erau bine bătute, cînd, pur şi simplu, soţia nu era... în formă! Şi cum Kimber nu părea dispusă să accepte aşa ceva „din partea cuiva care nu ridica nici măcar un deget pentru casă", găseşte soluţia pe care să o opună abuzurilor verbale ale soţului.

Aşa că, la cei sub 1,60 şi cele sub 60 kg, Kimber hotărăşte să „încerce" oferta unei săli de sport din apropiere şi să înveţe să... boxeze! În fond, dacă Alan susţinea mereu că gimnastica aerobică este o prostie, va trebui să „respecte" mai mult antrenamentele pentru un sport categoric bărbătesc! Oricum - după ceea ce s-a întîmplat, el priveşte cu siguranţă altfel ideile soţiei sale...

De fapt, cum a început totul? Alan, care fusese odinioară un excelent boxer amator, tocmai se întorsese de la atelierul său de reparaţii electrice şi îşi luase în braţe fetiţa de trei ani. Kimber era acasă, uşor supărată că tocmai i se anulase primul meci „oficial" de box la sala de sport. Alan nu rezistă vechiului său obicei de a-i necăji pe cei din jur şi îi spune la ureche fetiţei că mama sa avusese noroc cu anularea meciului, scăpînd să fie bătută de cine ştie ce puşti! „Atunci am simţit cum ceva a explodat în mine", avea să spună Kimber care, cu lacrimi de furie curgîndu-i pe obraji, iese din cameră şi revine... îmbrăcată pentru luptă. Îi aruncă şi lui Alan o pereche de mănuşi şi îi strigă să iasă imediat afară. Un prim pumn în nasul soţului îi redă încrederea în ea, iar pe Alan îl face să ia în serios lucrurile. Cam tîrziu! Toţi vecinii se adunaseră într-o clipă, bărbaţii încurajîndu-l pe Alan, iar femeile pe Kimber.

„Nu va recunoaşte niciodată, dar am învins clar, după o luptă cinstită" va spune Kimber, căreia i-a revenit zîmbetul pe buze, în timp ce Alan părăsea „ringul" improvizat cu nasul însîngerat şi, cu siguranţă, cu mult mai mult respect pentru soţia sa! *(M. Dorobanţu)*

■ **Un proiect extravagant**

RECONSTITUIREA VENEŢIEI LA... LAS VEGAS!

În SUA se spune că Las Vegas este oraşul unde se pot împlini toate visurile posibile. Situată în plin deşert al Statului Nevada, „capitala jocurilor de noroc", înălţată în anii '40 de mafiotul Benjamin Siegel, are un singur obiectiv: realizarea oricăror forme de divertisment, fie ele oricît de extravagante, pe care şi le poate imagina cineva. De-a lungul anilor, aici au apărut ca din pămînt zeci de hoteluri de mare lux şi un număr impresionant de cazinouri care atrag anual milioane de jucători şi turişti din toate colţurile lumii.

Recent, mass media a făcut cunoscut un nou proiect, poate demn de fantezia unui împărat din antica Romă. Multimiliardarul american Sheldon Adelson, proprietarul celui mai mare hotel din Las Vegas, „Sands", s-a decis să reconstruiască o parte a oraşului Veneţia în cadrul unui faraonic complex hotelier (care se va numi „The Venetian"). Proiectul prevede reconstituirea în mărime naturală a celebrei pieţe San Marco, inclusiv Palatul Ducal, o parte a Canalului Grande cu celebrele punţi Rialto şi a Suspinelor şi încă două rezidenţe nobiliare, Palatul Contarini-Fasan şi Ca'd'Oro.

Costul formidabilului proiect este apreciat la 2,5 miliarde de dolari, garantat de un consorţiu de acţionari de la cele mai importante bănci din SUA. Panorama veneţiană va fi reconstituită în faţa a două gigantice hoteluri a cîte 35 de etaje cu 3036 de camere, dispunînd de toate facilităţile specifice erei electronice. Vor exista şi două cazinouri cu 118 mese de joc şi 25000 de maşini slot. Proiectul va debuta în primăvara anului 1999. În anul 2000 întregul complex va fi funcţional. Este prevăzută şi construirea unui centru comercial pe o suprafaţă de 74 de mii de metri pătraţi. Şi un amănunt demn de semnalat: pe „canalele" din deşert vor pluti autentice... gondole veneţiene!

■ **Un american vinde amatorilor**

„Discuri anti-ozn"

Răpirile de către extratereştri sînt, în opinia americanilor, un important factor de risc, luat în considerare de tot mai mulţi dintre cetăţenii Statelor Unite. E drept, la această „UFO-fobie", cum a fost denumită, a contribuit din plin şi televiziunea, prin seriale gen „Dosarele X", dar şi presa scrisă, tabloidele prezentînd în fiecare număr noi şi noi cazuri de aşa-numite „abductions".

Nu de mult, un californian inventiv, speculînd aceste temeri nu ştim cît de întemeiate, a fondat „Mişcarea de Rezistenţă Pămînteană", o organizaţie menită să lupte prin toate mijloacele împotriva invaziilor şi agresiunilor extraterestre. Americanul în cauză se numeşte Fred Goshawk, dar preferă să i se spună Thor Templar, căci acesta, pretinde el, ar fi numele avut într-o viaţă anterioară, cînd a trăit pe o planetă din galaxia „Norul lui Magellan"!

Mister Thor declară oricui stă să îl asculte că „chiar în acest moment, mii de extratereştri se plimbă liberi pe străzile oraşelor noastre, iar intenţiile lor nu sînt deloc paşnice!" Concret, ei ar urmări, după cum susţine Fred Goshawk, răpirea şi transformarea unui cît mai mare număr de oameni în fiinţe asemeni lor, pentru ca, în final, Terra să le aparţină în întregime. Singura modalitate de protecţie, în viziunea Mişcării pe care o conduce ar fi purtarea permanentă a unui disc metalic (compoziţia acestuia fiind ştiută numai de Goshawk), destinat să emită „energii vibratoare", care provoacă extratereştrilor o reacţie de respingere, îndepărtîndu-i de omul astfel „protejat". „Secretul acestor discuri mi-a fost dezvăluit de o entitate de pe Vega, ostilă celor care vor să ne cucerească. Ele au exact rolul pe care usturoiul îl are faţă de vampiri, afirmă Goshawk. Preţul unui asemenea antidot? O bagatelă de numai... 225 de dolari! „Dar merită, ne asigură «contactatul»: un singur disc de acest gen vă poate proteja întreaga casă!" *(G.T.)*

Săptămîna 22 - 28 februarie

TVR 1

LUNI 12.05 TVR Craiova 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.35 Serial: „Familia Simpson" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Memorialul durerii 0.10 Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '99 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Disney 18.35 Serial: „Familia Simpson" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Ponette" (Franța, 1996) 23.55 Gala Cât Music.

JAMES CAMERON (regia)
PRO TV,
duminică, ora 20.45

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Disney 17.30 Medicina pentru toți 18.35 Serial: „Familia Simpson" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Lumea bărbaților" 22.25 În compania vedetelor 23.35 Cultura în lume.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Convietuiri-magazin 16.30 Desene animate 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Ivanhoe" (ep.1) 22.10 Cu ochi'n 4 0.05 Banknote.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convietuiri 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.10 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Tînărul Mussolini" (partea a II-a) 22.50 Planeta cinema 23.40 Cinematograful de noapte: „Talismanul morții" (SUA, 1994).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună dimineața, de la... Timișoara și de la București! 9.05 Desene animate 11.00 Film: „Al treisprezecelea vagon" (Franța, 1996) 13.05 A doua alfabetizare 14.30 Turnul Babel 16.30 Documentar istoric 17.50 Serial SF: „Star Trek – Generația următoare" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Prada" 21.50 Festivalul cîntecului italian San Remo '99.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața de la... București! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Kiki Riki Miky 11.00 Viața satului 14.30 Video-magazin 18.15 Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" 18.40 Serial de călătorii 19.35 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Festivitatea de decernare a premiilor „Grammy", 1999 0.55 Serial: „D-na King, agent secret".

TVR 2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 21.00 Credo 22.00 Film: „Iubire în lumea bună" (Anglia, 1994) 23.35 S.O.S. Patrimoniul!

MARȚI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.55 S.O.S. Patrimoniul! (r) 12.15 Serial (r): „Sunset Beach" 14.00 Convietuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 21.00 Sensul tranziției 22.00 Teatru Liric 23.30 Pelerinaje.

MIERCURI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 Mapamond 13.30 Ecclesiast '99 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Eliberarea copiilor" (SUA, 1991) 23.35 Meridianele dansului.

ANDREA DEL BOCA
TVR 2,
luni-duminică, ora 16.00

JOI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 12.05 Serial (r): „Sunset Beach" 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „Mistere și minuni" 22.00 Cinematograful de artă: „Murdar ca un înger" (Franța, 1991) 23.45 Lumea sportului.

VINERI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.30 Timpul Europei (r) 13.45 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive românești 20.20 Serial: „Mistere și minuni" 22.10 Time out 22.45 Serial: „Elizabeth R." 23.30 Convietuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Documentar arte 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Timișoara 14.00 Serial: „Wagner" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Planeta cinema (r) 20.25 Teatrul Național TV prezintă: Rendez-vous cu Tudor Mușatescu și... Rodica Popescu Bitănescu 21.30 Fotbal: Internazionale Milano – Juventus Torino 23.30 Ateneu.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Documentar arte 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Iași 14.00 Serial: „Wagner" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 20.45 Clepsidra cu imagini 21.00 Sportmania.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.20 Riști și cîștigi 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Harry, gură mare" (Australia, 1991) 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audiența națională 1.00 Serial: „Terra 2" (ultimul ep.).

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Serial: „Hercule" 14.00 Serial: „Xena, prințesa războinică" 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Aventura" 21.30 Serial: „N.Y.P.D. Blue – viață de polițist" 22.30 Serial: „Susan" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.00 Serial: „Război în viitor" (ep.1) 1.45 Serial: „Vărul din străinătate" 2.15 Serial: „Grace" 2.45 Serial: „Cheers".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Serial: „Hercule" 14.00 Serial: „Xena, prințesa războinică" 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Vînovatul" (SUA, 1994) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro și contra 1.00 Serial: „Război în viitor" 1.45 Serial: „Vărul din străinătate" 2.15 Serial: „Grace" 2.45 Serial: „Cheers".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Serial: „Hercule" 14.00 Serial: „Xena, prințesa războinică" 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Mercenarii" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.00 Serial: „Război în viitor" 1.45 Serial: „Vărul din străinătate" 2.10 Serial: „Grace" (ultimul ep.) 3.00 Serial: „Cheers".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Adevărul gol-goluț" 13.00 Serial: „Hercule" 14.00 Serial: „Xena, prințesa războinică" 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Tilharii" (SUA, 1985) 0.00 Urmărire generală 0.30 Serial: „Monștrii" (ep.1) 1.10 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.40 Serial: „Război în viitor" 2.30 Baschet NBA: Indiana - Orlando.

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Serial: „Legenda lui Wilhelm Tell" 10.30 Serial: „Lois și Clark" 11.30 Serial: „Accapulco Heat" 12.30 ProMotor 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Bebe" 14.00 Alo, Generația PRO 15.30 Serial: „Knight Rider, supercomando" 16.30 Lumea filmului 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.30 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiștii" (ultimul ep.) 21.00 Serial: „Academia de poliție" (ultimul ep.) 22.00 Film: „Suspect de crimă V" (partea a II-a) 23.40 Film: „Fără apărare" (SUA, 1991) 1.20 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.45 Serial: „Război în viitor".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Documentar: „Oamenii secolului XX" 13.05 Serial: „Soțul și soția" 13.35 Serial: „Bebe" 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 16.45 Serial: „Al șaptelea cer" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.15 Serial: „Vîrsta de aur" (ep.1) 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 20.45 Film: „Terminatorul II" (SUA, 1991). Regia: James Cameron. Cu: Arnold Schwarzenegger 23.10 Procesul etapei 0.30 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.00 Serial: „Război în viitor".

acasă

LUNI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Misiune de salvare" (Australia, 1982). Cu: Mel Gibson 0.15 Hat-trick 1.45 Serial: „Vînătorul de oameni".

MARȚI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Delicatessen" (Franța, 1991) 0.15 Serial: „Vînătorul de oameni".

JEFF BRIDGES
ACASĂ,
joi, ora 22.30

MIERCURI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Orologiul" (SUA, 1948) 0.15 Serial: „Vînătorul de oameni".

JOI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „King Kong" (SUA, 1976). Cu: Jessica Lange, Jeff Bridges 0.45 Serial: „Vînătorul de oameni".

VINERI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Anonimul venețian" (Italia, 1971) 0.15 Serial: „Vînătorul de oameni".

SÎMBĂTĂ 7.00 – 13.15 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Nopți albe" (SUA, 1985) 2.30 Serial: „Vînătorul de oameni".

DUMINICĂ 12.30 Serial: „Marimar" 14.45 Serial: „Arhiva neagră" 15.00 Hochei profesionist 16.00 Fotbal: Il Calcio 18.00 NBA Action 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Visul vestului" (partea a III-a) 0.10 Serial: „Vînătorul de oameni".

antena 1

LUNI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.20 Film: „Cafeneaua de la graniță" (Canada) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foișorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof 1.10 Serial: „Navarro".

MARȚI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 12.30 Serial: „Cronici paranormale" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Cactus Jack" (SUA, 1979). Cu: Kirk Douglas, Arnold Schwarzenegger 23.35 Schimbul de noapte 1.10 Serial: „Navarro".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.20 Film: „Regele războinic" (Marea Britanie) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Legi nescrise" (SUA, 1995) 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedete în papuci 1.10 Serial: „Navarro".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Printre rînduri 0.35 Film: „Ultima urmărire" (SUA, 1994). Cu: Robert Mitchum.

KIRK DOUGLAS
ANTENA 1,
marți, ora 21.00

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Serial: „Hombres" 12.30 Serial: „Cronici paranormale" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Legea lui Burke" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatița 4" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 20.50 Film: „Asasinul din trecut" (SUA, 1995) 22.30 Serial: „Inspirația Carolinei" 23.35 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Femeia posedată" (Franța).

CHUCK NORRIS
PRIMA TV,
joi, ora 20.30

SÎMBĂTĂ 7.05 Serial: „Hombres" (r) 9.00 Serial: „Animal Show" 10.00 Între prieteni 11.30 Mileniul III 12.00 100 grade Celsius 14.00 Roata de rezervă 15.00 Documentar: „Averi fabuloase" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Maestrul crimei" (prima parte) 21.00 Film: „Bărbatul mult visat" (SUA, 1997) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Vise interzise 2" (SUA).

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Pe cont propriu" (r) 8.00 Spirit și credință 9.00 Teo și Mircea Șou 12.30 Film de desene animate: „Cele 12 munci ale lui Asterix" 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.40 Serial: „Damon" 20.00 Film: „Dispariția lui Vonnie" (SUA) 21.45 TeleEurobingo Show 23.50 Film: „Inocenți cu mîini murdare" (coproducție) 1.30 Film: „Annie Oakley" (SUA, 1935).

prima

LUNI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Gideon Oliver" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Film: „Căutînd-o pe Jenny" (SUA, 1990) 22.00 Serial: „Poză la minut" 23.00 Fotbal: Premier League.

MARȚI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Gideon Oliver" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.00 Ultima ediție.

MIERCURI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Gideon Oliver" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „CI5: Profesioniștii" 23.00 Ultima ediție.

JOI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Gideon Oliver" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Film: „Un erou obișnuit" (SUA, 1977). Cu: Chuck Norris 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediție.

VINERI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Gideon Oliver" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 22.30 Film: „Vin de mai" (SUA, 1990) 1.00 Film: „Zborul 174" (SUA/Canada, 1995).

SÎMBĂTĂ 7.00 Emisiune pentru copii 10.00 Serial: „Tia și Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 13.30 Sport magazin 15.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 16.00 Serial: „Pămîntul, bătălia finală" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.00 Film: „Aripi de înger" (SUA, 1990) 22.00 Real TV 23.00 Fotbal: Premier League.

DUMINICĂ 7.00 Emisiune pentru copii 10.00 Serial: „Tia și Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 14.30 Film: „Dispărută în noapte" (SUA, 1996) 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.00 Film: „A sosit ziua răzbunării" (SUA, 1964). Cu: Gregory Peck 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Fotbal Premier League.

TELE 1 abc

LUNI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 19.20 Serial: „Starsky și Hutch" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.35 Serial: „Kung Fu II".

MARȚI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Dinastia" 19.20 Serial: „Starsky și Hutch" 22.50 Serial: „Derrick" 0.25 Serial: „Pacific Drive".

MIERCURI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Dinastia" 19.20 Serial: „Starsky și Hutch" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.35 Serial: „Lou Grant" (ep.1).

JOI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Dinastia" 19.20 Serial: „Medici la datorie" 23.00 Serial: „Derrick" 0.25 Serial: „Pacific Drive".

VINERI 7.10 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.20 Serial: „Dinastia" 19.20 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 22.30 Serial: „Profit" 0.25 Serial: „Secția de poliție".

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 13.00 Studioul Tudor Vornicu 17.10 Serial: „Celebritate" 18.30 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Aventuri la Snowy River" 20.45 Serial: „Lumi paralele" 21.15 Film: „Harley Davidson" 0.25 Serial: „Secția de poliție".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.10 Serial: „Thunder Birds" 15.00 Drumuri printre amintiri 17.10 Serial: „Celebritate" 18.30 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.40 Film: „1969" (SUA, 1988) 23.15 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Făurar

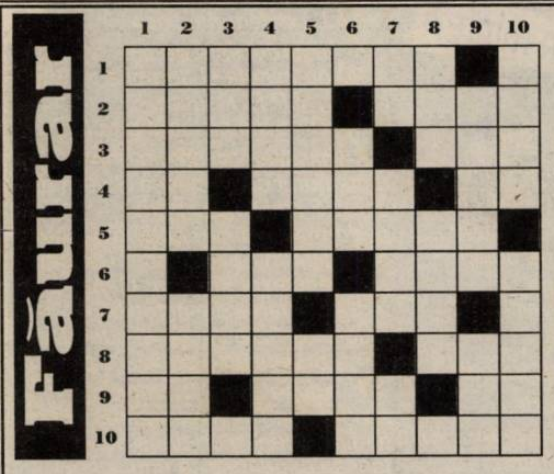

ORIZONTAL: 1) Istoric şi publicist paşoptist, care moare la 18 februarie 1866 (Constantin D.). 2) Prozator contemporan, născut la 2 februarie 1938, la Braşov - Făurar. 3) Oraş unde apare revista „Familia", cînd la 15 februarie 1866 îşi face debutul propriu-zis Mihai Eminescu - Raită. 4) Măreţe! - Axe - Seleniu. 5) Provoc - Sub directa îndrumare a acestui scriitor, apare la Bucureşti, în februarie 1936, revista de filosifie, literatură şi artă „Era nouă" (1880-1949). 6) Autorul poeziilor „Vis de februarie" şi „Întîmplări din februarie în martie" (Aurel) - Cadenţă. 7) Mariana Filimon este semnatara unui „...despre februarie" - Toma George Maiorescu este autorul poeziei „...de februarie". 8) Ernö Salamon include în volumul „Cîntec pentru..." poezia „Cîntec muncitoresc în februarie" - ...bisect, cînd luna februarie are 29 de zile (pl.). 9) Carne! - Descrie în versuri „Zodia Vărsătorului" (Victor) - Rocada Mică. 10) La 24 februarie 1866, în acest oraş moldav ia fiinţă Facultatea de Drept - Autorul poeziei „Din februarie" (Ion).

VERTICAL: 1) Cristina Tacoi include în acest volum poezia „Februarie". 2) În februarie 1541, acest domnitor se urcă pe tronul Moldovei (Petru) - A decora. 3) Localitate în Canada - Alb-gălbui. 4) Culme în Argentina - Necăjiţi (fig.). 5) Marele nostru compozitor, care primeşte aprobarea în luna februarie, de punere în scenă a operei „Oedip", a cărei premieră va avea loc la Paris, în 13 martie 1936 (George) - Sudate! 6) Localitate în Etiopia - Arbust mediteranean (Bot.). 7) Cete! - Ouă de peşte - Unu şi unu! 8) Munte în Botswana - Pas în Italia. 9) La 11 februarie 1391, moare acest domnitor al Moldovei (Petru) - Nouă (reg.). 10) Construite de omul gospodar în februarie, lună denumită şi făurar - Moare la 14 februarie 1821 acest tribun al Şcolii Ardelene (Petru).

DICŢIONAR: IDA, CIDO, AIO, CIST, UET, EIRA, NOO.

Georgeta Florenţa Bîrlad

Soluţia careului **„POLITICĂ"**

Orizontal: **CONDOMINIU - ORDINARA - R - MA - POTENTA - ETALA - DAR - NOTORIE - AP - TRAME - NADA - A - CA - ATRAS - RT - TARI - TI - IESI - ISTOV - INTERIMARA.**

PAR(anormale) de To PAN

PERSPICACITATE

În căutarea diferenţelor

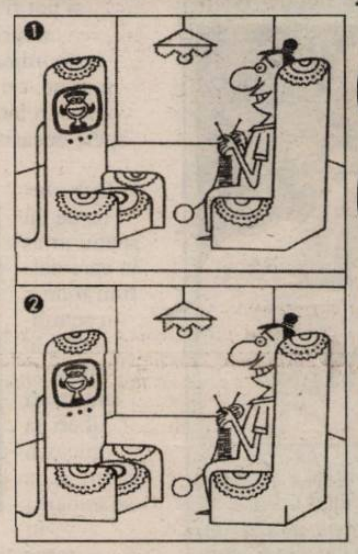

Cele două desene care, la prima vedere par identice, diferă prin cinci diferenţe grafice. Puteţi să le localizaţi?

(Soluţia în numărul viitor)

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Cînd a avut loc puternica erupţie a Vezuviului, care a acoperit cu lavă oraşul Pompei?
2. De unde este originară ceapa?
3.Cum se numeau cele trei corăbii cu care la 3 august 1492, Cristofor Columb porneşte spre „Indii", descoperind, de fapt, continentul american?
4. Cine a compus muzica operei „Mefistofele"?
5. Cînd şi de către cine a fost descoperită apa oxigenată?
6. Ce erau „vimanas" în mitologia Indiei?
7. Cine a publicat primul curs de analiză matematică în limba română?
8 Cine este autorul romanului „Moby Dick"?
9. Ce este copalul?
10. Care este cea mai mare masă continentală?

Răspunsurile din numărul trecut

1. Statul Grenada se află în America Centrală insulară (arhipelagul Antilele Mici). 2) În mitologia germană Ops era zeiţa belşugului şi soţia lui Saturn. 3) Chiropterele sînt un ordin de mamifere adaptate la zbor (liliacul, vampirul ş.a.). 4) Autorul romanului „Climate" este prozatorul francez André Maurois (1885-1967). 5) Galvanometrul a fost inventat de fizicianul german Johann Christian Poggendorff (1796-1877). 6) Nardul este originar din Asia Centrală. 7) Muzica operelor „Alexandru Lăpuşneanu", „Capra cu trei iezi", „O făclie de paşti" a fost compusă de Alexandru Zirra (1883-1946). 8) Grupele sanguine ale speciei umane au fost descoperite de medicul austriac, stabilit în SUA, Karl Laudsteiner (1868-1943), care a pus bazele tratamentului prin transfuzii. 9) Fîntîna „Mioriţa" din Bucureşti este opera arhitectului Octav Doicescu, mozaicurile fiind executate de Milita Petraşcu. 10) Filmul „Mere roşii" a fost regizat de Alexandru Tatos. (Irina Stoica)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„BONUSURI"

OAMENI PE SÎRMĂ / ÎNTRARE ÎN MEDIU	E	REST LA STRUNG / STRĂLUCITĂ	P	PĂSĂRI / TEREN PERICULOS	R	VOCALE / TRAG LA HAN	A	SAPĂ DE LEMN / VERIGĂ	S	STAR / DEOSEBIT DE DES	V
A	C	L	I	M	A	T	I	Z	A	R	E
BLASFEMIATĂ / DESCHID ZIUA	H	U	L	I	T	A	ORAŞ LA NOI / COPIATĂ	A	R	A	D
D	I	M	I	H	E	T	I	DIN CARE!!	A	R	E
SÎRMA SUBŢIRE / GUSTĂRI	L	I	T	A	PRIETEN / FĂCUTĂ DE RÎS	A	M	I	C	MĂNĂSTIRE LĂ NOI	T
M	I	N	U	T	U	R	I	FIR / STRIGĂT DE ATAC	I	T	A
LOCAL / COPACI	B	A	R	LEGENDE / DIETĂ	M	I	T	U	R	I	RUMEGUŞ
A	R	T	A	R	I	REŢINERE / COMIC	A	R	E	S	T
DIN ZIARI / ACUŞ!	I	A	CLASĂ DE VÎRF / VOCALE	E	L	I	T	A	CAMĂ! / FRUCT DE BRAD	M	A
A	S	SPRINTENĂ / CURĂ!	A	G	I	L	A	BIDIVIU / DE DOUĂ ORI!	C	A	L
MONUMENT / TRANZIT	T	R	O	I	T	A	DOICĂ	B	O	N	A
V	I	A	PERIFERIC	M	A	R	G	I	N	A	S

Dezlegarea integramei **„REALE"**

Orizontal: D - C- S - M - C - R - DEMORALIZATE - CALIFICATIV - DEMODATA - APE - PENARE - CLAR - AT - ITI - CAIRE - IASI - CORZI - CONT - LA - IATA - NAIMI - METAL - VAN - A - MARO - G - TAS - VINARIE - RASARITA - IAR.

Dezlegarea testelor din numărul trecut

DIN FAŢĂ ŞI DIN SPATE

A-3, B-1, C-4, D-2.

CRUCEA

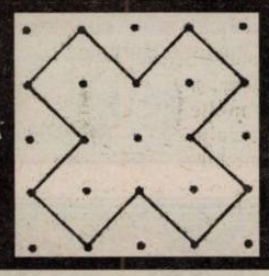

UMOR

Cum te mai înţelegi cu nevasta? îşi întreabă un bărbat noul vecin.
- Excelent! Dar am o nedumerire. Ne-am mutat de la Marsilia la Bordeaux şi avem acelaşi poştaş!

Cînd ne vom căsători vom avea două fetiţe gemene!
- Cum de eşti aşa de sigură?
- Pentru că acum ele locuiesc la mama!

Cum v-aţi permis să spuneţi tuturor că sînt nebun?
- Scuzaţi-mă! Nu ştiam că vreţi să ţineţi secret!

Mămico, Gigel ne-a spart geamul de la bucătărie!
- Cum l-a spart?
- Eu i-am aruncat un băţ şi el s-a ferit!

E bună ciocolata aia pe care o mănînci?
- Excelentă!
- Mă uit la tine şi-mi lasă gura apă!
- Ca să vezi că sînt băiat bun, ţine un şerveţel!

Ce se întîmplă dacă, în timpul unui discurs, un politician înghite o muscă?
- În cazul ăsta are mai mult creier în burtă decît în cap!

De ce eşti supărat, Gicule?
- Mi-am certat nevasta că e cheltuitoare.
- Şi?
- Şi a trebuit să mă las de fumat!

Unde mă aflu? întreabă un şofer trezindu-se din leşin după accident.
- La numărul 15! răspunde o asistentă.
- Cameră, sau celulă?

Un măcelar, salvat de la înec îi spune tînărului care-l scoase din apă:
- Tinere, n-am nici un leu la mine aşa că nu-ţi pot da bani. Îţi ofer în schimb un sfat preţios: cît vei trăi să nu cumperi niciodată mezeluri!

Cine e în fotografia asta? Bărbatul care te-a cucerit cu desăvîrşire?
- A, nu, acesta este soţul meu!

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie*, vor participa la trageri la sorţi, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Nu pot începe

altfel decît prin a-i mulţumi Gabrielei Szabo pentru că este romăncă: mulţumim Gabi pentru clipele fericite pe care ni le aduci periodic!

Oscar De La Hoya

a trecut de cel mai greu obstacol al carierei sale: ghanezul Ike Quartey. Acesta avea un procentaj absolut remarcabil: 34 de victorii dintre care 29 au fost obţinute prin knock-out. De La Hoya, al cărui procentaj era inferior (30 de victorii dintre care 24 obţinute prin K.O.), a recunoscut că au fost momente în timpul meciului în care se vedea „uşurat" de centura de campion, mai ales în runda a 6-a cînd a fost trimis la podea şi numărat de arbitru. Antrenorul său a declarat că tocmai de aceea este un mare campion pentru că are puterea să revină, ceea ce a şi făcut începînd cu runda a 7-a cînd a pus stăpînire pe meci definitiv. Victoria i-a fost acordată la puncte de către 2 dintre cei 3 arbitri spre nemulţumirea generală a publicului care este convins că ultima impresie a contat mai mult decît meciul în ansamblu. „Nu am crezut că voi fi nevoit să revin atît de spectaculos pentru a cîştiga un meci" a declarat campionul.

Australianul Mark Philippoussis

a cîştigat cel de-al 6-lea turneu al carierei sale la San Jose, California după ce a trecut lejer în finală de necunoscutul de pe treapta 120 ATP Cecil Mamiit cu scorul de 6-3, 6-2. Finala nu a avut parte de o audienţă pe măsura aşteptărilor deoarece principalii favoriţi au ieşit pe rînd din cursa pentru trofeu. Pete Sampras a fost nevoit să abandoneze în timp ce Andre Agassi a înjurat arbitrul şi a fost trimis acasă. Astfel a fost posibilă apariţia lui Mamiit în finală, pradă uşoară pentru experimentatul Philippoussis ce i-a dăruit servicii ce depăşeau 215 km/h.

Era o vreme

de tristă amintire cînd Chicago Bulls pierdea 3 meciuri consecutive pe teren propriu. Ei bine, pe vremea aceea, Michael Jordan se distra jucînd baseball şi nu punea umărul la meciurile taurilor. Acele vremuri s-au întors din păcate. Michael nu mai dă cu bîta dar Bulls pierde 3 meciuri consecutive pe teren propriu. Iar cel care le-a pus capac a fost Steve Kerr care acum joacă la San Antonio Spurs, primul care a părăsit corabia în derivă pe nume Bulls.

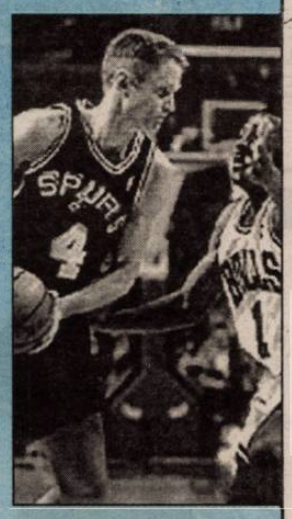

Deşi Dennis Rodman

a semnat pentru Los Angeles Lakers nu a binevoit încă să apară la antrenamente. Mi se pare destul de normal ţinînd cont că apărea la jumătatea primului sfert în timpul finalei NBA! Fără el Lakers au pierdut pe teren propriu cu 101-99 în faţa celor de la Indiana Pacers deşi ultimul coş de 3 puncte a fost ratat de puţin de Kobe Bryant. Shaquille O'Neal a marcat 36 de puncte şi a reuşit 17 recuperări dar a fost în zadar deoarece ceilalţi coechipieri l-au lăsat baltă. Eddie Jones nu a reuşit decît 12 puncte şi e pe picior de plecare la Charlotte Hornets.

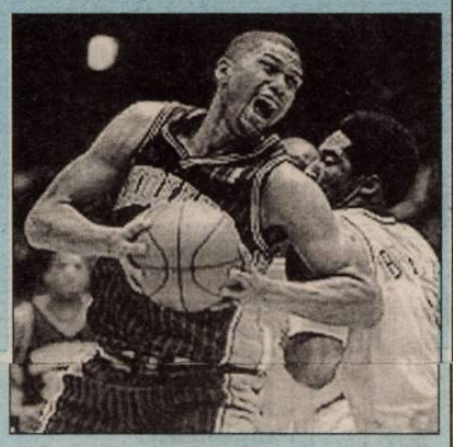

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Cînd aţi dansat ultima oară? Iată o întrebare la care Scott Michael, din Huntington Beach, California, răspunde cu glas tremurat de mîndrie că între 20 şi 25 iunie 1986 a dansat, cu scurte pauze, timp de 126 de ore! Acest record mondial nu este egalat nici pînă-n prezent, iar Scott - instructor de dans de societate - a avut atunci 27 de partenere, care au încercat să-i facă faţă, pe rînd, desigur.

La maratonul de dans în pereche, desfăşurat la Chicago între 29 august 1930 şi 1 aprilie 1931, Mike Ritof şi Edith Bourdeaux au rezistat în „ring" nu mai puţin de 5148 de ore şi 29 de minute, contra două mii de dolari! Era perioada de recesiune economică, haosul din Wall Street cuprinzînd întreaga lume.

Cea mai mare participare la dansul conga a fost de 119986 de persoane, care s-au zvîrcolit pe străzile din Miami, Florida, cu prilejul unei sărbători a americanilor de origine cubaneză.

La categoria disco, recordul este de 481 de ore şi 30 de minute şi aparţine unui... indian, V.R.P. Raman.

Dînd din picioare precum pasărea colibri din aripi, dansatorul de flamenco Solero de Jarez a stabilit uluitoarea performanţă de 16 bătăi din tocul pantofilor într-o secundă. Dansînd step, englezul Stephen Gare l-a umilit pe Jarez cu incredibilul record de 32 bătăi pe secundă.

Şi dansurile populare pot aduce gloria. Coregraful scoţian Ian Price a imaginat 256 de figuri pentru un dans popular al ţării sale, pe muzica unui singur cîntec tradiţional executat la 20 de cimpoaie.

Vreţi să vă vindecaţi?

ALEGEŢI DELFINOTERAPIA!

Au pielea netedă şi mătăsoasă. Au o frumuseţe deosebită şi pot fi mîngîiaţi şi chiar sărutaţi. Apoi sînt, afectuoşi şi surprinzător de inteligenţi, deşteptăciune dublată de o extraordinară sensibilitate. Este vorba de delfini, mamifere marine, cei mai iubiţi şi simpatici din lume. În Florida, mai precis în localitatea Key West, se află un bazin uriaş fixat în apele oceanului denumit „Dolphin plus", un centru în care se practică delfinoterapie.

Este vorba de un spaţiu uriaş în care delfinii trăiesc în semilibertate în sensul că sînt lăsaţi liberi să pornească în larg şi să se întoarcă în respectivul perimetru atunci cînd doresc. În această situaţie se află 12 exemplare care trăiesc în relaţii foarte strînse cu amicii lor umani (veterinari şi oameni de ştiinţă) care îi folosesc pentru diferite experienţe în scopuri... curative. S-a constatat că datorită comportărilor lor jucăuşe, a felului lor de prezentare, ei reuşesc să relaxeze şi, implicit să aducă reale îmbunătăţiri în comportamentul şi starea de sănătate ale copiilor care suferă de handicapuri fizice şi psihice. Evident, aceste rezultate au putut fi constatate după un număr de „şedinţe" între micuţii pacienţi şi respectivele mamifere, în perioadele petrecute în apă.

Cifre medii

În decursul vieţii, după cum precizează „Il Foglio dei Fogli", de la Roma, o fiinţă umană face amor de 2580 de ori cu 5 parteneri diferiţi în medie, se îndrăgosteşte cu adevărat de două ori, clipeşte de 415 milioane de ori şi sărută pe o durată de... două săptămîni.

Părul ei atinge lungimea de 950 de metri, vorbeşte vreme de 12 ani, are 150 de prieteni, varsă 65 de litri de lacrimi, mănîncă 160 de kilograme de ciocolată şi 7300 de ouă, petrece 8 ani muncind, 2 ani şi jumătate vorbind la telefon, iar un an şi jumătate în maşina sa. Pînă să ajungă la vîrsta de un an, un copil a secretat deja 145 de litri de salivă.

Fotografia săptămînii

În fiecare an pe 1 martie, Grădina zoologică din Brookfield (în apropierea oraşului Chicago) oferă vizitatorilor spectacolul unor inedite cascadorii cu animale. Sînt alese, firesţe, cele mai agile şi curajoase exemplare.

Francezii au inventat...

„FIOLA VOCALĂ"!

Încă de la descoperirea fiolei pentru depistarea celor care au consumat alcool la volan, adoratorii lui Bachus au o adevărată oroare faţă de culoarea verde. Mai nou, aceştia se vor enerva şi de cîte ori vor vedea înainte un microfon. Care să fie cauza? Proprietarul unui bar din Marsilia şi-a instalat în local automate de vîndut băuturi alcoolice, automate avînd un microfon încorporat. Înainte de a apăsa pe buton, pentru a comanda băutura dorită, clientul este obligat să pronunţe şi numele respectivei băuturi, căci altfel, fără această „parolă", aparatul nu va lua comanda! Dacă solicitantul este deja ameţit de aburii alcoolului şi se bîlbîie, se împleticeşte sau nu pronunţă corect cuvintele, aparatul trece pe alarmă, un buton roşu se aprinde şi o voce feminină se face auzită: „Regretăm, dar nu vă mai putem servi. Aţi consumat deja destule băuturi alcoolice". Dincolo de reacţiile de stupoare întîlnite la majoritatea „trotilaţilor" care au auzit replica, în cîteva cazuri a fost necesară şi intervenţia oamenilor de ordine din local: enervaţi de răspuns, clienţii în cauză s-au apucat să lovească aparatul, convinşi că au de-a face cu cicăleala nevestelor!"

În numărul viitor

■ Pot fi gîndurile asistate de ordinator? ■ Sistemul Solar? Se află în noi! ■ Noi date despre cazul Roswell ■ Care este cea mai ciudată dintre boli? ■ Şi natura ucide microbii! Un antigripal la îndemîna oricui ■ Geologul Schmitt a aruncat un ciocan în Cosmos ■ La ce folosesc „discotecile" din stupul albinelor? ■ *Idoli* - Alertă dietetică la Hollywood ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SERIE NOUĂ - 405 • ANUL XLII • 25 FEBRUARIE 1999 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 8 (2155)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Cineva poate să zîmbească, şi să fie o canalie."

SHAKESPEARE

•

„Bunul simţ exista; dar stătea ascuns de frica simţului comun."

MAZONI

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Ce au văzut americanii sunt

OZN-URI SAU JOCURI DE LUMINI?

O cameră de luat vederi a navetei spaţiale Discovery a înregistrat în septembrie 1991 obiecte luminoase care se mişcau în zig-zag în spaţiul cosmic. Să fie vorba de ozn-uri? Pe banda video se vedeau nişte puncte albe care îşi schimbau direcţia în momentul apariţiei unor flash-uri luminoase. După aproape nouă ani de cercetări, NASA a ajuns la o concluzie mai „pămîntească". Nu că nu le-ar conveni să se spună despre ei că au întîlnit omuleţi verzi (poate de frig), dar... Săptămîna trecută, un expert NASA, e vorba despre astronomul Karl Henize, unul din grupul care a studiat benzile video, a comunicat concluzia definitivă: „Obiectele înregistrate sînt resturi generate de Discovery şi iluminate de Soare. Sclipirile luminoase (flash-urile) proveneau de la aprinderea motoarelor de altitudine ale navetei, iar mişcările abrupte rezultă din impactul gazului emis de motoare cu resturile generate de navetă". Aşa o fi! O explicaţie lipsită de haz care nu-i împiedică pe fanii OZN-urilor să creadă că e vorba despre extratereştri sosiţi în vizită pe Pămînt.

Aşteptăm „SFÎRŞITUL LUMII"?

pagina 9

Programele posturilor bucureştene de televiziune

12

TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

3 Pot fi gîndurile asistate de ordinator?

5 Mineritul cu bacili

6 FEMINA CLUB

7 Un antigripal la îndemîna tuturor

10 BIBLIOTECA SF

13 Idoli „Mea culpa", un element al succesului

14 HOROSCOP

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

MUZICARTA

ALANIS MORISSETTE - RECORD

Noul L.P. al cîntăreţei canadiene Alanis Morissette, „Supposed Former Infatuation Junkie" a atins deja cifra de vînzări de 7 milioane de exemplare în toată lumea. Albumul se află în Top 20 în mai multe ţări europene: Norvegia (5), Italia (6), Olanda (6), Australia (7), Austria (8), Canada (9), Elveţia (9), Franţa (12), Suedia (12), Germania (12), Grecia (19). Primul single extras din album, „Thank You" este cel mai des difuzat la posturile de radio din Australia fiind în acelaşi timp în vîrful clasamentelor de difuzări în Canada (# 2), Franţa (#3), Germania (#7), Italia (# 11), Tokyo, Japonia (# 8).

Albumul „Supposed Former Infatuation Junkie" este în această săptămîna pe locul 8 în clasamentul de vînzări din Europa, iar single-ul „Thank You" este # 8 în European Radio Top 50.

ECHO AWARDS ÎN GERMANIA

Pe 4 martie 1999 vor fi decernate premiile Echo, premiile muzicale germane. Pe 14 ianuarie, la Hamburg, a avut loc conferinţa de presă la care au fost anunţate nominalizările şi invitaţii la spectacolul prilejuit de acest eveniment. Printre cei care vor fi prezenţi la spectacol se numără şi staruri ale muzicii internaţionale: Alanis Morissette, The Lighthouse Family, R.E.M. Alături de aceştia vor apărea pe scenă şi Modern Talking, Xavier Naiodoo şi Die Fantastischen Vier.

Spectacolul va fi găzduit de Centrul Congreselor din Hamburg şi va fi urmărit de 3000 de spectatori şi se estimează să aibă şi o audienţă de cinci milioane de telespectatori, fiind televizat de postul naţional german de televiziune. Germania este considerată a treia mare piaţă de muzică din lume, cu încasări de peste 6 miliarde de mărci anual.

Organizatorii ceremoniei Echo Awards vor lansa pe piaţa muzicală internaţională două compilaţii care vor cuprinde muzica premiată în cadrul evenimentului.

VÎNZĂRI DE MILIOANE ÎN EUROPA

Madonna este prima artistă care a atins cifra de vînzări de cinci milioane de exemplare pentru un album (Ray of Light), în Europa. Astfel, Madonna este prima care bate acest record din 1996 cînd Federaţia Internaţională a Producătorilor de Fonograme (IFPI) a creat premiul Discul de Platină pentru Europa. Printre cei care au depăşit un milion de discuri vîndute în luna decembrie se numără Cher (Believe) şi Celine Dion care a atins nouă milioane de discuri vîndute, dar din mai multe titluri. Ultimele date arată că Celine Dion a vîndut în 1998 peste 28 de milioane de albume în toată lumea.

Pe lista artiştilor care vor fi premiaţi cu Platinum Awards au apărut de curînd George Michael cu Ladies And Gentlemen (compilaţie care a ajuns de la un milion de exemplare vîndute la începutul lunii decembrie la patru discuri de platină pînă la sfîrşitul lunii ianuarie), U2-Best of 1980-90 (patru discuri de platină), Phil Collins - Hits (două discuri de platină), Julio Iglesias, Depeche Mode şi Mariah Carey (trei milioane de discuri vîndute pentru fiecare compilaţie).

CHER SE ŢINE BINE

Single-ul „Believe", primul extras din albumul cu acelaşi titlu lansat de Cher în 1998, a urcat în ultima săptămînă a lunii ianuarie, în clasamentul Billboard de pe locul 52 pe 35. Din ce în ce mai mulţi încep să creadă că femeia care a bătut toate recordurile din istoria Marii Britanii la vînzări de single-uri, o să repete această performanţă şi în SUA „Believe" este cel mai mare hit Cher de la „Love and Understanding" (1991- locul 17 în Billboard) încoace. Dacă „Believe" va reuşi să intre în Top 10 Billboard, Cher va avea pentru prima oară un single de Top 10 în anii '90 şi primul hit de Top 10 de după „Just Like Jesse James (1989), single care a fost nr.8 în Billboard în anul lansării. Dacă „Believe" va atinge vîrful clasamentului american, va fi prima performanţă de acest gen din 1974 cînd „Dark Lady" a fost nr.1. Acest record i-ar aduce interpretei şi recordul de cea mai longevivă artistă de nr.1 din era rock (se împlinesc 33 de ani şi jumătate de cînd piesa „I Got You Babe", semnată de Sonny and Cher, era nr.1 în Billboard). Cel care deţine recordul în acest moment este Michael Jackson - 25 de ani şi 7 luni între primul lui hit de Nr.1 - „I Want You Back" şi cel mai recent - „You Are Not Alone".

Single-ul „Believe" este în această săptămîna pe locul 2 în European Radio Top 50 şi deţine supremaţia în clasamentul de vînzări al continentului.

RADIOGRAFII sonore

Step Inside This House - Lyle Lovett. Avem de-a face cu un dublu album de country-music, un album care încearcă să-l redescopere pe Interpret marelui public, varianta folosită fiind cea a conversiunilor. Părearea mea este că *Lovett* reuşeşte în întreprinderea sa şi că redă foarte bine atmosfera texană...

Tracks-Bruce Springsteen. Casa *Columbia* a editat acest set de patru CD-uri în luna noiembrie a anului trecut, set care cuprinde multe compoziţii inedite şi variante ale unora din hiturile celebrului cantautor nord-american, needitate pînă acum; din totalul de 66 de melodii 56 apar în premieră! *„Tracks"* poate fi considerat, încă de pe acum, o veritabilă şi dezirabilă piesă de colecţie...

Spirit-Jewel. Proverbul nostru „Bate fierul cît e cald" are, se pare, un corespondent occidental! Tînăra solistă profită de faptul că albumul ei de debut este încă în topuri şi se grăbeşte să supraliciteze... La trei luni de la lansare *„Spirit"* poate fi trecut la categoria „reuşite", solista păstrînd neatinsă, şi bine face, linia de pop şi soft-rock din primul său album...

No Security- The Rolling Stones. Nu este vorba de un nou album al longevivei trupe britanice ci de un nou live, în care partea leului este deţinută de extrasele semnificative din *„Bridges To Babylon Tour"*. Un album care nu aduce prejudicii imaginii grupului dar care nici nu o îmbunătăţeşte (s-ar mai putea, oare, întîmpla acest lucru?) ... Pentru comparaţii vă recomand să ascultaţi alte două producţii similare ale trupei lui *Jagger - „Love You Live"* din 1977 şi *„Still Life (American Concerts)"* din 1981...

Hungry Again - Dolly Parton. Au trecut 52 de ani peste una dintre marile soliste de country, ultimii dintre aceştia fiind parcurşi destul de dificil de către *Dolly*. Finalul lui '98 a reactivat-o şi, se pare, cu folos, conţinutul acestui *„Hungry Again"* demonstrînd că solista este într-adevăr „Din nou flămîndă" de laurii gloriei, ea lansînd o provocare mult mai tinerelor *Paula Cole* şi *Shania Twain...*

Albumul Săptămînii

My Love Is Your Love- WHITNEY HOUSTON

Ei bine, *Mrs. Houston* reuşeşte să scoată un nou album, prima producţie notabilă de la coloana sonoră *„The Bodyguard"* încoace! Din punct de vedere muzical vă spun, din capul locului, că nu trebuie să vă aşteptaţi la vreo schimbare, nici *Whitney* şi nici principalele sale rivale la titlul de cea mai bună solistă a deceniului - *Celine* sau *Mariah* , nepermiţîndu-şi vreun pas greşit care să le afecteze imaginea construită de-a lungul anilor! Primul extras pe single (a fost lansat acum trei zile), este intitulat *„It's Not Right But It's Okay"* şi trezeşte, cel puţin aşa mi s-a întîmplat, nostalgice amintiri din vremea cînd *Whitney* cînta *„How Will I Know"* sau *„I Wanna Dance With Somebody"*, ani în care solista cam eliminase concurenţa... Apropo de concurenţă: acum *Whitney* cînta în duet cu *Mariah! „My Love Is Your Love"* întregeşte seria reuşitelor lui *Whitney Houston*, soţia lui *Bobby Brown* (care, din fericire, lipseşte de pe acest album!), ea fiind înconjurată de o echipă de colaboratori de primă mărime: *Kelly Price, Wyclef Jean, Missy „Misdemeanor" Elliott, Diane Warren* şi *Faith Evans*. Soul, funk, pop...

TOP 100

După cum am anunţat, începînd de astăzi vom publica, în serial, clasamentul celor mai bune 100 de singles, realizat de revista Q pe baza propunerilor cititorilor săi. Sursa? Revista Q din această lună! Citiţi şi comparaţi cu topurile voastre personale:

100 The Whole Of The Moon - The Waterboys (anul 199l , locul 3 în UK)
99 River Deep, Mountain High - Ike & Tina Turner (1966, locul 3 în UK)
98 Walk This Way - Run DMC (1986 , locul 8 în UK)
97 Ironic - Alanis Morissette (1996, locul 11)
96 Cum On Feel The Noize - Slade (1973, Number One)
95 Alright - Supergrass (1995, locul 2)
94 Virginia Plain - Roxy Music (1972, locul 4)
93 Nancy Boy - Placebo (1997, locul 4)
92 A Whiter Shade Of Pale - Procol Harum (1967, Number One)
91 Firestarter - The Prodigy (1996, Number One)
90 Sexual Healing - Marvin Gaye (1982, locul 4)
89 That's Entertainment - Jam (1981, locul 21)
88 Superstition- stevie Wonder (1973, locul 11)
87 Tonight, Tonight - The Samashing Pumpkins (1995, locul 7)
86 Hotel California - The Eagles (1977, locul 8)
85 Enjoy The Silence - Depeche Mode (1990, locul 6)
84 Starman - David Bowie (1972, locul 10)
83 Parklife - blur (1994, locul 10)
82 I'm Not In Love - 10cc (1975, Number One)
81 Tainted Love - Soft Cell (1981, Number One)
80 Kiss - Prince (1986, locul 6)
79 She Loves You - The Beatles (1963, Number One)
78 Monkey Gone To Heaven - Pixies (1989, locul 60)
77 Step On-Happy Mondays (1990, locul 5)
76 Computer Love/The Model - Kraftwerk (1981, Number One)
75 Sweet Child O'Mine - Guns N'Roses (1987, locul 24)

● *Următoarele 25 de locuri vor apărea săptămîna viitoare.*

Monica Bîndiu-Călăraşi: M-a bucurat scrisoarea ta şi vreau să-ţi spun că, în mare parte, sînt de acord cu cele scrise de tine. Nu trebuie să te afecteze clasamentele făcute de diferite reviste, fie ele şi celebre ca *Melody Maker*, peste tot există o doză de subiectivism!Ca o dovadă, începem astăzi publicarea, în serial, a topului celor mai bune 100 de singles din toate timpurile, în viziunea revistei britanice *Q*. Îţi promit că în curînd vei primi răspuns şi la celelalte întrebări pe care mi le-ai pus! Cu o singură condiţie: nu rata numerele viitoare ale revistei noastre...

Tolba cu SCRISORI

Sergiu Rusu - Arad: Abia acum am primit scrisoarea ta de la jumătatea lui decembrie! Îţi mulţumesc pentru toate informaţiile trimise şi pentru materialele despre *Gheorghe Iovu*. Felicitări pentru rubrica de la Radio Arad şi îţi urez, de ce nu, o mărire a spaţiului acordat... Prieteni, *Sergiu* vă aşteaptă scrisorile, dacă sînteţi amatori de muzică electronică şi ambientală, la adresa: str. Dorului nr.28, bl.B7, ap.14, Arad, 2900 sau mesajele prin E-mail: RS007@cclub-ar. inext.ro.

Bogdan Danteş - Ploieşti: Careurile au sosit la destinaţie! Despre grile - numai de bine, despre temă - mai nimic! De ce? Pentru că lipseşte... Nu publicăm careuri de definiţii personale (şi, oricum, cele trimise de dumneavoastră sînt un pic forţate...)

Camelia Ficeac - Bucureşti: Despre *The Beastie Boys* am scris la Pop-Rock, de la A la Z „Prin urmare, acum nu-ţi pot face decît o completare la singles - *„No Sleep Till Brooklyn"*, *„(You Gotta) Fight For Your Right (To Party)"*, *„Girls"* şi *„She's On It"*. Pentru restul informaţiilor te rog să consulţi colecţia revistei nosatre!

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Irina Stoica
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei);
402001085030 ($);
402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul:
INTACT S.A.

Magia moleculelor

SISTEMUL SOLAR?

Se află în noi!

MIHAELA DOROBANŢU

Un proton în plus poate ucide...

Oricine ştie că fără oxigen nu am putea trăi. Dar dacă am respira *o singură dată* fluor? Am muri pe loc! Şi totuşi, fluorul este „vecinul" imediat al oxigenului în Tabelul Periodic al lui Mendeleev! Ce îi face să fie atît de diferiţi? Un proton în plus!

Dacă moleculele definesc specificitatea tuturor corpurilor, însufleţite sau nu, baza structurii noastre o formează atomii. După ce multă vreme oamenii au fost convinşi că ei sînt „cărămizile" îndivizibile ale materiei, la începutul secolului nostru au apărut „semne" că lucrurile nu ar sta chiar aşa. Atomii au şi ei o structură internă - un nucleu central, format din protoni (particule elementare cu sarcina +1) şi neutroni (cu aceeaşi masă ca protonii, dar fără sarcină electrică), în jurul căruia se rotesc electronii (cu sarcină electrică egală cu a protonului, dar de semn contrar, -1). Cîţi protoni se află în nucleu, tot atîţia electroni se află în afara lui - aceasta pentru ca atomul să rămînă mereu neutru din punct de vedere electric. Altfel nu am putea exista.

Mai mult, atunci cînd marele fizician Niels Bohr şi-a prezentat modelul său de structură a atomului, s-a observat că avem de-a face cu un adevărat sistem solar în miniatură! Cu nucleul pe post de Soare şi electronii pe post de planete.

Ce pot avea în comun o pungă cu mușchi file sub vid pe care o luați de la magazin, un tub cu aspirine și săpunul cu care vă spălați pe mîini? Simplu: pînă acum cîteva sute de ani ele nu existau – cel puțin nu în forma pe care o cunoaștem astăzi. Ele sînt doar cîteva din „operele" acestui perfect alchimist care este Natura. „Ajutată", este drept, și de om, care combinînd tot felul de substanțe a reușit să creeze produse fără de care astăzi nici nu am mai putea concepe viața noastră. Și totul se datorează, din nou, moleculelor. Cine sînt însă ele de fapt? Pentru a le înțelege mai bine, va trebui, cum spuneam, să pătrundem în interiorul lor. Acolo unde se află atomii și chiar și mai „jos".

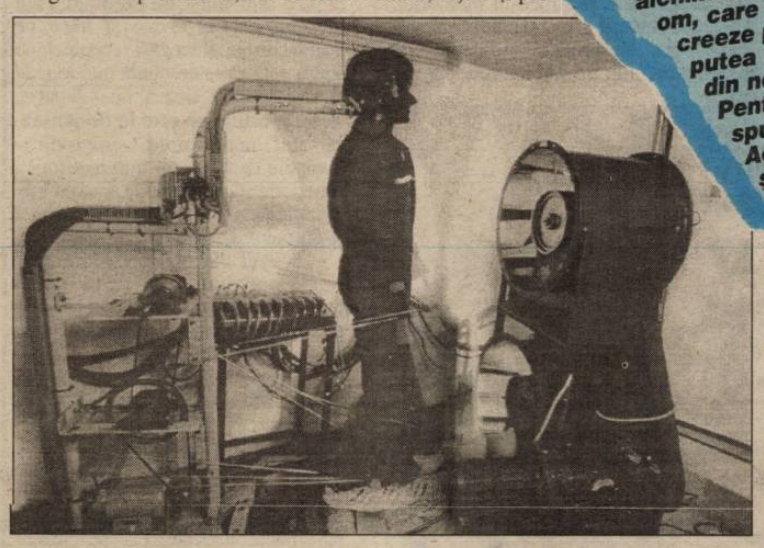

(De fapt lucrurile sînt ceva mai complicate, pentru că poziţia electronilor în atomi nu poate fi cunoscută niciodată cu precizie absolută - dar aceasta este altă poveste...). Dacă nucleul ar fi „umflat" pînă să ajungă de dimensiunea Soarelui, atunci primul electron s-ar afla... dincolo de planeta Pluto, cea mai îndepărtată a Sistemului Solar. Dacă nucleul ar ajunge mare „doar" cît o pisică, atunci electronul ar fi mai mic decît un şoricel şi oricum nu i-ar păsa, pentru că s-ar afla la 100 de kilometri de duşmanul său tradiţional.

Şi totuşi, în ciuda dimensiunilor lor atît de mici, atomii sînt efectiv cei care ne hotărăsc viaţa. Cum? Iarăşi intră în joc moleculele...

...iar doi atomi te pot salva!

Acum vreo 50 de ani nu se ştia nimic despre vreun acid care să conserve alimentele. Dar la sfîrşitul anilor 1940 „intră în afaceri" acidul sorbic. În doze variabile în funcţie de tipul de alimente (dar care nu trebuie să depăşească 2 grame pe kilogram), el previne umezirea, intoxicaţiile şi face ca alimentele să se păstreze în stare aproape perfectă - fără să le modifice nici mirosul, nici gustul, nici culoarea şi nici valoarea dietetică. Cu şi mai mult timp înainte, încă pe la anii 400 î.e.n., însuşi Hippocrate prescria scoarţa de salcie contra durerilor naşterii. Aceeaşi salcie se folosea şi la mijlocul secolului 18 pentru combaterea febrei. De-abia la începutul secolului următor însă, Raffaele Piria din Calabria, izolează „principiul activ", acidul salicilic. Era însă iritant şi a mai trebuit să treacă alt secol pînă cînd Felix Hoffmann, de la celebra Bayer, să îl trateze cu anhidridă acetică, adăugîndu-i doi atomi de carbon şi transformîndu-l în acid acetilsalicilic. O nouă moleculă şi apare nelipsita, astăzi, aspirină! Şi dacă vom merge încă şi mai departe în timp, pe vremea miticului Sumer, vom întîlni un neaşteptat amestec de cenuşă de alge şi ulei de măsline din care se fabrica „ceva" care se folosea la curăţit. În secolul 9 e.n., pe coasta Mediteranei, la Marsilia, acest „ceva" a început să fie produs... pe bandă rulantă. La început a fost numit „săpun de Marsilia" şi astăzi se află şi el printre elementele care ne definesc viaţa.

Şi să mai spui că doar Ostap Bender era „marele maestru al combinaţiilor"...

VAN LEEUWENHOEK

Acum 325 de ani a descoperit un univers: cel al microbilor

Antony van Leeuwenhoek, descoperitorul microbilor, s-a născut în anul 1632 în oraşul Delft, Olanda, într-o familie de condiţie medie. Marea sa descoperire a rezultat din cultivarea hobby-ului său microscopia. Van Leeuwenhoek îşi construia singur microscoapele, cu o măiestrie în şlefuirea lentilelor care o depăşea pe a multor profesionişti din acele timpuri. Prin foarte atenta şi precisa şlefuire a lentilelor de dimensiuni mici, van Leeuwenhoek a obţinut o rezoluţie a aparatelor sale mai mare decît a microscoapelor deja existente. Una din lentilele sale care a supravieţuit trecerii timpului are o putere de mărire de circa 270 ori, şi există indicii după care ar fi dispus de lentile şi mai puternice.

Van Leeuwenhoek era un observator foarte meticulos şi răbdător, dispunînd de o vedere foarte bună şi de o curiozitate deosebită. Prin lentilele microscoapelor sale a studiat fire de păr, mici insecte, fibre musculare, ţesuturi epiteliale şi multe alte eşantioane, notînd şi desenînd atent rezultatele observaţiilor. Din anul 1673, van Leeuwenhoek a corespondat cu Societatea Regală a Angliei, organizaţia ştiinţifică dominantă a timpului său. Deşi nu avea educaţie superioară şi nu cunoştea nici o limbă străină, a fost ales membru al acestei organizaţii în 1680. De asemenea, a devenit membru corespondent al Academiei de Ştiinţe din Paris.

Van Leeuwenhoek a făcut numeroase descoperiri importante. A fost primul care a descris spermatozoizii - cele mai mici celule ale corpului omenesc - în 1677, şi s-a numărat printre primii care au descris globulele roşii ale sîngelui. S-a opus teoriei generaţiei spontanee, la modă în acele zile, după care formele foarte simple de viaţă ar fi generate instantaneu, aducînd numeroase argumente în pledoaria sa (printre altele, a demonstrat că puricii se înmulţesc la fel ca toate insectele cu aripi).

Cea mai mare descoperire a sa a fost prima observare a microbilor, în 1674 - una dintre cele mai mari descoperiri din istoria omenirii... Într-o mică picătură de apă, van Leeuwenhoek a găsit o lume aparte, nebănuită pînă atunci, fremătînd de viaţă. Deşi nu o ştia în acel moment, această lume deosebită avea un rol foarte important pentru fiinţele umane. Acele „animalicule foarte mici" pe care le observase deţineau deseori putere asupra vieţii şi morţii. A descoperit microbi în cele mai diverse locuri: în pîrîiaşe şi fîntîni, în gurile şi intestinele oamenilor. A reuşit să descrie numeroase tipuri de bacterii, ca protozoarele, de asemenea, calculînd şi dimensiunile lor.

Aplicaţiile descoperirilor lui van Leewenhoek nu au apărut pînă la afirmarea lui Louis Pasteur, după aproape două secole. Întregul domeniu al microbiologiei a rămas, de fapt, necunoscut pînă în secolul al nouăsprezecelea, cînd au fost construite microscoape mult mai performante.

Descoperirea microbilor este una dintre puţinele descoperiri ştiinţifice care pot fi atribuite unei singure persoane şi care nu a fost o extensie datorată cunoştinţelor anterioare din domeniul biologiei.

Van Leeuwenhoek a fost căsătorit de două ori şi a avut şase copii. A fost sănătos, putînd să-şi continue munca pînă spre sfîrşitul vieţii. Printre vizitatorii de seamă ai laboratorului său s-au numărat ţarul Petru cel Mare şi Regina Angliei. A murit la Delft, în 1723, la vîrsta de nouăzeci de ani.

Prezentare de VICTOR ŞTEFĂNESCU

POT FI GÎNDURILE asistate de ordinator?

DORIN MĂRAN

Cercetătorul american Roy Bakay de la Universitatea Emory din Atlanta a reuşit să stabilească o legătură între creierul unui pacient paralizat şi ordinator prin intermediul neurochirurgiei şi al bio-informaticii, facilitîndu-i comunicarea cu lumea exterioară. Pacientul ales de Roy Bakay a rămas paralizat în urma unui atac de cord. El nu se putea exprima decît prin ridicarea şi coborîrea pleoapelor. Acum o poate face cu ajutorul gîndurilor decodate de un ordinator conectat în zona cortexului motor, prin intermediul unor fibre minuscule din sticlă implantate în cortex prevăzute în interior cu electrozi şi substanţe neurotrofice. Ordinatorul e capabil să decodeze unele comenzi ale pacientului care trebuie să se antreneze o perioadă de timp concentrîndu-se asupra unor gînduri simple, cum ar fi „stinge lumina" sau „vreau apă", care în final sînt preluate de vocea sintetică a ordinatorului. Această combinaţie dintre neurochirurgie şi bio-informatică este o mare promisiune în domeniul comunicării gîndurilor. Pentru a se ajunge la această performanţă s-au făcut o serie de experimente pe maimuţe timp de şapte ani în urma cărora Administraţia americană a autorizat experienţe cu subiecţi umani. Acest sistem ar putea permite pacienţilor, într-un viitor apropiat, să-şi transpună gîndurile în mesaje scrise sau să poată comanda prin computer acţionarea unor butoane sau a întrerupătoarelor. Succesul obţinut de neurologul Roy Bakay a determinat Institutul naţional american să-i acorde o subvenţie importantă pentru a-şi putea continua cercetările.

Cuirasatul adîncurilor

Limulus polyfemus este o mică vietate marină cu o carapace împodobită cu numeroase creste şi spini. Rari sînt prădătorii care să aibă curaj să îl atace, sau chiar să se apropie de el! Poate cu excepţia păsărilor marine. Numele său în engleză este „horseshoe crab" , cu alte cuvinte, „crabul potcoavă", din cauza formei sale speciale. El este cu toate acestea mai aproape de arahnide (păianjen şi scorpion) decît de crustacee, cum ne-ar lăsa să credem denumirea sa.

Şase miliarde

Acesta este numărul oamenilor care trăiesc în prezent pe Terra. Deci, o nouă limită „psihologică" a fost depăşită. A fost deci nevoie de mai puţin de 40 de ani pentru ca populaţia Pămîntului să se dubleze! Cît va trebui să treacă pînă la următoarea dublare?

Cînd arborii mor...

8750 de specii de arbori din cele între 80000 şi 100000 de specii catalogate astăzi de botanişti au dispărut sau sînt pe cale de dispariţie. Dintre ei, doar 12 la sută se află în rezervaţii naturale protejate. Un semnal de alarmă pentru a crea noi parcuri naturale pentru prezervarea florei.

Oceanul Arctic în pericol

Cinci milioane de metri cubi de deşeuri radioactive au fost scufundate de ruşi în lacul Karaciai din Siberia. Ele se află însă în pericol de a scăpa din locul unde au fost fixate. Aflate în derivă, cu o viteză de 80 de metri pe an, spre rîul Irtîş, ele au devenit o ameninţare mortală pentru Oceanul Arctic dacă nu se va găsi o metodă pentru a le opri înaintarea lor nebunească. Specialiştii nici nu îndrăznesc să se gîndească ce ar putea însemna acest lucru atît pentru poluarea Oceanului, cît şi prin efectul asupra ghеţurilor polare...

Joc de cărţi... subacvatic

Ce poate face cineva care este în egală măsură împătimit şi de plonjările la mare adîncime, şi de jocul de cărţi? Soluţia la îndemînă... să joace cărţi sub apă! Mai ales dacă reuşeşte cu această ocazie să stabilească şi un record. Ceea ce s-a şi întîmplat de altfel cu cei şase scufundători germani care au reuşit să petreacă, jucînd cărţi evident, 24 de ore pe fundul unei piscine din Pforzheim. Bineînţeles, după ce au practicat o serie de amenajări...

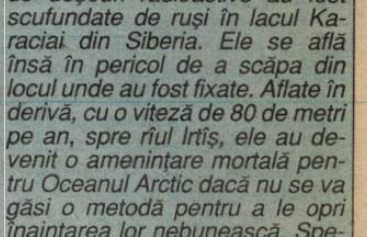

Ciripit de păsărele... cu efect calmant

A aştepta, a aştepta, a aştepta... Uneori cu frica în suflet la gîndul anunţului care te invită să urci în avionul gata să decoleze. Se pare că mulţi dintre pasagerii în tranzit pe aeroporturile lumii sînt cuprinşi de nelinişte sau terorizaţi de frică. Pentru a le calma starea, compania British Airways testează în prezent pe trei aeroporturi britanice o muzică specială, compusă din ciripit de păsări, zumzet de albine şi clipocit de cascade. Se pare că armonia obţinută este atît de subtilă, încît trece aproape neobservată şi anulează toate sentimentele de nesiguranţă. Cel puţin aşa se spune...

ŞTIINŢĂ spiritism, credinţă

ION ŢUGUI

În primii ani ai acestui secol cîţiva filozofi şi oameni de ştiinţă se întrebau dacă poate avea loc un pact între misticism şi spiritul ştiinţei. Se năştea astfel o nouă direcţie în gîndirea metafizică şi revelaţia religioasă. Este răstimpul cînd înfloreşte spiritismul şi cînd se caută o explicaţie ştiinţifică fenomenelor pe care azi le numim paranormale.

Spiritismul şi practicile sale erau asociate „ştiinţelor psihice", acelaşi sens atribuindu-li-se la noi de către marele Haşdeu, el însuşi influenţat, se pare, de noul val occidental, prin care se căuta modernizarea metafizicii şi o înţelegere mai corectă a fenomenelor care produc efecte imateriale.

Cartea care a declanşat un curent nou în domeniu, semnată de englezul Myers, se intitula *Personalitatea umană, supravieţuirea ei, manifestările ei supra-normale.* Autorul conducea o societate de cercetări psihice din Londra, iar strădaniile sale de a pătrunde în manifestările *supra-normale* se ştia că erau generate de slăbirea credinţei, de pierderea credinţei. Myers îşi va dedica treizeci de ani studiului fenomenelor psihice.

O constatare şocantă

Pînă la studiile psihice ale lui Myers, Pierre Janet şi Charles Richet, se considera că personalitatea umană este unitară şi omogenă. Acest postulat făcuse imposibilă pătrunderea cu folos în psihicul uman, iar cei trei citaţi mai sus vor răsturna această iluzie a unităţii şi omogenităţii.

Progresele în psihologia modernă vor atinge şi problema fenomenelor paranormale (numite supra-normale). Răspunsul la multe fenomene a fost cu adevărat şocant, neaşteptat: se demonstra că personalitatea umană este dual㠄 convieţuitoare într-o dualitate „naturală". Purtăm deci cu noi nu una, ci două „părţi principale". Una din aceste părţi este *supraliminalul* - care se identifică cu *conştientul,* a doua este *subliminalul* - care desemnează *subconştientul,* aflat sub „pragul conştiinţei normale".

Parapsihologia va face un pas important în teoretizarea unor fenomene şi în încercarea de a pătrunde în mistere prin cunoaşterea raţională. Conceptul de *eu conştient* este utilizat atunci cînd în relaţie cu o anume realitate terestră sau cosmică, noi putem cunoaşte doar partea vizibilă, fără a bănui că dincolo de aceasta mai există ceva, probabil mai important, dar care ne rămîne nedesluşit, invizibil! *Eul conştient* este în mod categoric depăşit de celălalt *eu,* numit *eul real!* Cu aproape două secole în urmă Leibniz spusese, referindu-se la dualitatea personalităţii noastre, că o parte din „gîndurile noastre nu-şi dau seama de sufletul nostru"!

Pilda lui Schopenhauer

Dacă Socrate avea tot timpul lîngă el un *daimon* - un spirit călăuzitor, fără ca vreodată să-l fi descris, dar conştient tot timpul de prezenţa sa participativă, Schopenhauer va reclama prezenţa unui *mister* căruia era sigur că-i datorează însăşi opera sa filozofică. Pentru a nu lungi speculaţiile, să recitim mărturisirea filozofului german: „Nu sînt eu cel care a creat-o, (opera filozofică s.n.) ci ea s-a creat în mine. Postulatele filozofice s-au produs la mine fără intervenţia mea, în momentele în care voinţa mea era ca şi adormită, iar spiritul meu neîndreptat într-o direcţie prevăzută dinainte. Persoana mea era ca şi străină operei".

La bătrîneţe filozoful german era el însuşi surprins, nu putea răspunde dacă el a scris *Lumea ca reprezentare şi voinţă* sau altcineva se insinuase în spiritul său pentru a duce la bun sfîrşit o operă de referinţă în filozofie. De unde deducem că subliminalul, adică subconştientul conectat, cum spunem azi, la forţele spirituale astrale, se folosise de Schopenhauer pentru a transmite idei şi speculaţii inserate performant în evoluţia gîndirii filozofice europene...

Să tragem aşadar concluzia că în mare măsură sîntem „dirijaţi", programaţi de forţe superioare nouă? Probabil e o chestiune de timp pentru a ajunge cîndva la o înţelegere satisfăcătoare a acestui fenomen de „însoţire" şi lucrare cvasi-independentă de voinţa umană.

Labirintul memoriei

Ca în povestea cu Hänsel şi Gretel

Descoperire în „cavernele" memoriei

Pare o simplă figură de stil, dar... cam aşa se întîmplă de fapt. PTL - potenţializarea de termen lung, marea descoperire a lui Tim Bliss şi Tarje Lomo a scos în evidenţă exact acest lucru: influxul nervos care intră în primul neuron eliberează un curent de neuromediatori care „asaltează" cel de-al doilea neuron, unde pur şi simplu „trezesc" o serie de molecule care pînă în acel moment „dormeau" şi le transformă în mesageri ai memoriei. Cum? Dacă vreţi, ca într-un fel de poveste cu Hänsel şi Gretel, „semănînd" în cale semne care să ajute şi la găsirea drumului, şi la o parcurgere mai rapidă a sa.

MIHAELA DOROBANŢU

PTL pare la ora actuală a fi singurul mecanism biochimic cunoscut, implicat în procesul memoriei. Totul începe cu influxul nervos. Acesta eliberează molecule de glutamat din primul neuron, care se „lipesc" de receptorii celui de-al doilea neuron. Aceştia „se deschid": unii lasă să treacă ioni de sodiu (care transmit influxul nervos), alţii lasă să treacă ioni de calciu. Aceştia din urmă sînt cei care „trezesc" *kinazele* - proteine care pînă în acel moment erau inactive, am putea spune, „adormite". Ele devin însă repede active şi încep să „adune" nişte mici elemente constituite pe bază de fosfor (aşa-numitele grupări fosfatice), pe care le ataşează la receptorii de sodiu ai neuronului vecin. Şi devin astfel „pietricelele" celor doi copii din poveste, care i-au ajutat să-şi găsească drumul spre „adresa" dorită. Aşa începe faza a doua. Pentru că, după o săptămînă, de exemplu, cînd influxul nervos revine şi trece pe acelaşi drum, el va găsi receptorii de sodiu gata să se deschidă mai repede şi să-l lase să treacă mai departe. Toate reacţiile pe care le declanşează sînt mai ample, sinapsele - punctele de frontieră între neuroni - funcţionează mai repede şi mai bine. „Pietricelele" lui Hänsel şi Gretel şi-au făcut datoria.

A sosit din nou o „informaţie" privind prăjitura care vă place cel mai mult. Perfect: traseul neuronal pe care l-a „creat" ea prima dată păstrează urma activităţilor trecute şi este gata. De-a lungul său, moleculele mesagerilor sînt gata să transmită de la una la alta informaţia. Sînt verigile unui lanţ care, cu timpul, devine din ce în ce mai solid. Dovada? Este suficient să injectăm un produs chimic care să paralizeze mesagerii - potenţializarea de termen lung dispare! Şoareci sau iepuri, şi probabil că şi la oameni este la fel, nu-şi vor mai aminti nimic!

Dar - surpriză! PTL nu durează de fapt decît între cîteva ore şi cel mult cîteva săptămîni! Şi atunci, cum se explică faptul că la 80 de ani îţi poţi aminti cu precizie cum tocmai în ziua în care împlineai 10 ani ai răcit şi ai avut febră atît de mare încît petrecerea nu a mai avut loc?! Nu se ştie nici astăzi. Cercetătorii par a fi însă de acord asupra unui lucru: în timpul sau imediat după PTL, neuronii „fabrică" una sau mai multe proteine care consolidează reţeaua noilor amintiri. Ca şi atunci cînd se asfaltează un drum şi mai întîi se pun straturi după straturi de gudron. Întrebarea care rămîne este: cine sînt aceste proteine?

Înconjuraţi de baze extraterestre...

Noi date despre cazul ROSWELL

DAN D. FARCAŞ

Probabil cititorul acestei rubrici ştie cîte ceva despre incidentul Roswell. S-a scris destul de mult că în 4 iulie 1947, spre miezul nopţii, în semideşertul din New Mexico, la nord de oraşelul Roswell, s-ar fi prăbuşit un OZN şi s-ar fi recuperat chiar şi cadavrele unor fiinţe nepămîntene. Un film, larg difuzat prin televiziune acum cîtva timp dar de proveniență dubioasă, părea să fi fost făcut chiar la autopsia unuia dintre aceste cadavre...

Negarea oficială a incidentului şi o tăcere impusă cu extremă strictețe au făcut ca istoria să fie îngropată în uitare circa treizeci de ani, pînă cînd un număr de cercetători de mare tenacitate, între care Stanton Friedmann, Bob Pratt, Kevin Randle etc. şi-au propus să caute martorii care mai erau în viaţă şi să-i solicite să vorbească. În timp, au fost găsiţi trei sute de astfel de martori, dintre care peste cincizeci de prima mînă. Ceea ce a rezultat, coroborînd amintirile lor, este, desigur, greu de rezumat într-un articol. Dar conform acestor mărturii, cu o mare probabilitate, s-au petrecut următoarele: în 4 iulie 1947, la ora 23.30, în timpul unei furtuni, radarele militare din zonă au semnalat un obiect pulsator, care a explodat. Suspectînd prăbuşirea unui avion inamic de spionaj şi bazaţi pe mai multe telefoane care permit localizarea accidentului, personalul bazei 509 de bombardiere atomice de lîngă Roswell pleacă în aceeaşi noapte, identifică un obiect triunghiular deteriorat în malul unui pîrîu secat; în jur erau cinci arătări, o parte morţi, alţii muribunzi. Armata a încărcat în cîteva ore totul în camioane, iar terenul a rămas curat, ştergîndu-se orice urmă. Pompierii, alertaţi şi ei dar sosiţi puţin mai tîrziu, precum şi cîţiva civili aflaţi întîmplător în zonă s-au lovit de barajul militar. O parte din resturile accidentului se găseau împrăştiate la o oarecare distanţă, pe ferma unui anume Mac Brazell. Acesta va alerta şeriful local pe 6 iulie. În ziua următoare armata adună şi aceste urme. Între timp, obiectele găsite au fost ambalate şi expediate la o bază militară de la *Forth Worth* (Texas), iar omuleţii au fost autopsiaţi şi îmbălsămaţi la spitalul bazei militare de la Roswell, de către doi medici chemaţi din altă parte. Ambele „transporturi" vor ajunge în final la baza aeriană *Wright Patterson* de lîngă Dayton (Ohio).

Cu tot secretul, au existat destul de mulţi martori oculari. O parte dintre ei au povestit cele văzute prietenilor sau membrilor de familie. Ei spuneau că printre resturile recuperate erau plăci subţiri ca hîrtia, dintr-un material extraordinar de uşor dar care putea fi îndoit doar cu multă greutate şi care revenea la forma iniţială fără nici o cută. Băgate în foc, plăcile nu se înroşeau şi se răceau apoi în cîteva clipe. Erau şi alte obiecte de mare stranietate şi unele fragmente purtau chiar un scris hieroglific. Omuleţii au fost descrişi ca avînd înălţimea de circa 1,20 metri, capul foarte mare şi lipsit de păr, un nas aproape inexistent, gura doar o tăietură, oasele subţiri şi elastice, patru degete la mîini etc.

În 8 iulie la ora 14.26, agenţia *Associated Press* difuzează „bomba" că forţele aeriene se află în posesia unei farfurii zburătoare de proveniență necunoscută. Toate ziarele importante din lume publică ştirea. Între timp ofiţerul de contrainformaţii Jesse Marcell este trimis să însoţească o parte din transport la *Forth Worth.* Aici resturile sînt expuse pe podeaua biroului comandantului, în vederea unei conferinţe de presă, dar înainte de sosirea fotoreporterilor toate obiectele recuperate sînt înlocuite cu... resturile unui balon meteorologic... Versiunea oficială: a fost o confuzie... Postului de radio din Roswell, care-i luase un interviu lui Brazell i s-a pus în vedere că-şi va pierde licenţa dacă va difuza interviul. O parte din martori au fost ameninţaţi cu moartea dacă vor vorbi. Abia în 1978, puţin înainte de moarte, Jesse Marcell va avea curajul să dezvăluie cele întîmplate, urmat fiind de şeriful local George Wilcox şi de numeroşi alţii...

În acest context, în 1997 a venit ca o bombă cartea colonelului Philip Corso, ofiţer cu o carieră remarcabilă în armata americană. În această carte (apărută recent şi în româneşte), scrisă la vîrsta de 80 de ani, doar cu un an înainte de a muri, colonelul Corso afirmă că în perioada 1961-1963, cînd a condus divizia de Tehnologii Străine la Pentagon, a avut în grijă un fişet plin cu obiecte extraterestre, recuperate la Roswell în 1947, şi că, prin strădaniile sale, ideile sugerate de aceste obiecte au fost folosite în dezvoltarea tehnicii militare a SUA...

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Moartea vecinului de palier

PAUL IOAN

Uneori, coincidenţe bizare sînt catalogate drept premoniţii bazate pe acuitatea foarte dezvoltată a unui simţ anume, sau pe vise cu un scenariu foarte limpede - referitor la o situaţie anume, avînd în centrul ei o persoană cunoscută. O astfel de coincidenţă inexplicabilă este reprezentată de nuvela scriitorului american Dweight Thomas, în care descrie exact sfîrşitul dramatic al vecinului de palier din blocul în care locuia, la New York.

Nuvela „Everything about you" (totul despre tine) are în naraţiunea ei întîmplări fantastice, al căror personaj este Mike, chiar un bun prieten şi vecin al lui Dweight. După ce ani la rînd i-a studiat tabieturile şi metehnele, scriitorul i-a imaginat o moarte demnă de un SF: vrînd să zboare cu o maşină ultraperformantă peste Marele Canion Colorado, Mike un numai că reuşeşte (fapt cvasiimposibil în realitate), dar limuzina ajunge pe versantul opus într-o lume de basm din care nu se mai întoarce. Mike este condamnat la moarte de „băştinaşi" pentru îndrăzneala lui... Manuscrisul a fost predat editurii în mai 1995 şi a apărut în vara anului următor. Cine şi-ar fi închipuit cît de aproape era ficţiunea de realitate! În aprilie 1996, Mike, amicul scriitorului, află că suferă de cancer la stomac. Durerile atroce îl dereglează psihic, ştie că nu mai are mult de trăit. Într-o seară, îi face o vizită scurtă lui Dweight, returnîndu-i nişte cărţi împrumutate mai de mult şi luîndu-şi la revedere într-un mod ciudat. Peste o jumătate de oră, Mike „zbura" pur şi simplu cu maşina de pe podul Queensboro în rîul East River, care străbate New York-ul! Menţionînd că nefericitul Mike habar nu avusese de conţinutul nuvelei lui Dweight, trebuie să subliniem faptul că nici autorul nu ştiuse vreun moment de suferinţa vecinului său. Fusese o coincidenţă, o presimţire, cum se face că scriitorul l-a luat drept personaj principal, cu destin atît de tulburător chiar pe bunul său prieten? În termenii psihiatriei, s-ar putea spune că în preconştientul autorului se „cuibărise" ideea tragicului sfîrşit. În limbajul parapsihologiei se poate afirma că un gînd morbid, ca o presimţire, fusese metamorfozat literar pentru că era inacceptabiul ca realitate pură. Faptul că cei doi bărbaţi se cunoşteau foarte bine vine în sprijinul fenomenului numit presentiment. Dwieght Thomas a fost şocat la aflarea veştii şi a recurs la sprijinul unui psihiatru... Dacă parapsihologia ar dispune de explicaţii certe la fiecare caz, atunci farmecul ei ar păli considerabil.

Procese celebre

IOANA D'ARC

62 de capete de acuzare

DOREL DORIAN

Istoria Ioanei d'Arc - eroica ei angajare în luptele pentru eliberarea Franței (1429-1431), cît și semnificația supremului ei sacrificiu - este binecunoscută. Mai știm, chiar dacă am uitat întrucîtva desfășurarea exactă a evenimentelor, că a căzut pînă la urmă în mîinile dușmanilor Franței și a fost arsă pe rug. Implicit, ideea că Ioana d'Arc ar fi fost eroina (și victima) unui mare proces nu ne poate surprinde. Și totuși: *Cine au fost judecătorii ei? Care a fost temeiul juridic (dacă se mai poate vorbi de un astfel de temei) al acuzării, dincolo de caz, al unui act patriotic? Și prin ce a izbutit o fată de 19 ani să mobilizeze împotriva sa, în mai puțin de doi ani, forțele cele mai obtuze și înverșunate ale Inchiziției?* Evident, nu putea fi acuzată doar... pentru curajul ei exemplar, sau pentru vina... de a-și fi iubit prea mult țara: nu exista, în fapt, nici o justificare legală - franceză! - în numele căreia o tînără, care a înfruntat deschis trupele cotropitoare, inamice, să fie arsă pe rug! Nu întîmplător, englezii nici n-au îndrăznit s-o judece ei înșiși, ci au remis-o acelor cercuri franceze care le sprijineau relativ deschis intervenția. Și ca să nu existe dubiu asupra eventualei sentințe - *Ioana d'Arc fiind de fapt condamnată mult înaintea primei interogări* - au remis-o încercatului episcop francez, Pierre Cauchon, dispus să organizeze cel mai clasic proces inchizitorial împotriva Ioanei d'Arc. Un proces care, avînd în vedere sentința (cea mai gravă, firește) trebuia să descopere corespunzător și o vinovăție. Nu ușor, se înțelege, și nu dintr-o dată mai ales, s-au adunat cele 62 de capete de acuzare (62, în speranța că lipsa de temei a fiecărei învinuiri ar putea fi suplinită... prin număr). Și nu a fost omisă, nici una din incriminările care ar fi putut să justifice viitoarea condamnare. Începînd cu acuzația de a fi fost *„vrăjitoare-ghicitoare-pseudoprofetă"... „practicantă de acte magice, rău gînditoare în credința catolică,*

> ● Deschiderea procesului preparator ● Canonicul Jean D'Estivier pregătește rechizitoriul ● „Chiar dacă aș vedea focul arzînd și călăul pregătit... aș susține pînă la moarte ceea ce am spus la proces".

schismatică"... „tulburătoare a păcii (da, Ioana d'Arc care se ridicase împotriva dramelor provocate de război! n.a.), *belicoasă* (ea, care dorise să readucă Franței liniștea și pacea), *însetată de sînge omenesc"*... folosind *„în mod ireverențios o îmbrăcăminte insolită* (purta în timpul luptelor îmbrăcăminte bărbătească) *și adoptînd calitatea de războinic... eretică"* (sau cel puțin foarte suspectă de erezie)...

Să revenim însă asupra faptelor:

Era în anul 1429. Un război îndelungat, început încă în 1337 pustiise teritorii întinse în Franța. Pături largi ale populației trăiau sub teroarea incendiilor, jafurilor și asasinatelor. Orașele și satele erau bîntuite de foamete, de holeră și ciumă. În acești ani de grele încercări a apărut Ioana d'Arc. Născută în 1412 într-o familie de țărani, prinsă în vîltoarea marilor frămîntări care sfîșiau Franța, tînăra de 16-17 ani (cît avea în 1429) s-a simțit obligată moral să intervină, să participe, să lupte pentru eliberarea patriei sale, pentru readucerea liniștii și păcii în țară.

La începutul anului 1429, Ioana d'Arc, susținută de Regele Carol al VII-lea, obține dreptul de a participa direct la operațiunile militare, căpătînd comanda unor trupe. Spre surpriza generală, se dovedește un conducător militar capabil, avînd o influență cu adevărat însuflețitoare asupra ostașilor. Sub

comanda ei, trupele franceze repurtează rînd pe rînd o serie de succese. Așa cum știm, în 1429, în Reims eliberat de sub ocupația engleză, Carol al VII-lea este definitiv încoronat. Ioana, aparent, izbîndise... În anul următor însă - luptele continuînd - ea cade prizonieră în mîinile unui partizan al englezilor (Cavalerul Jean de Luxemburg) care o și vinde de intervenționiștilor pentru... 10000 de scuzi. Englezii, la rîndul lor, neavînd un temei îndeajuns de puternic, (formal) pentru a acționa împotriva acestei adolescente, o predau episcopului Pierre Cauchon în vederea organizării unui proces inchizitorial. (Numirea ca episcop a lui Cauchon se datora și ea unor intervenții care se cereau a fi... contraplătite!).

Așa a început (la 21 februarie 1431) prima fază a procesului, procesul preparator, în capela regală a castelului din Rouen.

Interogatoriul Ioanei d'Arc, pentru a putea conduce la o învinuire, a constat mai mult decît orice într-un sondaj al felului ei de a gîndi, al rațiunii întregii sale activități. E momentul s-o spunem - fără să anticipăm prin aceasta desfășurarea procesului - că Ioana s-a apărat atent. *Dar cum putea să reziste inexperiența unei adolescente împotriva unui complet de judecată care avea în spatele său veacuri de experiență în argumentarea intoleranței?* În final, s-au strîns 62 de capete de acuzare. Fără probe, fără martori - strict pe baza declarațiilor făcute de acuzată în instanță.

Care ar fi putut și care ar fi trebuit să fie atitudinea Ioanei d'Arc? Abjurînd s-ar fi putut oare salva? Ar fi fost Inchiziția și, mai ales, invadatorii Franței satisfăcuți cu simpla ei abjurare? Sau trebuia arsă pe rug? Ioana d'Arc a înțeles exact situația ei fără ieșire. Drept pentru care avea să și declare la capătul procesului preparator: *„Dacă în cursul judecății aș vedea focul arzînd și călăul pregătit pentru a înteți focul și chiar dacă m-aș afla în mijlocul focului... n-aș putea spune nimic altceva: aș susține pînă la moarte ceea ce am spus la proces".* Spusese: *sînt nevinovată!*

Anatomia secundei

Mineritul cu bacili

ALEXANDRU MIRONOV

...Cine nu are probleme cu mineri? Toată lumea are, în toate țările, pe tot Pămîntul, și aceasta datorită unui paradox. Care constă în faptul că vrem-nu vrem de combustibili (cărbune) și materii prime avem nevoie în tot ce facem. Pe de altă parte, unii dintre pămînteni au nevoie de mineri mai puțin decît alți pămînteni. Japonia fiind exemplul cel mai des citat: se știe că în 40 de ani de explozie industrială niponii au redus la jumătate consumurile energetice și de materii prime, dar au rămas competitivi în sute de domenii, înlocuind produsele subsolului cu producții ale creierului uman: invenția, inovația, creația, ideea nouă, tehnologia nouă și - ce mentalitate! - reînnoibilă. Să mai adăugăm însă că, în societatea de piață în care s-a scufundat civilizația noastră, singura rațiune este profitul - iar transnaționalele, stăpînele Pămîntului, au descoperit că profit mai mare decît producția aduce... specula la bursă sau pe monedele naționale. De aici ideea că s-o lăsăm mai moale cu producția, țările băștinașilor în care pătrund transnaționalele trebuie să fie stabile macroeconomic, cum spunea un prim ministru de după'96, adică să-și oprească fabricile și să aștepte, liniștiți, ca speculatorii să vîndă ori să cumpere, în voie, ce cred ei că le aduce (lor) bani: bănci, companii de telefonie, pămînt arabil, uzine rentabile...

Totuși, este evident că fără producție nu se poate, deci nici fără materii prime - cel puțin pentru aborigenii țărilor cucerite deja de mai marii lumii, afaceriștii companiilor care au îmbrățișat, cu sufocantă dragoste, întreg Pămîntul. Pentru ca materiile prime să fie însă extrase din mine cît mai ieftin cu putință este preferabil, au descoperit economiștii, ca mineritul să se facă, dacă se poate, cu cît mai puțini mineri. De aici robotizarea și automatizarea înaltă în puținele mine încă funcționînd în Terra de Nord - partea civilizată a planetei - fie, iată, introducerea *fitomineritului*, adică a unor tehnologii biologice de extragere. În acest domeniu au avut mare succes, recent, doi cercetători de la Universitatea Palmerston North, din Noua Zeelandă, Chris Anderson și Robert Broors, care au „domesticit" o rudă a verzei comune, *Brassica Juncea*, „educînd-o" și „școlarizînd-o" pentru a extrage... aur din solurile sărace!

Înainte de a.... însămînța mina, cei doi universitari au avut ideea să trateze solul cu thiocianat de amoniu, substanță care a fost, se pare, pe gustul verzei-miner. Din frunzele de *Brassica Juncea* aurul a fost scos printr-o operație clasică de tratare la o temperatură ridicată, adică de - cum ar spune gospodinele - călire a verzei... Operația s-a dovedit rentabilă economic, zăcăminte cu foarte puțin minereu și-au cedat astfel minereul dar, bineînțeles, lucrurile se pot petrece numai la suprafață: varza, cum bine se știe, are nevoie, pentru a-și dezvolta ciclul de viață, de lumina Soarelui...

La Universitatea din Sheffield (Marea Britanie), Alan Baku a pus însă la muncă un bacil, microscopicul *Thiobaccilus ferro-oxidans* care, în două (dintre cele peste 400) subspecii ale sale poate „culege" zinc sau cadmiu, metale otrăvitoare - deci, iată, un bacil cu două funcții, miner și curățător de solurl înzestrate chimic. În același scop Richard Meager, universitar la *Georgia University* SUA (cadrele didactice universitare s-au chitit pe fitominerit!) experimentează însă soiuri de plop și tutun, pe care le va planta, speră, cu același dublu rol (extracție și depoluare) în jurul minelor de neferoase și a combinatelor siderurgice. Iar Michael Daly și colegii de la *Uniformed Services University* din Maryland (SUA) cutează să „dreseze" bacteria *Deinococcus radiodurans*, pentru a curăți... solurile radioactive! Căci această surprinzătoare bacterie posedă un straniu și inexplicabil mecanism prin care își reface ADN-ul celular afectat de radiații! Prelucrată genetic, *Deinococcus radiodurans* poate îngurgita, s-a descoperit, și toluen, dar și alte molecule organice toxice, ioni de metal, oxidîndu-le - ideală deci pentru decontaminarea, cîndva, spre mijlocul secolului viitor, a cîmpurilor din jurul Ploieștiului, cele inundate de petrol în urma bombardamentelor aviației britanice în timpul celui de-al doilea război mondial.

...Brassica Juncea, Thiobaccilus ferro-oxidans, plop, tutun, *Deinococcus radiodurans* - mineri cuminți, ai companiilor de exploatare ale anilor 2020. Nu tu Costești, nu tu Valea Jiului, liniște, pace și, bineînțeles, profit.

PARADOX

Între tehnologie și inefabil

MARIAN GRIGORE

Există culturi care își găsesc justificarea în propria lor existență. Ar trebui poate să spunem „marile culturi", dar ar fi o greșeală: o cultură nu poate fi „mare" sau „mică", ci. cel mult, bogată sau săracă. Dar și acest lucru este relativ, ținînd de relevanța faptelor individuale pentru definirea unei culturi, iar nu pentru existența însăși a culturii. Cu alte cuvinte, și problema bogăției sau sărăciei culturale este mai degrabă o problemă de receptare, decît una axiologică, deci de valoare. Din acest punct de vedere, cultura franceză este prin excelență o „cultură suficientă sieși". Nu există, după știința noastră, preocupări franceze serioase îndreptate în direcția stabilirii identității culturale franceze. Cultura franceză *există* , pur și simplu, și acest fapt pare a fi suficient.

Pentru români, însă, cultura și, mai ales, civilizația (care excede cultura, incluzînd-o) românească par a fi permanent nevoite să-și prezinte buletinul de identitate, arborele genealogic și structura „genetică". Ce altceva decît un studiu de determinism cvasigenetic reprezintă *„Spațiul mioritic"* al lui Blaga (filozoful poet și poetul filozof, cum a fost adesea definit)? Pentru el, structura spațiului geografic în care se circumscrie, dintotdeauna, existența poporului român (ca și a populațiilor autohtone ce l-au precedat) se constituie ca adevărată matrice pe care s-a structurat și a crescut spiritualitatea românească, reprezentînd un factor determinant al particularităților și originalității sale. Or, mai apoi, Constantin Noica, cel care identifică în formele și structura limbii române (mă refer la *„Rostirea filosofică românească"*, dar nu numai, întrucît această direcție de studiu reprezintă o adevărată constantă a întregii opere a filozofului) semnele structurii ancestrale a spiritualității românești, prin modul particular de percepere a realității exterioare și (mai ales) interioare. *Așadar, românește gîndind, spațiul existențial românesc este cel care a generat spiritualitatea românească specifică (vezi Blaga), iar această spiritualitate a determinat semantismul atît de bogat, variat, metaforic și reflexiv al limbii române (vezi Noica). Limba în care, vorba poetului, „ne-am născut și trăim, ca-ntr-o țară".*

Cititorului ce se va întreba despre rostul acestor reflecții în paginile acestui săptămînal științific (dar, să nu uităm, și cultural!), și anume la această rubrică „PARADOX", menită a dezlega, mai degrabă, perplexitățile cu care se confruntă simțul comun la contactul cu unele concluzii cel puțin surprinzătoare ale științei moderne, i se cuvine o explicație. Cred că nu există om care a trecut prin școală să nu cunoască străvechiul adagio „traduttore, traditore"... Ceea ce, parafrazînd pe românește, ar însemna că orice traducere reprezintă (mai mult sau mai puțin) o trădare a originalului. Sau, în cele mai fericite cazuri, nașterea unui nou „original", la fel de valoros ca originalul, dar păstrînd din acesta doar ideea (artistică), în timp ce fondul, o dată cu forma (lingvistică) este întru-totul nou. Dar cum se poate împăca această constatare, devenită adevărat loc comun, cu apariția, deja ca bun de consum, a „traducătorilor de buzunar", respectiv a programelor informatice permițînd transpunerea automată, dintr-o limbă în alta, a unui text oarecare? Deși încă imperfecte, asemenea instrumente evoluează într-un ritm neegalat decît de ritmul în care se dezvoltă însăși informatica (și tehnologiile aferente acesteia), astfel încît dacă astăzi „fiabilitatea", respectiv fidelitatea traducerilor oscilează între 80 și 90 la sută, restul necesitînd stilizări ulterioare, în scurtă vreme procentul de sută la sută va fi o realitate banală.

Or, o asemenea realizare conduce (cel puțin așa am fi tentați să credem) la concluzia că, în realitate, mesajul scris sau vorbit nu comportă nici o componentă *neformalizabilă* (cum ar fi cele ce țin de spiritualitatea unui popor, de psihismul colectiv, de cultura specifică etc., etc.), el fiind exclusiv bazat pe o convenție. Și anume că una și aceeași realitate poate fi redată ***(semnificată)*** prin diferite cuvinte ***(semne)*** convenționale (arbitrar stabilite la origine, în funcție doar de apartenența la o anume comunitate (lingvistică) a emițătorului ***(semnificantului).*** Cu alte cuvinte, totul se reduce la o problemă de codificare (așa cum susținea, de altfel, Ferdinand de Saussure), la fel cum, spre exemplu, putem scrie (și chiar o facem, în cazul programelor digitale) la fel de bine „1010" (în sistem binar) sau „10" (în sistem zecimal), desemnînd, de fiecare dată , aceeași realitate reprezentată de mulțimea închisă de zece elemente. La fel, „muj", în rusă, „homme", în franceză, „man", în engleză ș.a.m.d. desemnează aceeași realitate care în română este redată prin cuvîntul „bărbat/om". În lumina acestei constatări, studii precum acelea ale lui Blaga și Noica ne-ar putea apărea drept niște simple exerciții (admirabile, însă) de gîndire, lipsite de consecințe practice.

Tocmai pe o asemenea abordare (incompletă - ne grăbim să subliniem) se bazează traducerea automată, care este perfect funcțională și deplin utilă în cazul mesajelor neutre din punct de vedere emoțional: al unui proces-verbal, de exemplu, sau al unei chitanțe.

Nu același lucru se întîmplă însă în cazul unor mesaje „de la suflet la suflet" (mesajele poetice, cu precădere, dar și, la limită, scrisorile adresate celor dragi), cînd în spatele unui cuvînt se poate ascunde un întreg roman, doar evocat, dar pe care Proust, spre exemplu, l-a și scris, pornind de la amintirile pe care i le-a iscat aroma unei prăjituri pentru ceai: o madelaine. Așa s-a născut *„În căutarea timpului pierdut"*, opera unui autor reputat a fi „intraductibil".

Cu toată admirația cuvenită extraordinarei realizări tehnice pe care o reprezintă traducerea automată, să nu-i uităm limitele impuse de însăși esența limbii (a oricărei limbi) de a fi o realitate vie, impregnată de spiritualitatea mediului existențial în care s-a format și purtătoare a unei uriașe încărcături inefabile, izvorîtă din infinita complexitate care definește, în mod esențial, ființa umană. Limite pe care studii precum cele ale lui Blaga și Noica au darul de a le pune și mai clar în evidență.

Orice traducere realizată prin mijloace tehnologice este, astfel, predestinată a fi văduvită de „scînteia divină" care însoțește, deopotrivă, și geniul, și ultimul dintre cuvîntătoare.

Contururi noi în modă

În sfîrşit, în domeniul „haute couture" finele extravaganţe geniale dar de nepurtat părăsesc ringul. Imaginaţia este la ordinea zilei, dar în acest an femeile visează ca modelele create să împrumute puţin şi din personalitatea lor. Aşa cum ne-a obişnuit şi în această iarnă Parisul a prezentat moda pentru primăvară-vară '99. Alături de viziunea strălucitului creator al eleganţei franceze, Jean Paul Gaultier, au apărut creaţiile pline de naturaleţe Versace sau Givenchy. Se poate spune că, acum la sfîrşit de mileniu, creatorii au ţinut să repună în drepturi graţia, feminitatea şi elementele clasice ale modei. Exemplificările sperăm să vă ofere şi dumneavoastră sugestii utile...

Adevărat sau Fals?

Medicamentele şi sarcina (2)

Să ne continuăm incursiunea în teritoriul medicamentelor administrate femeilor însărcinate şi să încercăm să departajăm ce este adevărat şi ce este fals legat de efectele acestora.

În timpul sarcinii se utilizează o gamă variată de medicamente în tratamentul tulburărilor gastrointestinale.

◆ Medicamente antiacide

Este de preferat ca tratamentul iniţial al aciditătii şi refluxului gastro-intestinal să cuprindă sfaturi igieno-dietetice. Medicamentele antiacide vor fi utilizate suplimentar. Studii epidemiologice au arătat o uşoară creştere a frecvenţei malformaţiilor la femeile care au utilizat medicamente antiacide în timpul sarcinii.

Carbonatul de calciu şi hidroxidul de aluminiu (GASTROLUGEL) pot fi utilizate în ultimele 2 trimestre ale sarcinii ca medicamente antiacide. La copiii născuţi din mame care au primit timp îndelungat aceste medicamente se observă o hipercalcemie, o hipomagneziemie şi o hiperreflectivitate. De aceea se vor evita administrarea acestor medicamente în timpul sarcinii timp îndelungat, cu doze mari.

Sărurile de magneziu, fosfat (Fosfalugel), hidroxid (Maalox) pot determina manifestări neonatale de hipermagneziemie, hipotonie, detresă respiratorie şi cardiacă.

◆ Laxativele

Constipaţia este o problemă majoră în timpul sarcinii. Atunci cînd un regim igieno-dietetic adecvat nu este eficient se utilizează frecvent laxativele. La femeia însărcinată se preferă utilizarea laxativelor cu acţiune locală şi nerezorbabile ca: laxativele mucilaginoase precum Agarul (Molagar), hemiceluloza (Transilane). Aceste laxative sînt cu atît mai bune cu cît constipaţia se asociază cu hemoroizi, tulburări ano-rectale sau cu o hernie.

În tratamentul balonărilor se poate utiliza dimeticonul. Se pot prescrie, de asemenea, laxative saline ca: săruri de magneziu, de sodiu şi de potasiu, respectînd contraindicaţiile la femeile cardiace şi la cele cu insuficienţă renală. Ca ultimă posibilitate de tratament, dar pe perioade scurte se pot utiliza laxative mai puternice: uleiul de ricin, fenolftaleina (Purganolul) şi bisacodil (Contalax).

În timpul sarcinii sînt contraindicaţi derivaţii antrachinonici (aloe) care stimulează intestinul fetal cu eliminare de meconiu.

Dr. MARIA BARI
Medic primar, Spitalul Filantropia

Gastronomice

Doamna Ariadna Făgărăşanu din Braşov ne sugerează două variante de

Aperitiv picant

◆ *1 lipie, 1 cutie sardele sau anchois, 100 g unt, 2 linguri muştar, 4 ouă fierte tari, piper.*

Lipia se taie în două şi se umple cu o pastă preparată din untul frecat bine cu muştarul, cu sardelele scurse de ulei şi zdrobite sau anchois, cu ouăle curăţate de coajă şi, de asemenea, zdrobite cu furculiţa. Se freacă totul bine şi se adaugă piper după gust.

Se ornează cu măsline, felii de gogoşari, cu castraveţi cruzi sau acri. (Se serveşte la ţuică)

*

◆ *1 lipie, 200 g brînză, 100 g unt, 1 linguriţă de chimen.*

Se taie lipia în două şi se scobeşte puţin de miez. Se umple cu pastă formată din brînză zdrobită cu furculiţa, untul, miezul muiat în lapte şi chimenul, bine frecate împreună pînă se omogenizează.

Înainte de a fi servită se ţine cîteva minute la cuptor şi se serveşte caldă la începutul mesei. (Se serveşte la bere)

Reflecţii psihologice

DILEME... FEMININE

De ce oare unele femei, deşi nu sînt „rupte din Soare" au un magnetism uimitor? De ce altele sînt atît de respingătoare, atît de glaciale şi incapabile să se facă plăcute în societate? De ce, pentru acestea din urmă, satisfacţia, plăcerea chiar şi în cadrul intim rămîn un tabu? Acestui tip de întrebări încearcă să răspundă cercetările psihologilor. Pierderea încrederii în sine sau frica de necunoscut transformă plăcerile simple ale vieţii în ceva inaccesibil unora. O explicaţie ar fi poate faptul că aceste persoane nu au aflat că şi ştiinţa şi arta fericirii se învaţă. „Plăcerea este ceea ce bucură fiinţa umană. Registrul acesteia este cu totul neaşteptat de larg, subliniază dr. Isabella Korolitski. Poate lua forme diferite în funcţie de personalitatea fiecăruia şi astfel fiecare poveste este interpretată diferit de fiecare persoană. Există şi circumstanţe cînd plăcerea poate fi sursă de nelinişte. În cazul sexualităţii, frica poate fi sursă de angoase. Astfel, se încearcă să se evite emoţia iubirii şi implicit plăcerea iubirii de frica pierderii, stingerii acesteia". Se evită plăcerea de frica suferinţei declanşate de finalul considerat inexorabil. Pentru a depăşi frica de „după" trebuie consolidata încrederea în sine şi în viaţă. A merge spre necunoscut presupune un risc, dar toate pulsaţiile vieţii pot fi sursă de angoase. Plăcerea este ceea ce ne pune în relaţie cu ceilalţi. Dar, a fi „şeful de orchestră" în acest domeniu presupune o autonomie perfectă. De aici conflictul, de altfel specific femeilor: ce loc va putea acorda prietenului, sau ideii de cuplu o femeie independentă? Firesc ar fi, spun psihologii, să se înveţe să se renunţe la unele plăceri pentru a accede la altele, mai profunde, mai durabile. Şi, oricum, pentru a cîştiga „teren" şi stabilitate, femeia trebuie să se facă plăcută şi o poate face în primul rînd punîndu-şi într-o lumină favorabilă calităţile. Paşii următori se deprind o dată cu consolidarea încrederii în sine...

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Sînt M.D. cu domiciliul în Bucureşti. Am suferit de o lombosciatică gr. II de cîteva zeci de ani. Cu înaintarea în vîrstă boala a progresat. Au apărut şi dureri de cap sicîitoare. În tot acest timp am urmat multe tratamente, am fost în spital de nenumărate ori. Totul fără rezultatul dorit. În aceste împrejurări vă imaginaţi cu cîtă încredere m-am adresat doamnei Vasilica Ciupea, maestră cu capacităţi extrasenzoriale de categorie internaţională. Şi speranţele nu mi-au fost zadarnice pentru că după zece şedinţe de tratament bioenergetic mă simt mult mai bine, durerile de cap au dispărut complet, la fel cele de la nivelul coloanei. (Trebuie să spun că am beneficiat şi de tratamentul practicat de doamna Ana Stoica, fiica doamnei Ciupea). Acum pot să mă deplasez, mă pot apleca, pot cără greutăţi..."

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 8

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 31 martie 1999 ●

Programări la telefon: 6862046

Lecţie de gimnastică

Durerile de spate, atît de frecvente la femei pot deveni doar o amintire neplăcută dacă includeţi în programul dumneavoastră zilnic cîteva mişcări de gimnastică. Acestea au darul de a tonifia muşchii spatelui şi de a înlătura tensiunile. Iată primul exerciţiu: aşezată în „patru labe" întindeţi braţul drept sprijinindu-vă în mîna stîngă mutînd astfel toată greutatea în umărul stîng. Reveniţi în poziţia iniţială şi schimbaţi braţul. Repetaţi de 8 ori. Pentru al doilea exerciţiu, din poziţia în „patru labe", întindeţi braţele cît puteţi de mult, menţinînd poziţia verticală a coapselor. Expiraţi aerul din piept apropiind cît mai mult umerii de sol. Relaxaţi-vă, apoi repetaţi de 8 ori. Iată şi al treilea exerciţiu: stînd pe burtă, cu picioarele întinse şi cu braţele pe lîngă corp, expiraţi ridicînd umerii şi vîrful picioarelor. Relaxaţi-vă, apoi repetaţi de 8 ori. Şi ultimul exerciţiu: din poziţia în „patru labe" încrucişaţi braţele la spate, apoi expirînd ghemuiţi-vă arcuind spatele. Repetaţi de 8 ori.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

ARCADIE PERCEK

CARE ESTE CEA MAI CIUDATĂ DINTRE BOLI?

Un cercetător care vreme de mulți ani a aprofundat acest aspect cu totul particular al patologiei nervoase, anume psihiatrul american din Miami, Arnold Lieber, susține, pe bună dreptate, că lunatismul sau somnambulismul, cum i se mai spune, despre care am făcut considerații generale în articolele trecute, reprezintă cea mai ciudată dintre boli. Sus-numitul susține, convins, că între somnambulism și influențele selenare există certe legături. Tot sus-numitul se mai arată convins că între ciclul lunar și agresivitate există, de asemenea, strînse relații, îndeosebi cînd este vorba despre toxicomani, iar dintre ei în special despre drogați și alcoolici.

Explicația pe care Arnold Lieber o dă acestor fenomene ține de particulara reactivitate a unor indivizi mai labili, sub raportul structurilor psihice, în fața atracției selenare. „Omul, ca și stratul superior al Pămîntului, este constituit din aproape 80% apă și numai din aproximativ 20% substanțe solide - adaugă acesta. Sînt convins - continuă el - că *puterea de atracție a Lunii, așa precum exercită influențele asupra mării, poate exercita influențe și asupra apei din corpul omenesc.* După părerea mea, și aici avem de-a face cu flux și reflux. Deci cu ocazia mareelor, influența Lunii asupra noastră marchează un maximum".

Explicația psihiatrului american ne apare la prima vedere ca fiind foarte seducătoare, numai că ea nu ne explică de ce enorma majoritate a oamenilor nu exteriorizează aceste influențe. În sprijinul teoriei lui Lieber - căci, într-adevăr, el a creat o teorie pe această linie - care susține că Luna exercită atît o acțiune directă și manifestă în cazul unor indivizi, cît și una latentă în cadrul marii majorități a indivizilor, vin o serie de argumente pe care el le-a identificat în îndelungata perioadă din viața sa cînd a studiat problema în cauză.

Un prim asemenea argument ne este furnizat de faptul că în cadrul enormei majorități a femeilor, ciclul menstrual este în medie de 29,5 zile. Or, a nu se uita, ciclul Lunii este sensibil apropiat de acela al ciclului menstrual, totalizînd 27 zile, 7 ore și 43 minute.

Un al doilea asemenea argument ține de faptul că cei care lucrează în clinicile de psihiatrie susțin, cum am mai spus, că tot pe parcursul lunii selenare, în special în zilele cînd aceasta este plină, (cum va fi situația de excepție din zilele de 1 și 31 martie), bolnavii din aceste clinici exteriorizează o agitație și o neliniște sporite.

În sfîrșit, un al treilea argument ne este furnizat de pompieri, care susțin că tot în nopțile cu Lună plină numărul alarmelor este mai mare. Așa va fi oare? Vom vedea! Merită însă și în continuare, de a specifica faptul că un celebru antropolog, tot american, și anume Lyall Watson, care, fără a nega argumentele și presupunerile lui Arnold Lieber, aduce și alte elemente în discuție, întru explicitarea enigmaticelor influențe selenare asupra biologiei umane.

În acest sens ne subliniază Lyall Watson, într-un articol pe care îl scrie pe această temă, următoarele: *„Fiecare dintre noi este un muzeu în permanentă schimbare. Lichidele din corpul uman sînt o imagine fidelă a mărilor începutului lumii.* Concentrațiile de substanțe chimice din sîngele nostru, și în special acelea de cobalt, magneziu și zinc din țesutul celular, sînt aceleași cu ale mărilor ancestrale. *Mai purtăm și astăzi în noi* - adaugă antropologul citat - *oceanul de atunci, el fiind cuprins în noi ca o fosilă vie.* Și, în fiecare din aceste mici mări, încă se mai dau luptele de acum trei miliarde de ani. Din nefericire, deși purtați cu dv. atîtea mărturii ale mărilor, nici una din acestea nu vă va vorbi despre timpurile străvechi".

Și natura ucide microbii!

Un antigripal la îndemîna tuturor

Există în natură multe flori, ierburi și legume care produc esențe și sucuri „fitoncide" adică distrugătoare de microbi. În ultimul timp, pe alte meridiane, s-a constatat că fitoncidele omoară și unele virusuri.

Una din aceste plante, mai precis o legumă, se află la îndemîna noastră. Este banala ceapă. Sucul cepei, cel care ne face pe unii din noi să „plîngem" cînd o tăiem, este un excelent bactericid și posibil virusocid.

Deoarece gripa este produsă de un virus care pătrunde în organism pe căile respiratorii, aceste căi trebuie protejate și dezinfectate mai des. Procedeul este foarte simplu și ușor de făcut.

Se ia o ceapă de mărime medie (preferabil roșie care este mai puțin iute), se curăță de foița brună și se taie ca pentru a fi prăjită. Nu se pune sare. Bucățelele de ceapă tăiată, se pun pe o farfurioară care se așază în cameră pe masă sau pe un scaun (mai departe de calorifer sau altă sursă de căldură).

Inspirat de articolele din această pagină dedicate valului de gripă care afectează sănătatea tuturor, cititorul nostru din București Gh. I. Basarabeanu propune o altă metodă naturistă de tratare a gripei.

Suportați mirosul de ceapă?

Vaporii de suc de ceapă se degajă cîte puțin în încăpere, dezinfectînd aerul. La fiecare 1-2 ore, se aspiră, cîteva secunde, vaporii aflați deasupra bucățelelor de ceapă, pentru dezinfectarea căilor superioare de respirație. Dacă v-ați îmbolnăvit și sînteți în pat, puneți seara pe noptieră o farfurioară cu ceapă tăiată și lăsați-o acolo pînă dimineață. Veți dormi liniștit, respirînd atmosfera cu fitoncide și a doua zi vă veți simți mai bine. Ceapa tăiată se înlocuiește cînd începe să se usuce, adică la circa două zile. De menționat că a mînca ceapă crudă nu are același efect cu mirosirea ei. Cine nu suportă mirosul de ceapă crudă, poate să acopere farfurioara cu un capac sau să pulverizeze în încăpere puțin Deo-spray, dar cu atenție să nu cadă picături direct pe bucățele de ceapă, deoarece alcoolul aflat în deodorant distruge fitoncidele.

Un fular... preparat

Dacă trebuie să vă aflați în aglomerări de persoane, unde se vorbește, se tușește și se strănută (uneori fără batistă), va trebui să purtați un fular, pregătit într-un anumit fel.

Marcați zona fularului care va veni în dreptul laringelui sau gurii și pe spatele acestuia, coaseți provizoriu un mic săculeț, din tifon sau pînză, în care veți introduce cîteva rondele subțiri de ceapă crudă proaspătă. Cînd veți pune fularul la gît, partea cu săculețul să vină sub bărbie dar către corp. Partea fularului care va veni deasupra, se poate parfuma cu puțină apă de colonie, pentru mascarea mirosului de ceapă.

Datorită căldurii corpului, sucul din rondelele de ceapă se va încălzi și va începe să se evapore treptat, creînd o zonă antiseptică în dreptul nasului și gurii. Microbii care vor străbate această zonă vor fi mai puțini și organismul dv. se va putea lupta mai ușor cu ei. Nu puneți multă ceapă în săculeț, ca să nu vă lăcrimeze ochii. Periodic schimbați rondelele din săculețul fularului.

Metoda propusă vă poate permite să scăpați mai ușor de o gripă sau o răceală. La prima vedere pare bilară și chiar vă rog să rîdeți de ea dar după ce încercați.

MEDICUL vă răspunde

Disfuncții sexuale

Un tînăr și consecvent cititor al revistei noastre, în vîrstă de numai 37 ani, ne scrie o foarte lungă epistolă. Tînărul, pentru motive justificate de altfel, ne roagă să nu-i dăm numele ci numai inițialele și orașul în care locuiește. Este vorba, așadar, despre F.G., din orașul Săcele, județul Brașov. Sus-numitul suferă de două boli pe cît de neobișnuite, pe atît de consomptive, mai ales sub raport psihic, la această vîrstă. Este vorba, se pare, de o orhiepididimită la testiculul drept așadar despre o inflamație acută sau cronică a testiculului în cauză ca și a epididimului respectiv, adică a porțiunii ductului seminal, care se găsește posterior de testicul, inflamație cel mai adeseori de origine blenoragică sau bacilară. Tot sus-numitul mai suferă de dificultăți pe linie de efectuare a actului sexual, de asemenea, cu totul neobișnuite la această vîrstă pe care el le etichetează a reprezenta chiar o autentică impotență sexuală, deci, lipsă de vigoare și lipsa erecției, ce în final se soldează cu incapacitatea de copulare.

Sus-numitul, după ce într-o primă etapă s-a sălțat din medic în medic, ca să spunem așa, și a făcut tratamente medicamentoase cu duiumul, care însă nu au rezolvat complet și în special prompt suferințele sale, într-o a doua etapă a apelat la posibilitățile medicinii homeopatice, adică a aceleia care se conduce după principiul similia similibus curantur, adică folosește remedii ce produc, la omul sănătos, simptome asemănătoare. Neobținînd rezultatele scontate, într-o a treia etapă, a apelat la posibilitățile medicinii naturiste, dar nici aceste posibilități nu l-au scos din impas. Dezamăgit, în final, ne declară textual: „De vreo 5-6 ani, nu am mai fost la nici un medic, și în afară de ceaiuri și tincturi nu am mai folosit nici un medicament. Cum însă între timp tabloul clinic, și așa destul de complex, s-a mai completat prin niște colici renale și prin semne de prostatică (care, de asemenea, la această vîrstă nu are ce să caute), vă sfătuiesc stimate domnule F.G. să vă internați la Serviciul de urologie al Spitalului județean din Brașov și să vă prezentați periodic la controalele care vi se vor indica, tot la același spital. De asemenea, pentru problemele de impotență, vă sfătuim să vă prezentați la un consult de specialitate la Institutul de endocrinologie din București, care se află în imediata apropiere a statuii Aviatorilor".

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

TALPA GÎȘTII

(Leonurus cardiaca)

Cum o recunoaștem? Crește spontan în regiunile de cîmpie și de deal din țara noastră, pe marginea drumurilor, în locuri virane, pe lîngă garduri, pe lîngă ziduri vechi etc. Tulpina este înaltă de 50-60 cm, ramificată, patrunghiulară, păroasă pe toată suprafața ei. Frunzele sînt opuse, palmatlobate, cu 3-5 lobi dințați pe margini, avînd forma unei tălpi de gîscă, de unde îi vine și denumirea populară. Inflorescențele sînt așezate în vîrful tulpinii, pe o distanță de 10-20 cm, fiind formate de numeroase flori mici de culoare roz, mai rar albe, aflate la baza perechilor de frunze.

Cum se recoltează? Pe lîngă proprietățile ei terapeutice, talpa gîștii este considerată și ca plantă nectariferă. În scop medicinal se întrebuințează părțile aeriene ale plantei, recoltate în timpul înfloririi, uscate la umbră, în strat subțire, în locuri calde și bine aerisite. Se recomandă a se utiliza cît mai curînd după recoltare. În cazul în care prin uscare planta s-a înnegrit, înseamnă că și-a pierdut principiile active.

Compoziția. Părțile aeriene ale plantei conțin ulei volatil, alcaloizi, substanțe azotate, substanțe amare de natura glicozidică, glicozizi cardiotonici, rezine, tanin, acizi organici (malic, citric și tartric), vitaminele A, C și E, săruri minerale etc.

Acțiune terapeutică. Datorită glicozidelor, alcaloizilor, diverselor substanțe azotate și uleiului volatil, planta are proprietăți sedative, calmante și tonic-cardiace. Cu toate că planta are activitate sigură asupra miocardului, ea nu poate înlocui preparatele de tip digitalic în afecțiunile grave ale inimii.

Mod de întrebuințare. Se recomandă sub formă de infuzie 2 g plantă la 100 ml apă fiartă, în nevrozele cardiace, ca tratament adjuvant, precum și în stările depresive nervoase. De asemenea, se recomandă asocierea ei cu alte plante medicinale în părți egale, cum ar fi lăcrămioara și roinița. Se bea o cană dimineața și alta seara, timp de o săptămînă. Talpa gîștii intră în compoziția ceaiurilor: antiastmatic, calmant împotriva tulburărilor cardiace, sedativ etc.

L. MOLDOVAN
Farmacist primar

Griji cu specific feminin

- Loviturile pe care femeile le primesc în sîni nu sînt rare. Iată însă că cititoarea noastră C. din Drăgășani ne întreabă dacă există pericolul de a face cancer după o asemenea lovitură pe care a primit-o.

- Dragă Cristina, îți înțeleg îngrijorarea, mai ales că este vorba de sîn, organ atît de important pentru viața ta viitoare. Faptul că ești atît de atentă cu orice schimbare apărută la nivelul sînului tău te plasează în rîndul femeilor moderne, adepte ale prevenirii și nu ale tratamentului, deci, dă-mi voie să te felicit! Deși bănuiesc că te-ai documentat undeva, înainte de a afima că „majoritatea loviturilor la sîn sînt provocatoare de cancer", totuși trebuie să-ți spun că nu a fost încă demonstrat științific acest fapt și personal mă îndoiesc serios de veridicitatea acestei afirmații. Așa că verifică sursa de informație și nu crede tot ce ți se spune, decît dacă există o dovadă serioasă. Singura problemă importantă ar fi nodulul care spui că ți-a apărut de 5 săptămîni. Într-adevăr, mamografia ar fi de indicat, dar numai după ce mergi la medic. Ți-o recomand pe doamna Doctor Ileana Marinescu de la spitalul Parhon - pentru programare sună la: 2302041. Există într-adevăr tratamente cu progestative, cum ar fi Orgametrilul, care este tratamentul de electie în asemenea cazuri, dar vorbește cu medicul înainte. De asemenea, te sfătuiesc să dai prioritate eventualelor evenimente și deci să uiți problema cu radiografia pulmonară din antecedente. Primează mamografia, crede-mă! Nu neglija și ține-ne la curent! Succes!

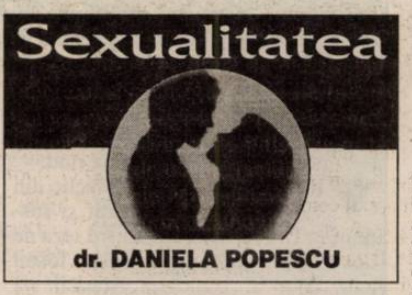

dr. DANIELA POPESCU

- O.P. din București dorește să știe dacă ciproteronul poate asigura o protecție de sută la sută dacă este luat în ziua a cincea a ciclului. Ar exista și alte soluții pentru reglarea ciclului menstrual?

- Bună întrebare! Majoritatea contraceptivelor (sau anticoncepționalelor) reglează ciclul menstrual. Acesta este un efect benefic din punct de vedere medical, deoarece reglînd balanța estroprogestativă din organismul feminin ajută la prevenirea multor afecțiuni cum ar fi anemia. De asemenea, ajută femeia să-și programeze ciclul menstrual cu evenimentele importante ale vieții - examene, vacanțe etc. Contraceptivele moderne cu doză scăzută de hormon, cum ar fi Mercilon și Marvelon, care fac parte din aceeași familie de contraceptive de ultima generație se administrează din prima zi a ciclului menstrual după cum corect afirmi. Anticoncepționalele vechi descoperite la începutul anilor '60 se administrează din ziua a 5-a pentru simplul motiv că așa se credea atunci că ar fi bine să se ia. Între timp, știința a progresat mult și astăzi este unanim acceptat faptul că „ziua a cincea" este un moment prea tîrziu pentru începerea unui pachet de contraceptive, deoarece deja foliculul ovarian a început să se dezvolte și s-ar putea produce o ovulație care nu ar mai putea fi înhibată de contraceptiv. În aceste condiții pentru a fi sigură că nu vei rămîne însărcinată, ar fi bine să folosești și alt mijloc contraceptiv - cum ar fi prezervativul - pentru primele două săptămîni în care folosești pilula, urmînd ca de la următorul ciclu să începi din prima zi a menstrei.

Produsul de care vorbești este, precum scrie și în prospect, un medicament util într-o boală și nu un contraceptiv. Cu alte cuvinte este prea puternic (adică are atît altă indicație, cît și cantitate mai mare de hormon) decît îți este ție necesar. Spre exemplu, dacă ai lua un prospect de Marvelon, sau alt contraceptiv, să spunem și unul cu ciproteron și vei face suma cantităților hormonale conținute în fiecare tip de produs, vei ajunge la concluzia că zilnic îți administrezi o cantitate mai mare de hormoni care pe lîngă faptul că este și în doză mai mare are și altă indicație. Documentează-te și mergi la medic pregătită să-l întrebi de produse contraceptive moderne și cu doză mică!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Băuturi benefice

Cum s-ar putea reduce numărul accidentelor cauzate de consumul de alcool? Un mod eficace ar fi acela de a „păcăli" marii consumatori. Doi chimiști elvețieni au descoperit „galangalul", o rădăcină care crește în Asia și, din care se poate obține o băutură mult mai puțin alcoolizată. Voluntarii care au acceptat testele au declarat că această băutură pare mult mai tare decît cele cu care erau obișnuți.

Dunele de pe Marte

Sonda Mars Global Surveyor a revelat noi structuri geologice pe suprafața planetei Marte: plăci de lavă solidificată și dune. Dunele Martiene erau cunoscute încă din 1972, din timpul misiunii Mariner 9, dar mișcarea acestora, respectiv a nisipului care le constituie, a fost detectată datorită imaginilor Polului Nord al planetei. În aceste regiuni reci, nisipul negru este acoperit de gheață. Zonele de nisip negru apar acum în prim plan, gheața a dispărut, erodată de vînt, care, la rîndul său, a deplasat particule negre spre dunele albe.

Încălzirea lui Triton

Încălzirea globală nu este un fenomen observat numai pe Terra. Pe Triton, unul dintre sateliții lui Neptun, astronomii au remarcat o creștere cu cinci la sută între 1989, cînd sonda Voyager a trecut în apropierea satelitului, și ultimele luni. Pentru ultima detecție astronomii au așteptat trecerea lui Triton prin fața unei stele din Constelația Săgetătorului. Măsurîndu-se cantitatea de lumină absorbită de atmosfera lui Triton s-a putut calcula presiunea și temperatura satelitului.

Intuiția lui Popeye

Cercetătorii americani au demonstrat că enzimele deosebit de puternice conținute în frunzele de spanac ar putea neutraliza explozivi ca TNT. Nitroreductaza spanacului digeră și transformă compușii explozivi în molecule benigne.

Terra de gheață

Cu 700 de milioane de ani în urmă oceanele Terrei ar fi fost niște blocuri uriașe de gheață. Aceasta este ipoteza lansată de Paul Hoffman și colegii săi de la Universitatea Harvard în urma studierii unor sedimente din această perioadă din deșertul Namibiei. Terra ar fi ieșit din această hibernare datorită unei intense activități vulcanice.

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

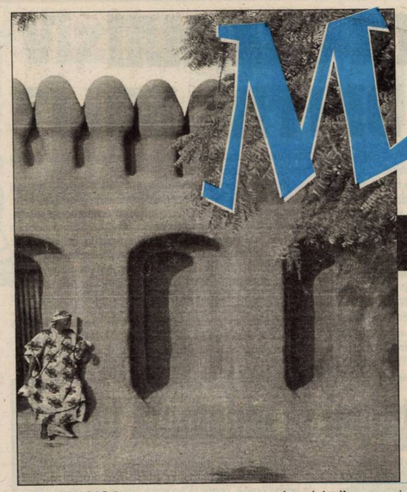

MALI
o minune a planetei

IRINA STOICA

Înregistrat în ultimii zece ani în patrimoniul UNESCO Jenne-jeno oraș milenar din valea Nigerului luptă pentru salvarea faimoaselor sale monumente de pămînt.

Moștenitor al unei glorii apuse, orașul este unic în Africa de Vest. Situat la încrucișarea drumurilor între est și vest, este un labirint complex de case cu ... cu un etaj sau două, acoperite de terase, dominat de trei minarete masive și noua antenă de radioteleviziune, binefacerile electricității aparînd aici abia în 1996. Jenne-jeno-ul este un oraș simbol a ceea ce a fost odinioară Republica Mali. Orașul miracol din delta interioară a Nigerului era odinioară un fel de Eldorado. Grajdurile sale erau pline de cai de rasă iar ciinii purtau la gît amulete de aur. În secolele al IX-lea și al X-lea era un important centru dezvoltînd comerțul cu sclavi, sare, țesături, aramă și piele. Orașul-tîrg era împărțit în patru sectoare în funcție de etnii sau de activitățile economice.

Convertit la islam în secolul al XIII-lea, orașul a devenit un important centru religios, cunoscînd o adevărată vîrstă de aur în secolele XV și XVI, epocă marcată de dezvoltarea transportului fluvial pe Niger.

În secolul al IX-lea aceste transporturi se reduc și orașul își pierde importanța, devenind o enclavă uitată de lume. Între 1977-1981 însă, doi arheologi americani, Susan și Roderick McIntosh descoperă vechiul oraș, testele cu Carbon 14 situînd începuturile acestuia în jurul anului 250 i.Ch. Vasele, vestigiile au demonstrat că aici locuia o comunitate evoluată, de circa 10000 de locuitori. Totul demonstra îndeminarea artizanilor, prosperitatea agriculturii, extinderea legăturilor comerciale.

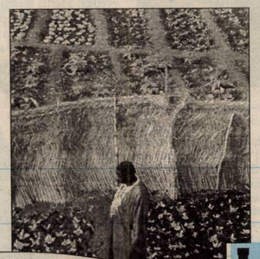

Autoritățile actuale duc o luptă susținută pentru prezervarea arhitecturii străvechi, de mare eleganță și originalitate. Orașul numără în jur de 1850 case tradiționale, dintre care numai 186 sînt supuse unui program de restaurare. Printre acestea trebuie amintite palatul Songhai și ansamblul arhitectural din aceeași zonă.

Restaurarea lor este un bun prilej de a dezvolta pe mai departe arhitectura boozo, aparținînd etniei cu același nume, recunoscută pentru talentul ei în construcție.

Orașul conține mai multe „sahos" de mare frumusețe, construcții comunitare unde erau inițiați tinerii după 13 ani. Arhitectura de pămînt a vechiului oraș a înfruntat timpurile, făcînd din el un adevărat Pompei al Africii, aparținînd atît țării sale, Mali, cît și patrimoniului cultural al umanității.

Geologul Schmitt a aruncat un ciocan în Cosmos!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

Cel de-al 3-lea membru al echipajului misiunii APOLLO-17 este doctorul în geologie Harrison H. (Jack) Schmitt, cel care a îndeplinit atît sarcina de pilot al Modulului lunar CHALLENGER cît și aceea de specialist în probleme de selenologie.

Născut la 3 iulie 1935 la Santa Rita (New Mexico), Jack Schmitt a absolvit liceul din Silvar City și apoi California Institute of Technology, cu titlul de licențiat în științe geologice și geografice; în această calitate a efectuat lucrări geologice pe coasta vestică a Norvegiei, în New Mexico, Montana și... Alaska (!), unde a lucrat doua veri la rînd.

În calitate de cadru didactic din 1961, Jack și-a pregătit și susținut la Universitatea Harvard teza de doctorat în științe geologice; fostul explorator al geologiei Alaskăi s-a simțit atras de cunoașterea rocilor din care este confecționată materia astrală, fiind angajat de Centrul de astrologie (Flagstaff - Arizona), aparținînd de U.S.Geological Survey, în calitate de șef de proiect pentru metoda de reprezentare a cîmpului geologic selenar!

În calitate de participant la elaborarea hărții selenofotografice, Schmitt nu s-a gîndit nici un moment să ajunga pe Lună, ci s-a mulțumit să-i ajute pe astronauți în scopul pregătirii lucrărilor de cercetare, fotografiere și telescopie în beneficiul noii științe a selenologiei...

Membru al colectivului care i-a inițiat pe astronauții NASA pe durata călătoriilor lor de documentare geologică, Jack lucra consțiincios, știind că el nu este pilot! Pentru calitățile sale profesionale deosebite, Schmitt a fost selecționat de NASA în iunie 1965 și a urmat un curs de peste 50 de săptămîni pregătirea de zbor la Baza aeriană Williams a fortelor aeriene, din Arizona. El a făcut antrenamente speciale pentru cunoașterea metodelor de navigație, selenologie și recunoașterea detaliilor suprafeței lunare.

Schmitt a participat la activități de cercetare geofizică și petrografică, inclusiv analize stratigrafice ale mostrelor de rocă lunară aduse de membrii expediției lui APOLLO.

Întrebat asupra programului său de activitate pe Lună - unde a recoltat 115 kg de roci lunare, a explorat zona craterului STENO, a craterului NANSEN etc, - Schmitt a declarat: „Pot face o seamă de lucruri mai mult decît oricare altul, avînd spiritul de observație al unui profesionist, cu o experiență de peste 10 ani, ceea ce este foarte greu de obținut în cadrul unei instruiri rapide". Apoi, referindu-se la rezultatele prospecțiunilor selenologice, el a adăugat: „Din punct de vedere geologic, omenirea va înțelege mai bine istoria Pămîntului, incluisv distribuția elementelor de care depinde civilizația noastră".

Terminîndu-și activitățile din planul geologic pe Lună, Schmitt a făcut o demonstrație de aruncare a ciocanului de geolog în vid! Doctor Honoris Causa (1973), Harrison Schmitt s-a retras de la NASA (1975), pentru a candida la postul de senator de New Mexico!

(Va urma)

REMEMBER

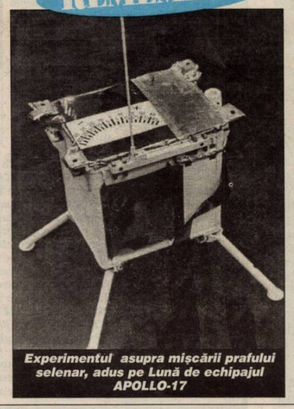

Experimentul asupra mișcării prafului selenar, adus pe Lună de echipajul APOLLO-17

La ce folosesc „DISCOTECILE" din stupul albinelor

PAUL IOAN

Așa cum pentru oameni baletul reprezintă o formă subtilă de comunicare a unor stări sufletești și de trezire a unei emoții artistice, tot astfel dansul albinelor lucrătoare se constituie într-un limbaj elegant și extrem de prețios pentru „ucenicii" lor. Un prestigios profesor dănez de biologie, Axel Michelsen, a format o echipă care a surprins pe peliculă extrem de interesanta „discoteca" din stup, în timpul căreia albinele cu experiență împărtășeau zestrea lor de cunoștințe despre procurarea hranei prin intermediul mișcării coregrafice extrem de precise și care codificau toate elementele activității de aprovizionare a stupului.

Pedagogia balerinelor din stup

Majoritatea insectelor efectuează dansuri și emit sunete pentru a indica apropierea ceremoniei împerecherii sau a unui inamic. Dar hărnicia albinelor și instinctul lor gospodăresc au condus la o perfecționare uimitoare a transmiterii informațiilor utile către generația mai tînără. Imaginați-vă că în stup se desfășoară următoarea scenă: o albină lucrătoare dansează în fața a opt-zece „eleve", făcînd figuri diverse prin mișcarea corpului și a aripilor. Deplasarea corpului se poate face în linie dreaptă - ceea ce indică direcția de parcurs spre o zonă abundentă în flori -, sau în cercuri apropiate, sub forma cifrei opt - ceea ce indică lungimea distanței de parcurs pînă în acea zonă. În tot acest timp, corpul poate rămîne drept, ceea ce înseamnă că nu sînt mulți dușmani de ocolit, sau corpul se poate roti în jurul axei sale, ceea ce semnifică potențiali rivali periculoși în aria favorabilă culegerii polenului și nectarului.

Dispozitivul electromecanic insinuat în stup pentru a da lecții de dans

Mesajul codificat este însă și mai complex, atunci cînd bătăile aripilor și viteza mișcărilor corpului se modifică, ba chiar și unghiul față de verticală pe care se efectuează baletul. Cu migală și pasiune, dublate de ingeniozitate științifică, specialiștii au decodificat aceste subtilități coregrafice cu ajutorul unui...

...robot și profesor de dans

Un dispozitiv electronic a fost insinuat în stup pentru a imita „pașii de dans" rămași fără explicație. Cercetătorii au fost încîntați să descopere că frecvența bătăilor de aripi, unghiul trupului și viteza lui de rotație și/sau translație au indicat cu maximă precizie următoarele: intensitatea și direcția vîntului, orientarea pe vreme înnorată, cîte popasuri trebuie făcute pe traseul dus-întors, momentul cel mai prielnic al zilei cînd se poate demara acțiunea de aprovizionare. Toate aceste elemente de strategie sînt memorate de „eleve", dar lecțiile se repetă periodic, ca și cum profesoarele vor să fie sigure că printre adolescente nu se află și o corigentă!

Culmea perfecțiunii acestor cursuri de balet a fost demonstrată cu ajutorul calculatorului. Prelucrîndu-se datele, s-a constatat o eroare de numai 20 de centimetri la o distanță de 370 de metri de parcurs, și o diferență unghiulară de numai 6 grade față de poziția Soarelui în raport cu coordonatele stupului.

Complexitatea memoriei și a exteriorizării informațiilor vitale face din albină o vietate mult mai interesantă și mai fascinantă decît mamiferele. Un astfel de limbaj inteligent al corpului ar pune în umbră și pe Maia Plisețkaia, căci marea balerină se adresa numai spiritului, nu și rațiunii, așa cum fac zumzăitoarele dansatoare ale stupilor.

Elemente de balet efectuate de albina lucrătoare pentru elevele sale

Așteptăm

„SFÎRȘITUL LUMII" în viitorul apropiat?

Odată cu avansul tehnologiei, accelerarea ritmului inventiilor și descoperirilor despre Univers și locul ocupat în structura acestuia, omul a fost confruntat cu probleme din ce în ce mai neobișnuite, care nu au de regulă o natură care să le permită integrarea cu succes atît în viața cotidiană, cît și în psihismul individului. Acest fel de șocuri, conștientizate sau nu, din ce în ce mai dese și violente, trebuie compensate într-un fel, întrucît echilibrul este starea de dorit la nivel individual și la nivelul întregii societăți.

Istoria a început să fie influențată dramatic de aceste schimbări în domeniul tehnologic, în special de la începutul revoluției industriale, ceea ce reprezintă o perioadă de timp insignifiantă în raport cu cea asociată existenței Homo Sapiens (om constient) sau Homo Habilis (om făuritor de unelte).

Omul a început, în acest timp, să se întrebe încotro va fi purtată specia din cauza tehnologiei. Răspunsul la această întrebare a fost pînă acum cifra zece , „spre autodistrugere", arsenalul armelor atomice fiind viziunea cel mai des invocată în argumentație.

Avîntul tehnologic a adus însă și profeți ai timpurilor moderne, și organizații cu scopul declarat de salvare a speciei fie prin știință, fie prin întoarcerea la natură, la inocența dinainte de „păcatul originar". Ideile privind rolul și evoluția omenirii s-au diversificat, fiecare căutînd susținere din ce în ce mai mult în viața cotidiană, ale cărei modernitate și tehnologizare sporesc continuu.

Două idei actuale din aceasta categorie pot fi discutate în continuare.

1. *Planuri elaborate de vechi societăți secrete*

Concepte precum cel de lumi ascunse (Agartha, Shambhala), de societăți considerate secrete (francmasoneria), din interiorul cărora se poate planifica viitorul omenirii și se duce la îndeplinire un plan inițiat încă din antichitate, sînt deseori folosite de partizanii ideii conform căreia omenirea se îndreaptă - ghidată fiind astfel - spre un țel necunoscut maselor largi ale populației. Aceasta se poate argumenta atît pro, cît și contra, astfel:

Dacă ipoteza existenței unor societăți secrete care conduc mersul omenirii este acceptată drept întemeiată și punctul de pornire în argumentație, ne putem ușor închipui că profețiile lui Nostradamus - ale căror „descifrări" în mare parte au fost verificate de istorie, aparțin unei persoane care era la curent cu asemenea planuri, iar vestitele sale centurii nu sînt decît relatarea versificată a evenimentelor prevăzute de acele specificații.

Dacă și aceasta este adevărat, atunci Nostradamus se poate să fi fost:

- un membru al unei astfel de societăți „secrete", căreia îi „face publicitate";
- un membru ostracizat de o asemenea organizație, care drept răzbunare dezvăluie (poate nu îndeajuns de criptic) marele plan;
- un spion, om „obișnuit", infiltrat într-o astfel de organizație;
- altcineva cu acces la acele planuri.

Întrucît este puțin probabil să aflăm caracterul și identitatea reale ale lui Nostradamus, rămînem doar cu variantele acestea de răspuns, dar care mai reduc puțin linia de vizare a adevărului.

Întrucît ritmul alert al dezvoltării tehnologice este coloana vertebrală a evoluției moderne a omenirii, pare extrem de puțin probabil că planuri inițiate cu secole în urmă să mai găsească loc pentru a putea fi aplicate în prezent. Conflictele între națiuni se poartă altfel decît cele din vechime, oamenii trăiesc altfel, pulsul societății are o natură mult diferită de cea de acum, să spunem, două sute de ani.

Dacă, însă, planurile puse la punct (să dăm același termen) acum două secole se realizează cu succes în timpurile moderne, nu ne rămîne decît să considerăm că pînă și invenția computerului și tehnica zborului spațial au fost specificate, explicate și aduse în lume pe baza acelorași planuri.

2. *Așteptarea unui „millennium"*

Instaurarea Împărăției de o mie de ani a lui Dumnezeu, după un sfîrșit apocaliptic al lumii așa cum o cunoaștem și curățirea tuturor păcatelor, este, de asemenea, o idee foarte vehiculată în zilele acestea foarte apropiate de anul 2000 după nașterea lui Hristos.

Se prea poate ca o mare parte a omenirii să aștepte acest sfîrșit al lumii, cu nerăbdare chiar, în primul rînd din cauza evenimentelor petrecute la nivel individual. Spiritul gregar din om intervine aici, se structurează grupuri aderînd la aceleași idei, care propagă cultul milenarist și concepte (încorporate artificial sau nu) conexe.

Fenomene inexplicabile clar și definitiv precum OZN-urile, cercurile recoltei, formațiunile aparent artificiale de pe planeta Marte, aparițiile mariale considerate cazuri de hipnoză colectivă și, în general, orice fenomen ce nu se poate explica și încadra în ansamblul ultimelor creații tehnologice umane (sau al aparițiilor misterioase pe care aceasta le poate reproduce fidel), dau individului sentimentul pregnant că se află, într-o măsură mai mare decît oricînd, la cheremul unor forțe incontrolabile sau devine din ce în ce mai conștient că acestea s-ar putea foarte bine măcar să existe. De la teama și repulsia resimțite față de tehnologie, omul a devenit, parțial fără să conștientizeze, dependent de ea și sclavul acesteia; tot ce știința nu poate explica sau crea este dincolo de lumea noastră (chiar dacă peste zece ani se vor atinge țeluri considerate inaccesibile astăzi), și de temut.

Se reamintește însă că asaltul tehnologiei asupra vieții moderne are, pe lîngă latura agresabilă, și un aspect care o dereglează. Aceasta se întîmplă în detrimentul legaturii reale a individului cu misticismul, în dauna comunicării sincere cu dogmele religioase. Apar noi culte, mare parte legate de concepte aparținînd tehnicii și chiar legate de fenomenele inexplicabile menționate mai înainte. Contaminarea misticului de către știință este o realitate de necontestat.

Cei care devin conștienți de aceasta caută o cale de evadare înapoi spre credințele tradiționale, „curate", ale omenirii și spre creațiile acestora (Biblia, Coranul, Vedele etc.).

În loc de concluzie

În orice religie (de la cele majore pînă la credințele animiste) există ideea unui sfîrșit al lumii, de purificare a omului de păcatele săvîrșite timp de nenumărate generații și de o innoire a speciei și chiar a locului de baștină a sa.

Este probabil că atracția individului spre acest concept este determinată, măcar parțial, de recunoașterea sentimentului de vinovăție de a fi neglijat sau de a nu mai fi apreciat cum se cuvenea, prin tradiție, valorile religiei în care omul este integrat, și de îndreptarea sa spre valorile „păgîne" ale avansului tehnologic care impune, mai presus de veneratie, dependența.

Aceasta constituie, simplist spus, procesul de transformare a omului din ființa clădită exclusiv pe principii moral/religioase în ființa modernă, activă tehnologic și dependența de creațiile proprii.

Iar acest proces trebuie compensat prin recunoașterea, cum s-a specificat, a vinovăției față de autoritatea zeității supreme și a religiei promovate de aceasta, și prin încercarea de redescoperire a vechilor „adevăratelor" valori.

Întrucît instinctul de conservare a speciei este - în general în cadrul ordinului animal - unul dintre cele mai puternice, omenirea va aștepta o vreme un apel la căință sau o pedeapsă din partea unui factor din exteriorul ființei (adică, de la Dumnezeu sau de la o forță comparabilă în atributele teoretice cu Dumnezeu); iar dacă acestea vor întîrzia să apară - cu toată „reclama" care se face pe plan mondial ideii de „millennium", - este foarte probabil ca instinctul de conservare să slăbească și să fim martorii aplicării unei intenții de „purificare" a speciei umane pornite din chiar interiorul acesteia.

VICTOR ȘTEFĂNESCU

Aripa zburătoare pornește spre înălțimi

MIHAELA DOROBANȚU

Seamănă cu o saltea sau, dacă o privim de sus, cu o coleoptera de dimensiuni uriașe. De fapt este o aripă zburătoare, „împinsă" de cei 64 de cai putere produși de două motoare și susținută în aer de forma sa aerodinamică.

Există și aparate „normale" de zbor care au o formă asemănătoare, dar spre deosebire de ele (de pildă, de celebrul bombardier american „invizibil", B2), aripa zburătoare nu are o structură de aluminiu, ci o structură de poliester care nu cîntărește mai mult de 80 de kilograme și, odată umflată, ia efectiv forma unei aripi.

Inventatorul său, elvețianul Andreas Reinhard, o consideră un „hibrid" între dirijabil și avion. I-au trebuit șapte ani pentru a-și realiza ideea. În tot acest timp, pentru a găsi forma aerodinamică ideală, Reinhard a studiat cele mai variate modele din galeria aparatelor de zbor.

Cînd este umflată, „aerosalteaua" are o lungime de 11 m și o lățime de 16 m. Motoarele și cabina sînt situate dedesubt.

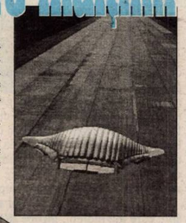

Pe pereții exteriori ai cabinei se află montată o parașută care, în caz de avarie, îi aduce pe cei doi piloți pe pămînt fără să le pună viața în pericol.

Actualul model se poate înălța pînă la 500 m și poate atinge o viteză de 130 km/oră, dar Reinhard lucrează încă de pe acum la un model de opt ori mai mare, capabil să transporte 14 pasageri.

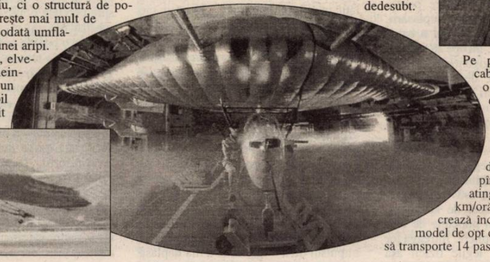

Inelele lui Jupiter

Sondele Voyager lansate în anii 1970 au relevat existența unor inele în jurul planetei Jupiter. Sonda Galileo, pe orbită de doi ani și jumătate, a observat de aproape inelele. Praful conținut în cele patru inele provine din sateliții mai mici ai lui Jupiter: Adrasteea, Metis, Amaltheea și Theba. Ele au luat naștere datorită numeroaselor coliziuni meteoritice.

O nouă Terra?

O echipă de cercetători americani a descoperit două noi planete în jurul unor stele asemănătoare Soarelui nostru. Una dintre ele gravitează la o distanță foarte apropiată de steaua respectivă. Cealaltă se află la o distanță, comparabilă ca ordin de mărime cu cea dintre Pământ și Soare. A fost pentru prima oară reperată astfel o planetă pe care temperatura este similară cu aceea a Terrei.

Dinozaurii - mari amatori de pește

Resturile fosile ale unei noi specii de dinozauri au fost descoperite în deșertul din centrul Nigerului. Această specie, numită Suchominus tenerensis, face parte din grupa dinozaurilor piscivori, cu maxilare lungi și înguste, cu dinți conici. Cîteva particularități ale craniului, asemănătoare cu acelea ale străvechilor crocodili, dovedesc o adaptabilitate la o alimentație incluzînd carnea și peștele. Botul lung ușura pătrunderea în apă iar dinții conici puteau apuca și tranșa carnea și peștele.

Un scriitor de proză SF care s-a stabilit în Anglia ne trimite prin Internet o povestire pentru această pagină. Iar noi v-o propunem spre lectură...

Vizită pe PLANETA ANALITIA

„Domnule ambasador, nava este la două minute de orbită. Comandantul vă aşteaptă pe punte."

Ofiţerul se retrage politicos şi-mi face semn spre uşă. Ies, grăbit să dau curs invitaţiei. Marele moment se apropie. Emoţiile îmi răscolesc stomacul. Aş amîna puntea să mă duc pînă la toaletă, dacă n-ar fi vorba de marele moment. Deşi de peste douăzeci de ani în meserie, înainte de misiune mă cuprind aceleaşi emoţii, pentru ca să mă părăsească definitiv în momentul acţiunii.

Comandantul mă salută scurt şi-mi indică hubloul central. Planeta Analitia ocupă întreaga panoramă - glob de smoală învelit în plase de aur. Priveliştea e copleşitoare.

„Putem deschide canalele, domnule comandant?" întreb nereuşind să-mi iau privirea de pe imagine.

În cîteva secunde, puntea se umple de fîsîituri şi pocnete. O voce cu sonoritate spartă începe o lungă litanie în limba analiţilor. La auzul ei îmi aduc aminte de ambasadorul refugiat.

Primul contact a fost făcut cu jumătate de secol în urmă, într-un sistem solar nepopulat, de către nava de clasa M - „Pasărea Albă". Prima formă de inteligenţă cu care ne-am întîlnit vreodată în peregrinările noastre cosmice. În urma încercării relativ nereuşite de comunicare, au fost denumiţi „analiţii". Tipul lor de gîndire şi de comunicare este bazat pe un sistem matematic fără nici o corespondenţă cu modul nostru de gîndire. Iar matematica lor este atît de „străină" (guvernul a interzis folosirea termenului „avansată"), încît singurele rezultate în urma acelei întîlniri au fost aflarea poziţiei planetei lor şi concluzia că sînt o rasă prietenoasă, civilizată şi avansată tehnologic, numai că oarecum diferit de noi.

Computerul traduce la cîteva secunde după ce mesajul s-a terminat: „Mesaj echivalent cu urarea - Bine aţi venit! Şase unităţi - timp pînă la contact de suprafaţă ghidat."

Comandantul mă priveşte întrebător.

„În şase ore vor trimite o călăuză să mă preia de pe traiectorie şi să mă conducă spre punctul de asolizare. Trebuie să încep..."

Vorbele-mi rămîn în gît. Comandantul se întoarce surprins spre ofiţerii săi. Îi fac semn cu mîna să se relaxeze. Muzica analiţilor pătrunde pe calea undelor în navă. Dubioasă, îmi zic la început, apoi rămîn uimit de complexitatea şi frumuseţea ei. Nişte indivizi care vorbesc matematic, probabil că şi cîntă matematic, iar rezultatul îţi taie răsuflarea.

„Domnule ambasador, credeţi că ar fi înţelept să întrerup legătura?"

„Nu, nu încă, domnule comandant. Ar putea fi interpretat ca gest ostil. În fond nu este decît un dar din partea lor. Mai lăsaţi-o vreo jumătate de oră, dacă nu se opreşte singură, ca să realizeze că le-am primit şi acceptat darul. Mă duc să mă pregătesc de călătorie. În exact 5 ore şi 54 de minute trebuie să fiu la locul de contact."

Părăsesc puntea simţind că emoţiile se evaporă.

Un deceniu şi jumătate de la contact am primit vizita ambasadorului lor. A reuşit să ne facă să înţelegem că doreşte să se supună unui proces de impregnare culturală omenească. Gest salutat de noi, pentru că numai astfel am fi reuşit să stabilim o comunicare efectivă. După primii doi ani a început să discearnă structura de putere a societăţii omeneşti şi să se adreseze organelor cuvenite, asigurîndu-le de intenţiile paşnice şi diplomatice ale civilizaţiei pe care o reprezenta. În alţi cinci ani reuşise să asimileze baza conceptuală a culturii umane. Într-o zi s-a prezentat în Parlament şi a declarat oficial că renunţă la poziţia sa de ambasador, cerînd azil cultural. A declarat că nu a fost şi nu va fi oprimat de sistemul politic al civilizaţiei sale, întrucît nici nu există vreunul. Dar ca rezultat al impregnării culturale din ultimii 7 ani şi-a pierdut identitatea şi orice caracteristică socială de analit. Chiar dacă fizic era deosebit de oameni, prin noua sa spiritualitate îi devenise incompatibil. De asemenea şi reîntoarcerea sa pe Analitia rămăsese fără rost.

Singura explicaţie plauzibilă a pierderii identităţii „analite" a fost că „el, înainte, era un sistem de valori matematice într-o matrice de existenţialitate fizică individuală. Prin procesul de culturalizare umană şi-a pierdut caracterul de universalitate analită şi o dată cu el, un bagaj enorm de operaţii şi proceduri matematice la nivel nervos, devenind un fizic individual, dotat cu personalitate individuală şi caracter ascensional spre instinctivitate spirituală. Prin prisma noii culturi dobîndite, nici el nu mai poate înţelege civilizaţia care l-a originat."

După alte două decenii Pămîntul s-a hotărît să-şi trimită propriul reprezentant la analiţi. Adică eu.

* * *

Naveta se deplasează ca un bolid spre una din aglomeraţiile luminoase de pe suprafaţa planetei. La momentul hotărît, computerul de bord lasă vehiculul în puterea analiţilor, pentru a-l ghida şi asoliza. Sînt în permanentă legătură cu nava de pe orbită şi observ cu satisfacţie că legătura se menţine în condiţii bune. Încerc să descriu tot ceea ce văd, deşi camera video funcţionează, dar cuvintele sînt nesatisfăcătoare pentru stranietatea locului şi viteza deplasării.

Aglomeraţia, persupun eu urbană, spre care mă îndrept, începe să semene mai degrabă cu un gigantic laborator. N-am alţi termeni de comparaţie. Structuri de cîteva ori mai înalte decît cei mai înalţi zgîrie-nori tereştri, curbate în spirale miraculoase, sînt străbătute de lumini intense. Blocuri metalice, cu fine lucrături în basorelief, se revarsă pe kilometri întregi fără cea mai mică deschidere vizibilă spre exterior. Tuburi ce unesc cîte 2-3 structuri se întind prin aer pe zeci de kilometri, fără a fi sprijinite în punctele de tensiune de stîlpi de susţinere. Întreaga lor arhitectură sfidează legile fizicii aşa cum o cunoaştem noi. Nu văd nici o urmă de vehicule, ori de mişcare în exterior, ceea ce mă face să mă gîndesc că toată activitatea lor fizică probabil că se petrece în interiorul clădirilor.

Naveta e orientată spre peretele unuia dintre blocurile metalice. Aştept să văd o poartă deschizîndu-se pentru a-mi permite accesul în interior, dar nu percep nici o mişcare. Bănuiesc că vor cupla naveta de perete, iar eu va trebui s-o părăsesc în exterior şi să pătrund printr-o uşa camuflată.

Îmi înăbuş un strigăt cînd naveta e împinsă împotriva peretelui care permite penetrarea cu o consistenţă vîscoasă. Vehiculul trece prin zid fără nici o dificultate şi în cîteva minute sîntem în partea cealaltă. Întuneric şi totuşi disting suprafeţe ca nişte piste de asolizare cu benzi de acces spre ele.

Naveta e plasată

delicat pe una din platforme. Îmi revizuiesc ţinuta, îmi iau bagajul concentrat într-un rucsăcel şi deschid uşa exterioară. La ieşire mă aşteaptă o capsulă. Propriu-zis o sferă transparentă, difuz luminată, ori mai bine zis umplută cu un soi de ceaţă. Îmi cer scuze de la cei de pe navă pentru descrierile mele care probabil le sună imbecil, dar n-am timp să-mi caut cuvintele acum pentru lucruri fără corespondenţă în realitatea terestră.

Ezit o clipă, apoi îmi reamintesc concluziile de pînă acum ale contactelor cu ei, precum şi asigurările continue ale ambasadorului lor - prietenoşi, civilizaţi, tehnologici, interesaţi într-o relaţie paşnică cu Pămîntul. „Doar un pic cam stranii", mormăi pentru mine şi în timp ce-i explic comandantului că n-am mai adăugat nimic, fac cei doi paşi spre capsulă. Îmi controlez camera de luat vederi cu deschidere panoramică, care-mi prinde casca de pe cap ca o bentiţă, apoi microfonul, toţi senzorii lipiţi cu grijă pe corp şi mă simt mai liniştit că totul funcţionează normal. „Nimic" n-a încercat să-mi bruieze contactul cu semenii mei. Pătrund în ceaţă.

Spaţiul interior al sferei este gol, fără nici cea mai mică bucată de mobilier. Mă gîndesc la un scaun ori ceva asemănător. Îmi reţin înjurăturile şi impulsul de a o ignora şi a mă deplasa pe jos. Constat surprins că aşa-zisa ceaţă ce luminează difuz se formează ca un strat protector între mine şi pereţi, creînd un gen de saltea gazoasă. Îmi frînează mişcările, dar îmi permite absolut orice poziţie aş dori. Zîmbesc entuziasmat de pragmatismul ideii şi încerc să le explic senzaţia celor de pe orbită.

Odată înăuntru, capsula se închide automat şi începe să prindă viteză spre unul dintre pereţi. Trecerea prin zid la o viteză măricică încă-mi produce tresăriri, dar încerc să mă obişnuiesc. Bila-vehicul parcurge cu iuţeală tunele, cade pe spirale de lumină care mă duc cu gîndul la jocurile din parcurile de distracţie, doar că gazul difuz ce mă înconjoară înlătură orice senzaţie de cădere ori viteză prea mare, lăsînd numai ochilor posibilitatea perceperii acestor realităţi. Sper ca pe navă să se vadă totul. Comandantul mă linişteşte că totul e în regulă, că legătura e nealterată.

Trecem pe deasupra unei - mi s-a părut la început o hală uriaşă - zone de trafic, după cum am constatat după aceea. Zona-i plină de analiţi, pe care-i văd pentru prima oară de cînd am sosit. Se deplasează cu mişcări studiate, pe trasee prestabilite, lăsînd la o parte că toţi se află în poziţie de interacţiune cu cei din jur. Nu reuşesc în viteză să percep nici unul care să se deplaseze aleatoriu, ori să se plimbe, glumesc cu mine şi abia atunci realizez tensiunea care m-a cuprins. Din cînd în cînd drumul mi se intersectează cu cel al altor sfere călătoare. Nu apuc să disting dacă în interiorul lor se află alţi analiţi ori nu.

Vehiculul meu se lipeşte brusc de un zid opac. Pe peretele sferei apare un text analit, pe care computerul costumului îl traduce imediat: „Bine-ai venit! Urmează procedura de ataşare diplomatică", într-o interpretare aproximativă a noţiunilor.

Capsula începe să penetreze încetişor peretele. Pasta neagră a acestuia se scurge prin pereţii sferei în interior. Mă uit surprins în jur şi încerc să mă împing înspre peretele opus, dar gazul presat de substanţa neagră mă împinge la loc şi-mi impune o poziţie în picioare, cu mîinile şi picioarele întinse. În final realizez că gazul exercită o presiune controlată, iar nicidecum aleatorie. Altfel nu m-ar fi „obligat" la această poziţie. Comandantul îmi strigă ceva în căşti. Reuşesc să-i percep panica din glas şi o picătură de gheaţa mi se prelinge pe inimă cu încetinitorul. Realizez cu stupoare calmul care m-a cuprins. Nu poate să fie decît din prostie îmi explic cu nonşalanţă, pentru că nu simt nici un pic de curiozitate ştiinţifică în acest moment. Doar patine de arsură de pe inimă mă alertează în derularea evenimentelor. În căşti e o gălăgie infernală, aş vrea să pot tăia legătura, să mă reculeg, să nu fie nevoie să pozez în faţa unui întreg echipaj acum şi mai tîrziu al unei planete întregi.

Pasta cea neagră e la cîţiva centimetri de nasul meu. Broboane de sudoare mi se preling pe tîmple în timp ce încerc inutil să-mi mişc mîinile. La început îi înjur, apoi le explic din puţinele mele cunoştinţe de anatomie de ce n-o să meargă, cum sîntem noi oamenii făcuţi, încerc să le demonstrez că nu mi-ar prii acest tratament, că dacă ei consideră că nu pot supravieţui după normele mele fizice aici, aş putea să acţionez ca ambasador de pe orbită, din navă. Computerul îmi aminteşte că noţiunile pe care le utilizez sînt mult prea complex umane pentru a fi înţelese de analiţi. Că ar putea să-şi îndeplinească funcţia de interpret dacă m-aş exprima mai matematic şi cu noţiuni mai primare.

Strigătul de groază mi se opreşte la jumătate. Substanţa m-a încorporat ca o baie de smoală, care însă nu s-a mulţumit doar să mă acopere ci mi-a umplut gura, esofagul, stomacul şi încet, încet, tot interiorul corpului. Ochii şi nasul mi-au rămas neacoperiţi, gura mi-a rămas larg deschisă în mijlocul urletului tăiat de negreala ce-mi ţine acum limba împietrită în aer.

Realizez că pot încă să respir, că nu mă doare nimic, că par să fi rămas „funcţional". Doar că nu mă pot mişca.

Vehiculul îşi reia drumul o dată ce a trecut de zidul de smoală. Străbatem relativ încet o perdea de lumină ce-mi solicită retinele, pleoapele fiindu-mi împietrite. Am credinţa că o să orbesc. Dar nu-i aşa. Totul este numai frică iraţională a gîndirii umane în faţa pragmatismului analiţilor. Deşi sincer, m-aş fi lipsit de „ataşarea diplomatică".

Capsula ajunge la capătul unui coridor orizontal, încetineşte, se înclină uşor şi apoi cade printr-un puţ de cîţiva kilometri, spre inima planetei. Aş ţipa dacă aş avea cum. Inima-mi bubuie în piept, însă „ceva" îi controlează bătăile, controlează vijelia sîngelui la tîmple. Acel „ceva" ce-mi ţine corpul în stare optimă de funcţionare. Analiţii cu procedeele lor sigure şi exacte.

Disting în fine capătul căderii - o plasă ce închide tunelul. Mă prăbuşesc în cădere liberă spre ea. Urlu de data asta, urlu în capul meu, în mintea mea, în inima mea, cu toată teroarea şi deznădejdea pe care o pot găsi. Trecem prin plasă, prin ceea ce în ultima clipă am realizat că era un grafic. Probabil că tot corpul meu e acum bucăţi, da! aşa este, dar nu simt nimic, şi încă gîndesc şi încă sînt.

Raze subţiri ca firele de păr străbat întunericul şi se înfig în cuburile fostului meu trup prin giulgiul pastei negre. Informaţii fosforescente pulsează aritmic pe sutele de canale create de raze. Văd două grile mici, două sisteme complexe de coordonate cu informaţii fluctuante, apropiindu-se de ochii mei. Nu mai am puterea să simt frică. Grilele cu coordonate îmi perforează globii oculari, vederea mi se tulbură, scîntei îmi joacă în cîmpul vizual, abia acum simt ceva înfipt în creştet, îmi pierd cunoştinţa, ori poate identitatea şi amintindu-mi în ultima clipă de ambasadorul lor mai am puterea să rîd în partea de creier încă umană, încă personală, şi-mi spun cu reproş - s-ar putea să n-am aptitudinile necesare pentru a fi un sistem de valori matematice într-o matrice de existenţialitate fizică individuală şi atunci probabil că o să fiu un simplu număr. Poate şapte, ăsta era numărul meu favorit...

COSTI GURGU
Londra, Marea Britanie

■ Candidat la şcoala curajului

O ZI LA MARGINEA MORŢII

De cîte ori nu ne-am înfiorat privind incredibilele scene de film ai căror eroi sînt cascadorii! Salturi spectaculoase, căderi ameţitoare în gol, oameni ţîşnind prin geamuri de apartamente aflate la etajul doi sau trei... Poate că uneori ne întrebăm dacă toate acestea sînt adevărate! Ei bine, este suficient să stai o zi lîngă Tracy Smith...

Iată-l, în picioare, nemişcat, parcă neafectat de cumplitul şi neiertătorul deşert Mojava. De fapt, concentrîndu-se pentru încă unul din salturile care îl pot propulsa spre cele mai înalte culmi ale celebrităţii, sau... spre nefiinţă. Deţine titlul de „cel mai fierbinte motociclist din lume", dar va mai rămîne în viaţă pentru a-şi putea savura celebritatea?

Îşi ambalează motorul, calculează, apoi se îndreaptă spre rampa de pe care se va lansa în mijlocul unui adevărat infern de flăcări: un culoar de foc montat în mijlocul deşertului şi prin care trebuie să treacă.

La un semn al regizorului, flăcările izbucnesc, înălţîndu-se spre cer. Tracy se gîndeşte la un singur lucru: cum să-şi menţină echilibrul şi direcţia pe motocicletă.

A părăsit rampa. Acum se află în aer. Se înalţă, apoi va începe să coboare. Este învăluit de nori groşi de fum. Un fum greu, negru. Echipa de filmare şi toţi cei care asistă se întreabă - pentru a cîta oară?! - *ce* vor vedea apărînd din norul de fum.

Şi Tracy mai reuşeşte încă o dată. Aterizează în siguranţă pe o pistă pregătită special. Primul lucru pe care îl face este să respire adînc. Apoi - un zîmbet calm şi sigur şi degetul mare înălţat spre echipă: totul e în ordine, mulţumesc...

Imprudenţă? Poate. Dar pentru Tracy este doar o zi obişnuită de lucru pentru film sau pentru televiziune. Este adevărat, o nouă zi la marginea morţii! *(M. Dorobanţu)*

■ Hoţ ingenios dar cu ghinion

CÎND INIMA CEDEAZĂ ÎNAINTEA SISTEMULUI DE ALARMĂ!

Un magazin de bijuterii din Londra s-a ales, în anul abia încheiat, cu o nedorită faimă: din februarie şi pînă în noiembrie, el a fost jefuit de nu mai puţin cinci ori! De fiecare dată, hoţul a pătruns în interiorul magazinului mascat (faţa fiindu-i acoperită de o cagulă), la ore dintre cele mai diverse, începînd cu ora deschiderii şi terminînd cu momentul cînd proprietarii făceau numerarul. Sub ameninţarea unui revolver, jefuitorul îi obliga apoi pe cei doi bijutieri să îi pună banii şi valorile pe care le aveau în acel moment în magazin într-un sac de plastic negru. Disperaţi, bijutierii au apelat şi la serviciile unei firme de pază şi protecţie, dar, culmea ironiei, şi în aceste condiţii au fost din nou jefuiţi: hoţul a pîndit momentul cînd bodyguard-ul angajat să păzească firma a ieşit să-şi cumpere un sandviş şi, într-un interval de numai patru minute, a acţionat ca la carte, „curăţîndu-i" pe ghinioniştii bijutieri.

Într-o dimineaţă, un om între două vîrste s-a prăbuşit brusc, la gura de metrou în apropierea căreia se afla magazinul de bijuterii. Trecătorii s-au grăbit să-i acorde primul ajutor, convinşi că au de-a face cu un atac de cord, s-a apropiat şi un poliţist şi, stupoare: din plasa pe care necunoscutul o avea asupra sa, a căzut, atunci cînd omul legii a încercat s-o ridice, un... revolver. Apoi şi-a făcut apariţia şi o cagulă... După ce şi-a revenit, bolnavul a fost condus la cea mai apropiată secţie de poliţie, unde a dat informaţii complete: da, el era cel care jefuise magazinul de cinci ori fără a putea fi prins! Dar, staţi puţin, căci bomba abia acum urmează. Întrebat de poliţişti de ce s-a arătat aşa de insistent, jefuind mereu acelaşi magazin, hoţul a dat un răspuns stupefiant: neavînd carnet de conducere şi suferind de inimă, a ales special un magazin care se afla în apropierea staţiei de metrou, pentru a nu se obosi prea tare cu fuga, după fiecare spargere... *(G.T.)*

■ Bilanţ la 40 de ani

Arestat de 550 de ori!

Un american în vîrstă de 40 de ani, din oraşul californian San Jose, William James Silva a fost arestat, la începutul lunii ianuarie a.c. sub acuzaţia de atac armat comis împotriva unui ofiţer de poliţie. Pînă aici, nimic neobişnuit, doar că recenta arestare era cea cu numărul... 550 din cariera sa. „Găinar" prin vocaţie, Silva şi-a petrecut aproape douăzeci de ani din viaţă după gratii, dosarele privitoare la faptele sale cuprinzînd nu mai puţin de 12700 de pagini!

Cea mai recentă ispravă pare să fi fost cu ghinion pentru infractor. În timp ce se plimba cu un amic pe o stradă din San Jose (stradă unde, în paranteză fie spus, se desfăşura un înfloritor trafic de droguri), Silva a pus ochii pe un cerşetor care strînsese ceva verzişori pînă la ora aceea şi s-a hotărît să-l deposedeze de ei. Sub ameninţarea unui cuţit, el i-a cerut omului să-i dea banii, dar acesta, fără să se lase impresionat, a scos, de sub hainele zdrenţăroase, un pistol şi i l-a vîrît atacatorului sub nas, în vreme ce amicul acestuia o luase deja la sănătoasa. „Cerşetorul" era de fapt un ofiţer al Brigăzii Stupefiante, deghizat astfel pentru a depista, la faţa locului, o bandă de traficanţi. În doi timpi şi trei mişcări, acesta l-a săltat pe Silva şi l-a condus, cu un taxi, la cea mai apropiată secţie de poliţie. Interesant e faptul că, după cum a declarat ulterior, tîlharul chiar se contrazisese cu amicul lui dacă cerşetorul e sau nu omul poliţiei, Silva susţinînd vehement că nu e! Şi astfel, un nou dosar penal s-a adăugat impresionantei „biblioteci" deţinute de Silva... (G.T.)

UN BĂRBAT ÎŞI UITĂ SOŢIA PE ŞOSEA

■ Noi nu vă dăm idei

După ce a parcurs 200 de kilometri pe o şosea din Alpes-de-Haute-Provence, un belgian şi-a dat seama că la ultima oprire pe RN85 şi-a uitat soţia pe drum. După cum a mărturisit ulterior, el a crezut că aceasta se afla pe bancheta din spate dormind, aşa că a plecat fără nici o grijă, după scurta oprire pe şosea. Mulţi au pus la îndoială justificarea lui iar soţia a declarat poliţiei, care a găsit-o pe şosea, că se simte „ca o a cincea roată la căruţă".

■ Testament cel puţin bizar

Un miliard pentru 21 de pisici!

Numele lor sînt obişnuite: Tuffolino, Saro, Miao, Salvatore, Lina, Rossino, Pipo etc. Lista ajunge la 21 de nume. Este vorba de tot atîtea pisici aparţinînd unei profesoare pensionare, Angela Marcelinno, din localitatea Santa Tecla (Catania), unica fiică (necăsătorită, fără copii şi rude) a unei familii foarte bogate. Spre surpriza tuturor prietenilor şi a concetăţenilor săi, Angela Marcellino a întocmit un testament prin care lasă averea sa evaluată la un miliard de lire italiene celor 21 de pisici pe care le îngrijeşte de cîţiva ani. Ea şi-a explicat gestul prin faptul că pisicile, prin tandreţea şi ghiduşiile lor, i-au oferit posibilitatea să ducă o viaţă plăcută, mai ales după decesul părinţilor.

Decizia, puţin obişnuită, a provocat polemici vii, cea mai mare parte dintre cei care şi-au exprimat punctele de vedere considerînd că o asemenea sumă ar fi folosită în scopuri mult mai importante. Angela Marcellino nu s-a lăsat impresionată şi nu a retras buclucaşul testament. În vila pe care o are în oraş, ea locuieşte la etajul 1 iar la parter se găsesc patru apartamente în care sînt adăpostite cele 21 de pisici în cele mai bune condiţii. În permanenţă ele sînt îngrijite de un medic veterinar.

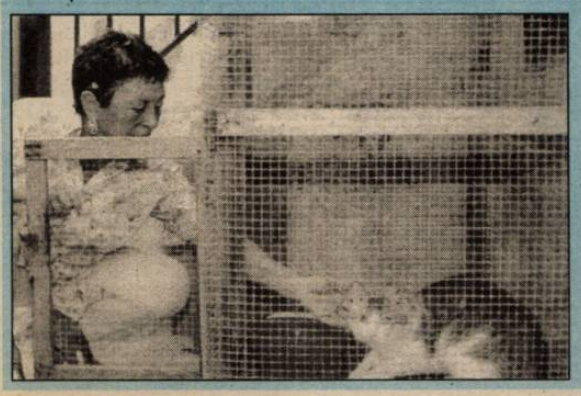

■ Martori muţi

LA CASA ALBĂ, PEREŢII AU OCHI ŞI URECHI

Nu vom şti niciodată ceea ce au văzut şi auzit agenţii Serviciului Secret de la Casa Albă. Din cele relatate de presa americană reiese că martorul principal este numai în aparenţă Monica Lewinsky. Şi asta pentru că spionii însărcinaţi cu protecţia preşedintelui au avut la îndemînă dispozitive speciale de filaj instalate în pereţii şi uşile camerelor principale ale renumitului sediu prezidenţial!

„Bill Clinton era urmărit 24 de ore pe zi, chiar atunci cînd dorea să se retragă singur în camera de studiu sau în Biroul Oval. Prin tuburile optice îngropate în pereţi, avînd un sistem de lentile sofisticat, ce permitea un unghi de vedere foarte larg, oamenii Serviciului Secret vegheau, spune o persoană din interiorul Casei Albe. Aceste «găuri de observare» au drept principală menire împiedicarea oricărui act ostil la adresa preşedintelui"...

Deşi acest mod de protecţie este cunoscut de procurorul Kenneth Starr, nimeni din Serviciul Secret nu va dezvălui vreodată nimic. Singurul om care a pomenit la audieri despre spionajul intern este stewardul Bayani Nelvis, care ţinea sub observaţie oaspeţii, pentru a interveni la timp cu mîncare şi băuturi. Nimic relevant de la Nelvis despre intimitatea lui Bill Clinton. Presa americană nu specifică clar dacă preşedintele ştia sau nu despre „găuri de observare", cert este că viitorul titular de la Casa Albă va fi mult mai precaut în toate mişcările făcute în reşedinţa lui temporară.

În fotografii: o schemă simplificată a Casei Albe şi Bill însuşi.

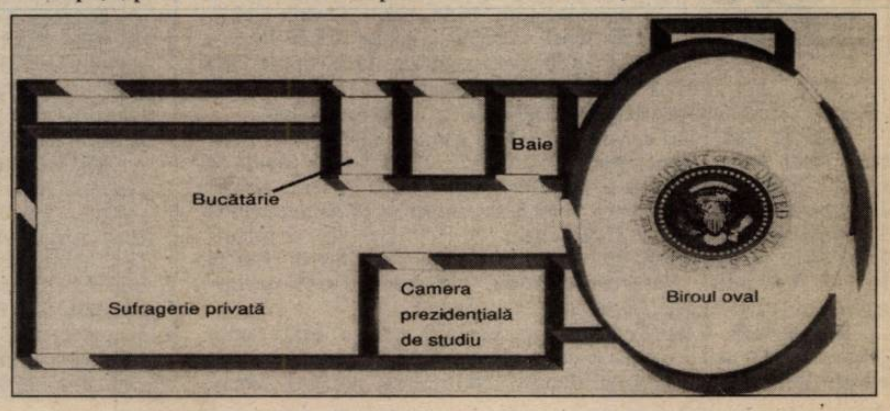

Săptămîna 1 - 7 martie

TVR 1

LUNI 12.05 TVR Craiova **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **16.00** Emisiune în limba maghiară **18.35** Serial: „Familia Simpson" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Primul val" **21.50** Teatrul Național de TV prezintă: „Micul Lord" de Constantin Dicu **0.05** Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **15.30** Ecclesiast '99 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.00** Disney **18.35** Serial: „Familia Simpson" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Telecinemateca: „Tinichigiul și coafeza" (Italia, 1996) **0.05** Telediscotecă.

HUMPHREY BOGART
TVR 1,
sîmbătă, ora 22.35

MIERCURI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **15.30** Pro Patria **17.00** Disney **17.30** Medicina pentru toți **17.55** Fotbal: România – Estonia **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Lumea bărbaților" **21.30** Fotbal: Manchester United – Internazionale Milano **23.50** Cultura în lume **0.20** Fotbal: Real Madrid – Dinamo Kiev.

JOI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **15.30** Convițuiri-magazin **16.30** Desene animate **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Ivanhoe" **22.05** Cu ochi'n 4 **0.05** Bank-note.

VINERI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iași **11.00** TVR Timișoara **12.30** Convițuiri **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **15.30** Emisiune în limba germană **17.30** Mapamond **18.10** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Tînărul Mussolini" (ultima parte) **22.55** Planeta cinema **23.45** Cinematograful de noapte: „Fără apărare" (SUA, 1988).

SÎMBĂTĂ **6.30** Atletism **9.40** Ba da! Ba nu! **11.10** Film: „Rugați-vă pentru noi" (Franța, 1994) **13.00** A doua alfabetizare **13.25** Fotbal: Gloria Bistrița – Dinamo **15.30** Video-magazin **16.35** Documentar istoric **17.55** Serial SF: „Star Trek – Generația următoare" **18.55** Teleenciclopedia **19.45** Săptămîna sportivă **20.00** Jurnal **20.30** Serial: „Prada" **22.35** Filmele secolului – Colecția Warner: „Somnul de veci" (SUA, 1946). Cu: Humphrey Bogart, Lauren Bacall **0.30** Atletism.

DUMINICĂ **7.00** Atletism **9.05** Kiki Riki Miky **11.00** Viața satului **14.30** Video-magazin **15.25** Fotbal: Rapid – F.C. Argeș Dacia Pitești **18.20** Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" **18.45** Serial de călătorii **19.35** Duminica sportivă **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Femeia în alb" (Marea Britanie, 1998) **23.10** Serial: „Comisarul Wycliffe" (ep.1) **0.30** Time Out.

TVR 2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) **14.00** Convițuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Țiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Care pe care! **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Mistere și minuni" **21.00** Credo **22.00** Film: „Împreună" (SUA, 1992) **23.30** S.O.S. Patrimoniul!

MARȚI 7.00 TVM * Telematinal **8.00** Desene animate **10.55** S.O.S. Patrimoniul! (r) **12.15** Serial (r): „Sunset Beach" **14.00** Convițuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Țiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Care pe care! **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „D-na King, agent secret" **22.00** Teatru Național de TV prezintă: „Weekend de adio" de D.W. Home și Sauvajon **23.30** Fotbal.

MIERCURI 7.00 TVM * Telematinal **8.00** Desene animate **11.50** Mapamond **13.30** Ecclesiast '99 (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Țiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Care pe care! **20.10** Serial: „D-na King, agent secret" **21.00** Pentru dv., doamnă! **22.00** Film: „Plăcerea distruge" (SUA, 1995) **23.40** Opera Mundi.

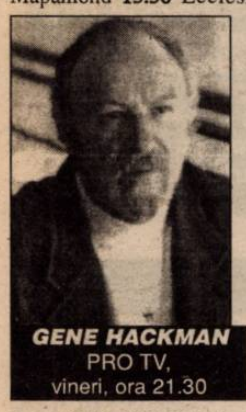

GENE HACKMAN
PRO TV,
vineri, ora 21.30

JOI 7.00 TVM * Telematinal **8.00** Desene animate **9.00** Fotbal: Bayern München – F.C. Kaiserslautern **11.10** Fotbal: Juventus Torino – Olympiakos Pireu **13.05** Medicina pentru toți (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Țiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Care pe care! **20.10** Serial: „D-na King, agent secret" **22.00** Cinematograful de artă: „Veneția iarna" (Franța, 1996) **23.30** Lumea sportului.

VINERI 7.00 TVM * Telematinal **8.00** Desene animate **8.30** Atletism **14.00** TVR Craiova **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Țiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **19.10** Arhive românești **20.20** Serial: „D-na King, agent secret" **22.00** Time out **22.45** Serial: „Elizabeth R." **23.30** Convițuiri.

SÎMBĂTĂ **8.05** Desene animate **9.00** Pas cu pas **10.00** Rugby: Dinamo - Steaua **11.30** TVR Cluj-Napoca **14.00** Serial: „Wagner" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Țiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **17.55** Rugby: Irlanda – Anglia **19.30** Teatrul Național TV prezintă: „Mincinosul" de Carlo Goldoni **22.25** Ateneu **23.25** Panoramic jazz.

DUMINICĂ **8.00** Desene animate **9.00** Atletism **10.40** Documente culturale **11.20** TVR Iași **14.00** Serial: „Wagner" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Țiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.30** Alo, tu alegi! **20.45** Clepsidra cu imagini **21.00** Sportmania.

PRO TV

LUNI **7.00** Bună dimineața, PRO TV e al tău! **15.00** Serial: „Spirit de echipă" **15.30** Serial: „Tînăr și neliniștit" **16.15** Serial: „Cărările iubirii" **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.20** Riști și cîștigi **18.50** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.30** Film: „Vîrf de sezon" (Marea Britanie, 1988) **22.30** Serial: „Seinfeld" **23.15** Audiența națională **1.00** Serial: „: „Război în viitor".

MARȚI **7.00** Bună dimineața, PRO TV e al tău! **13.05** Serial: „Hercule" **14.00** Serial: „Xena, prințesa războinică" **15.00** Serial: „Spirit de echipă" **15.30** Serial: „Tînăr și neliniștit" **16.15** Serial: „Cărările iubirii" **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.50** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.30** Serial: „Aventura" **21.30** Serial: „N.Y.P.D. Blue – viață de polițist" **22.30** Serial: „Susan" **23.30** Profesiunea mea, cultura **1.00** Serial: „Război în viitor" **1.45** Serial: „Vărul din străinătate" **2.15** Serial: „Dragul de Raymond" (ep.1) **2.45** Serial: „Cheers".

MIERCURI **7.00** Bună dimineața, PRO TV e al tău! **13.05** Serial: „Hercule" **14.00** Serial: „Xena, prințesa războinică" **15.00** Serial: „Spirit de echipă" **15.30** Serial: „Tînăr și neliniștit" **16.15** Serial: „Cărările iubirii" **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.50** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.30** Film: „Obsesia" (SUA, 1995) **22.30** Serial: „Nebun după tine" **23.30** Pro și contra **1.00** Serial: „Război în viitor" **1.45** Serial: „Vărul din străinătate" **2.15** Serial: „Dragul de Raymond" **2.45** Serial: „Cheers".

JOI **7.00** Bună dimineața, PRO TV e al tău! **13.05** Serial: „Hercule" **14.00** Serial: „Xena, prințesa războinică" **15.00** Serial: „Spirit de echipă" **15.30** Serial: „Tînăr și neliniștit" **16.15** Serial: „Cărările iubirii" **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.50** Roata norocului **19.30** Știrile PRO TV **20.30** Serial: „Efecte speciale" **21.30** Film: „Pe muchie de cuțit" (SUA, 1990). Cu: Gene Hackman **23.50** Urmărire generală **0.20** Serial: „Monștrii" **1.25** Serial erotic: „Fantezii erotice" **1.45** Serial: „Război în viitor" **2.30** Serial: „Detectivi de elită" **4.00** Baschet NBA: Dalls - Utah.

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate **9.30** Serial: „Legenda lui Wilhelm Tell" **10.30** Serial: „Lois și Clark" **11.30** Serial: „Accapulco Heat" **12.30** ProMotor **13.00** Serial: „Soțul și soția" **13.30** Serial: „Bebe" **14.00** Alo, Generația PRO **15.30** Serial: „Knight Rider, supercomando" **16.30** Lumea filmului **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.30** Te uiți și cîștigi! **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Serial: „Rețeaua" (ep.1) **21.00** Serial: „Martial Law" (ep.1) **22.00** Film: „Ochii străinului" (SUA, 1991) **23.25** Film: „Ei trăiesc" (SUA, 1988) **1.00** Serial erotic: „Fantezii erotice" **1.30** Serial: „Război în viitor".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate **9.00** Super Abracadabra **11.00** Documentar: „Oamenii secolului XX" **13.10** Serial: „Soțul și soția" **13.35** Serial: „Bebe" **15.00** Serial: „Benny Hill" **16.00** Serial: „Buffy, spaima vampirilor" **16.45** Serial: „Al șaptelea cer" **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.15** Serial: „Cei mai frumoși ani" **19.00** Prețul corect **19.30** Știrile PRO TV **20.00** Serial: „Ally McBeal" **21.00** Film: „Jane Eyre" (coproducție, 1996). Regia: Franco Zeffirelli **23.00** Procesul etapei **0.30** Serial erotic: „Fantezii erotice" **1.00** Serial: „Război în viitor".

ACASĂ

LUNI 7.00 - 14.00 Reluări **15.00** Serial: „Marimar" **16.00** Serial: „Celeste se întoarce" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Surorile" **22.30** Film: „Vă place Brahms?" (Franța/SUA, 1961). Cu: Ingrid Bergman, Yves Montand **0.45** Hat-trick **2.00** Serial: „Războiul conjugal" (ep.1).

INGRID BERGMAN
ACASĂ,
luni, ora 22.30

MARȚI 7.00 - 14.00 Reluări **15.00** Serial: „Marimar" **16.00** Serial: „Celeste se întoarce" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Surorile" **22.30** Film: „Un patron astrolog" (Franța, 1981) **0.15** Serial: „Războiul conjugal".

MIERCURI 7.00 - 14.00 Reluări **15.00** Serial: „Marimar" **16.00** Serial: „Celeste se întoarce" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Surorile" **22.30** Film: „Colina" (Anglia/SUA, 1965) **0.45** Serial: „Războiul conjugal".

JOI 7.00 - 14.00 Reluări **15.00** Serial: „Marimar" **16.00** Serial: „Celeste se întoarce" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Surorile" **22.30** Film: „La est de Eden" (SUA, 1954). Cu: James Dean **0.45** Serial: „Războiul conjugal".

VINERI 7.00 - 14.00 Reluări **15.00** Serial: „Marimar" **16.00** Serial: „Celeste se întoarce" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Ultima vară" (ultimul ep.) **18.30** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Surorile" **22.30** Film: „Brigitte Bardot: Legenda, vedeta" **0.15** Serial: „Războiul conjugal".

SÎMBĂTĂ 7.00 – 13.15 Reluări **15.00** Serial: „Marimar" **16.00** Serial: „Celeste se întoarce" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Viața noastră" (ep.1) **18.30** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste și putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **22.00** Fotbal Spania **0.00** Film: „O femeie în gestapo" (Franța/Anglia, 1991) **2.15** Serial: „Războiul conjugal".

DUMINICĂ 12.30 Serial: „Marimar" **14.15** Serial: „Arhiva neagră" **15.00** Hochei profesionist **16.00** Fotbal: Il Calcio **18.00** NBA Action **18.30** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.30** Fotbal Spania **22.30** Film: „Domnul și doamna H.: Crime din pasiune" (SUA, 1994) **0.15** Serial: „Războiul conjugal".

ANTENA 1

LUNI **6.45** Dimineața devreme **10.20** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **11.30** Doc.: „Planeta vie" **12.15** Film: „Propunerea" (SUA, 1996) **14.30** Foișorul de foc **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Uraganul" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Serial: „Pericol iminent" **22.00** Serial: „Viitorul începe azi" **23.35** Cuiul din pantof **1.10** Serial: „Navarro".

MARȚI **6.45** Dimineața devreme **10.20** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **11.30** Doc.: „Planeta vie" **13.00** Serial: „Cronici paranormale" **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Uraganul" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Film: „Gelozie" (SUA, 1972). Cu: Elizabeth Taylor, Michael Caine **23.35** Schimbul de noapte **1.10** Serial: „Navarro".

MIERCURI **6.45** Dimineața devreme **10.20** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **11.30** Doc.: „Planeta vie" **12.30** Film: „Macbeth" (Anglia, 1996) **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Uraganul" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Film: „Călătoria morții" (SUA) **23.35** Prezentul simplu **0.35** Vedete în papuci **1.10** Serial: „Navarro".

JOI **6.45** Dimineața devreme **10.20** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **11.30** Doc.: „Planeta vie" **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Uraganul" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Serial: „Nightman" **22.00** Serial: „Procurorul" **23.35** Printre rînduri **0.35** Film: „Rîul din adîncuri" (SUA).

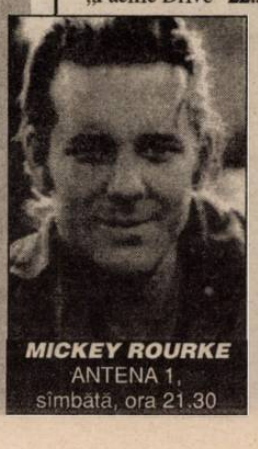

MICKEY ROURKE
ANTENA 1,
sîmbătă, ora 21.30

VINERI **6.45** Dimineața devreme **10.20** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **11.30** Doc.: „Planeta vie" **12.00** Serial: „Hombres" **13.00** Serial: „Cronici paranormale" **14.20** Serial: „Legea lui Burke" **15.20** Serial: „Navarro" **16.50** Serial: „Caracatița 4" **18.00** Serial: „Uraganul" **19.00** Observator **20.00** Serial: „Detectivi la Malibu" **20.50** Film: „Hoții de diamante" (SUA, 1994) **22.30** Serial: „Inspirația Carolinei" **23.35** Serial: „Tropical Heat" **0.30** Film erotic: „Masaj la domiciliu 2" (SUA).

ANTHONY QUINN
PRIMA TV,
duminică, ora 20.00

SÎMBĂTĂ **7.05** Serial: „Hombres" (r) **9.00** Desene animate **10.00** Între prieteni **11.30** Mileniul III **12.00** 100 grade Celsius **14.00** Roata de rezervă **15.00** Film: „Partenerul meu, dinozaurul" (SUA, 1995). Cu: Whoopy Goldberg **16.30** Serial: „Burlacul" **17.00** Serial: „Pe cont propriu" **18.00** Serial: „Uraganul" **19.00** Observator **19.30** Fotbal – Divizia A Ursus: Steaua – Universitatea Craiova **21.30** Film: „Un băiat de treabă" (SUA). Cu: Mickey Rourke **23.30** Serial: „Tropical Heat" **0.30** Film erotic: „Pasiune mortală" (SUA, 1989).

DUMINICĂ **7.00** Serial: „Pe cont propriu" (r) **8.00** Spirit și credință **9.00** Teo și Mircea Șou **12.30** Film de desene animate: „Asterix contra lui Cezar" **14.00** Duminica în familie **18.00** Serial: „Uraganul" **19.00** Observator **19.40** Serial: „Damon" **20.05** Film: „Cealaltă iubire" (SUA) **21.45** TeleEurobingo Show **23.05** Film: „Novicele" (Franța). Cu: Brigitte Bardot.

PRIMA

LUNI **7.00** Music Box **12.00** Ora 12 **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.00** Serial: „Celebri și bogați" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Serial: „Tia și Tamera" **16.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Detectivi de elită" **20.30** Film: „Bețe-n roate" (SUA, 1990) **22.00** Serial: „Poză la minut" **23.00** Fotbal: Premier League.

MARȚI **7.00** Music Box **12.00** Ora 12 **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.00** Serial: „Celebri și bogați" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Serial: „Tia și Tamera" **16.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Detectivi de elită" **20.30** Serial: „Brooklyn South" **23.00** Ultima ediție.

MIERCURI **7.00** Music Box **12.00** Ora 12 **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.05** Serial: „Celebri și bogați" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Serial: „Tia și Tamera" **16.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Detectivi de elită" **20.30** Serial: „Comisarul Rex" **21.30** Serial: „Gardă de corp" (ep.1) **23.00** Ultima ediție.

JOI **7.00** Music Box **12.00** Ora 12 **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.05** Serial: „Celebri și bogați" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Serial: „Tia și Tamera" **16.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Detectivi de elită" **20.30** Film: „Urmărirea" (SUA, 1991) **22.00** Serial: „Frasier" **23.00** Ultima ediție.

VINERI **7.00** Music Box **12.00** Ora 12 **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.05** Serial: „Celebri și bogați" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Serial: „Tia și Tamera" **16.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Detectivi de elită" **22.30** Film: „Mititica" (SUA, 1978). Cu: Susan Sarandon **1.00** Film: „Prietenii lui Eddie Coyle" (SUA, 1973).

SÎMBĂTĂ **7.00** Emisiune pentru copii **10.00** Serial: „Tia și Tamera" **10.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **11.30** Serial: „Lumea lui Dave" **13.30** Sport magazin **15.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **16.00** Serial: „Pămîntul, bătălia finală" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Detectivi de elită" **20.00** Film: „Cetatea soarelui" (SUA, 1987). Cu: Richard Chamberlain, Sharon Stone **22.00** Real TV **23.00** Fotbal: Premier League.

DUMINICĂ **7.00** Emisiune pentru copii **10.00** Serial: „Tia și Tamera" **10.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **11.30** Serial: „Lumea lui Dave" **12.00** Serial: „Legături de familie" **14.30** Film: „Îngerul" (SUA, 1991) **16.00** Film: „Copiii miresei" (SUA, 1990) **18.00** Focus **19.00** Serial: „Detectivi de elită" **20.00** Film: „Ultima poruncă" (SUA, 1966). Cu: Anthony Quinn, Alain Delon, George Segal **22.00** Serial: „Frasier" **23.00** Fotbal Premier League.

TELE 7 abc

LUNI **7.10** Bună dimineața, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **15.00** Post Meridian **16.30** Serial: „O singură viață" **18.00** Actualitatea Tele 7 **19.25** Serial: „Starsky și Hutch" **21.35** Serial: „Pacific Drive" **23.35** Serial: „Lou Grant".

MARȚI **7.10** Bună dimineața, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.15** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.35** Serial: „O singură viață" **18.00** Actualitatea Tele 7 **18.10** Serial: „Dinastia" **19.25** Serial: „Starsky și Hutch" **22.50** Serial: „Derrick" **0.15** Serial: „Pacific Drive".

MIERCURI **7.10** Bună dimineața, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.15** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „O singură viață" **18.00** Actualitatea Tele 7 **18.10** Serial: „Dinastia" **19.25** Serial: „Starsky și Hutch" **21.40** Serial: „Pacific Drive" **23.35** Serial: „Lou Grant".

JOI **7.10** Bună dimineața, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.10** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.35** Serial: „O singură viață" **18.00** Actualitatea Tele 7 **18.10** Serial: „Dinastia" **19.20** Serial: „Medici la datorie" **23.00** Serial: „Derrick" **0.15** Serial: „Pacific Drive".

VINERI **7.10** Bună dimineața, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **15.00** Post Meridian **16.35** Serial: „O singură viață" **18.00** Actualitatea Tele 7 **18.10** Serial: „Dinastia" **19.25** Serial: „Medici la datorie" **21.35** Serial: „Pacific Drive" **22.30** Serial: „Misiune imposibilă" **0.15** Serial: „Lou Grant".

SÎMBĂTĂ **8.00** Actualitatea Tele 7 **13.00** Studioul Tudor Vornicu **17.50** Serial: „Celebritate" **18.30** Serial: „Dinastia" **19.25** Serial: „Aventuri la Snowy River" **20.45** Serial: „Lumi paralele" **21.15** Film: „Young Fury" (SUA, 1965) **22.35** Serial: „Pacific Drive" **0.15** Serial: „Misiune imposibilă".

DUMINICĂ **8.00** Actualitatea Tele 7 **9.05** Serial: „Thunder Birds" **15.00** Drumuri printre amintiri **17.10** Serial: „Celebritate" **18.30** Serial: „Aventuri la Snowy River" **19.25** Serial: „Dinastia" **21.45** Film: „Royce" (SUA, 1994) **0.15** Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

„MEA CULPA” un element al succesului

Lumea show-biz-ului (dar nu numai ea) a redescoperit acum, la sfîrşit de mileniu, impactul emoţional capabil să-l declanşeze asumarea publică a propriei greşeli. Miracolul exprimat în zicala „greşeala recunoscută e pe jumătate iertată” încă funcţionează. Nu întîmplător, personalităţile care beneficiază de imagine publică (şi totodată suportă consecinţele acestui statut) au învăţat să practice auto-flagelarea, să-şi facă „mea culpa”, cu intenţia de a obţine iertarea din partea admiratorilor şi o atitudine mai înţelegătoare din partea celor în măsură să le judece greşeala şi să le stabilească pedeapsa. Autenticitatea scuzelor emise nu este garantată, nu are acoperire în timp decît prin păstrarea intactă a imaginii „corectate”. În caz contrar, se poate spune că „mea culpa”, asezonată cu regretele public exprimate, nu constituie decît un mic fragment dintr-un spectacol bine regizat, menit doar să sporească doza de senzaţional ţesută cu migală în jurul oricărei celebrităţi, în special a celor care agreează zicala „lupul schimbă părul, dar năravul ba”.

Cum sună cîteva dintre regretele rostite public şi aparţinînd unor persoane intens mediatizate?

GERARD DEPARDIEU

„M-am purtat ca un mojic. Sînt de acord să fiu pedepsit. Ceea ce am făcut e de-a dreptul lamentabil.”

Acestea au fost cuvintele rostite de actorul Gérard Depardieu în vara anului trecut, în faţa completului de judecată al tribunalului din Versailles. Totul pornise de la consumul exagerat de alcool şi de la beţia vitezei, soldate cu un accident de motocicletă. Testul alcoolemiei evidenţiase un... 2,55 la mie, adică de cinci ori mai mult decît doza legală admisă, deci procesul a curs de la sine, urmînd să fie stabilită şi pedeapsa. Depardieu s-a arătat extrem de afectat de acest incident, nu doar pentru că trebuia să facă faţă unui proces penal, ci şi pentru că el se numără printre puţinele persoane care s-au bucurat de atenţia guvernului propriei ţări, în sensul că i-a fost acordat ordinul „Legiunea de onoare”. Privitor şi la acest aspect, Depardieu nu a ezitat să-şi toarne ţărînă în cap: *„Dacă înalta cancelarie decide să-mi retragă această distincţie, voi lua act fără cea mai mică incriminare”.*

HUGH GRANT

„A fost o mare prostie din partea mea. Mă învinuiesc în special pentru că am provocat atîta supărare celor pe care îi iubesc.”

Era în iulie 1995 cînd Hugh Grant îşi făcea în mod public această autocritică, profitînd de apariţia televizată de pe canalul CNN. Atitudinea sa din acel moment aducea mult cu a unui băiat abia ajuns la vîrsta pubertăţii, dar surprins de părinţi în ipostaza de protagonist al unei partide de sex plătit. Scandalul pornise din momentul în care Hugh Grant fusese surprins de poliţie într-o maşină, ca beneficiar al unei partide de sex oral, „oficiat” de o prostituată, Divine Brown. Cu ce s-au ales personajele implicate direct sau indirect în această poveste? Graţie mass-mediei care n-a contenit mult timp să vorbească despre „afacerea sexuală”, popularitatea lui Hugh Grant a crescut la cote incredibile, în timp ce Divine Brown a intrat în atenţia producătorilor şi astfel din prostituată s-a transformat în actriţă. Liz Hurley, logodnica înşelată, a fost la rîndul ei asaltată de presa dornică să afle şi punctul ei de vedere sau intenţiile privind viitorul relaţiei cu logodnicul necredincios. Cu acest prilej, imaginea sa a cîştigat în popularitate, cît nu reuşise cu toate rolurile interpretate pînă atunci în filme. În plus, ea a sperat că regretele exprimate de Hugh chiar pe CNN, deci care făcuseră înconjurul planetei, se vor prelungi într-o cerere în căsătorie, destul de mult aşteptată de ea pînă atunci. Ulterior nu s-a mai aflat despre vreo infidelitate a lui Hugh, dar nici despre o cerere în căsătorie pentru Liz care i-a iertat greşeala, nu şi nehotărîrea în privinţa căsătoriei.

TOMMY LEE

Condamnat la şase luni de închisoare pentru loviturile şi rănile provocate soţiei sale, Pamela Anderson, în repetatele lui accese de violenţă, Tommy Lee a avut tot timpul la dispoziţie să reflecteze în celula de patru metri pătraţi la conduita viitoare. Eliberat înainte de termen pentru bună purtare pe timpul detenţiei, el a jurat în faţa camerelor de filmat că va exclude din viaţa sa violenţa şi alcoolul. În cazul lui nici nu avea de ales din moment ce are restricţie pe o perioadă de trei ani, impusă de un judecător din Malibu. Din nefericire, pentru năbădăiosul rocker recunoaşterea greşelii, regretele şi jurămintele nu au efect de durată. După cîteva luni în care s-a străduit „să fie cuminte” şi-a reluat vechile obiceiuri. Bineînţeles, presa nu scapă nici o mişcare şi se ocupă din nou de persoana lui, făcîndu-i implicit publicitate. Petrecerile dezlănţuite, zgomotoase, cu pregnante arome de alcool, s-ar putea să-l priveze din nou de libertate, în schimbul unei noi perioade de „meditaţie” între zidurile închisorii. Urmată, cine ştie cînd, de alte regrete şi jurăminte exprimate public.

DANIEL DUCRUET

După ce a căzut pradă abilităţii paparazzilor şi a fost adus în paginile tuturor revistelor ce savurează situaţiile scandaloase, viaţa lui Daniel Ducruet a luat o întorsătură dureroasă nu numai pentru el, ci şi pentru prinţesa Stephanie de Monaco, soţia lui de atunci. Nici cei doi copii ai cuplului nu au fost scutiţi de suferinţă pentru că escapada lui Ducruet, din vara anului 1996, cu stripteuza Fili Houteman a fost un motiv suficient de puternic pentru divorţ. Ofensată şi rănită de moarte de stupida infidelitate venită din partea bărbatului pe care ea, din iubire, îl transformase din garda ei de corp în soţ şi membru al casei regale, Stephanie n-a acceptat nici cea mai mică scuză şi imediat a declanşat procedura de divorţ. Timp de mai bine de doi ani, Ducruet n-a încetat să facă publice regretele pivind imensa greşeală pe care a făcut-o şi, totodată, iubirea pentru fosta soţie şi pentru cei doi copii. A ajuns pînă acolo încît a scris şi a publicat o carte pe care a intitulat-o „Scrisoare către Stephanie”, în care abia dacă i-au ajuns cele 200 de pagini pentru a implora iertare. Evident, cartea s-a bucurat de mare succes, lumea a fost curioasă să-i citească propriile confesiuni şi scuze, banii obţinuţi din vînzare i-au prins bine autorului, iar mulţi au rămas cu convingerea că Daniel Ducruet a fost de fapt o victimă prea aspru pedepsită pentru un scurt moment de rătăcire.

* * *

Exemplele la care ne-am oprit sînt, după cum observăm, doar din rîndul bărbaţilor. Psihologii sînt de părere, pe baza studiilor efectuate de ei, că bărbaţii în mod deosebit se folosesc de scuzele exprimate în public pentru a obţine iertarea, pentru a-şi repara imaginea şifonată şi, eventual, pentru a-şi spori popularitatea şi succesul pe baza interpretării unui „rol” de acest gen, eventual şi bine jucat.

Alertă dietetică la Hollywood

Citînd-o pe ducesa de Winsdor, potrivit căreia „o femeie nu este niciodată nici prea bogată, nici prea slabă”, revista germană „Bunte” îşi concentrează atenţia asupra terorii regimurilor alimentare la care numeroase actriţe de la Hollyood se supun, considerînd-o o condiţie a succesului, mai ales în privinţa obţinerii rolurilor. „O simplă aluzie a vreunui regizor privind silueta ideală e suficientă să le împingă pe actriţe spre anorexie. Se dau şi exemple: Jennifer Aniston, vedeta din „Friends”, a fost pusă la zid de producători. „Ori slăbeşti 16 kg, ori îţi iei gîndul de la rol”. Cuminte din acest punct de vedere, Jennifer a scăpat în timp record de vreo 14 kg. Despre actriţa care o interpretează pe simpatica Ally McBill (Calista Flockhart) se spune mai în glumă, mai în serios, că seara se hrăneşte cu un bob de mazăre şi e suspectată de anorexie. Ca să nu se îngraşe, Gwyneth Paltrow mănîncă numai pui, peşte şi legume, iar Winona Ryder se cîntăreşte zilnic pentru a nu depăşi nici cu cîteva grame cele 45 de kilograme pe care le consideră greutatea ei ideală. A ţinut, în schimb, să ajungă la 92 de centimetri diametrul bustului, motiv pentru care a apelat la chirurgia estetica pentru redimensionare. Lista actriţelor „înfometate”, în special a celor din generaţia tînără, ar putea continua.

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

HOROSCOP
1.03 - 7.03

BERBEC (21.03 - 20.04): Două veşti bune, la început de săptămînă, vă vor da aripi pentru întreg intervalul, mai ales că ambele au aromă financiară. Se pare că veţi primi o sumă consistentă şi veţi fi părtaş la o nouă afacere cu perspective interesante. Mercur are o poziţie foarte bună faţă de Soare, iar principalele curbe astrale se situează mult peste normal.

TAUR (21.04 - 21.05): Farmecul şi prezenţa de spirit vă vor salva dintr-o situaţie delicată (marţi sau miercuri), derulată în mediul profesional. Însă s-ar mai putea ivi motive de disensiuni, menajaţi-vă nervii! Curba financiară se încăpăţînează să stagneze la un nivel modest, pînă spre sfîrşitul intervalului. În weekend pot apărea mici şi trecătoare probleme cu sănătatea.

GEMENI (22.05 - 21.06): Nimic nou pe peticul dv. de cer, totul parcă a reintrat în hibernare. Monotonia profesională se cronicizează şi cred că va trebui să vă găsiţi un hobby (dacă nu aveţi deja unul). Atenţie! Deşi staţionează la un nivel rezonabil, curba financiară are tendinţa să scadă, aşa că nu vă aventuraţi în cheltuieli mari ce mai pot fi amînate.

RAC (22.06 - 22.07): Cel mai interesant aspect al acestui interval îl reprezintă oscilaţiile curbei psihicului, semn că sînteţi asaltat de probleme stresante, din mai multe direcţii, simultan. Din fericire, poziţia favorabilă a Soarelui vă ajută să depăşiţi cu bine orice dificultate. Vineri sau sîmbătă este posibil să întîlniţi un vechi amic, care vă va face o propunere interesantă.

LEU (23.07 - 22.08): Etichetele săptămînii par a fi nehotărîrea şi apatia. Poate că o veste nefavorabilă sau pur şi simplu o insomnie rebelă vă strică dispoziţia. Relaţiile cu cei din anturajul profesional devin „congelate", sînteţi necomunicativ şi pus pe hartă. Situaţia financiară nu înfloreşte deloc, abia pe la începutul intervalului următor se va ameliora semnificativ.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Seninul din privirile dv. - cele cu care veţi intra în această perioadă - se va menţine pînă duminică. Aveţi chef de muncă şi un randament corespunzător, cu toate că sînteţi conştient că roadele nu le veţi culege prea curînd. De pe altă parte, curba financiară are un maxim (joi sau vineri), semn că veţi primi o sumă importantă de bani în acele zile.

BALANŢA (22.09 - 22.10): În faţa unei bune ocazii de a face cunoştinţă cu o persoană destul de influentă, sînteţi prea rezervat şi suspicios. Din fericire, veţi avea tăria să treceţi peste reţineri şi să puneţi bazele unei legături foarte avantajoase pentru dv. În ceea ce priveşte sfera financiară, nu sînt noutăţi spectaculoase, s-ar putea chiar să aveţi un recul îngrijorător.

SCORPION (23.10 - 21.11): Se pare că în această săptămînă, sub binefăcătoarea influenţă a lui Jupiter, se va confirma o speranţă în legătură cu rezolvarea unei probleme apăsătoare. Totodată, relaţiile în anturajul profesional vor decurge în mod strălucit. Dacă veţi şti să vă menajaţi sensibilitatea şi să ocrotiţi orgoliile celor apropiaţi, veţi avea numai de cîştigat.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Adunaţi-vă toate resursele psihice şi de voinţă, întrucît în această perioadă veţi avea de înfruntat cîţiva adversari redutabili, cu care veţi intra în strasnice dueluri de principii. Pe de altă parte, dinspre zona materială sosesc veşti bune de la Mercur, ce s-ar putea concretiza joi sau vineri. Pregătiţi-vă pentru o scurtă călătorie în weekend.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Nu vă subestimaţi forţele şi acceptaţi o propunere interesantă de afaceri sau de natură profesională. Sînteţi pe cale de a vă afirma, succesul bate la uşă şi destinul nu vă dă voie să mai ratati nici o ocazie favorabilă. Atenţie! Curba financiară scade foarte mult, pînă sub normal (marţi, miercuri), în consecinţă cheltuiţi cît mai inteligent cu putinţă.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Se pare că va fi o săptămînă cu un ritm îndrăcit, cînd veţi uita cu totul de problemele personale şi cînd zilele vor trece ca intercity-ul printr-o haltă. Dinamismul intelectual va fi susţinut, din fericire, de un moral robust, şi astfel se vor acumula reuşite deosebite. Pe acest fond, în mediul familial ar putea apărea conflicte trecătoare şi picante.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Perspective profesionale interesante se deschid în această săptămînă, cînd inspiraţia şi creativitatea vor fi dublate de o poftă de muncă susţinută. Nu vă lipsesc ideile, însă nu vă găsiţi prea lesne partenerii cu care să puneţi în operă ceea ce doriţi să realizaţi. Încumetaţi-vă singur să plecaţi la drum. Despre bani, nici o noutate spectaculoasă.

Grădina
micul nostru Paradis

URZICA DE CAMERĂ

Urzica de cameră este o plantă de apartament decorativă, nepretenţioasă şi fermecătoare prin elementul de surpriză pe care îl oferă, dată fiind puterea sa cameleonică de a-şi schimba culoarea frunzelor în funcţie de variaţiile de lumină pe care le primeşte. Frunzele se aseamănă ca formă cu cele ale urzicii sălbatice, fără să fie însă înzestrate cu „veninul" ce atacă pielea la atingere. Paleta coloristică este uimitoare - alb, crem, verde, roz, violet, roşu, stacojiu -, armonios combinate, în diferite modele: de obicei, marginile sînt pictate într-o culoare, iar interiorul e alcătuit din una sau mai multe culori, formînd modele diferite. Florile sînt uşor albăstrui şi se aseamănă cu cele de salvie, dar frumuseţea plantei rămîne dată de frunze, mai ales cînd sînt dese şi sănătoase. Urzica se prinde uşor, e suficient să avem un lăstar care poate fi lăsat mai întîi în apă, pînă îi cresc rădăcini, deşi merge şi plantat direct în pămînt de flori, afînat şi păstrat în permanenţă reavăn. Fiind o mare iubitoare de soare şi de lumină, în fond ea provine din Asia tropicală şi Africa, trebuie respectată această cerinţă - condiţie esenţială pentru ca planta să nu-şi piardă coloritul frunzelor, care, oricum, se mai modifică tocmai datorită intensităţii diferite a luminii, specifice zilelor mai însorite ori mai întunecate în funcţie de anotimpuri. Urzica nu suportă temperaturi mai scăzute de 8 grade şi nici uscăciunea pămîntului neudat la timp. Frunzele dau imediat semne de suferinţă, ofilindu-se. Din martie pînă în august inclusiv, îi prieşte un adaos de îngrăşămînt, aplicat în soluţie, o dată la două-trei săptămîni. Pentru a obţine o tufă bogată, cu frunze multe ce creează impresia unei dantelării, e recomandabil ca planta să fie „tunsă" cît mai des, în sensul că se taie vîrfurile crenguţelor. *(A. Popescu)*

tile

Pentru conservarea sticlei colorate (a vitraliilor) şi înviorarea culorilor, suprafaţa interioară se şterge cu un amestec de glicerină (o linguriţă) şi spirt medicinal (10 linguri) bine omogenizate. Se foloseşte un tampon sau o pensulă moale.

Vreţi să evitaţi aburirea geamurilor, parbrizelor, lentilelor ochelarilor? Ştergeţi suprafaţa cu unul din următoarele amestecuri: 1. Glicerină şi apă în părţi egale; 2. Spirt medicinal (10 linguriţe) şi glicerină (o linguriţă); 3. Glicerină (6 linguriţe); terebentină (inflamabilă) 3 linguriţe şi săpun lichid sau o soluţie vîscoasă de săpun cu apă. Toate se omogenizează bine.

Petele proaspete de grăsime se pot scoate de pe catifea, cu miez cald de pîine albă.

Petele de vopsea de ulei proaspete se pot îndepărta uşor cu terebentină, acetonă sau cu amestecul acestora. Locul pătat se umezeşte cu o bucăţică de vată îmbinată într-unul din solvenţii menţionaţi mai sus şi se freacă apoi cu amoniac pînă la dispariţia completă a petei. Petele vechi de vopsea de ulei se umezesc cu terebentină iar după ce vopseaua s-a muiat, se curăţă cu o soluţie concentrată de bicarbonat de sodiu şi se spală bine cu apă caldă.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:
Ce jucaţi cu albul?

În nici un caz 1. Rg4??, după care albul întră într-o plasă de mat, via 1... Ce5+! 2. R:h5 Th8! (amenință 3... gf mat) 3. g:h6 fe! și mat imparabil prin 4... gf sau 4... T:h6(7).

Automobilul de ocazie

Suspensia 2

Controlul calitativ al amortizoarelor se face relativ simplu. Se apasă colţul caroseriei din dreptul unuia din amortizoare, după care maşina este eliberată brusc. Cînd amortizorul este bun, partea respectivă a vehiculului se ridică, apoi coboară din nou şi revine la o poziţie medie stabilă. În caz contrar, amortizorul este fie defect, fie are lipsă de lichid, fie a fost umplut cu lichid de calitate necorespunzătoare (în cazul amortizoarelor demontabile). Pe lîngă acest control, se mai verifică dacă nu există urme de lichid scurs din amortizor şi dacă acesta este bine fixat iar elementele elastice de prindere nu sînt deteriorate.

Tot la suspensie se referă şi controlul integrităţii arcurilor, existenţa eventualelor deformări ale braţelor oscilante şi starea bucşelor acestora.

Examenul pe rampă

Examinarea autoturismului urcat pe o rampă poate pune în evidenţă multe defecte. Acum se pot observa uşor dacă există scurgeri de ulei pe la simeringurile arborelui motor, pe la distribuţie, baia de ulei, cutia de viteze şi diferenţial precum şi din amortizoare şi din caseta de direcţie, mai ales dacă verificarea se face după un rulaj de cîţiva kilometri. Tot acum pot fi observate eventualele scurgeri ale lichidului de frînă pe la pompa centrală, repartitorul de frînare, cilindri receptori sau conducte.

Pe rampă se pot mai uşor controla starea elementelor direcţiei, punţilor, a băii de ulei precum şi starea podelei vehiculului, a aripilor şi a tobelor de eşapament.

Prof. univ. dr. ing. MIHAI STRATULAT
(Va urma)

Serisori primite

Cristina Nicoleta Ghiţă, Constanţa: Epistola dv. pur şi simplu ne-a încîntat. Vom ţine seama de toate ideile şi aprecierile aşternute cu atîta dragoste faţă de revista noastră, pentru care vă mulţumim din suflet. Atenţie, e totuşi primejdios la vîrsta dv. să vă depărtaţi de librării sau biblioteci! Şi apropo de orizontul lecturii, specialiştii afirmă că tinereţea creierului se menţine prin antrenarea lui susţinută, de „ţinerea lui în priză". La unele din întrebările dv. vom răspunde la pagina dedicată timpului liber, pînă atunci reţineţi că optimismul se conservă prin încrederea în sine, chiar şi după un eşec.

Daniela din Bucureşti: Mulţumim pentru mesajul atît de amabil şi zglobiu-nonconformist. Navighează prin Internet - nu pari să suferi de rău de mare - şi mai delectează-te cu informaţii trăznet. Sayonara!

Ene Eduard, judeţul Prahova, Sinaia, strada Furnica, nr.41: Doreşte să ia legătura cu oricine este interesat de teoria generală a cîmpurilor, date fizico-matematice recente.

Popa Petreche, Galaţi: Pentru dv. şi pentru toţi cei interesaţi de profilaxie şi terapie cu ajutorul produselor pe bază de miere de albine, vă reamintim că Policlinica *„Apimedia" are adresa: Bucureşti, str. C.A. Rosetti nr.31. Pe dl. doctor Corneliu Popovici îl puteţi găsi aici la tel. 01/2122772.*

Mihai Negrescu, Vaslui: Într-adevăr, hreanul este şi el un produs-minune al naturii, util în bolile cardio-vasculare, respiratorii etc. Se recomandă zilnic o linguriţă de hrean ras, căruia i se adaugă miere de albine, lămîie şi chiar şi ceapă. Este la fel de util şi siropul de hrean, obţinut astfel: feliile de hrean, peste care s-a presărat zahăr, vor fi puse pe sită (tifon); ele vor „lăcrima" un sirop, acumulat într-o ceaşcă.

Rubrică realizată de **PAUL IOAN**

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Vînzarea unei moşteniri

D-nei Boboc Mariana, calea Giuleşti nr. 46, Bucureşti

Vînzarea unei moşteniri este un contract prin care titularul unui drept succesoral înstrăinează cu titlu oneros acest drept altei persoane. Ea poate avea loc numai după deschiderea moştenirii. Moştenirea nedeschisă, sub sancţiunea nulităţii absolute, nu poate fi înstrăinată, nici chiar cu consimţămîntul persoanei despre a cărei moştenire este vorba.

Moştenirea pe care tatăl dv. a vîndut-o în anul 1956 şi care era compusă dintr-un teren arabil şi o casă comportă două aspecte diferite. Astfel, în ceea ce priveşte casa, înstrăinarea este valabilă întrucît, conform art. 1295 C. civil,vînzarea este un contract consensual putînd fi încheiat prin simplul acord de voinţă al părţilor, fără îndeplinirea vreunei formalităţi şi fără remiterea lucrului vîndut şi a preţului în momentul încheierii contractului. O problemă se pune aici şi anume: pentru a putea fi opozabil terţelor persoane (între părţi contractul produce efecte translative de proprietate) este necesar ca respectivul contract să fi fost transcris în registrul special de transcripţiuni ţinut la notariatul de stat în raza căruia se află situat imobilul vîndut şi care este valabil pentru sistemul registrelor de transcripţiuni şi inscripţiuni. În sistemul de cărţi funciare, (zona Ardealului), conform Lg.115/1938, proprietatea se transmite numai prin înscrierea în cartea funciară în baza contractului de vînzare-cumpărare, iar efectul translativ faţă de terţi se produce în acelaşi moment ca şi faţă de părţile contractului, în momentul înscrierii contractului.

În privinţa terenului arabil, la momentul înstrăinării era în vigoare Decretul 151/1950 care prevedea la art.8 că înstrăinarea terenurilor arabile, aflate în afara vetrelor de sat sau în afara oraşelor, se face numai cu autorizaţia prealabilă a Ministerului Agriculturii, iar înstrăinarea acelora care se află în vetre de sat sau în oraşe, cu autorizarea prealabilă a Sfatului Popular. De asemenea, conform art.II, contractul prin care se făcea înstrăinarea trebuia să fie constatat printr-un înscris autentic, această formă fiind cerută ad solemnitatem. Prin urmare, pentru valabilitatea vînzării erau necesare două condiţii: autorizarea prealabilă a Ministerului Agriculturii sau a Sfatului Popular şi autentificarea contractului de vînzare-cumpărare. Nerespectarea acestor condiţii atrage după sine nulitatea absolută a contractului. În acest moment, dacă aţi dori să întreprindeţi ceva este tardiv întrucît, fratele dv. poate invoca uzucapiunea (prescripţia achizitivă) care reprezintă un mod de dobîndire a proprietăţii sau a altui drept real prin posedarea neîntreruptă a lucrului în tot timpul fixat de lege. Pentru a opera această uzucapiune, trebuie îndeplinite două condiţii, conform art. 1890 C. civil:

- să existe o posesie a bunului de 30 de ani
- posesia să fie utilă, adică o posesie continuă, neîntreruptă, netulburată, publică şi sub nume de proprietar.

Faună

ORIZONTAL: 1) Scriitor francez, autorul volumului „Istorii naturale", consacrat lumii animale (Jules, 1864-1910) - Din nou. 2) Provoacă... rîsul - Cadrul acțiunii povestirii „Fram, ursul polar" de Cezar Petrescu (pl.). 3) Sport cu cai - Gen literar. 4) Prozator român autorul unui „Fals tratat de vînătoare" (Alexandru). 5) Animale de tracțiune - A vîna cu farurile aprinse. 6) Coadă de berbec - Vulpoi (fig.). 7) Pictor și gravor francez, autorul tabloului „Natură moartă cu păsări" (Edouard, 1832-1883). 8) Crescătorii de cai de rasă. 9) Varietate de animale, cu caracteristici specifice - Se aruncă după pește. 10) Mame (arh) - Dramaturg contemporan, autorul pieselor „A cincea lebădă" și „Un fluture pe o lampă" (Paul).

VERTICAL: 1) Mamifer ierbivor african, bicorn, de mari dimensiuni - Ultimele păsări. 2) Cap de elefant – Popor străbun, vestit în albinărit și creșterea animalelor - Pus pe cal. 3) Trompă - Se pregătesc după un vînat bogat. 4) Popor vestit pentru dragostea sa față de cai - Anotimp propice vînătorii. 5) Pește marin argintiu, asemănător cu scrumbia. 6) Afirmație - Scriitor clasic rus, autorul povestirii „Dramă la vînătoare" (Anton Pavlovici, 1860-1904). 7) Au mari pierderi de pe urma rozătoarelor. 8) Animal rozător, vînat pentru carnea sa - Zeu casnic la romani. 9) Intră în etate - Pelican. 10) Pește marin răpitor, foarte feroce - Animal tibetan.

DICȚIONAR: IME, LAR.

GHEORGHE CÂMPEANU
Focșani

Soluția careului **„FĂURAR"**

Orizontal: **ARICESCU - C - NADIN - TEMA - ORADEA - TUR - TE - OSII - SE - ISC - COCEA - M - RAU - RITM - POEM - CER - A - URMASI - ANI - RN - RUSU - OO - IASI - TUDOR.**

Verificați-vă cunoștințele

1. Ce este „Medalia Fields"?
2. Care este cel mai vechi canal de navigație și de irigații din toate timpurile?
3. Cine a scris trilogia „Kristin Lavransdatter"?
4. Cum se mai numesc, în popor, albăstrelele, plante ierboase din familia Compositae.
5. Care a fost primul cercetător al peșterilor din România?
6. Cine a compus, în 1858, muzica operetei „Orfeu în infern"?
7. Ce este melanina?
8. Cine era Grifon în mitologia greacă?
9. Cine a pus bazele experimentale ale transplantului de organe?
10. Cînd a fost construit „Foișorul de foc" din București, utilizat ca observator de incendii și post de pompieri, actualmente muzeu?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Puternica erupție a Vezuviului, care a acoperit cu lavă orașul Pompei, a avut loc la 24 august 79 d.Ch. 2) Ceapa este originară din Asia. 3) Cele trei corăbii ale lui Cristofor Columb se numeau „Santa Maria" (vasul amiral), „Pinta" și „Nina". 4) Autorul muzicii operei „Mefistofele" este compozitorul italian Arrigo Boito (1842-1918). 5) Apa oxigenată a fost descoperită în 1818 de chimistul francez Louis-Jacque Thénard (1777-1857). 6) În mitologia Indiei, „vimanas" erau care cerești, transportînd, cu viteze uluitoare, zei și eroi, în spațiul aerian. 7) Primul curs de analiză matematică în limba română a fost publicat de matematicianul și astronomul Nicolae Culianu (1832-1915). 8) Autorul romanului „Moby Dick" este prozatorul nord-american Herman Melville. 9) Copalul este o rășină foarte dură, asemănătoare chihlimbarului, obținută din plante tropicale și folosită în prepararea lacurilor. 10) Cea mai mare masă continentală este Eurasia (54,5 mil. kmp fără insulele adiacente). (Irina Stoica)

PAR(anormale) de To PAN

PERSPICACITATE

Probleme de logică

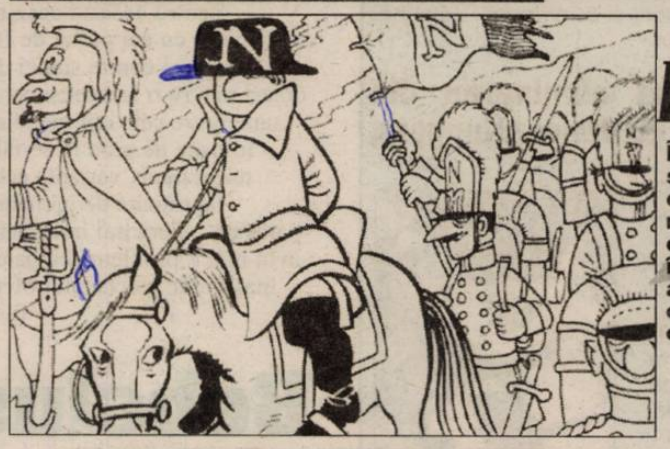

În acest desen lipsesc cinci elemente particulare care, în mod logic ar trebui să existe. Știți care?

(Soluția în numărul viitor)

...Și dedesubt?

Ce se află dedesubtul acestui desen? Încercați să dați un răspuns spiritual și să-l confruntați cu cel care va apărea în numărul viitor.

(Soluția în numărul viitor)

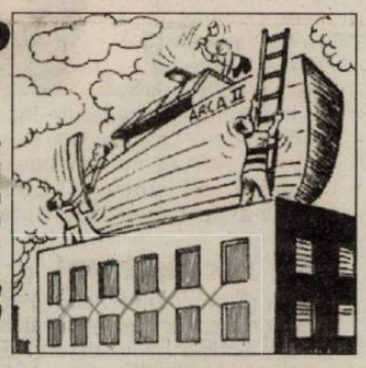

Dezlegarea testului din numărul trecut

ÎN CĂUTAREA DIFERENȚELOR

1) Broderia de pe partea stîngă a fotoliului. 2) Dinții persoanei. 3) Brațul drept (incomplet) al fotoliului. 4) Ciucurii lampadarului. 5) Colțul fotoliului din dreapta, jos.

Umor

Iubitule, ce-ai face dacă te-aș părăsi? întreabă soția.
- Aș înnebuni de supărare!
- Nu te-ai însura cu alta?
- Ei nu, chiar așa de nebun nu pot fi!

Am auzit că aveți de vînzare un cîine de pază. Aș putea să-l văd?
- Prea tîrziu! Ni l-au furat noaptea trecută!

Nu crezi că ar fi bine să tăiem cîteva găini pentru nunta noastră de argint?
- Ce-s vinovate ele, săracele?!?

Ce citești, scumpule?
- Niște prostii!
- Atunci stai de vorbă cu mine!
- Prefer prostiile tipărite!

Chelner, crezi că mai primesc odată friptura comandată?
- Desigur, domnule, sînteți încă destul de tînăr!

Cum te mai înțelegi cu nevasta? își întreabă un bărbat noul vecin.
- Excelent! Dar am o nedumerire. Ne-am mutat de la Marsilia la Bordeaux și avem același poștaș!

Cînd ne vom căsători vom avea două fetițe gemene!
- Cum de ești așa de sigură?
- Pentru că acum ele locuiesc la mama!

Cum v-ați permis să spuneți tuturor că sînt nebun?
- Scuzați-mă! Nu știam că vreți să țineți secret!

Mămico, Gigel ne-a spart geamul de la bucătărie!
- Cum l-a spart?
- Eu i-am aruncat un băț și el s-a ferit!

E bună ciocolata aia pe care o mănînci?
- Excelentă!
- Mă uit la tine și-mi lasă gura apă!
- Ca să vezi că sînt băiat bun, ține un șervețel!

Ce se întîmplă dacă, în timpul unui discurs, un politician înghite o muscă?
- În cazul ăsta are mai mult creier în burtă decît în cap!

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„POANTE"

AGENȚI DE PRIMIRE / NOTABIL	PRODUS LACTAT / CRICURI	DATĂ / A SE ÎNROȘI	AMIC! / AMIN!	FAC PLANURI / AFARĂ	ÎNAINTARE / DIN TIMP!
ARE 4 VERSURI / FĂRĂ MIEZ		DÎRĂ / VOCALE			
ALIFIE / PĂSĂRI		FIR / ZEII CASEI LA ROMANI			MAȘINĂ
BULINE / CU STRIURI				PUS PE CÎNTAR / SFÎNTĂ	
		UNUL FIZIOLOGIC / MAMIFER			CEREALE (sing.)
DIN PIAȚĂ / SERĂ		PUS PE CEARTĂ / E UN ÎNVÎRTIT			
		MAMIFERE / MAGAZIE PORTUARĂ			ASCUȚIT
PROST / CUTE!			PERE! / PACELĂ	BOLD / NUN	
	UNA DIN ROMA / CAMPION				
CARĂ! / CU CAPUL ÎN NORI		DAT ÎN ARMATĂ		LOCUL I	
				CEL DE FAȚĂ	

Dezlegarea integramei **„BONUSURI"**

Orizontal: E - P - R - O - S - V - ACLIMATIZARE - HULITA - ARAD - DIMINETI - ARE - LITA - AMIC - T - MINUTURI - ITA - BAR - MITURI - ARTARI - AREST - IA - ELITA - MA - AS - AGILA - CAL - TROITA - BONA - VIA - MARGINAS.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341
Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție*, vor participa la trageri la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Goran Ivanisevici a reuşit să treacă de primul tur al turneului de sală de la Londra deşi l-a avut ca adversar pe olandezul Jan Siemerink. Acesta cîştigase 3 din ultimele 4 întîlniri şi pleca din poziţia de favorit dar Goran a ştiut să profite de puţinele şanse de break şi a întors meciul în favoarea sa. Scorul final a fost 6-3, 0-6, 7-6, al doilea set fiind unul dintre cele mai scurte ale competiţiei: numai 23 de minute. Ivanisevic a declarat că acest turneu este destul de bun pentru acomodarea cu Wimbledonul a cărui finală a pierdut-o anul trecut în faţa lui Pete Sampras: „trebuie să cîştig pînă la urmă; m-am săturat să tot plec acasă cu tava aia stupidă pe care o cîştigă finalistul; nu mă dau bătut deşi s-ar putea să-l cîştig după ce împlinesc 40 de ani şi joc la dublu dar voi încerca din răsputeri pînă atunci!"

Federaţia Internaţională de Automobilism a anunţat vineri la Geneva că Pedro-Paolo Diniz are dreptul de a concura pentru Sauber în sezonul competiţional 1999 al Formulei 1. Brazilianul va putea să-şi demonstreze măiestria pe 7 martie cu ocazia primului Mare Premiu al anului de la Melbourne, Australia.

Chicago Bulls, mîndria NBA-ului şi campioana en-titre, are cel mai prost start din ultimii 20 de ani cu numai 2 victorii din 10 meciuri disputate. Noroc cu ultimul pe care l-au cîştigat în faţa celor de Atlanta Hawks lipsiţi de aportul lui Joe Smith. Hawks cîştigaseră primele 2 întîlniri dar Bulls au avut şansa să se revanşeze chiar pe terenul adversarului. La meci au venit 8.258 spectatori faţă de anul trecut cînd Michael Jordan trecea prin oraş şi erau nevoiţi să joace într-o sală mai mare ca să încapă cei 62.046 spectatori dornici să-l vadă pe cel mai bun jucător al tuturor timpurilor în acţiune.

Los Angeles Lakers a mai pierdut un meci în faţa unei echipe mai slabe. De data asta a fost Denver Nuggets care a beneficiat de aportul extrem de valoros al fostului „laker" Nick Van Exel, omul care le-a pus gheaţă la inimă în overtime cu 6 puncte în 5 minute. Shaq a jucat bine şi a marcat 28 de puncte deşi a jucat puţin în sfertul 4 deoarece avea 4 faulturi şi risca să fie eliminat ceea ce s-a şi întîmplat pînă la urmă. Kobe Bryant a reuşit un triple-duble dar nu a fost suficient pentru a trage după el şi restul echipei. Lakers au ajuns acum la cota 6 victorii şi 5 înfrîngeri. Total neconvingător.

Pe lîngă eliminarea din meciul cu Denver Nuggets, Shaquillle O'Neal va plăti şi o amendă de 10000 dolari deoarece a acuzat arbitrajul că nu-l susţine aşa cum ar fi normal cînd este faultat de adversarii săi. „Toţi pivoţii care se apără la mine joacă foarte dur dar nu sînt sancţionaţi; de acum încolo îi voi rupe în două ca să nu mai existe dubii; sper ca NBA să mă amendeze pentru această declaraţie...". Conducerea NBA i-a făcut această favoare.

Alt recalcitrant cu care nu eram obişnuiţi pînă acum este Scottie Pippen care a fost eliminat în meciul dintre echipa sa, Houston Rockets, şi Orlando Magic. Scottie a vociferat de pe bancă în timpul sfertului al 4-lea iar apoi s-a certat destul de urît cu arbitrul şi a fost trimis la vestiar.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Pentru a se acoperi de glorie, unii muzicieni s-au gîndit să construiască instrumente muzicale „monstruoase", care nu au practic nici o utilizare concretă. Astfel, cel mai mare instrument de alamă este o tubă de 2,28 metri, a cărei tubulatură însumează 11,8 metri şi a cărei pîlnie are un diametru de un metru. Namila a fost construită de compozitorul american John Philip Sousa (1854-1932), prin anul 1898. Tuba gigant este utilizată în prezent la un circ din Africa de Sud.

Cel mai mare pian din lume, construit de firma Chas H. Challen & Son Ltd (în 1935) cîntăreşte... 1,25 tone! El are o lungime de 3,35 metri, iar coarda de bas extrem are o rezistenţă la tracţiune de 30 de tone!

Cea mai mare chitară din lume are o lungime de 5,82 metri şi a fost realizată în 1989. Cea mai mare tobă are un diametru de 3,96 metri şi a fost instalată prima oară la Royal Festival Hall din Londra, la 31 mai 1987.

Cel mai „stufos" sistem de percuţie a fost realizat de candidatul Darrel McKenzie. Ansamblul conţine 81 de piese: 45 de tobe, 15 talgere, 5 tam-tam-uri, două seturi de clopoţei, şase talăngi etc.

Mai aproape de meleagurile noastre se află buciumul lung de 45 de metri (!), pus la punct de americanul de origine elveţiană Peter Wutherich. Diametrul pîrghiei este de 62 centimetri, iar greutatea se ridică la aproximativ 105 kilograme.

George Noel a construit în anul 1767 o harpă cu 270 de coarde, care poartă denumirea de pantaleon.

Cea mai mare orgă din lume are un sunet echivalent a 25 de fanfare, are 33112 tuburi şi 1477 butoane şi pedale. Ea a fost terminată în 1933 şi se află la Atlantic City, SUA.

Batman se însoară

Fascinaţi de eroul lor preferat, Batman, Paul (29 de ani) şi Lisa (24 de ani) din Anglia au găsit de cuviinţă să folosească în ceremonia nunţii lor cîteva elemente din recuzita omului-liliac. Paul a îmbrăcat pentru această ocazie un costum asemănător cu cel purtat de Batman pe ecrane şi contra sumei de 1000 de dolari pentru o zi a reuşit să închirieze una dintre cele opt modele de maşini folosite de erou în serialul pentru televiziune, varianta echipată cu lansatoare de grenade, sirene, paraşute... Fericitul mire-batman nu a avut nici o problemă cu bateria bizarei maşini iar spectacolul oferit invitaţilor a fost de zile mari.

Bebeluşul CHA-CHA

Această păpuşă care a cucerit anul trecut inima americanilor iar acum vrea să-i seducă şi pe europeni s-a născut dintr-o imagine virtuală. Totul a pornit de la un program de calculator, un joc, avînd ca „erou" un bebeluş urîţel, dar simpatic, care „accepta" să fie îmbrăcat sau dezbrăcat şi care, surpriza programului, putea fi antrenat într-un dans cha-cha. Cei ce urmăresc serialul „Ally McBill" au avut de fapt prilejul să-l cunoască pe bebeluşul Cha-Cha, creatura care apare din cînd în cînd în imaginaţia lui Ally şi îi tulbură liniştea cu dansul lui ciudat. Utilizatorii programului au fost de-a dreptul încîntaţi de mutra bebeluşului şi i-au difuzat imaginea pe Internet. Reacţiile celor ce l-au întîlnit pe această cale au fost deosebit de favorabile, considerîndu-l amuzant şi simpatic. Succesul repurtat astfel i-a asigurat bebeluşului virtual o a doua naştere, în sensul că a trecut de la stadiul de imagine virtuală la cel de păpuşă din cauciuc care dansează cha-cha. Cînd a trecut Oceanul, bebeluşul a poposit în primul rînd în Anglia, în magazinele de jucării Hamley's.

Apa chioară se va putea vinde şi în Italia

După cum observă „Corriere della Sera", din Milano, apa de robinet ar putea foarte bine să fie vîndută la sticle. O directivă comunală, din 1996 care prevede posibilitatea de a se îmbutelia şi vinde apa proaspătă, „de izvor", ar putea deveni, într-adevăr, lege naţională în anul 1999. Exploatatorii de apeducte publice ar putea astfel să vîndă, la preţul de 800 de lire litrul (circa 0,5 dolari) apă neminerală, actualmente livrată la preţul de 1,5 lire (0,001 dolari).

În numărul viitor

■ Extratereştrii sîntem chiar noi! ■ Un dulap plin cu obiecte misterioase ■ Civilizaţie, haos şi geopolitică ■ Sfaturi pentru „imunitatea" dv. ■ Violenţa - doar legea brutei! ■ 20 miliarde de dolari pentru un pas pe Lună! ■ Monstrul din Cerne Abbas ■ Ce ne spun melodiile păsărilor? ■ Necruţătoarele stele de mare ■ Idoli: Liv Tylor, prizoniera imaginii tatălui ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

Fotografia săptămînii

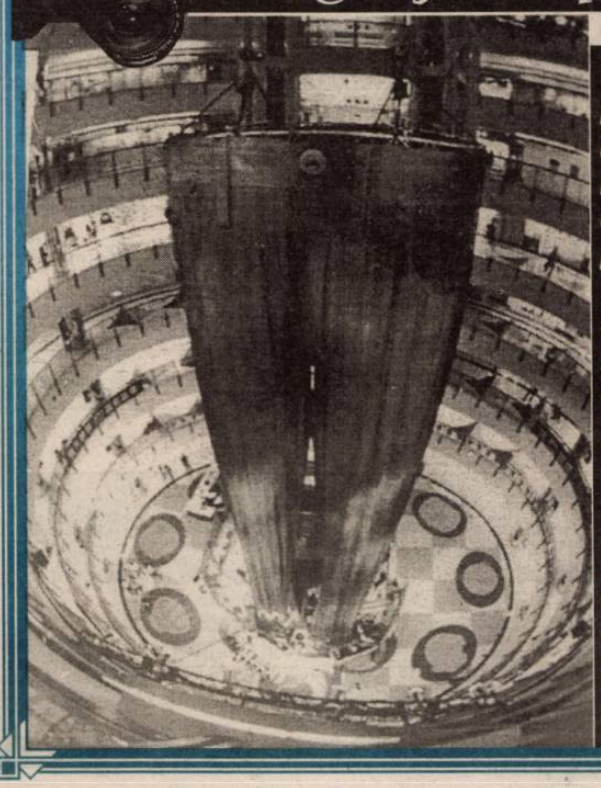

Monstrul din imagine reprezintă cea mai mare pereche de jeans din lume. Ei au fost expuşi în holul unui zgîrie nori din Hong Kong, au o lungime de 23 de m şi, în mod firesc, au intrat în Cartea recordurilor.

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeteană

SERIE NOUĂ - 406 • ANUL XLII • 4 MARTIE 1999 • 16 PAGINI • 2000 LEI Nr. 9 (2156)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Cel mai greu lucru este să placi multora."

DEMOSTENE

„Credeţi voi că dinţii voştri lasă urmele ofensei lor pe atîtea opere frumoase? Ele sînt pentru voi de aramă, de oţel, de diamant."

LA FONTAINE

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Chimişti uitaţi

SEABORG, DESCOPERITORUL PLUTONIULUI, A MURIT!

Glenn Seaborg, laureatul Premiului Nobel pentru chimie în 1951, cel care a descoperit 10 elemente chimice, printre care şi plutoniul, a murit pe 25 februarie, la 86 de ani. Personalitatea acestui chimist trebuie să fi fost foarte puternică de vreme ce în august 1997 s-a acceptat ca elementul nr. 106, descoperit de Seaborg, să fie numit *seaborgium*. Să nu uităm că era pentru prima oară cînd un element chimic primea numele unei persoane aflate încă în viaţă. "Dr. Seaborg a fost un adevărat gigant al secolului 20, o legendă în analele descoperirilor ştiinţifice" a spus Charles Shank, director al Laboratorului Berkely. Seaborg a lucrat la Proiectul Manhattan, de creare a bombei atomice cu care a fost bombardată Japonia, deşi după încheierea războiului savantul a militat pentru folosirea paşnică a energiei nucleare şi împotriva armelor nucleare. În 1941, cînd a descoperit plutoniul, Seaborg avea 28 de ani. Iată ce spunea chimistul, în 1997, despre acel moment uluitor: "Eram tînăr şi nu mi-am dat seama ce am descoperit, adică n-am zis, Dumnezeule, noi am schimbat istoria lumii". Asta e întotdeauna soarta geniilor.

CIVILIZAŢIE, HAOS ŞI GEOPOLITICĂ

pagina 5

VALUL DE SCUMPIRI NE AFECTEAZĂ PE TOŢI

Am rezistat cîteva luni fără să scumpim revista „Magazin" (timp în care mai toate ziarele şi-au mărit preţul), doar pentru că ne-am gîndit la buzunarul cititorilor noştri. Între timp s-au scumpit hîrtia, tipografia, curentul, acum şi benzina. Nefiind sponsorizaţi de nimeni, nepublicînd publicitate, existenţa revistei „Magazin" este oricînd pusă în pericol. Dacă existăm, acest lucru este doar graţie gestului dumneavoastră săptămînal de a ne cumpăra. Singurii noştri sponsori sînteţi dumneavoastră, cititorii revistei „Magazin". În noile condiţii, chiar şi cu preţul de 2000 de lei pe exemplar, sîntem la marginea supravieţuirii, şi încă nimeni nu ştie unde va duce noul val al scumpirilor. Ministrul de finanţe spune că în mod normal nimic nu se va scumpi cu mai mult de 1 la sută. Aşteptăm să vedem cîtă acoperire în realitate are această afirmaţie. Şi unde vom ajunge...

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

12

3 Extratereştrii sîntem chiar noi!

6 femina club

4 Un dulap plin cu obiecte misterioase

7 medicina la zi

9 Ce ne spun „melodiile" păsărilor

14 juridice

13 Idoli GARY OLDMAN

14 horoscop

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

MUZICARTA

STRĂLUCIREA LUMII GRI

Se pare că muzica de atmosferă, ambientală, new age sau instrumentală cum i se mai zice, are mulţi fani în România, semn că pasionaţii de muzică ştiu să aleagă şi calitatea nu numai cantitatea, adică acele „şlagăre" de doi lei care sînt băgate pe gîtul ascultătorilor cu forţa de 15 ori pe zi, vrei nu vrei „ţi-a-n luat un ineeeel"...Timid, în ţara noastră, se nasc emisiuni radiofonice care difuzează muzică ambientală, datorate în cea mai mare parte unor îndrăgostiţi de această muzică absolut specială. Mă opresc astăzi la un asemenea visător, de viaţa asta din Reghin, „oraşul viorilor" cum este numită această frumoasă localitate mureşeană. E vorba despre Arthur Szabo. Un tânăr de 28 de ani, profesor de geografie-istorie, care a intrat în universul muzicii ambientale datorită sensibilităţii lui interioare, asta în primul rând, şi apoi datorită flăcării pe care a aprins-o un prieten din Cluj Napoca. Documentându-se şi îmbogăţindu-şi zestrea muzicală, Arthur Szabo a reuşit să impună redacţiei Radio Son Reghin proaspăt formate (24 iulie 1998) o emisiune în concepţie proprie intitulată „Radio Son Ambient-Exploratorii universului muzical" care este în undă în fiecare marţi seara de la 20 la 22, neîntrerupt de pe 28 iulie 1998. „Obiectivul general pe care îl urmăresc este acela de promovare a tuturor manifestărilor care au legătură cu muzica ambientală, subordonate generosului motto *Lăsaţi muzica să trăiască în voi.*" Despre această muzică extrem de specială şi de interesantă spuneam cu săptămîni în urmă că ea are darul să descopere galaxiile din noi, acele zone neexplorate, acoperite de crusta continentului trăirilor cotidiene. E vorba despre toleranţă, bunătate, visare. „Muzica ambientală, spune Arthur Szabo, m-a ajutat să redescopăr poezia lui Eminescu, mi-a permis să fiu mai flexibil în gîndire, să pun accent pe valorile spirituale, m-a ajutat să descopăr cultura şi arta altor popoare. Pe scurt, m-a făcut să văd lumea printr-o prismă cosmopolită." Ce-i mai pot eu spune acestui tînăr îndrăgostit de muzica instrumentală? Nimic. Cu excepţia observaţiei că într-o lume avidă de bani şi foloase imediate, visătorii, acei pasionaţi luptîndu-se pentru o idee, sînt pînă la urmă cei care-i dau strălucire. Fără ei am trăi într-o lume gri.

MOŞTENIRI

Am ascultat, prin amabilitatea lui Sergiu Rusu din Arad, un album de muzică instrumentală intitulat „Legacies" (Moşteniri), aparţinînd unui compozitor italian, Alberto Grollo. Nefiind un specialist în muzică ambientală, ci doar un foarte bun ascultător de muzică în general, vreau să spun că piesele de pe „Moşteniri" sînt de-a dreptul excelente. Alberto Grollo este un ghitarist fenomenal, el cântă la ghitară electrică, acustică şi clasică, dar şi la clape şi pian, iar, pe deasupra, este şi medic, el fiind autorul mai multor texte legate de terapia prin relaxare muzicală (dar despre această terapie, cu altă ocazie). Impresia cu totul aparte pe care mi-a lăsat-o muzica de pe acest album vine probabil şi din faptul că Alberto Grollo a strîns pe CD-ul „Legacies" o mare parte din melodiile compuse în anii '90, e un fel de rezumat al creaţiei sale muzicale. Rezultatul, spune Sergio d'Alesio, este o muzică destinată unui public mai larg, tocmai datorită sonorităţilor unor multiple culturi muzicale, dar şi calităţii excepţionale a aranjamentelor sale instrumentale. Muzicianul, asemenea lui Marco Polo, se cufundă adînc în propriile moşteniri muzicale, dînd la iveală, în plan muzical, rădăcinile sale artistice. Cîteva melodii sînt efectiv admirabile: *Iris Mist*, o bijuterie stilistică; *La Fabrica dei Sogni*, un amestec de vis californian şi keltism modern, o ţesătură de vise; *Canzone dei Passi Perduti*, zbor în dimensiunea baroc-neoclasicism; *Nina de Oro*, plină de ritm, ceva între Rumba şi Flamenco, cu accente de nou jazz caraibean. Într-un cuvânt, „Moşteniri" e un limbaj sonic remarcabil care poartă semnătura moştenitorului: Alberto Grollo.

GEORGE CUŞNARENCU

TOP 10

74. Oliver's Army - Elvis Costello & The Attractions (1979, loc 2)
73. Mr.Tambourine Man - The Byrds (1965, Number One)
72. Three Lions - Baddiel & Skinner & Lightning Seeds (1996, Number On)
71. Faith - George Michael (1987, locul 2)
70. Wild Wood - Paul Weller (1993, loc 14)
69. Walk On Wild Side - Lou Reed (1972, loc 10)
68. Into The Groove - Madonna (1985, Number One)
67. Ghost Town - The Specials (1981, Number One)
66. Dont't Dream It's Over - Crowded House (1987, loc 27)
65. Careless Whisper - George Michael (1984, Number One)
64. Born To Run - Bruce Springsteen (1975, loc 16)
63. Jumping Jack Flash - The Rolling Stones (1968, Number One)
62. Pretty Vacant - Sex Pistols (1977, loc 6)
61 Come On Eileen - Dexys Midnight Runners & The Esmerald Express (1982, Number One)
60. Sit Down - James (1991, locul 2)
59. Life On Mars - David Bowie (1973, loc 3)
58. Under The Bridge - Red Hot Chili Peppers (1992, loc 13)
57. Bridge Over Troubled Water - Simon & Garfunkel (1970, Number One)
56. Born Slippy - Underworld (1995, loc 2)
55. Angels - Robbie Williams (1997, loc 2)
54. Dreams Of Children - The Jam (1980, Number One)
53. Teenage Kicks - The Undertones (1978, loc 31)
52. Every Breath You Take - The Police (1983, Number One)
51. Layla - Derek & The Dominoes (1972, loc 4)
50. Heartbreak Hotel - Elvis Presley (1956, loc 2)

(☛ *Continuăm săptămîna viitoare. Locurile trecute în paranteze indică cea mai bună poziţie pe care a avut-o melodia respectivă în topul britanic...*)

Albumul Săptămînii

I's - MARIAH CAREY

Luna decembrie a anului trecut aducea pe piaţa muzicală prima colecţie oficială a solistei care a reuşit să aibă în acest deceniu mai multe albume de platină decît oricare din concurentele sale! Notaţi aceste albume: *„Mariah Carey"* (1990), *„Emotions"* (1991), *„MTV Unplugged"* (1992), *„Merry Christmans"* (1994), *„Daydream"* (1995), *„Music Box"* (1996), *„Butterfly"* (1997), toate acestea fiind reprezentate în colecţia de faţă prin 13 singles, toate Number One, acestora adăugîndu-li-se acum cinci noi compoziţii... Pînă acum *Mariah* s-a aflat sub aripa protectoare a lui *Tommy Mottola*, Boss-ul de la *Sony*, omul care, fără dar sau poate, a făcut-o mare, părerea mea fiind că „I's" se vrea un sfîrşit de capitol din romanul muzical al lui *Mariah*... Fiind vorba de o colecţie şi cum melodiile sale aparţin deja istoriei pop-ului, alte comentarii mi se par a fi de prisos! Totuşi: nu treceţi pe lîngă ea... Ne-am înţeles? Avem şi P.S.: promit că data viitoare NU voi vorbi despre *Celine Dion!*

RADIOGRAFII sonore

Seven & Seven - MC Lyte. Solista din New York rupe tăcerea şi ne propune, încă o dată, aceleaşi variaţiuni de hip-hop cu care ne-a obişnuit. *MC Lyte* păstrează caracterul dansant şi foarte pretabil la remixări al pieselor sale, dublîndu-l, tot ca de obicei, cu balade. *„Seven & Seven"*, un album tipic pentru muzica neagră a acestui sfîrşit de secol, nu putea scăpa prilejul de a „împrumuta" cîte ceva de la „verii" săi: funk, soul şi rap...

Human Being - Seal. Britanicul a reuşit, trebuie s-o recunosc cu părere de rău, să scoată un album care nu spune mai nimic, în afara faptului că lucrurile nu stau prea bine pentru cel care se lansa glorios cu *Adamski*... Ajuns la al treilea album în opt ani, *Seal* este, oarecum, consecvent: cînd e la vîrf, cînd este ignorat! Cam acesta este drumul de la *„Kiss From A Rose"* la *„Human Being"*...

Americana - The Offspring. Una dintre cele mai plăcute reveniri din ultimele luni! Un punk, revizuit şi îmbunătăţit, care-i readuce pe *The Offspring* în prima linie... Excelent şi primul extras pe single *„Pretty Fly (For A White Guy)"*, care beneficiază şi de un videoclip pe măsură. De ascultat fără rezerve!

Real As I Wanna Be - Cliff Richard. Dinozaurul mai dă o dată din coadă pentru a-şi face simţită prezenţa în pop music! Că de la a-ţi face simţită prezenţa, pînă la a arăta că mai ai ceva de spus pe tărîm muzical este o cale cam lungă, asta este deja o altă poveste... Despre muzica sa ştiţi cam tot, aşa că totul rămîne doar o chestiune de percepţie, în cazul meu ea fiind negativă...

Jennifer Paige-Jennifer Paige. Debut excelent pentru tînăra de 24 de ani din Atlanta! Un hit millionseller - *„Crush"* şi un album de pop-rock bine lucrat, iată două motive de a urmări evoluţia lui *Jennifer* care pe lîngă farmec mai este şi înteligentă! Cronicarii de peste Atlantic îi acordă credit şi o aşteaptă să confirme că albumul de faţă nu va rămîne un simplu „accident", e drept, fericit! Ca sound, trebuie să vă spun părerea mea *„Jennifer Paige"* mi s-a părut a fi foarte aproape de *„Savage Garden"*...

Lucian Deleanu - Giurgiu: Notează la *Boomtown Rats:* anul fondării - 1975 Trupă irlandeză formată din *Bob Geldof* (vocal), *Gerry Roberts, Gerry Cott* (ambii chitară), *Johnny Fingers* (clape), *Pete Briquette* (bass) şi *Simon Crowe* (tobe). S-a detaşat, încă de la debut, de celelalte trupe de punk, mai radicale şi mai violente, prin melodicitatea excelentă a cîntecelor. Figura centrală a fost *Bob Geldof*, fost critic muzical de rock, viitorul mare solist, omul care a tras după el trupa. Două hituri de-ale lor apar în toate enciclopediile de renume - *„Rat Trap"* şi *„I Don't Like Mondays"*

Dan Petreanu - Constanţa: Nu am reţinut careurile trimise de dumneavoastră. Ele păcătuiesc la densitatea tematică, pe care aţi cam neglijat-o! Revistele de specialitate impun un prag de minimum 60% litere tematice într-un careu dar noi, din dorinţa de a în-

Tolba cu SCRISORI

curaja pe crucişologii începători, am coborît pragul la 50%! Pentru un careu de 10/10 numărul maxim de puncte negre admise este de 15, în cazuri excepţionale acceptîndu-se 16, dar numai atunci cînd densitatea tematică este foarte bună...

Florina Sanduleac - Galaţi: Acum 10 zile a fost lansat cel mai recent single semnat *Whitney Houston*. Este vorba de *„It's Not Right But It's Okay"*, extras de pe albumul *„My Love Is Your Love"*; cronica acestuia a apărut aici săptămîna trecută!. Duetul cu *Mariah Carey* - *„When You Believe"* face parte din coloana sonoră a filmului *„Prince Of Egypt"*.

Sonia Olteanu - Piteşti: Luni va fi lansat şi primul extras pe single de noul album al celor de la *The Cranberries* - *„Rupy The Hotchet"*, titlul melodiei fiind *„Promises"*. Lansarea oficială a albumului este programată pentru 5 aprilie. Primele comentarii din presa britanică subliniază că nu trebuie să ne aşteptăm la nimic nou în registrul sonor al trupei... Să-l ascultăm şi mai vorbim!

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

Săptămînalul „Magazin" este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.
magazin
Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Aurora Popescu
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (director),
Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei);
402001085030 ($);
402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 224.39.96
sau RODIPET S.A. -
P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995,
Piaţa Presei Libere nr.1,
sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul:
INTACT S.A.

La graniţa dintre astrofizică şi biologie

EXTRATERESTRII SÎNTEM CHIAR NOI!

Unii dintre noi s-ar simţi, poate, stînjeniţi de ideea că trupul nostru - sau al oricărei structuri vii de pe Terra - nu este, la o analiză chimică, decît o „grămăjoară" de substanţe chimice banale, peste care s-a turnat o găleată - sau mai multe - cu apă. Ştim de multă vreme cît fier, cît calciu, cît sodiu, zinc, fosfor, seleniu ş. a. m. d. avem în organismele noastre. Am învăţat şi că radiaţiile, îndeosebi cele ionizante, ne pot primejdui viaţa, întrucît acţionează la nivelul structurii noastre atomice din care sîntem alcătuiţi, distrugînd delicatele echilibre de graniţă dintre materia vie şi cea ne-vie.

...Cum se face că toate elementele chimice ANORGANICE s-au putut uni cîndva în structuri proprii chimiei ORGANICE, punînd bazele Vieţii, începînd cu cele mai simple „cărămizi" ale Vieţii - aminoacizii - pentru a isprăvi, bunăoară, cu neuronii din creierele noastre?...

Deocamdată nu prea ştim CE este „Viaţa". Mai mult, căutăm încă răspunsuri pentru a ne lămuri CUM a apărut ea pe Terra şi, în general, în Univers. CÎND, UNDE şi DE CE. Nu ne propunem, în cele ce urmează, decît să încercăm o schiţă a unui posibil răspuns la întrebările: „cum" şi „unde" a apărut...

Cu alte cuvinte, ştiinţa acestui sfîrşit de mileniu caută să rescrie povestea Genezei Vieţii aşa cum par să o ateste o seamă de importante descoperiri. Din nefericire, încă mai rămîn de completat, pentru cine ştie cîtă vreme, destule file albe, dedicate misterelor apariţiei celui mai fascinant miracol al Universului - Viaţa!...

ADRIAN HOAJĂ

„Grădinile Edenului" nu au fost pe Terra...

Tare mult ce ne-a mai plăcut nouă, oamenilor, să ne socotim „buricul Universului"! Faptul, trădînd o mentalitate primitivă, specific tribală, cu prelungiri pînă în zilele noastre, a căpătat chiar şi o fundamentare „ştiinţifică" sub forma „teoriei geocentrice" elaborate de Ptolemeu, în virtutea căreia Pămîntul s-ar afla taman în centrul Universului. Această teorie a dominat gîndirea şi credinţele omenirii preţ de multe sute de ani, pînă aproape de zorii epocii moderne. Nici epocalele descoperiri în astronomie pe care le datorăm lui Copernic, Galilei, Giordano Bruno, Kepler şi Tycho Brahe n-au izbutit să ne zdruncine prea tare schelăria orgoliului, admiţînd, într-un tîrziu, abia prin secolul XIX, cam în silă, ce-i drept, că există o infinitate de alte lumi în Univers şi că - asta e, vai! - Sistemul nostru Solar se află situat de-a dreptul într-o „mahala" a Căii Lactee. În schimbul acestei renunţări, cu mîndria rănită, ne-am mîngîiat cu iluzia că Terra e o planetă privilegiată, unică, întrucît viaţă există numai pe planeta noastră. Numeroşi au fost oamenii de ştiinţă care s-au străduit să demonstreze că VIAŢA ESTE RODUL EXCLUSIV AL TERREI, luînd în considerare extraordinarele condiţii oferite atît de poziţia planetei în cadrul Sistemului Solar, cît şi de particularităţile ei geofizice şi de mediu. Ipoteza naşterii vieţii exclusiv datorită condiţiilor oferite de Terra acum patru miliarde de ani, a căpătat, pentru scurtă vreme, chiar şi o confirmare practică prin celebra experienţă din 1953, efectuată de chimistul american Stanley Miller. Într-un balon de sticlă ermetic închis, conţinînd un mediu gazos alcătuit din vapori de apă, metan, amoniac şi hidrogen, Miller a produs puternice descărcări electrice care simulau fulgerele furtunilor din atmosfera primară a Terrei. La capătul experienţei, a putut fi observată apariţia în acel mediu gazos a unor molecule complexe, făcîndu-se astfel „dovada" că fenomenul apariţiei vieţii pe Pămînt a putut avea la origine astfel de reacţii chimice prebiotice al căror grad de complexitate a fost mereu mai înalt, culminînd cu apariţia primei celule vii. După care evoluţia şi-a urmat cursul relativ bine cunoscut... Ce simplu ar fi fost totul, dacă lucrurile nu se dovedeau ceva mai complicate, de vreme ce, destul de curînd după această experienţă, s-a descoperit că atmosfera terestră existentă înaintea apariţiei vieţii era la origine mai puţin bogată în amoniac, decît s-a crezut, în schimb mult mai bogată în oxigen...

În anii care au urmat experienţei lui Miller, oamenii de ştiinţă au descoperit, stupefiaţi, în Cosmos, cu ajutorul radioastronomiei, o extraordinară abundenţă de molecule organice, unele deosebit de complexe, aflate în compunerea norilor de gaze şi de praf cosmic...

...Şi astfel James D. Watson şi Francis H. C. Crick, savanţii care au descoperit celebra dublă elice a A.D.N. (Premiul Nobel pentru medicină), şi-au amintit, prin anii '60, de ipoteza panspermiei, elaborată de ilustrul savant suedez, Svante Arrhenius - Premiul Nobel pentru chimie (1903), membru de onoare al Academiei Romane (1913) - care, cu un veac în urmă, susţinea că Pămîntul a fost însămînţat de „cosmozoare" - spori sau bacterii închistate pentru a rezista cumplitelor condiţii ale unei călătorii prin Univers... Aşadar, încă o iluzie, încă de acum un veac, era pe cale să ne fie spulberată, fiindcă, dacă ipoteza lui Arrhenius se dovedea adevărată - adio, „privilegii" pentru Terra!... Iar „raiul adamic" ar trebui căutat în altă parte, undeva, în genunile infinitului cosmic...

Leagănul vieţii - Cosmosul

Ce-ar fi, şi-au zis cercetătorii francezi Marcel Devienne, de la Laboratorul de fizică moleculară a energiilor înalte, de la Peymenade, şi Guy Ourisson, de la Centrul de neurochimie, de la Strasbourg, dacă am repeta „la scară cosmică" experienţa lui Miller?! De fapt, oamenii de ştiinţă francezi doreau să verifice o ipoteză care susţinea că intensul bombardament al particulelor propulsate de vînturile stelare asupra frînturilor de materie din pulberea cosmică aflată în imediata vecinătate a stelelor, poate conduce la formarea unor compuşi identici cu cei existenţi în organismele vii. De astă dată, experienţa consta în simularea condiţiilor existente în spaţiul interstelar, îndeosebi în preajma stelelor tinere. În apropierea acestor noi stele se manifestă vînturi stelare de foarte mare intensitate. Aşadar, cei doi cercetători au proiectat într-o incintă cu vid foarte avansat (10 molecule/cmc!) fascicule de molecule de oxigen, azot şi hidrogen asupra unor atomi de carbon care aveau rolul particulelor - „ţintă" din pulberile stelare. Rezultatul experienţei a fost neaşteptat: oamenii de ştiinţă au obţinut aminoacizi (glycină, alanină, adenină, izoleucină etc.) care sînt, cum spuneam, elementele fundamentale ale proteinelor şi, totodată, „puntea" ce uneşte materia inertă de o stare a materiei prebiotice (premergătoare vieţii)! Aceste „grăunţe de proto-viaţă", călătorind cu ajutorul cometelor şi meteoriţilor de-a lungul şi de-a latul Universului (după cum s-a dovedit, nucleul de gheaţă al cometelor poate conţine şi molecule prebiotice), pot întîlni în cale, după cum le e norocul, sisteme planetare. Însă nu-i de-ajuns să poposească pe solul unei planete, întrucît este necesar ca aceasta să întrunească toate condiţiile favorabile apariţiei şi dezvoltării vieţii. Una singură de lipseşte, întregul „proiect" al vieţii poate eşua... Aşadar, întregul Cosmos poate fi asemuit cu un... hambar plin cu seminţe care pot rodi, însă numai o foarte-foarte mică parte dintre ele va găsi condiţiile prielnice rodului, - şi, ca să continuăm comparaţia, adică un sol fertil, care să nu fie stîncos, cu dune de nisip ori mlăştinos, să existe întinderi de apă, o atmosferă propice susţinerii vieţii, cu o climă blîndă, nici prea toridă, nici prea îngheţată, o planetă ferită de radiaţii ucigătoare, cu un relief relativ stabil pe durata unor epoci geologice... Cum e şi Terra! Restul vor fi nimicite de... „pietrele de moară" reprezentate de stele, planete fierbinţi, gen Mercur sau Venus, corpuri cosmice de mici dimensiuni, cum sînt asteroizii, planete gigantice, ca nişte băşici de gaze, aidoma lui Jupiter, sau îngheţate, cum sînt Neptun sau Pluton...

Aşadar, nimic spectaculos în afirmaţia din titlul acestui articol: într-adevăr, *întreaga viaţă de pe Pămînt poate fi de origine extraterestră!*

Viaţa are o orientare... de stînga!

În 1848, marele savant francez Louis Pasteur a descoperit un fapt uimitor: moleculele organice pe bază de carbon pot avea două forme simetrice: una, dextrogiră, care determină o deviere a luminii (polarizarea luminii) spre dreapta, şi alta, levogiră, care deviază lumina spre stînga. Ei bine, *cele două forme simetrice nu pot fi suprapuse!* Dacă producem aminoacizi prin sinteză chimică „clasică", vom obţine un amestec alcătuit în proporţii egale din forme levogire şi dextrogire. Dacă, însă, studiem aminoacizii produşi prin reacţiile biologice specifice celulelor din organismele vii, vom constata - şi aici este prima parte a misterului! - că aceste reacţii biochimice produc numai o singură formă: toţi aminoacizii fiinţelor vii sînt levogiri!!! DE CE? Nimeni nu ştie!... Dacă vom încerca să obţinem aminoacizi dintr-un amestec din cele două forme, va fi IMPOSIBIL să obţinem vreodată peptide şi proteine capabile să alcătuiască A.D.N.-ul codului genetic...

Şi totuşi, cum s-ar putea oare explica această „preferinţă" exclusivă a materiei vii pentru moleculele levogire, orientate, deci, la stînga? Hazard să fie, să fie rezultatul „preferinţei" unei instanţe divine, ori poate e numai consecinţa unor influenţe fizice care a impus cu necesitate această orientare? Dar, în acest ultim caz, ce anume determină aceste legităţi fizice să acţioneze aşa iar nu altfel? Deocamdată, nimeni nu are nici cea mai mică idee. (Ca o paranteză, am putea presupune că, de va fi existînd un Univers alcătuit din „anti"-materie, în care locul electronului ar fi luat de pozitron, e cu putinţă ca aminoacizii fiinţelor vii din acea „anti"-lume să aibă o orientare... dextrogiră?! Iată o ipoteză de domeniul literaturii SF, însă cîtuşi de puţin de neacceptat!). Ei bine, o echipă de astronomi englezi care efectua cercetări, sub conducerea lui Jeremy Bailey, la Observatorul astronomic australian de la Siding Springs, şi-a îndreptat atenţia asupra Nebuloasei din Orion, aflată la 1500 ani-lumină de Terra. În interiorul acesteia, cercetătorii englezi au descoperit nori imenşi de pulbere cosmică. Se ştia şi pînă acum că Nebuloasa din Orion este o adevărată „maternitate" cosmică, în care mii de proto-stele se nasc din norii de gaze şi pulberi. Dar unde se nasc stele, e cu neputinţă să nu se zămislească, mai devreme sau mai tîrziu, şi sisteme planetare! Planete care poate adăpostesc sau vor adăposti cîndva „seminţele vieţii" sau chiar Viaţă. Ce ar fi de mirare în aceste fenomene care se petrec permanent în infinitatea Universului?!

Ce este cu adevărat de mirare - şi aici este cea de-a doua parte a misterului de care vorbeam! -, este că echipa astronomilor englezi a descoperit că lumina emisă de aceste stele este supusă unei puternice polarizări circulare (undele luminoase NU se propagă în spaţiu în linie dreaptă, ci în formă de spirală, aidoma unui sfredel care străbate Universul) *orientate spre stînga!* Altfel spus, moleculele aflate în norii interstelari din nebuloasă sînt levogire... Această realitate incontestabilă, pare să fie dovada necesară pentru a demonstra că puternica polarizare a radiaţiei stelelor tinere a putut produce straniul fenomen al orientării spre stînga a moleculelor prebiotice. Aşadar, se pare că sîntem în faţa unui fenomen fizic general valabil la scara Universului nostru, graţie căruia Adam şi Eva au fost, într-adevăr, plămădiţi din colb... din colbul născător de stele, după cum atît de poetic se exprima astrofizicianul Carl Sagan. Şi, dacă mai aveaţi nevoie de încă o dovadă în sprijinul existenţei acestui fenomen, iată că, foarte recent, doi cercetători americani, de la universităţile din Oklahoma şi Virginia, au descoperit că în epoca imemorială a formării Sistemului nostru Solar, predomina forma levogiră. Cei doi îşi bazează afirmaţia pe faptul că au descoperit în anumiţi meteoriţi - îndeosebi în meteoritul Murchison, găsit, în 1959, în Australia - o multitudine de aminoacizi care polarizau lumina la stînga. Prin urmare, ipoteza devine tezâ, aşa încît s-ar prea putea să nu avem niciodată prilejul de a fi faţă în faţă cu nişte-„omuleţi verzi" mult diferiţi de noi, de vreme ce noi înşine sîntem extratereştri, şi chiar arătăm ca nişte omuleţi verzi... de frig!

O baterie... din spanac!

Oricît ne-ar plăcea tuturor care sîntem sau am fost copii Popeye marinarul, nu se poate să nu ne fi săturat la un moment dat de el şi anume atunci cînd părinţii şi bunicii ni-l tot „băgau pe gît", ca exemplu şi motiv pentru a mînca spanac! De ce? Pentru că, aşa ştiam, conţine mult fier!

Ei bine, fier nu conţine de fapt aproape deloc, în schimb conţine foarte multă clorofilă! Îndeajuns, oricum, pentru a produce electricitate! Nu chiar pentru a ajunge să scoată scîntei, dar destulă pentru a permite fabricarea unui generator molecular de un volt. Acum de-abia putem înţelege de ce Popeye era tot timpul... supraîncărcat!

Dinte cariat

Ce pot avea în comun, vă veţi întreba, un os de dinozaur şi un dinte cariat? Nimic? Nicidecum! Aceasta pentru că dentiştii s-au gîndit să împrumute de la paleontologi unul dintre instrumentele de care aceştia se servesc de mai multe decenii pentru a decapa fosilele: sandblasterul. Acesta proiectează „ultraprecis" un jet de particule abrazive care face adevărate minuni în pulverizarea crustei de noroi de pe oseminte. De ce nu ar face şi dentiştii la fel? Ferindu-l, în plus, pe pacient de vibraţiile frezei şi, practic, fără durere. După cum se pare.

Poluare în roz!

Uşor de imaginat stupoarea (şi încîntarea, probabil) turiştilor cînd, pregătindu-se pentru o obişnuită zi pe malul Atlanticului, în faimoasa staţiune Biarritz, au văzut că valurile aveau o superbă culoare roz, ca şi cum camioane cu căpşuni s-ar fi prăbuşit în apă pentru deliciul oamenilor. De fapt, era vorba despre o foarte serioasă experienţă ştiinţifică. Cercetătorii au colorat în roz apele reziduale de la o staţie locală de epurare a apelor, pentru a putea urmări în acest fel curenţii marini şi a calcula apoi riscurile de poluare. Fotografiile luate din avion au fost nu doar superbe, ci au şi permis monitorizarea difertelor poluări, accidentale sau, din păcate, încă făcute cu bună ştiinţă.

Mii şi milioane de tunete!

Celebra vorbă a marinarilor se dovedeşte neaşteptat de precisă! Cel puţin pentru francezi, unde

numărul fulgerelor cu impact asupra Pămîntului ajunge la un milion pe an. Dintre acestea, peste 15 au efect mortal!

Nelinişte!

Cel puţin un american din trei crede în astrologie şi un american din patru crede în reîncarnare!

Şi aceasta nu este totul: jumătate din populaţia americană se declară convinsă de existenţa fantomelor şi de a altor „vizitatori" din diferite zone temporale. Aceste cifre s-au dublat de altfel în doar 20 de ani şi nu poţi să nu te întrebi cum vor evolua lucrurile în viitorul apropiat...

La ce ne folosesc VIZIONARII

ION TUGUI

Există în lume, poate că de la începuturile ei, oameni înzestrați cu capacitatea de-a vedea filmul istoriei viitoare, mai ales evenimente care au șocat istoria sau i-au tensionat cursul. În lumea antică, lumea imperiilor și a marilor civilizații inițiale, vizionarii aveau un statut privilegiat, ei stăteau în preajma împăraților și iscodeau de adevăruri viitoare zeii.

Un mandat fatal

Faraonilor, regilor și împăraților nu li se cerea să fie performanți. Ei își stabileau singuri datele și parametrii propriilor lor statui. În schimb vizionarii aveau datoria de-a fi oglinzi fidele ale prezentului și viitorului. Au existat momente în antichitate cînd vizionarii care propuneau memoriei împărătești scenarii ce se dovedeau mai tîrziu eronate, să fie uciși, aproape în mod ritual, pentru incompetența lor. Cumplită situație și riscantă profesie! Să stai de vorbă cu planetele, să străpungi barierele timpului, să găsești emițătorii cerești ai adevărului și toți și toate acestea menținându-te, să-ți asumi cu seninătate riscul condamnării la moarte!

Deducem de aici că vizionarii vechilor civilizații erau alergici la fabulații despre viitor. Și, ce poate fi mai plin de uimire decît să constatăm azi că au existat *vizionari autentici*, aceia care rosteau un adevăr concret despre un viitor abstract. Această atestare ar trebui să ne uimească ori de cîte ori ne aducem aminte de vizionari. Prin capacitățile lor insolite, ne pomenim într-un mare gol de cunoaștere; dispar legile fizice ale Universului, dispare percepția noastră temporală asupra evenimentelor terestre și cosmice, dispare antica rigoare după care istoria este suma evenimentelor!

Vizionarul trimis la medic!

Epoca modernă n-a rămas fără vizionari: și nici aceste decenii care consumă informația ca pe oxigen. Întrebarea e cum au mai supraviețuit vizionarii și capacitățile lor de vreme ce tehnologiile de vîrf ne ajută să prefigurăm prin analize riguroase evoluții istorice și chiar viitorul? Îmi stăruie în memorie un exemplu atît de paradoxal, încît el poate părea nefiresc în lumea științei și a tehnologiilor și a cunoașterii... În anul 1976 cîțiva geofizicieni și specialiști în fizica pămîntului lansau cu discreție ideea că „ar putea avea loc un cutremur" în România. Estimarea evenimentului, în timp, an, lună, zi, nu fusese îndrăznită de nimeni. Și iată că într-o întreprindere de medicamente, inginerul Ioan Istrate le spune colegilor săi de birou, în ianuarie 1977, cînd va avea loc cutremurul, cîte grade va avea și cîți oameni vor cădea victime seismului!

Nu mai sîntem în antichitate, nu mai există regi, faraoni și împărați care să-i pună inginerului român pe frunte cununa înțelepciunii... în schimb în întreprinderea respectivă exista un birou special ocupat de un ofițer de securitate. Acesta îl cheamă pe inginer și-i cere să dea o declarație în legătură cu afirmațiile sale, să o semneze! După ce inginerul face tot ce i se spusese, ofițerul sfătos și binevoitor îi sugerează inginerului (reproduc exact!): „Ar fi bine să-ți cauți un medic"!

Și apare 4 martie 1977, are loc cutremurul cumplit, vizionarul este privit cu stupoare de cei din jur și, în biroul ofițerului din întreprindere, apare, după cutremur, șeful ofițerului. Prima întrebare: „De unde ai știut exact ce se va întîmpla?" la care domnul Istrate a răspuns: „Prin mijloace paranormale!" „Ce-i asta?" întrebase șeful. Iar inginerul Ioan Istrate, unul din cei mai mari vizionari români din acest secol, a răspuns și atunci cum răspunde și azi: „Nu știu!"

Labirintul memoriei

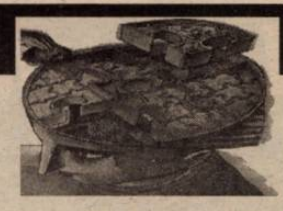

Și memoria are gene, nu-i așa?

Raționamentul este simplu: atunci cînd un produs nu mai poate fi fabricat (deși toate ingredientele există), aceasta se întîmplă fie pentru că s-a pierdut rețeta, fie pentru că această rețetă este atît de deteriorată, încît a devenit ilizibilă.

MIHAELA DOROBANȚU

La aceasta s-au gîndit cercetătorii din echipa lui Thomas Préat de la Institutul „Alfred Fessard" din Gif-sur-Yvette, cînd au constatat că o serie de musculițe Drosophila (unul din „cobaii" preferați ai geneticienilor) aveau grave pierderi de memorie. Însemna că „ceva" le lipsea neuronilor acestora: de ce nu faimoasele și atît de căutatele proteine? Și dacă lipseau, însemna că neuronii nu le mai puteau fabrica; și dacă așa stăteau lucrurile, însemna că... se pierduse rețeta - sau devenise ilizibilă! Și cînd e vorba de rețetă, unde se duc geneticienii? La genele aflate în ADN - molecula de mari dimensiuni aflată în nucleul celulelor. Și s-a pornit astfel în căutarea genelor memoriei - a celor mutante, sau a celor care lipseau. S-a verificat în primul rînd cu multă grijă dacă defectele de memorie ale Drosophilelor nu se datorau unor malformații ale creierului, apoi cercetătorii au început „să cotrobăie" prin nucleele neuronilor mușchilor mutante. Aici au avut surpriza să găsească o serie de gene foarte interesante (identificate în continuare și la șoareci și la oameni), care comandă fabricarea proteinelor indispensabile procesului de învățare la Drosophila, dar care nu par a participa și la memoria de termen lung.

Și atunci? Vînătoarea „genelor memoriei" continuă!

Cum? Încercînd să pună în aplicare ideea lui Thomas Préat de a crea în laborator o ...super-drosophila, adică un individ dotat cu o supermemorie! Vi se pare poate că vă aflați în plin scenariu S.F. dar lucrurile sînt mult mai simple și mai clare - deși în nici un caz mai puțin spectaculoase!

Ceea ce urmează a se face este, după expresia lui Préat, de a „da cîteva bice" unora dintre genele care comandă neuronilor fabricarea în mari cantități a proteinelor. În ce scop? „Dacă memoria Drosophilei va cunoaște astfel o ameliorare - continuă cercetătorul francez - înseamnă că una sau mai multe dintre aceste gene „meșterite" de noi au o influență directă asupra memoriei prin intermediul proteinei pe care o comandă ele".

Perspectivele care se deschid îți taie pur și simplu răsuflarea și, din nou trebuie să revenim, fac să pălească orice scenariu de film sau roman S.F. Pentru că, întorcîndu-se în nucleul neuronilor, geneticienii vor căuta genele stimulate. Odată găsite acestea, ei vor „fabrica" muște mutante, dar pentru fiecare genă în parte! Și nu se vor opri aici: testîndu-le memoria, ei vor ajunge în final să găsească... SUPERMUSCA!

Oricum, sîntem încă departe de acest moment. Iar secretele memoriei nu se poate spune că sînt la îndemîna testelor și experiențelor de laborator. O „moleculă a memoriei" știm că nu există. Și că nu vom putea ajunge într-o zi, ca amintitul erou din „Total Recall", să stăm așezați în fotoliu și cineva să ne întrebe „ce amintire ne-ar face plăcere", ca și cum ne-ar întreba dacă vrem ceai de tei sau ceai de fructe!

Înconjurați de baze extraterestre...

Un dulap plin cu OBIECTE MISTERIOASE

DAN D. FARCAȘ

Aminteam la sfîrșitul episodului trecut că dezvăluirile din cartea *The Day After Roswell*, apărută în 1997 și publicată recent și în românește cu titlul *După Roswell*, colonelul Philip Corso afirmă că în perioada 1961-1963, cînd a condus divizia de Tehnologii Străine la Pentagon, a avut în responsabilitatea sa un fișet plin cu obiecte extraterestre, recuperate de la presupusa prăbușire a unui OZN la Roswell în 1947, și că a valorificat aceste obiecte în folosul dezvoltării tehnicii militare a SUA...

În 1942 Philip J.Corso lupta în Africa de Nord contra armatelor lui Rommel. La începutul lui 1944 era căpitan de contrainformații în Roma ocupată de Aliați, unde a rămas pînă în 1947 cînd a fost trimis la Școala Militară de Informații de la Fort Riley (Kansas). După afirmațiile sale, în seara de 6 iulie 1947, a avut șansa să vadă aici, întîmplător, cadavrul unuia dintre umanoizii aduși de la Roswell, plutind într-un gel roșcat într-un container...

Ceea ce se știe sigur este că, în timpul războiului din Coreea, Philip Corso a făcut parte din statul major al generalului Mac Arthur, iar ulterior, pe timpul mandatului președintelui Eisenhower, a fost membru al Consiliului securității naționale, funcție ce l-a adus adesea în biroul oval al Casei Albe. Între 1961 și 1963 a fost șef al Diviziei de Tehnologii Străine a Departamentului de Cercetare-Dezvoltare al Armatei Terestre S.U.A., în clădirea Pentagonului. Colonel în retragere, a ocupat ulterior numeroase funcții importante în companii civile. La vîrsta de 80 de ani, cu un an doar înainte de a muri, Philip Corso, profitînd și de posibilitatea publicării unor documente secrete devenite accesibile în virtutea Legii Libertății Informației, a publicat, cu contribuția lui William Birnes, cartea menționată mai sus.

Corso afirmă că atunci, în 1961, șeful lui, generalul Arthur Trudeau, de care era legat printr-o mai veche și profundă prietenie, i-a încredințat, în cel mai mare secret, un fișet conținînd obiecte recuperate de la Roswell. Corso trebuia să afle la ce puteau folosi aceste obiecte și să propună o utilizare a lor de către industria militară americană.

În fișet, căruia i s-a adăugat apoi și o ladă, erau rapoarte cu cercetările de teren de la Roswell, autopsiile, descrierile obiectelor găsite la locul prăbușirii, plus o mulțime de artefacte, între care: cîteva fire de sîrmă, flexibilă, sticloasă, capabilă să conducă lumina pe care o descompunea în diferite culori, apoi plăcuțe subțiri, dintr-un material asemănător plasticului, pe suprafața căruia exista un păienjeniș de firișoare aducînd cu o insectă strivită. Mai era o țesătură gri-argintie care nu putea fi ruptă, mototolită ori tăiată cu foarfeca, apoi un obiect ca o lanternă scurtă și groasă care s-a dovedit a fi un bisturiu cu laser, o diademă a cărei utilitate n-a putut fi stabilită etc. În scurt timp pentru Corso devenise clar că imediat după accidentul de la Roswell forțele aeriene, marina etc. și-au însușit, fiecare, o cantitate cît mai mare din resturile recuperate ale OZN-ului prăbușit, iar acum încercau, într-un secret desăvîrșit, să valorifice aceste produse, pe care, pentru necunoscători, le camuflau sub eticheta de „tehnologii străine", eventual roade ale spionajului.

Corso afirmă că a luat legătura pe rînd cu un număr de mari companii ca IBM, Hughes Aircraft, Bell Labs etc., care aveau contracte tradiționale cu armata, înmînînd unor persoane de încredere, în deplin secret, un astfel de obiect, prezentat ca procurat de la o armată adversă. Ulterior se încheia oficial un contract pentru a produce ceva asemănător spre folosul armatei americane. În felul acesta industria SUA ar fi realizat, începînd cu anii șaizeci, cip-urile cu circuite integrate, baza calculatoarelor personale actuale, armele cu laser de mare energie, antisatelit și antirachetă, fibrele optice, kevlarul, acel material superrezistent care se folosește la vestele antiglonț etc. Unele cercetări sînt încă în curs, cum ar fi proiectile din materiale ceramice invizibile pentru radar. În felul acesta SUA au cîștigat războiul rece. Dar Corso mai spune și că unele dintre aceste realizări, de pildă arma cu fascicul de particule, realizată în cadrul Inițiativei de Apărare Strategică „Războiul Stelelor" ar fi fost îndreptată, în secret, nu atît contra rachetelor intercontinentale sovietice cît pentru... a apăra Pămîntul de o invazie a unor OZN-uri, omenirea avînd acum pentru prima oară o armă eficientă în acest sens...

(Va urma)

Spectator la granița realității

Cîte ceva despre vederea paraoptică

PAUL IOAN

Ziaristul american Luis Mercado, pasionat de parapsihologie și în special de vederea paraoptică, a descris într-un interviu acordat revistei „Reader's Digest" mai multe cazuri tulburătoare de acest gen. Un fenomen bizar s-a petrecut la Los Angeles, pe cînd Thomas Aldrin și prietena lui, Louise, se plimbau pe malul Oceanului Pacific. La un moment dat, Louise l-a apucat strîns de mînă și a început să tremure. Apoi i-a indicat un loc anume în apă, spunîndu-i înfricoșată că pe fundul apei se găsește o... mină. La început, Thomas n-a luat-o în serios, dar în cele din urmă ei s-au dus la paza de coastă și au determinat doi scufundători să exploreze locul. Mina, de construcție japoneză, a fost găsită după indicațiile fetei. Încă un amănunt: Louise este oarbă din naștere!

Pe aeroportul internațional din New York s-a petrecut o scenă care, după cum relatează Luis Mercade, nu este deloc întîmplătoare pentru poliția de vamă. O femeie între două vîrste, purtînd permanent ochelari de soare, stă alături de funcționarul ce pune vize pe pașapoarte.

Puține sînt fenomenele parapsihologice ce se pot afla sub controlul total al specialiștilor. Unul dintre acestea este și așa-numita vedere paraoptică, în care subiectul reușește să identifice obiecte ascunse ochilor cu ajutorul unei capacități extrasenzoriale numite biointroscopie. Astfel, un exemplu deja celebru este cel al pacientei care și-a „văzut" calculii renali și și-a pus singură diagnosticul. Uimitoare a fost și redarea exactă a dimensiunilor și formelor acestora...

Numele ei n-a fost niciodată divulgat. Rostul ei este să „vadă" dacă vreun pasager de droguri are sau nu în stomac pliculețe cu praf alb. Ziaristul a intervievat o astfel de „vameșă" de excepție. Mărturisirile au fost de-a dreptul fascinante: ei îi trebuie cel mult un metru distanță de subiect și, pentru a se concentra asupra interiorului stomacului, nu trebuie să mănînce nimic douăzeci și patru de ore înainte. Din păcate, ea nu are un randament de sută la sută și de aceea este folosită sporadic. Dar în mod curent și fără nici o pregătire specială, poate citi corespondența fără a deschide plicuri, dacă hîrtiile sînt scrise pe o singură față. Această capacitate a ajutat-o într-o situație tragi-comică, atunci cînd, acostată într-o seară de un individ înarmat, femeia a reușit să deslușească faptul că în încărcătorul armei nu este nici un glonț!

Vederea paraoptică este, cu multă discreție, folosită de anume autorități și există chiar școli și centre de identificare a persoanelor cu astfel de haruri naturale.

Procese celebre

IOANA D'ARC

Ultimul act al unei înscenări

DOREL DORIAN

La 16 martie 1431, un tribunal prin excelenţă părtinitor - de o competenţă mai mult decît discutabilă - aproba fără nici un fel de rezerve cele 62 de capete de acuzare formulate de promotorul procesului preparator, Jean Cauchon, împotriva Ioanei d'Arc. Zelul său venea să răspundă astfel bunăvoinţei pe care o manifestase anterior cardinalul englez de Winchester, cel care obţinuse la Roma numirea lui Cauchon ca episcop. Un alt canonic, Jean d'Estivier, urma să alcătuiască, în sfîrşit, amplul rechizitoriu. Cît priveşte judecata în sine, ea urma să se desfăşoare după o ciudată „metodologie": dacă Ioana d'Arc, în pofida unei avertizări oficiale, ar fi refuzat să răspundă, fie şi la o acuzaţie integral inventată! (fără temei, deci, absolut fără martori şi probe), capul de acuzare urma să fie considerat totuşi ca probat şi admis. Să mai adăugăm la acest original sistem de judecată şi un al doilea element nu lipsit de semnificaţie: dacă Ioana d'Arc ar fi contestat vreo acuzaţie, ea urma - ameninţare repetată în mai multe şedinţe - să fie torturată, astfel încît „să se supună totuşi bisericii". Sentinţa urma să fie pronunţată (aşa s-a şi întîmplat) la cimitirul Mănăstirii Saint-Onen. Anticipînd sentinţa, acuzata se afla urcată direct pe un eşafod. Preşedintele Cauchon - era în ziua de 24 mai 1431 - începe în acest uimitor context judiciar citirea sentinţei. Ioana d'Arc mai are doar cîteva clipe de trăit... Acesta a fost momentul în care Ioana d'Arc, în vîrstă de numai 19 ani, şi-a pierdut pentru prima oară tăria sufletească -

- Data crimei: 30 mai 1431 - Eşafodul... argument psihologic - Sistarea - prin rug - a procesului - O desfăşurare judiciară mai mult decît ciudată - Tehnica abjurării forţate

veritabil moment de cădere psihică - şi a strigat îngrozită că se supune judecătorilor, acceptînd să citească (să repete după ei) în latină, o abjurare din care practic nu înţelegea nici un cuvînt. Forţat de intervenţia Ioanei d'Arc, preşedintele a întrerupt citirea verdictului iniţial, pronunţînd în continuare o a doua sentinţă, improvizată, prin care tribunalul ecleziastic condamnă acuzata „la temniţă pe viaţă, la pîinea durerii şi apa tristeţii... pentru ca să deplîngă crimele sale şi să nu mai săvîrşească fapte care să fie de plîns".

Dar un asemenea final de proces, cu o Ioana d'Arc rămasă totuşi în viaţă, nu putea să fie pe placul forţelor invadatoare. Iată de ce, peste numai 4 zile, tribunalul se adună din nou la închisoarea din Rouen unde era deţinută Ioana d'Arc, pentru a o rejudeca... sub acuzaţia de a nu-şi fi respectat abjurarea. Evident, era o înscenare... Ioana d'Arc înţelege exact situaţia şi, cu o supremă demnitate (pe care contaseră de altfel şi judecătorii), recunoaşte deschis că, în urmă cu 4 zile, a acceptat să pronunţe formula abjurării din constrîngere şi că, de fapt, n-a înţeles nimic din ceea ce i s-a citit... Motive suficiente, desigur, pentru ca instanţa să decidă că Ioana d'Arc s-a făcut vinovată de recidivă, recăzînd în erezie şi urmînd ca atare să fie deferită judecătorului laic (tribunalul ecleziastic neputînd formal să pronunţe o sentinţă de condamnare la moarte). „...Te declarăm Ioana... schismatică, idolatră, invocatoare de diavol... şi avînd în vedere că tu ai promis de a nu mai cădea niciodată în păcat... şi ai revenit totuşi (asupra abjurării n.a.) ...noi te declarăm din nou pasibilă de excomuniare... despărţită de biserică şi abandonată judecătorului laic..."

La modul cel mai surprinzător cu putinţă judecătorii, călăul (şi inspiratorii lor, mai ales) erau atît de grăbiţi, încît fără ca judecata laică să mai aibă loc, fără să se mai pronunţe nici o sentinţă de condamnare la moarte, Ioana d'Arc să fie imediat arsă pe rug! Dincolo de toate mobilurile religioase, se înţelege, existau o sumedenie de mobiluri politice, care vizau compromiterea francezilor care luptau pentru independenţa şi suveranitatea ţării lor şi a tuturor celor care, - în intenţia organizatorilor acestei înscenări - acordaseră sprijinul şi încrederea unei vrăjitoare,unei eretice, unei fete condamnate în numele credinţei la ardere pe rug. Dar despre toate maşinaţiile acestei pseudo-judecări - şi a mobilurilor sale reale - avea să se vorbească din nou, după numai 18 ani, cu prilejul unui alt proces: de data aceasta cel al reabilitării Ioanei d'Arc.

„Nenorocirile războiului" (miniatură, executată în 1448, de Jacquemart Pilavaine.

PARADOX

Mirajul vitezelor superluminice

MARIAN GRIGORE

A fost (şi, vă asigurăm, este încă) greu pentru mintea omenească să accepte realităţi precum viteza invariabilă a luminii în vid, independent de mişcarea sursei emiţătoare. Am mai scris în această rubrică despre modul în care fenomenul respectiv, ce „violentează" bunul simţ comun, l-a determinat pe raţionalistul încrîncenat care a fost Einstein să elaboreze faimoasa sa teorie a relativităţii, pentru a face astfel „neinteligibilul" inteligibil şi coerent. Contează mai puţin faptul că, astfel, totul devenea şi mai neinteligibil şi paradoxal pentru oricine este obişnuit să-şi bazeze judecăţile de valoare pe mărturia propriilor simţuri. Teoria relativităţii şi consecinţele ei sînt însă, încă şi azi, importante doar pentru specialişti, majoritatea oamenilor acceptînd (eventual cu o ridicare din umeri şi o semiincredulă exclamaţie de genul „aşa o fi") acest postulat al ştiinţei moderne, fără a renunţa însă, conştient sau nu, la încredinţarea că şi această limită (a vitezei luminii) va putea fi cîndva depăşită. O credinţă pe care o trădează succesul de care s-a bucurat şi se bucură constant literatura SF, în care autorii îşi pun eroii să cutreiere infinitatea Universului cu viteze faţă de care viteza luminii ar părea un biet record obţinut într-o cursă de melci.

Tocmai ţinînd seama de această credinţă, proprie firii omeneşti deloc împăcată cu încorsetarea impusă de limite, putem realiza plăcuta surpriză pe care a provocat-o proba oferită negru pe alb (sau, mai degrabă, invers, ţinînd seama de culoarea obişnuită a cerului nocturn) de către telescopul spaţial Hubble, care, luînd mai multe fotografii, la intervale mari de timp, ale uneia şi aceleiaşi regiuni a cerului, a pus în evidenţă o „evidentă" mişcare superluminică!

Istoria începe în anul 1994, cînd, pe fotografiile luate constelaţiei Fecioara, a apărut o galaxie, M87, aflată într-o vecinătate relativă cu această constelaţie (la „doar" 50 milioane de ani lumină). La data respectivă, M87 era interesantă mai ales pentru că în centrul ei se presupune a se afla o supermasivă gaură neagră, cîntărind cam cît 3 miliarde de „sori". (De fapt, Soarele este un substantiv defectiv de plural, dar contextul îi impune unul „pro causa"). O gaură neagră a cărei prezenţă este pusă în evidenţă de jeturile energice de radiaţie pe care le expulzează în spaţiu, pe măsură ce absoarbe materia înconjurătoare, jeturi ce măsoară nu mai puţin de 5000 de ani lumină fiecare. S-a întîmplat însă că o echipă de cercetători de la Space Telescope Science Institute din Baltimore, condusă de John Biretta, şi-a propus să urmărească, în timp, evoluţia acestor jeturi, repetînd fotografiile în 1998. Nu mică a fost uimirea cercetătorilor care au constatat că în aceşti patru ani jeturile emise în 1994 parcurseseră o distanţă de 24 ani lumină. Cu alte cuvinte, se deplasaseră cu o viteză de şase ori mai mare decît aceea a luminii! *„Aşa ceva nu se există!..."* au exclamat, precum ardeleanul în faţa girafei, oamenii de ştiinţă. Ba *„se există!"*, se încăpăţînau să susţină, imperturbabil, fotografiile.

Celor ce s-au grăbit să jubileze în faţa acestei „probe" a lipsei de universalitate a legilor mecanicii relativiste, Biretta s-a grăbit să le taie elanul. *„Da,* spune el, *ceea ce vedem vedem cu adevărat, dar nu se şi întîmplă aşa cum vedem. În realitate, nu se poate „călători" cu o viteză superluminică, dar putem vedea o asemenea călătorie petrecîndu-se".* Numai că luminii galaxiei M87, respectiv a jeturilor, i-a trebuit mult mai mult timp pentru a acoperi cei 24 de ani lumină, decît cei patru ani care ne-au fost nouă necesari pentru a-i observa deplasarea. Şi nu este vorba, cum poate aţi fi tentaţi să credeţi, de vreo „contracţie" a timpului datorită vitezei de deplasare, deşi, în cele din urmă, tot despre viteză este vorba.

Pentru a înţelege fenomenul, Biretta construieşte un caz ipotetic. Să presupunem, spune el, că ne deplasăm cu o navă spaţială către o stea îndepărtată, cu o viteză de 98 la sută din viteza luminii. La un moment dat, emitem un semnal luminos către steaua ţintă, semnal pe care îl repetăm după, să zicem, şase ani. Ce ar fi văzut un observator de pe o planetă a stelei respective? El ar fi observat al doilea semnal la doar 0,12 ani lumină de primul, pentru simplul motiv că, între emiterea primului semnal (care a circulat cu viteza normală de 300000 km/s) şi emiterea celui de-al doilea, nava parcursese ea însăşi 98 la sută din distanţa parcursă de lumină, deci 5,88 ani lumină. Al doilea semnal nu-l va putea ajunge niciodată pe cel dintîi, dar va fi despărţit de el de doar 0,12 ani lumină, şi nu de 6 ani, cîţi au trecut, în realitate, între emiterea celor două semnale. Pentru observatorul aflat pe planeta îndepărtată ar fi ca şi cum distanţa de 6 ani lumină ar fi fost acoperită în timpul de doar 0,12 ani. Deci, cu o viteză de mai multe ori superioară vitezei luminii!

Cazul ipotetic imaginat de Biretta are meritul de a ne arăta cum putem vedea ceva altfel decît se întîmplă în realitate, prefigurînd posibilitatea „scamatoriei cosmice" pe care ne-a prezentat-o M87. De fapt, lucrurile sînt puţin diferite decît în cazul ipotetic prezentat mai sus, întrucît M87 expulzează jeturile nu frontal, direct spre Pămînt, ci pe o direcţie deviată cu 20 grade. Dar ideea este aceeaşi. Astfel, observatorul pămîntean este tentat „să adune mere cu pere", respectiv să raporteze ***distanţa lineară*** pe care jetul a parcurs-o (de 24 ani lumină) la timpul de 4 ani ce corespunde deplasării unghiulare a poziţiei jetului în cele două momente în care a fost observată. În realitate, distanţa lineară parcursă de jet a necesitat mult mai mult timp decît cel necesar observării unghiului sub care apare această deplasare. *Şi de această dată trebuie să ţinem seama de timpul scurs între producerea celor două evenimente, şi nu de cel necesar observării lor.*

Aşadar, paradoxala viteză superluminică a jeturilor emise de M87 nu are, în sine, nimic paradoxal. Ca şi în multe alte cazuri, paradoxul există doar ca fenomen mental, generat de modul în care realitatea imediată în care ne-am format ca fiinţe inteligente a structurat însuşi modul nostru de a gîndi.

Anatomia secundei

Civilizaţie, haos şi geopolitică

ALEXANDRU MIRONOV

Rolul elitelor, ne învaţă Mircea Malița: o elită partizană a schimbării, încercînd să impună, să convingă sau să atragă o majoritate prizonieră a inerţiei. Dar, ne spune academicianul în recenta sa carte „10000 de culturi, o singură civilizaţie" (Editura Nemira) - carte absolut extraordinară! - există elite ale puterii şi *elite ale ideilor reformatoare.* Globalizarea, adaugă el, este realizată de elitele industriale, financiare şi tehnice. Căci... elita puterii a fost erodată de progresul democraţiei (!). *Important este tabloul viitorului,* ne asigură academicianul (recent sărbătorit de Clubul de la Roma, la împlinirea vîrstei de 70 de ani). Reala putere aparţine minorităţii cunoscute sub numele de întreprinzători: ei sînt o nouă specie de navigatori care definesc probleme şi găsesc soluţii (minunat, întăresc eu, mai ales că am susţinut ani mulţi ideea unei educaţii speciale pentru elite - dar cum să facem ca ele să nu ne părăsească şi să profite de capacitatea lor alţii, nu noi, cei care am investit în creşterea lor?...).

Pe de altă parte, aflăm dintr-o cărticică uluitoare. „Geopolitica haosului", autor Ignacio Ramonet (apărută la Editura Doina) că: în SUA, urmare a exploziei, dar şi a dictaturii pieţelor financiare, 2,5 milioane de familii nordamericane au în bănci, fiecare, mai mult de l000000 de dolari; dar SUA au şi 45 milioane de săraci şi - atenţie! - 52 milioane de cetăţeni analfabeţi (!!); în schimb, competitorul principal în globalizare, Uniunea Europeană, are 50 milioane de săraci şi 18 milioane de şomeri. Ne mai spune Ramonet - care este directorul respectatei publicaţii „Le Monde Diplomatique" - că cele mai mari 225 averi ale lumii, însumînd peste 1000 miliarde de dolari, înseamnă, împreună, venitul a 47% din cetăţenii lumii; primele 120 de companii transnaţionale ale lumii controlează 70% din comerţul

mondial; zilnic au loc tranzacţii, pe Terra, în valoare de 2000 miliarde de dolari, bani din care 1% reprezintă comerţ, deci producţie, în timp ce 99% înseamnă transferuri de capital, speculă la bursele lumii, speculă pe monedele naţionale - iar aceşti 99%, deci 1980 de miliarde de dolari pe zi, nu sînt impozabili! În consecinţă, profesorul universitar Ignacio Ramonet ne propune, tuturor, să susţinem ideea aşa numitei „taxe Tobin", cea care ar prevala pentru fiscul fiecărei ţări un procenţ din aceste tranzacţii nedrepte; dar capitalurile de investiţii trebuie să fie obligate să rămînă într-o ţară un timp determinat (prin lege), nu să fie retrase de bunul plac al investitorului, ruinînd economia acelei ţări - cazul Braziliei, din care au fost retrase, în doar cîteva zile, 36 miliarde dolari. Lumea a Treia, ne întristează Ramonet, şi-a şi pierdut, de altfel, atributele politice, căci cele trei atuuri fundamentale de altădată ale statelor (*suprafaţă, populaţie, materii prime) au devenit dezavantaje.* (I.R. ilustrează situaţia în cazul Japoniei, care în ultimul sfert de veac a redus cu 40% consumul de materii prime, deci dependenţa de ţările exportatoare de minereuri...)

În sfîrşit, aflaţi, apud „Geopolitica haosului" , că cincimea bogată din omenire (1,2 miliarde terrieni) are, ca avere, 86% din bogăţia lumii; în timp ce, confraţii lor întru specie şi raţiune aparţinînd cincimii celei mai sărace abia 1,3% din P.I.B.-ul mondial.

...Recomandîndu-vă cu căldură cele două mari cărţi, daţi-mi voie să vă informez că: unu, în ultimii ani la chinezi au apărut două boli practic necunoscute în istoria multimilenară a Chinei, respectiv obezitatea şi diabetul şi, doi, la întrebarea dacă Pămîntul îşi poate hrăni toţi pămîntenii, un chinez înţelept, profesor universitar în Canton, a rostit, memorabil: răspunsul este doar unul politic...

Reflecţii psihologice

TOTUL DESPRE... GELOZIE

Despre gelozie se spune că este un defect. Cu toate acestea, într-un moment sau altul al vieţii fiecare a încercat această experienţă. În aceste împrejurări, ar trebui să urîm acest sentiment, sau să învăţăm să trăim cu el în suflet, încercînd să-l corectăm?

Gelozia ne înveninează existenţa, alterează relaţiile umane, transformă colegii în rivali şi vecinii în duşmani. Perfidă, se insinuează încet, roade inima, erodează încrederea în sine şi în celălalt, micşorează bucuria de a trăi. În funcţie de temperamentul fiecăruia, torturează, „la foc mic" sau explodează în furtuni devastatoare. „Fără îndoială este cea mai mare dintre suferinţele fizice ale fiinţei umane", spune psihologul Michèle Montrelay.

Ea se numără printre păcatele esenţiale, alături de „verişoara" sa, invidia.

Cum poate fi definită? Este o „boală"? Un reflex de apărare? Foarte prost văzută în sfera prieteniei, tolerată în cadrul competiţiei profesionale, nu este cu adevărat înţeleasă decît în sfera iubirii. Astfel, potrivit unui sondaj efectuat recent, peste 60 la sută dintre francezi consideră că este normal să fii gelos în dragoste. Mai mult decît atît, în ţările occidentale, pentru detectivii particulari, gelozia este o adevărată mană cerească pentru că jumătate din cifra lor de afaceri se axează pe acest tip de contracte. În schimb, ministrul justiţiei din Franţa, care a studiat statistica sinuciderilor, consideră că gelozia nu este decît un dezastru, fiind cauza unui deces din cinci. Cercetătorii au analizat îndelung acest sentiment şi au ajuns la concluzia că dacă gelozia femeilor se manifestă în special faţă de frumuseţea sau succesul afectiv al persoanelor apropiate, în cazul bărbaţilor ea acţionează în sfera succesului profesional sau material.

Punînd stăpînire de trei ori mai frecvent pe bărbaţi decît pe femei, gelozia îşi are faţetele sale în funcţie de sexul subiecţilor. Astfel, femeile sînt geloase pe frumuseţea sau succesul afectiv al cuiva, în vreme ce pentru bărbaţi succesul profesional sau material sînt supuse geloziei. Aşa cum spuneam însă pe teritoriul iubirii se poate spune cu adevărat că gelozia ar avea un anumit... sex. Totuşi specialiştii susţin acest lucru. Sensibile la cele mai vagi indicii de afecţiune din partea partenerului, femeile simt cu aceeaşi promptitudine şi cele mai discrete semne ale trădării. Atunci cînd le interesează bărbatul de lîngă ele, ştiu cînd sînt înşelate, chiar înainte de a avea şi dovezi concrete, materiale. În schimb, un bărbat, sigur întotdeauna pe el, are nevoie de mult timp pentru a simţi trădarea partenerei şi argumentul invocat este adesea respingerea fizică. În schimb, gelozia nefondată, delirantă este întîlnită de trei ori mai frecvent la bărbaţi decît la femei.

„Mai mult, accentuează dr. Michèle Montrelay, în 80 la sută din cazuri bărbaţii delirant de geloşi sînt şi alcoolici".

Oricum, o dată aflată identitatea rivalei, femeile doresc să ştie totul despre ea spre a o „devora". În schimb bărbaţii chiar şi după ce cuplul s-a destrămat sînt curioşi să ştie cum trăiesc fostele lor partenere şi dacă sînt sau nu fericite...

Gastronomice

TORT INDIAN

200 g zahăr şi 6 ouă întregi se bat la foc mic pînă devin călduţe şi spumoase, apoi se lasă să se răcească, se adaugă 60 g făină de cartofi, 60 g unt topit şi se amestecă totul foarte bine. Se coace la foc potrivit, în forma unsă, se pune la răcit, se taie în două, se scobesc jumătăţile de miez, se umplu cu frişcă bătută şi îndulcită, se închid la loc şi se acoperă tortul cu o glazură de ciocolată. Pentru o aniversare se pot dubla cantităţile.

Reţeta ne-a fost oferită de doamna Ariadna Făgărăşanu din Braşov.

Indiscreţii

Pentru a treia oară, „tigresa"... divorţează. Cu adevărat!

Avocatul englez Anthony Julius s-a obişnuit de acum cu vizitele distinselor sale cliente decise să divorţeze. Nu de mult eleganta Jerry Hall a dat buzna în biroul său, scoţînd flăcări pe nări, decisă, pentru... a treia oară să divorţeze de Mick Jagger. De această dată, mobilul nu este altul decît Luciana Morad, planturoasa manechina braziliană de 28 de ani, admirată şi apreciată, care a mărturisit că va avea un copil cu disputatul cîntăreţ. La 55 de ani, Mick are patru copii cu Jerry, de 14 ani, de 12 ani, de 6 ani şi de 11 luni fiind şi tatăl lui Jade (26 ani) şi Marsha (28 ani).

În alte două reprize, în 1991, cu prilejul unui uragan declanşat de Carla Bruni şi apoi în 1996, Jerry a intenţionat să divorţeze. De fiecare dată starul rock a reuşit să o împace apelînd la... flori şi bijuterii. Mick mărturiseşte că ţine mult la soţia sa blondă, plină de şarm şi dragoste maternă.

Mick şi Jerry şi-au unit destinele după un ritual hindus, plonjînd într-o baie parfumată. Astăzi, pentru acest cuplu a sosit vremea... duşului rece. Cum în joc este şi o avere de aproximativ 250 milioane de dolari nu ştim care va fi finalul.

Adevărat sau Fals?

Medicamentele şi sarcina (3)

La sfîrşitul sarcinii sînt frecvente tulburările de somn şi stările de anxietate. Aceasta explică prescrierea şi utilizarea exagerată a tranchilizantelor la femeia însărcinată.

Diazepamul este medicamentul cel mai utilizat de către gravide. El traversează rapid placenta, de la începutul pînă la sfîrşitul sarcinii. Administrarea de doze repetate face ca acest medicament să se acumuleze în placentă şi să determine depresia psihomotorie şi respiratorie la naştere. În general, doze mici, pe o perioadă scurtă de timp nu determină efecte secundare importante. Trebuie evitată utilizarea dozelor mari, unice sau repetate.

Intervalul de timp care separă administrarea medicamentului de momentul naşterii este esenţial. Cu cît intervalul este mai scurt, cu atît copilul este mai puţin deprimat. Dacă naşterea are loc la puţin timp după administrarea medicamentului starea copilului la naştere este normală. Dimpotrivă, dacă intervalul de timp este mai mare, nou-născutul este hipoton şi cu deprimare respiratorie.

După un tratament prelungit, diazepamul se acumulează la făt şi poate fi detectat în plasmă pînă la 3-17 zile după naştere. Diazepamul trece şi în lapte.

Fenobarbitalul este utilizat la gravidele cu epilepsie, pentru a controla crizele epileptice. Tratamentul trebuie supravegheat, datorită riscului de malformaţii la nou-născut care este de 2-3 ori mai mare decît la mamele netratate. Fenobarbitalul traversează placenta. El se poate acumula în ţesuturile fetale, determinînd leziuni.

Concentraţia fenobarbitalului în laptele matern este mai mică decît în sîngele matern. În general, alăptarea nu prezintă un pericol major pentru nou-născut.

La sfîrşitul sarcinii, în timpul naşterii şi 2-3 săptămîni după naştere, dozele trebuie reduse pentru a evita supradozajul. Se evită astfel efectele toxice ale medicamentului asupra fătului şi anume: depresia neo-natală (sedare, dificultate de alăptare), necesitatea întărcării (excitaţie, tremur, vărsături) tulburarea metabolismului fosfo-calcic prin deficienţa în vitamina D, sindroame hemoragice şi hiperbilirubinemie. Este necesară administrarea de acid folic în primul trimestru de sarcină, de vitamina D în ultimul trimestru de sarcină şi vitamina K la sfîrşitul sarcinii şi în travaliu.

Gravidele care prezintă psihoze necesită tratament continuu cu *Neuroleptice*. Ele determină hipotensiune şi scăderea perfuziei placentare. Pentru a preveni manifestările la nou-născut se impune întreruperea tratamentului cu două săptămîni înainte de naştere. Manifestările observate la nou-născut şi la făt sînt următoarele: şedere apoi agitaţie motorie, hipotermie (scăderea temperaturii).

Gravidele care prezintă psihoze maniaco-depresive necesită tratament cu *Litium*. Utilizarea acestui medicament în primul trimestru de sarcină poate determina malformaţii cardiovasculare. Administrarea lui la sfîrşitul sarcinii determină tulburări cardiace, renale, neuro-musculare, apariţia guşei şi a diabetului insipid la nou-născut.

În doze mari, administrarea de litium determină hipotonie, scăderea reflexului de supt, depresie respiratorie, tulburarea activităţii cardiace şi cianoză.

La sfîrşitul sarcinii doza trebuie crescută, iar după naştere doza se scade.

Dr. MARIA BARI
Medic primar, Spitalul Filantropia

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc M. O., am 29 de ani şi domiciliez în Bucureşti. Afecţiuni: spondiloză cervicală, dureri de cap, ameţeli, tahicardie, hiperhidroză. Am efectuat zece şedinţe de bioenergie la doamna Vasilica Ciupea. Pot afirma că starea generală s-a îmbunătăţit foarte mult şi nu pot decît să spun că, personal, cred în tratamentul bioenergetic. Sînt convinsă că mă voi însănătoşi pe deplin. Pe moment doar atît, pentru că voi reveni la tratament"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 9

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 31 martie 1999 ●

Programări la telefon: 6862046

VIOLENȚA doar legea brutei?

ARCADIE PERCEK

Vă mai amintiți, desigur, de zilele de 20, 21 și 22 ianuarie din acest an, cînd am fost pur și simplu imobilizați în fața televizorului, urmărind, crispați, diverse aspecte din penultima mineriadă, aspecte saturate în violență. De altfel, televizorul ne-a adus practic la saţietate, și încă de multă vreme, cu scene de violență de pe toate meridianele lumii, cu toate atestînd faptul că *fenomenul violenței se constituie într-o trăsătură întru totul definitorie a lumii moderne,* fapt care ne determină ca, pe parcursul a cîtorva articole, să abordăm aspecte din această actuală și incandescentă temă.

În legătură cu aceasta vă reamintim faptul că laureatul Premiului Nobel pentru medicină din anul 1973 - celebrul savant german Konrad Lorenz - semnala într-o carte a sa de mare succes, intitulată „Die acht Todsünden der zivilisierten Menscheit", respectiv „Cele opt păcate de moarte ale omenirii" faptul că temelia, pe care se ridică edificiul somptuos al civilizației ultratehnicizate a lumii moderne, nu a fost bine concepută și, implicit, calculată.

Știți care sînt cele opt păcate care, în viziunea lui Lorenz, contribuie la realitatea de mai sus? Ele sînt: violența și neomenia în relațiile dintre oameni, devastarea mediului natural, dezlănțuirea tehnologică aducătoare de orbire față de adevăratele valori umane, ravagiile drogurilor halucinogene, degradarea fondului genetic uman, ruptura cu tradiția, uniformizarea gîndirii datorită acțiunii coercitive exercitate de mass-media și înarmarea nucleară. După cum vedeți, în capul acestei malefice liste, ilustrul savant plasează violența și neomenia.

Mass-media în general, ne informează în mod obsedant despre ravagiile dezlănțuite pe toate ariile planetare de către hipertrofierea patologică a comportamentului agresiv, fenomen care este în continuă creștere. Dintr-o statistică efectuată între anii 1960 și 1970 și în SUA, aflăm că populația acestei țări a crescut în intervalul menționat cu 15%, în timp ce violența și criminalitatea cu 25%. Studii similare ne arată că această lege a brutei, cu care gînditorul și omul politic indian Mahatma Gandhi, plecat din lumea vie în 1948, identifică violența, se impune ca o lege caracteristică a lumii moderne.

Ce este în definitiv violența? Ce altceva decît un comportament eminamente agresiv, vizînd conștient sau nu faptul de a-l prejudicia pe un semen de-al nostru, de a-l umili și, eventual chiar de a-l lovi; apoi, de a-i limita libertatea sau chiar de a-l distruge. În recuzita violenței intră în mod obligatoriu ofensa, incitarea provocatoare, disprețul, lipsa de respect, insolența, ura, invidia, ironia, cuvîntul aspru, jignirea, refuzul, atitudinea ostilă, lovirea și chiar crima. Paleta agresivității umane este, după cum vedeți, de o impresionantă varietate.

Termenul de agresivitate vine de la latinescul ad gressus, ceea ce înseamnă a merge spre cineva și a pătrunde în teritoriul său. O origine și mai îndepărtată a aceluiași temen poate fi găsită în cuvîntul sanscrit „griddha", însemnînd aviditate, atitudine ostilă, posesivă. Din această succintă incursiune semantică cu caracter introductiv, realizăm faptul că agresiunea și implicit violența înseamnă de fapt transgresiunea ilicită a frontierelor individuale în scopuri ostile. În articolele viitoare, vom aborda anatomia și fiziologia violenței, apoi interpretarea acestui fenomen ca manifestare de psihologie colectivă, de psihologie a maselor, facilitate de contagiunea mintală a mass-media, în perimetrul cărora agresivitatea acționează ca un drog autohipnotic. Și, în sfîrșit, vom aborda violența și ca pe o trăsătură caracteristică a educației permisive, educație caracteristică civilizației noastre, care merge pe ideea că „este interzis de a interzice".

5 SFATURI pentru „imunitatea" dumneavoastră

Indiferent dacă vă numărați printre fericiții care au trecut pe lîngă gripă fără să vă contamineze sau ați fost ori sînteți încă victima epidemiei, e bine să dați atenție și să puneți în practică unele sugestii privind în general consolidarea sănătății organismului și a capacității de apărare specifice sistemului imunitar.

Despre importanța pentru sănătate a alimentelor cu un conținut ridicat de vitamine, minerale și antioxidanți se vorbește mereu. Medicii o repetă de cîte ori au prilejul pentru că au în vedere rezultatele cercetărilor care dovedesc că o alimentație echilibrată contribuie la diminuarea factorilor de risc față de îmbolnăviri. Iar prin alimentație echilibrată înțeleg nu doar aportul de hrană menită să asigure organismului cantitatea optimă de proteine, glucide și lipide, necesare producerii de energie și reînnoirii țesuturilor, ci și un aport de biocatalizatori, adică vitamine, antioxidanți și minerale. Dar, să vedem ce spun specialiștii despre biocatalizatori:

- există și funcționează la nivelul tuturor organismelor vii, de la algele unicelulare pînă la om.
- în general, biocatalizatorii nu sînt produși de organismul uman, ci sînt procurați prin hrană (sau tablete). Doar organismele inferioare, plantele și unele specii de animale pot să-și sintetizeze, parțial sau total, biocatalizatori. Faimoasa vitamina C (acidul ascorbic), atît de importantă pentru buna funcționare a organismului, nu poate fi produsă nici de organismul omului, nici al maimuțelor evoluate (primate).
- vitaminele și elementele minerale au ca principal rol accelerarea directă sau prin intermediul enzimelor a majorității reacțiilor chimice din organism, care, în lipsa lor, nu pot avea loc sau se desfășoară cu o viteză mai mică, fapt care impietează asupra stării normale de sănătate.
- biocatalizatorii nu produc energie (ca zaharurile sau grăsimile), nu contribuie direct la formarea țesuturilor, mușchilor etc., dar acționează la nivel molecular și celular, asigurînd buna funcționare a proceselor metabolice.
- biocatalizatorii nu vindecă în mod direct (nu au rol de medicament), dar contribuie la consolidarea sistemului de apărare a organismului împotriva îmbolnăvirilor.

Cine are cea mai mare nevoie de biocatalizatori?

- Copiii și adolescenții în plină creștere, cu procese metabolice intense, bătrînii (din cauza proastei asimilări și a posibilităților modeste de hrană), gravidele, sportivii, bolnavii cu infecții cronice sau acute (viroze, gripă, pneumonie etc.), convalescenții sînt cei care au cea mai mare nevoie de o suplimentare de biocatalizatori, prezenți în special în legume și fructe.
- Tinerii și adulții pînă la 60 de ani, care se bucură în general de o stare bună de sănătate și o alimentație echilibrată, nu au nevoie de o suplimentare de vitamine și alți biocatalizatori decît iarna și primăvara, cînd organismul este oarecum sărăcit în acești compuși naturali ce se găsesc în legume și fructe proaspete, de multe ori inaccesibile.

*

Vă propunem ca, începînd din numărul viitor al revistei noastre, să vă prezentăm pe rînd vitaminele, mineralele și antioxidanții de care organismul nostru are atîta nevoie.

MEDICUL vă răspunde

Boli psihice

„Am un băiat de 30 de ani - ne scrie o mămică din Cîmpulung-Muscel - care în urmă cu doi ani s-a îmbolnăvit psihic destul de grav, și care a fost internat pentru aceasta de cîteva ori la Spitalul „Gh. Marinescu". Am aflat - aceeași mămică ne mai precizează - că la o emisiune de la radio s-a spus despre un medic din Brașov, care ar putea vindeca unele boli psihice. În consecință, vă rog să-mi dați, dacă puteți, adresa lui". Nu știu, stimată D-nă, cine este acel medic. Ceea ce știu însă foarte bine este că oricine ar fi acesta (fie el bioterapeut, fie el medic naturist), nu-l va putea vindeca pe fiul Dv. de boala psihică pe care o are. Așa că rămîneți cu copilul Dv. în continuare în tratamentul și supravegherea medicilor specialiști de la Spitalul „Gh. Marinescu" care, în mod cert, o să vă fie de mare ajutor, chiar dacă rezultatele bune pe care le așteptați n-o să survină de la o săptămînă la alta, sau de la o lună la alta. Ci în timp...

Dr. ANDREI ONU

Acolo unde lipsește iubirea...

- ...iar ura nu poate rezolva nimic. Cazul pe care îl prezentăm astăzi ne este relatat într-o tulburătoare scrisoare a Mariei C. din Suceava. Este o situație care va interesa fără îndoială pe mulți dintre cititorii noștri: un copil care s-a născut cu un handicap fizic, a avut puterea să-și termine studiile școlare și dorește să urmeze facultatea. Nu se poate angaja pentru că... are un handicap. Către cine să se îndrepte? Cine îi poate oferi ajutorul de care are nevoie?

- Dragă Maria, mă bucur că ne-ai scris, pentru că mi se pare că ți se face o mare nedreptate și nu cred că trebuie să accepți lucrurile așa cum sînt. Cred că trebuie să lupți pentru drepturile tale.

Este regretabil că cei apropiați nu te sprijină, și asta ar putea fi un impediment în calea realizării tale sociale și profesionale, dar nu trebuie să te dai bătută. Părinții tăi nu au dreptul să îți hotărască soarta, să te condamne să îți irosești viața, cînd peste tot în lume oameni în situația ta trăiesc în mod firesc și uneori ating performanțe invidiate de semenii lor „normali". Am cunoscut acum cîțiva ani, la biblioteca Universității București, o fată cu un sever handicap locomotor, care nu s-a lăsat învinsă de această neșansă și și-a realizat visul de a urma facultatea pe care o dorea. Deci ai fi putut și ai putea încă să faci și tu același lucru. Se pune aici problema dacă părinții tăi te-ar susține financiar, o dată intrată la facultate. Pentru că, dacă nu îți găsești un serviciu, depinzi material de ei.

Probabil că, în adîncul ființei lor, părinții tăi se simt vinovați de faptul că tu te-ai născut așa, de aceea nu sînt prea încîntați cînd „ieși în lume" și le permiți și celorlalți să vadă „nereușita" lor. Poate că din acest motiv nu sînt încîntați de prietena ta, care te acceptă așa cum ești, spre deosebire de ei, care te resping tocmai din cauza sentimentului de vinovăție. Ar fi bine dacă părinții tăi s-ar gîndi să apeleze la un psiholog, care să-i ajute să accepte realitatea și să depășească sentimentele negative pe care le întorc împotriva ta. Pentru că nu cred că ei au ceva împotriva ta ca persoană, ci se revoltă împotriva sorții și consideră că dacă refuză să se confrunte cu problemele lor, acestea vor și dispărea. Ceea ce este, evident, fals. Dar cu un sprijin de specialitate, s-ar putea schimba în bine, pentru a te putea ajuta cu adevărat.

Pe oamenii din jur trebuie să-i înțelegi: ei se simt neajutorați în fața ta, nu știu cum să se poarte cu tine, cum să reacționeze, de aceea te resping sau te evită. Dacă ai încerca să insiști, să te apropii de ei, probabil că încetul cu încetul ar învăța că ai și tu un suflet ca oricare alt om și că singurul mod în care trebuie să se poarte cu tine este cel firesc, normal. Cred că numai tu ești cea care îi poate învăța pe ceilalți cum să se poarte cu tine. Dacă tu le arăți că îți poți accepta și depăși handicapul, atunci vor reuși și ei să facă acest lucru. Și asta este valabil și pentru modalitatea de a obține o slujbă. Dacă pari dezinvoltă și arăți că nu îți pasă de defectul tău, s-ar putea să ai mai multe șanse să te angajezi undeva.

Există și în orașul tău mai multe organizații de tineret, unde ai putea merge, pentru a găsi prieteni care să te ajute și sufletește și efectiv, poate să îți găsești de lucru. Oricum, ai putea face pentru început măcar o activitate de voluntariat, de care aceste organizații au în mod sigur nevoie, ceea ce ți-ar oferi și ție și lor dovada capacității și utilității tale. Cred că ar putea fi un punct de pornire.

Noi îți dorim să nu te lași trasă în jos de prejudecăți și să încerci să realizezi în viață ceea ce-ți dorești. Întotdeauna vei găsi în jurul tău omul sau oamenii potriviți pentru a te ajuta, cu condiția să-i cauți și să crezi în viitor.

Pe curînd!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

Terapie naturală

PODBALUL
(Tussilago farfara)

Cum îl recunoaștem? Este o plantă răspîndită pe malurile înalte, șanțuri, coaste rîpoase și umede, terenuri argiloase, instalîndu-se foarte repede după săpături recente, prăbușiri de terenuri sau eroziuni. Înflorește primăvara devreme o dată cu ghiocelul, înainte de a i se forma frunzele și se recunoaște ușor prin capitulele florale galbene, asemănătoare cu cele ale păpădiei. Frunzele sînt rotunde, cordate la bază, cu marginea neegal dințată. Au suprafața superioară verde, nepăroasă, iar cea inferioară gri-albicios, lînată.

Cum se recoltează? În scop medicinal se întrebuințează frunzele și mai rar capitulele florale. Se recoltează din aprilie pînă în iulie. Frunzele atacate de rugină sau insecte nu se recoltează. Uscarea se face la umbră, în strat subțire, în locuri bine aerisite.

Compoziția. Frunzele de podbal conțin mucilagii, tanin, steroli, carotenoizi și flavonoizi (rutozide și hipoxozide), un principiu amar (tusilagina), insulina și săruri minerale.

Cum acționează? Datorită conținutului bogat în mucilagii podbalul are acțiune secretolitică, emolientă și antispastică. Este indicat în special în afecțiunile pulmonare cronice, în enfizemul pulmonar cronic și în silicoză. Datorită principiului amar pe care îl conțin, frunzele de podbal stimulează pofta de mîncare.

Mod de întrebuințare. Din frunze se prepară o infuzie, folosind 10 g plantă uscată la un litru de apă clocotită. Se îndulcește cu miere și se păstrează la cald (de exemplu într-un termos). Se bea dimineața o cană înainte de micul dejun, preferabil în pat, și o cană seara, înainte de culcare. Frunzele de podbal intră în compoziția ceaiurilor antiasmatic, antibronșitic, pectoral, precum și în amestecul pentru țigările antiasmatice.

L. MOLDOVAN
Farmacist primar

Și totuși, care sînt motivele fricii?

PAUL IOAN

Un înțelept spunea că ești fericit dacă nu ai timp să te întrebi dacă ești fericit. Cu alte cuvinte, dacă îți trăiești viața atît de frenetic, încît o interogație precum cea de mai sus devine inutilă. Preluînd ad litteram zicala, anul 1998 poate fi considerat unul trist. De ce? Pentru că, spre finele lui, s-a desfășurat la Madrid primul Congres Mondial al Fericirii. Oameni de știință, cercetători în ale filosofiei și filologiei de la Institutul spaniol pentru noi paradigme au glosat pe marginea noțiunii de fericire - eveniment prea puțin mediatizat la noi.

De cîte ori au prilejul, psihiatrii români constată și avertizează asupra stării de depresie cronică a unor pături largi ale populației - depresie devenită oarecum sinonimă cu lehamitea. Tot mai multe persoane, aparținînd tuturor categoriilor de vîrstă, ajung în acea stare pe care psihiatria modernă o numește simplu: frică. Spre deosebire de anxietate, frica are motive bine determinate. Anxietatea propriu-zisă este starea de neliniște în care predomină perceperea unei situații care, deși în general nedeterminată, s-ar putea dovedi dezagreabilă, ba chiar periculoasă. Într-un limbaj mai puțin științific, am putea spune că sîntem atinși de anxietate cînd ne gîndim la „ce ne va mai aduce ziua de mîine", și sîntem cuprinși de frică - de exemplu - cînd meditățm la funcționarea fragilului reactor nr.1, tip VVER-230, de la centrala nucleară de la Kozlodui (nu pomenesc întîmplător acest obiect al fricii, întrucît revista „Science et Vie", prin intermediul lui Didier Dubrana, scrie negru pe alb: „Europa este amenințată de un nou Cernobîl").

Fericire dușmănoasă...

Psihiatrii români fac o legătură între anxietate - improprie, totuși, poporului român, caracterizat mai degrabă prin optimism - și alcoolism. Extrapolînd această idee, nu este greșit a afirma că între fericire și excesul de alcool este o mare prăpastie. În același timp, subliniază specialiștii, recurgerea la alcool pentru a alina o suferință sufletească închide un cerc vicios, pentru că depresia se accentuează și nevoia etilică devine cronică, transformîndu-se în toxicomanie.

La rîndul lor, cadrele specializate ale Poliției române demonstrează - într-un studiu de sinteză asupra delincvenților - că infracțiunile comise cu violență se asociază cu consumul abuziv de alcool, aflat în creștere după 1989. Un singur exemplu: dacă în 1990 numărul tîlhăriilor era de 1788, în 1996 el a ajuns la 3866, mai mult decît dublu! De asemenea, numărul familiilor destrămate din același motiv a crescut fără precedent. Pe de altă parte, se admite că există, în paralel cu beția anxiosului, și o beție „voioasă și virilă", cînd te simți, fără ca neapărat să conștientizezi, fericit...

Din păcate, consumatorul român de alcool se confruntă și cu alt gen de „nefericire", cu urmări din cele mai grave: falsificarea băuturilor. Riscul de contractare a unor boli precum cancerul esofagian, gastrita, ciroza, pancreatita etc. se accentuează. Protecția consumatorului dă încă dovadă de o „timiditate" condamnabilă, numărul celor care ne oferă „delicatese" din alcool sanitar ridică această îndeletnicire la nivel de industrie.

Fericirea, ca și alcoolismul, n-are vîrstă. O anchetă întreprinsă în mai multe școli bucureștene arată că atracția spre „tărie" a coborît sub 14 ani! Iar din această categorie fac parte, deloc întîmplător, elevi care recunosc că nu prea se bucură de afecțiune părintească. Cînd 14% din viitorii adulți mărturisesc sincer o stare evidentă de nefericire, te întrebi de cîtă voință vor avea nevoie pentru a se lupta cu greutățile vieții, fără a apela la tot felul de „stimulente". Este însă o certitudine spusa unui mucalit lucid: nu putem fi fericiți prin reprezentanții noștri, oricît de iluștri ar fi aceștia.

P.S. Un licențiat român în matematică, stabilit în SUA, declara într-un interviu: „americanii sînt fericiți numai în weekend. În rest, patronii nu le lasă timp de gîndire". Oare la noi, cît durează weekend-ul?

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

Pe urmele geoglifelor

MONSTRUL din Cerne Abbas

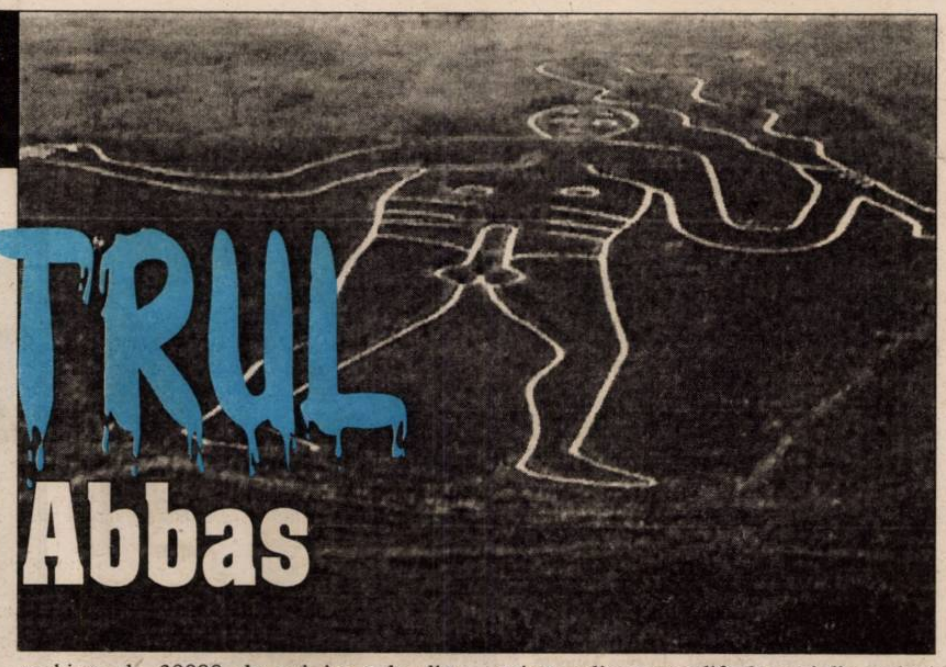

DORIN MĂRAN

Aproape toate continentele poartă amprenta geoglifelor. Fără îndoială că acestea au fost mult mai răspîndite și mai numeroase cu mulți ani în urmă și că doar o parte din ele au putut rezista intemperiilor și modificărilor geologice. Cea mai mare parte din ele se găsesc răspîndite în deșerturi locuite din vremuri străvechi, cum ar fi cele din nordul Australiei, din Sinai (la frontiera israelo-egipteană) din Neguev (Israel), din sud vestul Statelor Unite, din sudul statului Peru sau la nord de Chile. Au fost descoperite geoglife și în climatele temperate din nordul SUA, în Canada și Anglia. Geoglifele sînt vizibile rareori de la sol și pentru a le putea privi în toată amploarea lor, trebuie s-o faci de la înălțime. Ele se prezintă într-o gamă variată de forme și mărimi, ilustrînd figuri geomętrice, animale, plante sau siluete umane monstruoase. Figurile din Nazca, de pildă, au fost descoperite de piloții de la o bază aeriană a Poștei Aeriene. Cele mai vechi au fost realizate în urmă cu aproximativ 50000 de ani și se regăsesc în Australia, în zona Jinmium. Altele, ca cele din deșertul Neguev, au o vechime de 30000 de ani iar cele din America de Nord, în sudul Californiei, au o „vîrstă" de 9000 de ani. Arta geoglifelor s-a menținut și perpetuat pînă aproape de secolul nostru. Ultimele figuri executate de indienii din Arizona datează din secolele 18 și 19. Ele reprezintă siluete de cai, animale emblematice ale cuceririi Americii de către europeni. Unele triburi aborigene din Australia continuă și azi să realizeze geoglife de mari dimensiuni în albia rîurilor secate. O artă milenară ce continuă să țină pasul cu timpul! Cele mai incitante reprezentări sînt, firește, cele de mari dimensiuni. În Marea Britanie, Calul din Uffington măsoară nu mai puțin de 110 m lungime, fiind probabil și cea mai veche geoglifă din Europa. Acesta este executat într-un stil pe care îl regăsim și în epoca de bronz din Europa, adică dinainte de anul 1500 î.Ch. Din nefericire, datarea altor geoglife de pe teritoriul britanic continuă să rămînă problematică. O altă reprezentare de mari dimensiuni o constituie Uriașul din Cerne Abbas avînd o „înălțime" de 100 m. Istoricii apreciază că acest desen nu are o vechime deosebită întrucît nu s-a găsit nici un document dinainte de a doua jumătate a secolului 18 care să-l fi menționat. Uriașul din Cerne Abbas continuă să supraviețuiască grație unor simple tratamente cosmetice. În epoca victoriană a secolului 19, iarba i-a invadat silueta pînă la dispariție. Secolul 20 i-a adus o armată de îngrijitori și mașini de tuns iarba și i-a redat fizionomia în toată spendoarea ei monstruoasă.

Specialiștii care au studiat geoglifele s-au întrebat, firește, dacă această artă are un caracter universal. Studiul acestui tip de reprezentări din Australia, din comunitățile andine sau celtice din Marea Britanie sau al celor din SUA, i-a îndreptățit pe specialiști să răspundă afirmativ la această întrebare.

20 de miliarde dolari - pentru... un pas pe Lună!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼După ce au fost cheltuiți 20 de miliarde de dolari pentru ca omul să pășească pe Lună, specialiștii au făcut inventarul rezultatelor științifice; astfel, în perioada 1969-1977 aparatele din compunerea celor șase stații științifice ALSEP (*A*pollo *L*anding *S*cientific *E*xperiment *P*ackage) aduse pe Lună, au transmis circa 1 milion MegaBiți informație, echivalentul a circa 60 milioane de pagini!

▼Au fost înregistrate circa 10000 de cutremure, peste 2000 de impacte meteoritice precum și ciocnirile „comandate" ocazionate de lovirea scoarței selenare de fragmentele de vehicule lansatoare și de etaje superioare ale modulelor lunare. Studiul acestora a permis localizarea unor focare superficiale și, mai ales, a celor de adîncime.

▼Datele de paleomagnetism selenar, obținute în principal de echipajele APOLLO-15 și 16, împreună cu studiile geofizice asupra ansamblului Pămînt-Lună, i-au permis Dr. Keith Runcorn să emită ipoteza (1978) că Luna a avut cîndva un cîmp magnetic intens și un nucleu lichid metalic, care s-a comportat ca un fel de... dinam!

▼Caracteristicile actualului cîmp magnetic selenar remanent au condus și la ipoteza (1983) că polul axei de rotație a Lunii a suferit cel puțin trei modificări! De aici și pînă la susținerea că Luna a avut... minisateliți naturali, a fost doar un pas!

▼Cercetarea spectrografică a rocilor aduse pe Pămînt de echipajele APOLLO au evidențiat asemănarea pînă la identitate cu rocile terestre din „manta", din punctul de vedere al elementelor chimice relevate; aceasta a permis elaborarea ipotezei că materialul lunar ar fi un fel de amestec de praf și alte deșeuri cosmice, cu materiale terestre vaporizate, lansate în spațiu ca urmare a impactului asteroizilor și apoi... recondensate!...

▼În modelul structural selenar, care este în prezent acceptat de majoritatea selenologilor, se menționează existența unei scoarțe multistratificate, avînd grosimea de 80-100 km, apoi așa numita „manta" formată în silicați de magneziu și fier, iar în centru un nucleu cu un bogat conținut de fier.

REMEMBER

▼S-a putut verifica faptul că Luna posedă un fel de atmosferă extrem de rarefiată, de fapt un înveliș ionosferic compus din ioni de argon, în principal, a cărui greutate totală este de numai... o tonă (!); împreună cu norii fini de praf selenar, dislocuit de presiunea radiației solare în condițiile unei gravitații foarte reduse, această ionosferă de argon a permis observarea unor fenomene de luminescență, a sclipirilor și chiar a... curcubeelor!

▼Timp de șase ani consecutiv, după încheierea Programului APOLLO, la Houston s-au desfășurat interesante conferințe de selenologie cu participare internațională, deoarece foarte multe laboratoare din alte țări decît SUA au dorit să posede fragmente de rocă lunară; în afara numeroaselor rezultate de selenologie aplicată, au fost emise ipoteze deosebit de interesante privind formarea și evoluția Lunii și a fost mai bine înțeles sistemul Pămînt-Lună și dinamica acestuia în timp.

(Va urma)

Călătorie în lumea PAPUAȘILOR

IRINA STOICA

Cu mai bine de un secol și jumătate în urmă, europenii au descoperit Noua Guinee - insula care dă numele statului a cărui independență a fost cîștigată în 1975, după aproape o sută de ani de ocupație germană, britanică și apoi italiană.

Căpătînd numele de Papua Noua Guinee, statul este format dintr-o insulă principală și încă șase sute de insule mici. Relieful aspru și variat a făcut ca germenii noului să pătrundă pe calea aerului, existînd aici probabil mai multe căi aeriene pe cap de locuitor decît în orice altă țară a lumii. Limbile vorbite sînt mai mult decît numeroase. Ele reprezintă aproape a șasea parte din limbile vorbite pe glob, dar tensiunile etnice sînt ca și inexistente. Ca limbă comună este promovată „pidgin", iar un sfert din populația țării vorbește engleza. Principalul venit al țării este obținut din exportul de cafea, dar în același scop se cultivă produsele de pădure, cacao, copra, ulei de palmier.

Adevăratul spirit al poporului îl poți înțelege numai pătrunzînd în satele ce conservă vechile tradiții. Ospitalieri - canibalismul a dispărut de mult - își salută vizitatorii cu strigăte de bucurie și fluturări de brațe. Căsuțele rectangulare, frumos decorate, acoperite cu stuf au printre ele un fel de casă de oaspeți, un fel de „club" al bărbaților, unde în onoarea noilor veniți sînt primite și femei - care altminteri au „clubul" lor. Oamenii sînt sănătoși și mai ales curați, mulți dintre ei, înlocuind straiele tradiționale - eșarfele din jurul șoldurilor - cu pantaloni și cămăși colorate. Amuletele și podoabele pentru păr rămîn însă la „modă". Bogăția satelor depinde, evident, de geografia locurilor. Pe lîngă satele înfloritoare unde oamenii cultivă pămîntul, cresc păsări și porci, în îngrădituri speciale, există și altele, mizere, cu colibe circulare, întărite cu pămînt care se moaie în timpul ploilor.

Tradițiile sînt pretutindeni aceleași. Trupe de teatru

dau spectacole în sate, încercînd să mențină vii vechi legende, dar să educe în același timp populația. Actorii poartă măști de lup, de cîine sau altele înfricoșătoare. Spectacolele pot fi povești despre boli cauzate de necurățenie sau despre copii morți la naștere datorită unor părinți alcoolici. Masca se folosește și-n negocierile dintre sate și chiar ca atracție turistică pentru suveniruri și fotografii. Cei plecați la oraș se întorc adesea în sate și, pentru a saluta rudele, își împodobesc umerii cu

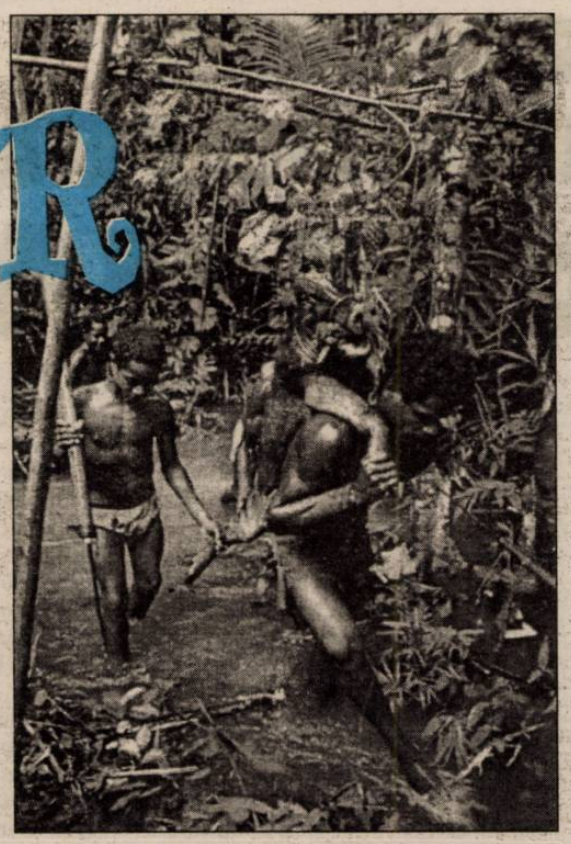

banane și alte fructe. Vînătoarea rămîne, de asemenea, o ocupație preferată iar petrecerile satului și inițierea tinerilor sînt însoțite de cîntece de tobă și flaute din bambus. Moartea unui membru al clanului - datorită clanului vecin - este sever pedepsită. Cînd decesul se datorează unui accident, relațiile ulterioare dintre clanuri sînt numai negociate. În cazul unei femei ucise de un camion al vecinilor, din propria ei neglijență, familia victimei a cerut bani și 225 de porci. Bărbații au sosit înarmați în acest scop, mulțumindu-se în cele din urmă numai cu 22 de animale și cămăși în carouri.

Trecutul este însă păstrat numai pentru frumusețea tradițiilor; în ciuda ratei uriașe de analfabetism, locuitorii învață meserii, construiesc drumuri, au o industrie minieră (cupru și aur) iar Papua Noua Guinee este o lume în mișcare.

Puțin mai bine pentru oi...

În scurtă vreme ciobanii vor putea recupera în întregime lîna oilor, fără să fie nevoie să le tundă. O societate australiană a produs o proteină care, injectată oilor, face ca într-o săptămînă să le cadă lîna. Animalul este înfășurat în prealabil într-o plasă iar lîna strînsă aici este mai lungă și mai omogenă decît cea obținută prin tunsul mecanic. Proteina respectivă a fost izolată de la o rasă de oi care o produce în mod natural.

Rezistența siliciului

Pe măsură ce laserele au devenit mai puternice, fizicienii caută materiale care să reziste la razele luminoase intense. Oamenii de știință de la CEA au descoperit că unele materiale, printre care siliciul, rezistă mult mai bine expunerii unor fluxuri luminoase încrucișate. Acest lucru elimină depunerea de impurități care duc la degradare.

Reducerea fracturilor

Un tratament împotriva osteoporozei reduce la mai puțin de jumătate riscurile fracturilor de coapse. Un studiu realizat pe 6000 de persoane a demonstrat că și cele de coloană pot fi reduse cu 49 la sută în același mod. La Congresul european avînd ca temă osteoporoza, epidemiologii au anunțat crearea unor medicamente din clasa modulatorilor selectivi de receptori de estrogeni, medicamente aflate în studiu, care vor fi benefice în acest sens.

Pictura și metalurgia

Se pare că metalurgia își găsește originea în pictură, fiind un fel de fiică a acesteia. Aceasta a fost ipoteza lansată de A. Oddy la congresul „Artă și chimie" care a avut loc la Luvru. Pigmenții utilizați de omul preistoric erau de fapt oxizi minerali. Încălzirea acestora pentru variația culorilor permitea, în prezența cărbunelui de lemn, transformarea lor în metale.

CE NE SPUN „MELODIILE" PĂSĂRILOR

MIHAELA DOROBANȚU

Și puii au memoria lor!...

...după cum știam și după cum au demonstrat-o lucrările recente ale lui René Zayan de la Universitatea din Louvain, Belgia. O memorie care poate uneori să-i joace feste micuțului abia ieșit din ou! Cum? Instinctul îi dictează puiului să se atașeze, imediat ce a ieșit la lumină, de primul *obiect în mișcare* care i se înfățișează, pe care îl va observa și ale cărui caracteristici i se vor fixa pentru totdeauna în creier.

Nici o problemă, veți spune, pentru că în aproape toate cazurile este vorba despre mama sa. Dar dacă se întîmplă să dea peste vreun experimentator răutăcios, care are ideea de a-i prezenta un trenuleț electric în mișcare, atunci sărmanul pui nu se va mai despărți de acesta și va căuta *la el* adăpostul, siguranța și hrana pe care în mod normal le-ar fi așteptat de la găina-mamă. Nu aici se termină însă „aventurile" sale din primele zile de viață. Încă de la început, puiul își va întipări în memorie particularitățile de penaj ale fraților și surorilor lui: devenind tînăr, de exemplu, el nu va „curta" niciodată o puicuță ieșită din aceleași ouă ca și el! La galinacee, ca și la rațe sau gîște, amorul în familie nu se practică!

Apoi - problema „ierarhiei sociale" din coteț. Aici se trăiește în mici grupuri unde nu toți au același rang. Cu alte cuvinte, trebuie știut care cine este. Așa că, în perspectiva vîrstei adulte, ceea ce se memorează sînt detaliile analitice ale capului: ochii, forma ciocului, talia, culorile crestei...

Amorezi în mulțime

Pinguinii sînt și de data aceasta subiecte fascinante pentru cercetători. Fideli pe viață aleșilor inimii lor, ei formează cupluri perfecte în care își repartizează sarcinile în mod egal. Singura problemă este... aglomerația de pe banchiză! A-ți regăsi perechea printre cîteva sute de mii de alți pinguini, devine astfel o adevărată aventură. Cum se realizează deci recunoașterea celui drag? Care este secretul? Ei bine, nu este vorba nici de văz, nici de miros, ci de o supermemorie auditivă! Conform experiențelor lui Thierry Aubin de la CNRS-Orsay, fiecare individ posedă o melodie proprie, absolut unică și foarte complicată. O adevărată amprentă auditivă! Cînd se formează cuplul, îndrăgostiții memorează strigătul partenerului, și aceasta, cu o precizie extremă, care permite reperarea perechii într-un vacarm permanent care atinge 70-80 de decibeli, cam cît nivelul de zgomot al unei periferii pariziene la o oră de vîrf!

Maeștrii cîntăreți!

În fine, un alt miracol se înregistrează la păsările etichetate drept „cîntărețe" - cele care produc sunete sub o formă melodioasă. (Deși și la celelalte, țipetele, sunetele scurte pe care le emit sînt de fapt mult mai complexe decît par la prima vedere!)

În general, totul debutează cu o perioadă „sensibilă", cînd pasărea-pui își imprimă în creier cîntecul speciei sale. Dacă se izolează un cintezoi, de exemplu, în primele patru luni ale existenței sale, el nu va fi capabil niciodată să emită un cîntec adult normal. El are nevoie să asculte și apoi să încerce să emită triluri, copiindu-le pe cele ale adulților. Și să se asculte pe el însuși cîntînd! Dacă în această importantă fază, el este asurzit cu alte zgomote, cîntecul său viitor va fi unul incomplet, un sub-cîntec, un „subsong", după expresia Martinei Hausberger de la CNRS-Rennes.

În funcție de specie, tinerele păsări își „aleg" diverși profesori. Cinteza lui Darwin învață cîntul exclusiv cu... tata! Sturzul și pițigoiul albastru învață „de la cei mari" - ei au nevoie de o memorie formidabilă pentru ca mai tîrziu să-și aleagă femela potrivită și să-și apere teritoriul. Iar pentru presura cu coroană albă și cinteza de copac, „maestrul" este un rival! Asta ca să știe de mici la ce să se aștepte cînd devin mari!

Cutremurul din 4 martie 1977

22 DE ANI DE AMINTIRI CRUDE

România este una din zonele cele mai active din punct de vedere seismic ale Europei - „concurată" doar de unele țări balcanice și mediteraneene, cum ar fi Bulgaria, Turcia, Grecia, țările fostei Iugoslavii și Italia. Principala „sursă de pericol" se află în regiunea Vrancea, la o adîncime de 60-200 km. Ei i se datorează, conform prezentării ***Domnului Horea Sandi (Internet, GSA/www/2.2) de la INCERC****, peste 95 la sută din energia seismică pentru țara noastră iar efectele sale se fac simțite în peste jumătate din teritoriul României.*

Cele mai mari cutremure din acest secol au fost cele din 10 noiembrie 1940 (M = 7,4) și 4 martie 1977 (M = 7,2), depășite, se pare, doar de marele cutremur din 1802, care se crede că ar fi avut o magnitudine (M) de 7,7. Limita superioară pentru magnitudinea cutremurelor vrîncene este 8, cele mai frecvente fiind cutremurele cu magnitudini mici, rareori depășind 6. Pentru acestea din urmă perioada de revenire este de aproximativ șase ani, în timp ce cutremurele cu M=7 revin cam la 30 de ani, iar cele cu M=7,5 la 120 de ani!

Pierderile provocate de cutremurul din 4 martie au fost considerabile: peste 2000 de vieți, peste 30000 de apartamente distruse sau grav avariate, peste 30 de mari clădiri s-au dărîmat. Impactul economic a fost uriaș: estimări care astăzi par depășite situează pierderile la peste două miliarde de dolari!

În primul rînd însă, cutremurul din 4 martie a atras atenția asupra marii vulnerabilități a clădirilor neprotejate seismic, evidențiind în același timp rolul enorm și importanța proiectării antiseismice a construcțiilor: 7 la sută din clădirile din București ridicate înainte de război au căzut, în timp ce numărul clădirilor noi care au fost major afectate a fost de una din zece mii.

HARTA ZONELOR SEISMICE DIN ROMÂNIA

Să aflăm însă și punctul de vedere al unui specialist în probleme de geodinamică, *cercetătorul Florin Munteanu, președintele Centrului pentru Studii Complexe, București.*

* * *

- Se poate vorbi despre o predicție reală în domeniul cutremurelor, în special în ceea ce privește România?

- A existat o preocupare permanentă a seismologilor privind elaborarea unor modele de predicție seismică. Nu se poate vorbi pînă în prezent de o reușită majoră în această direcție, datorată în primul rînd marii complexități a fenomenului. Acest lucru este adevărat și în cazul României. Este posibil însă ca într-un viitor, nu foarte îndepărtat, să se înregistreze progrese, mai ales într-o zonă ca aceea a țării noastre, unde ne confruntăm cu cutremure de mare adîncime. Aceasta mai ales avînd în vedere existența și buna funcționare a rețelelor de supraveghere, de veghe seismică, și posibilitatea monitorizării cu ajutorul sateliților.

- Dar în ceea ce privește educația populației în cazul confruntării cu un asemenea fenomen?

- Nici aici lucrurile nu sînt foarte simple. Trebuie luate în considerare toate aspectele, inclusiv panica ce ar putea fi declanșată în cazul anunțării unui potențial cutremur cu doar cîteva minute înainte. Orice efort de educare generală a populației este însă binevenit, în special prin explicarea necesității de respectare strictă a unei discipline absolut indispensabile pentru a reduce la minimum efectele distrugătoare ale unei asemenea calamități. *(M. D.)*

Un naturalist la tropice

Necruțătoarele STELE DE MARE

ALEXANDRU MARINESCU

Episodul 1

Despre momentele trăite în cursul expediției în insulele indoneziene am scris uneori, lăsîndu-mă furat de valul amintirilor, stîrnit din te miri ce, un cuvînt, o imagine, o carte. Cîteodată de șoaptele stranii ale vîntului, de zbaterea unei crengi, de zborul unei frunze, de saltul agil al unei veverițe pe un vîrf de brad. Sau, pur și simplu, datorită unui apus de Soare, care mi se părea altfel decît cele obișnuite, mai evocator, mai nostalgic.

În fond, au fost și vor rămîne clipe de bucurie aceste reveniri asupra unor întîmplări petrecute în locuri aflate la 12000 km de țară, întîlniri cu oameni și animale sub un cer tropical, în încîlceala vegetală a junglei sau în universul de cristal fluid al oceanului.

Scurgerea timpului nu a estompat, ci din contră, a îmbogățit, prin sedimentări stranii, toate acele momente, întîmplările au căpătat semnificații pe care nu le puteam bănui atunci. Mărturisesc că au fost și clipe pe care am evitat să le evoc, dintr-un sentiment ciudat, o neputință de a desface ghemul lor, senzația că au fost altceva decît am putut eu să percep, prea adînci pentru cunoștințele mele precare, rămînîndu-mi, în bună parte, misterioase. Nu le-am putut uita și voi continua să le răsucesc în mintea mea de pe urmă. Dar să revin la bucuriile mai simple...

...Înot, ca într-un vis, în laguna puțin adîncă. Soarele din miezul zilei și mișcările leneșe ale apei țes împreună o rețea fantastică, o plasă uriașă, mișcată de o mînă nevăzută, pe nisipul coraligen al fundului. Un nisip alb, fin, aproape ca un praf. Pe suprafața să nu apare, deocamdată, nimic spectacular. Cîte o tufă de alge, cîte un grup de corali moi, umbra sclipitoare a unui peștișor, resturi albite de madreporari. Apoi, în fața privirilor mele avide se conturează o pată de culoare, un fel de pîine rotundă, galbenă cu pete brun-roșcate. Este o stea de mare, dar o stea cu un aspect neobișnuit, departe de cel clasic, cu cinci brațe. Prin geamul vizorului îmi pare mare, dar cînd o ridic în mînă îmi dau seama că are un diametru de vreo 15 centimetri. Simetria pentaradiară, caracteristică acestui grup de animale, este totuși vizibilă și la această stea de mare, masivă, cu un disc central foarte dezvoltat. Nu este perfect rotundă, i se pot sesiza, cu destulă ușurință, cinci colțuri. Este o *Culcita novaeguineae,* primul mesager al Echinodermelor, în fapt un reprezentant al stelelor de mare, care formează una din clasele acestei încrengături. Ele au numeroși reprezentanți în mediul marin, populînd, în număr mare, și apele tropicale.

Această întîlnire, într-o lagună din insulele Pari, în prima zi a popasului meu aici, mi-a apărut atunci nu numai emoționantă, dar și de bun augur pentru ceea ce avea să urmeze.

Eram destul de departe de țărm, pentru a mă întoarce cu „prada" mea, așa că am purtat-o în mînă vreme îndelungată. Prezența ei mi-a devenit curînd incomodă, dar nu m-am îndurat să o părăsesc. A ajuns, în final, într-o găleată cu apă, în laboratorul Stațiunii.

Insulele Pari sînt situate în apropierea coastei de Nord-Vest a Javei, la vreo 60 de kilometri de Jakarta. Aici se află o Stațiune de cercetări a Institutului Oceanografic Indonezian, unde am fost admiși și noi să lucrăm o vreme. Am putut astfel să luăm un prim contact cu Marea Javei, cu lumea viețuitoarelor din lagune și din recifii de corali, cu.... stelele de mare.

Chiar a doua zi de la sosirea noastră, pe țărmul nordic al insulei, un țărm nisipos, cu ape foarte puțin adînci, am întîlnit o populație masivă de *Archaster typicus,* o stea de mare, de data aceasta, în adevăr „tipică", cu cinci brațe. Avea dimensiuni mici, 8-10 centimetri diametrul, iar culoarea era un galben-crem cu pete întunecate. Sute și sute de indivizi, mai mici sau mai mari, acopereau fundul de nisip. La această specie am văzut un fenomen singular, un fel de pseudo-acuplare. Toate stelele de mare au sexe separate, dar numai la *Archaster* se produce acest simulacru de împerechere, masculul urcînd peste femelă și așezîndu-și brațele în alternanță cu ale acesteia. La o privire superficială, de sus, poți să crezi că ai de-a face cu o stea prevăzută cu zece brațe.

Fața ventrală a unei stele de mare (solaster dawsoni). Se pot vedea picioruşele ambulacrare, marginile stomacului exteriorizat şi prada, o altă stea de mare, aproape complet înghiţită.

Această poziție sporește, fără îndoială, șansele de fecundare a ouălor.

Tot în insulele Pari am întîlnit, pentru prima dată, *Linckia laevigata,* o stea de mare cu cinci brațe lungi, zvelte, cu o culoare extraordinară, de un albastru intens. Mai tîrziu am văzut-o aproape la fiecare scufundare în recifii de corali, scoțînd cîte un braț, ca un straniu șarpe albastru, de sub un madreporar sau din crăpătura unei stînci. Nu petele de culoare lipsesc într-un recif de corali, dar acest albastru al *Linckiei* îți atrăgea imediat privirea, îți stîrnea atenția, te îndemna să gîndești că este, ca și suratele ei, o ființă pașnică, inofensivă, expusă tuturor pericolelor. Însă realitatea este cu totul alta, foarte departe de o astfel de imagine înșelătoare.

Stelele de mare sînt organisme carnivore redutabile, prezența lor declanșînd panica printre viețuitoarele care populează universul submarin. Sînt peste 2000 de specii, răspîndite în toate mările și oceanele lumii, din apele tropicale pînă la cele polare și de la țărmuri pînă la adîncimi de peste 7000 de metri. În Marea Neagră lipsesc, din cauza salinității foarte scăzute a apelor acestui bazin.

Succesul biologic al stelelor de mare a fost înlesnit de o structură deosebită a organismului. Nu am intenția să intru în detalii anatomice, de altfel complicate, dar cîteva noțiuni sînt necesare pentru a înțelege biologia acestor ființe extraordinare. Să spunem, întîi, că stele de mare sînt grupate într-o clasă, cea a Asteroidelor, care face parte din încrengătura Echinodermelor (termenul s-ar putea traduce prin piele de arici, adică tegument prevăzut cu țepi), împreună cu aricii de mare (clasa Echinoide), ofiuridele (clasa Ofiuride), holoturiile (clasa Holoturide) și crinii de mare (clasa Crinoide). Toți reprezentanții încrengăturii posedă un schelet calcaros, dar el este alcătuit în moduri diferite, în funcție de clasă, la aricii de mare, de pildă, plăcuțele calcaroase formează o carapace compactă pe care se articulează țepii, și ei calcaroși.

Stelele de mare au o față dorsală și una ventrală, plăcuțele calcaroase fiind așezate pe fața ventrală sau inferioară a brațelor, sub tegumentul care acoperă întregul corp, și sînt prevăzute cu mici orificii sau pori. Prin aceștia ies la exterior niște tubușoare subțiri, cu pereți extensibili și musculoși, inchise la capăt și terminate, de obicei, printr-o ventuză. Ele se numesc picioruțe ambulacrare sau podii și reprezintă partea terminală a unui sistem complex de canale hidrofore, numit aparat ambulacrar. El este caracteristic pentru toate Echinodermele și reprezintă un sistem de organe de locomoție.

Stelele de mare se deplasează pe fundurile marine datorită mișcării în același sens a acestor „picioruțe" care, la exemplarele mari, sînt în număr de cîteva mii. Unele specii au chiar o „viteză" remarcabilă, străbătînd într-un minut o distanță de un metru. Ventuzele, aflate la capătul picioruțelor, permit stelelor de mare să avanseze și pe pereții verticali, dar au și un rol esențial, cum vom vedea, în prinderea prăzilor.

La extremitatea fiecărui braț se află celule fotosensibile care alcătuiesc un fel de ochi primitiv, capabil doar să reacționeze la lumină.

Amprente ale spiritualității noastre

Biserica Sf. Ilie - Rahova

În partea de jos a Dealului Patriarhiei, Safta Brîncoveanu, o fiică a domnitorului martirizat, ridicase pe la 1705 o mănăstire închinată Sfîntului Ilie.

Pe acest loc, în jurul lui 1738, monahul Isaia Novăceanu, sora sa Sanda și soțul ei Anastasie înalță o biserică nouă. Printre credincioșii care veneau aici pot fi amintiți plăpumari, pantofari, vărari. În 1747, biserica se numea „Sf Ilie cea nouă" iar în 1767, Sanda se angaja să adauge locașului patru chilii.

Cutremurul din 1802 provoacă mari pagube bisericii și, după 26 de ani, vornicul Fotache Știrbei și soția sa, din neamul Ghica-Vodă, hotărăsc să rezidească biserica în cinstea Sfintei Treimi. Fiind bătrîn, vornicul îi însărcinează pe episcopul Rîmnicului, Neofit, și pe Banul G.C.Filipescu să termine lucrarea.

El se stinge din viață înainte de a-și vedea visul îndeplinit, dar epitropia întocmită de el finalizează lucrările la 15 august 1838. Biserica era recîădită pe vechiul altar al celeia dinaintea ei, cu două turle, una pe naos și alta pe turnul clopotniței, în stil arhitectural neoclasic.

În 1874 biserica este complet restaurată sub îngrijirea epitropului Apostol Grăjdănescu, și în același an, este pictată în interior de Gheorghe Tatarescu. Această pictură, a fost la rîndul ei, restaurată în 1950.

În cea de-a doua jumătate a secolului trecut, sînt înălțate în jurul bisericii o serie de construcții, unele chiar pe locul fostelor chilii, închizînd o curte cu vegetație bogată.

În 1978 o parte din construcțiile aferente sînt expropiate, iar la 4 octombrie 1979 se anunță demolarea ei în cadrul sistematizării zonei.

Prin eforturile consiliului parohial, ale preotului Mircea Gorețchi, ale arheologilor și proiectanților se aprobă însă, în 1984, translarea ei.

În această situație s-au evitat pierderile obiectelor de cult, fiind predate în custodie la Mănăstirea Căldărușani. Tot acum arhiva a fost dusă la Mănăstirea Antim, iar colecția de carte la Biserica Stavropoleos.

Pentru translare biserica a fost mai întîi consolidată, au fost pregătite minuțios cadrul și căile de rulare, iar deplasarea din 10 iunie 1984 a durat 10 ore.

După readucerea mobilierului, biserica este redeschisă la 20 iulie 1986 dar curînd parohia este desființată.

După 1989 însă, s-au făcut serioase lucrări de renovare și biserica a fost resfințită la 20 iulie 1994.

IRINA STOICA

Cine sînt tarașcii?

Statul modern mexican se revendică a fi o societate multietnică și o mare națiune metisată, unde coexistă trei categorii de culturi și civilizații: prehispanică, colonială și modernă. Una dintre aceste civilizații pe nedrept uitată este cea a tarascilor, dușmanii de neînvins ai aztecilor.

Apogeul civilizației tarasce a fost atins în secolul al XV-lea. Atunci, ultimul rege (Cazonci) s-a predat de bună voie marelui conchistador Hernan Cortes și s-a botezat, sperînd că astfel țara sa își va păstra identitatea. Din nefericire, tarascii au fost asimilați forțat, iar cultura lor a intrat într-un uriaș con de umbră al istoriei, mai ales datorită faptului că acest popor de luptători n-a avut o scriere proprie.

Se pare că tarascii se trag din marii constructori ai piramidelor amerindiene. Ei s-au stabilit în zona aridă din vestul Mexicului, la malul Oceanului Pacific. Au fost și sînt vestiți artizani, posedînd tehnici metalurgice necunoscute de alte civilizații precolumbiene, în special arta prelucrării cuprului. Numele de tarasc nu are o etimologie clară, el avînd o semnificație peiorativă spaniolă nesigură, și anume „poporul de socri" - deoarece femeile lor s-au căsătorit forțat cu cuceritorii spanioli. Tarascii erau organizați ca o monarhie absolută. Impunătoarea capitală Tzintzuntzan adăpostea peste 30000 de persoane, dar astăzi puținele mărturii ale culturii lor ocupă un loc periferic în muzeele mexicane. De mai multe decenii, tarascii se preocupă pentru afirmarea propriei lor identități, explorînd vestigiile arheologice supraviețuitoare.

P. IOAN

■ **Taina unei femei**

„MIRACOLUL" S-A DOVEDIT O ÎNȘELĂTORIE...

Elizabeth Buttle (Londra) a mințit! „Mama-miracol", (60 ani), care susținea că a născut un băiat în urma unei sarcini normale, a reușit această performanță, în realitate, cu ajutorul unei însămînțări artificiale. Multe zile ea a fost considerată un adevărat fenomen, mai ales pentru specialiști dispuși să studieze acest caz deosebit, dar cercetările care au urmat au relevat „secretul ei". Elizabeth Buttle a mințit cu un anumit scop: dorea să aibă un copil de la amantul ei, Peter Rawstron, astfel încît să-l silească să se căsătorească cu ea. Încercarea a eșuat. Cînd a aflat că Elizabeth este însărcinată, în primul moment s-a decis să-și părăsească familia și să revină la Elizabeth. La aflarea adevărului, s-a întors la soția lui și la cei cinci copii.

„Planul diabolic" al vîrstnicei amante a fost simplu; ea s-a prezentat la o clinică londoneză din Harlay Street, unde a declarat că se numește Tracy Ann Williams, că are (în ciuda aspectului său fizic) numai 49 de ani și a cerut să fie supusă unei însămînțări artificiale. Dorința i-a fost îndeplinită cu succes, dar țelul ei nu a putut fi înfăptuit...

Elizabeth Buttle este totuși fericită. Chiar dacă a pierdut dragostea lui Peter, ea a rămas cu un băiat, Joe, pe care-l adoră și cu care se mîndrește. Cazul a produs vii polemici, în primul rînd fiind pusă în discuție problema legislației care permite asemenea încercări fără să fie luată în considerare vîrsta aspirantelor, făcînd astfel posibil ca un copil să fie obligat să trăiască cu o mamă-bunică, expus riscului de a rămîne singur de la o vîrstă fragedă... *(G.R.)*

Cînd băutura te lasă fără grai...

Scuza găsită de un distribuitor de pizza din orașul Tavares, statul american Florida, pentru a-și motiva starea bahică atunci cînd a fost reținut de un echipaj de poliție, a stîrnit ilaritatea, dar și simpatia concitadinilor săi. S-a mers pînă acolo încît un ziar local, „The Star" i-a acordat bucălucașului șofer un premiu de 1000 de dolari, drept recompensă pentru „cea mai bună replică a anului" (întîmplarea s-a petrecut în octombrie, anul trecut).

Într-o sîmbătă seara, Leal Fleming, în vîrstă de 45 de ani, conducea mașina pizzeriei „Tormento" în interes personal, către casa unei mătuși, situată la circa 30 km distanță de oraș. Cînd mai avea mai puțin de 5 km pînă la destinație, el a fost tras pe dreapta de un filtru de circulație. Încă din primul moment, atitudinea sa a stîrnit bănuielile unui ofițer de poliție. Acesta l-a rugat să coboare de la volan și i-a înmînat fiola, pentru a sufla în ea. Clătinîndu-se vizibil, șoferul s-a dat jos din mașină, a încercat să vorbească, a bîjbîit ceva, după care a început să agite din mîini, dînd de înțeles oamenilor legii că dorește o hîrtie și un creion. Atunci cînd cererea i-a fost îndeplinită de către unul dintre polițiștii care priveau scena mirați, el a scris, cu litere chinuite, „Nu pot vorbi. Un șarpe m-a mușcat de limbă" (sic!). Bineînțeles, gogorița a fost repede depistată, polițiștii conducîndu-l la spital pentru „primele îngrijiri". Cum toți se așteptau, și cum analizele au dovedit-o, mușcătura fatală îi fusese aplicată nu de un șarpe, ci de alcool, în sîngele său depistîndu-se o alcoolemie ridicată. Pînă la urmă, adică după cîteva ore, atunci cînd s-a trezit din beție, Fleming a recunoscut că a băut și el „un whisky mic" și că e de acord să suporte consecințele, dar s-a arătat foarte indignat de faptul că polițiștii l-au jignit, numindu-l bețiv. Fapta sa s-a materializat prin executarea de 30 de zile de închisoare și suspendarea permisului de conducere pe o perioadă de șase luni. Nu știm cu onoarea lui „nereperată" cum a rămas... (G.T.)

■ **Recordul a 200 de cascadorii**

DYNAMITE LADY MAI REUȘEȘTE ÎNCĂ O DATĂ

Allison Bay a fost fără, îndoială, un top model foarte apreciat. Frumoasă, cu mult farmec, elegantă... Dar, la 30 de ani, Allison a considerat că este timpul să se gîndească la un viitor... mai sigur.

Un fel de-a spune, pentru că ideea care i-a venit a fost să devină, nici mai mult nici mai puțin, decît cascador! Și ce cascador!

„Dynamite Lady", de altfel, numele „de scenă" al frumoasei Allison poate fi interpretat... la propriu. Pentru că numărul său favorit constă în a se închide într-o cutie de polistiren, a se scufunda cu ea și apoi, apăsînd un buton montat pe costumul său de baie, să facă să explodeze totul.

De fapt, explică Allison, există două încărcături de explozibil, plasate în poziții bine calculate, în așa fel încît în timpul exploziei să-și anuleze reciproc efectele, dîndu-i curajoasei cascadoare timpul necesar pentru a se strecura printre cele două unde de șoc. „Explozia mă aruncă de obicei la un metru și ceva în aer" spune Allison.

Și totuși, frumoasa ex-model din Clearwater, Florida, a fost serios lovită doar o singură dată din cele 200 de cascadorii executate pînă acum. Ea și-a fracturat mîna și piciorul stîng din cauza faptului că a calculat prost momentul exploziei. Dar chiar și atunci cînd totul merge bine, ea rămîne cu dureroase arsuri de pe urma prafului de pușcă.

Costum de protecție? Glumiți! O fostă foto-model? Nici gînd! Tot ce poartă Allison este un super-sexy costum de baie și o cască de protecție... *(M. Dorobanțu)*

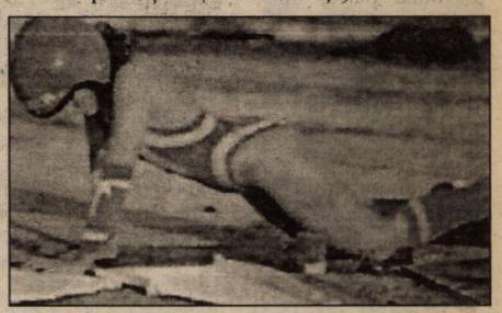

■ **Galerie de artă inedită...**

SALVADOR DALÍ ÎN ÎNCHISOARE

Fără nici o îndoială este cel mai bine păzit tablou din lume... Intitulat „Crucificarea de la Rickers Island", tabloul poartă semnătura celebrului pictor suprarealist Salvador Dali (decedat în 1989). Dar pictura nu este de vînzare și este imposibil să poată fi furată! Pentru simplul motiv că ea se află în cel mai original „muzeu" din lume: închisoarea „Rickers Island", cea mai mare din SUA!...

Cum a ajuns tabloul în închisoarea care adăpostește nu mai puțin de 15000 de deținuți? Povestea tabloului este destul de curioasă. Totul a început în anul 1965 cînd Dali, aflat la New York, a fost solicitat de conducerea închisorii să facă o vizită, în urma rugăminților făcute de deținuți, care doreau să-l cunoască pe genialul pictor. Deși Salvador Dali acceptase invitația, vizita nu a avut loc, deoarece artistul s-a îmbolnăvit... Pentru a fi „iertat", Dali s-a decis să le dăruiască un tablou tuturor deținuților.

În cîteva ore a pictat o pînză pe care a intitulat-o „Crucificarea de la Rickers Island": un simbolic Iisus Christos, iar într-un colț al tabloului a scris următoarea dedicație în limba engleză: „For the dinning room of the prisoners Rickers Ysland" și s-a iscălit cu inițialele S.D. („Pentru sala de mese a deținuților de la Rickers Island"). Necunoscînd bine limba engleză, el a comis două greșeli de ortografie: „dinning" cu doi de **n** *în loc de un* **n,** *iar „Island" a scris cu* **y** *în loc de un simplu* **i.** *O perioadă de timp, tabloul a fost într-adevăr expus în sala de mese, dar pentru a nu fi supus la deteriorări datorită lipsei de climatizare, prețiosul tablou a fost mutat în vorbitorul închisorii...* (G.R.)

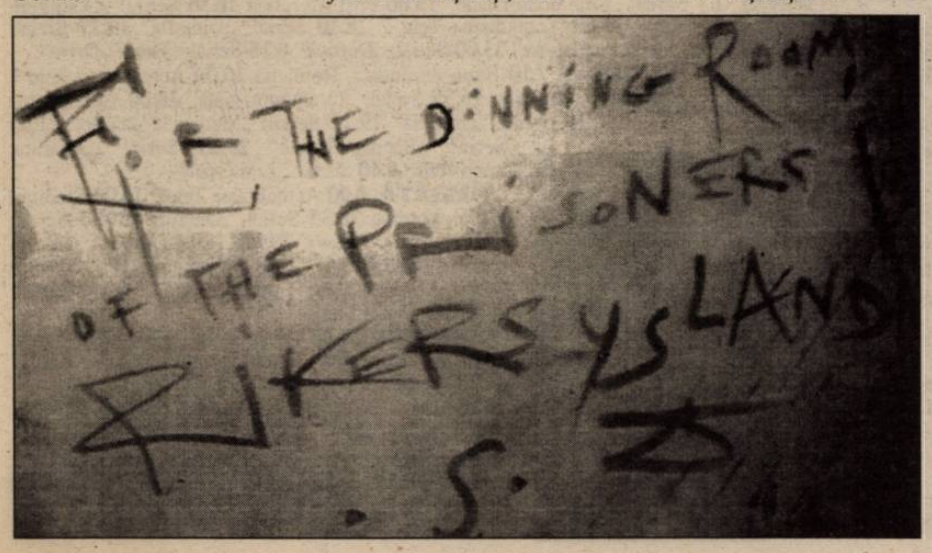

■ **O meserie periculoasă**

DETECTIV DE OCAZIE

Puține femei aleg meseria de taximetrist, mai ales într-un oraș trepidant ca New York-ul. Și totuși, Deborah Wise (în imagine), la cei 31 de ani ai săi, are la activ cinci ani de experiență în acest domeniu. În decembrie 1998 ea s-a acoperit de glorie în urma unei pățanii foarte periculoase.

În ajunul Crăciunului, a fost oprită în plină noapte de un bărbat și o femeie, în cartierul Bronx. Se vedea limpede că dama este gravidă, într-un stadiu avansat. Adresa comandată se afla în afara orașului, la foarte mare distanță. Lui Deborah i s-a părut ceva ciudat în comportamentul pasagerei, dar cum cei doi erau taciturni, a condus fără să schimbe nici un cuvînt, spionîndu-i din cînd în cînd prin oglindă... La un moment dat, după ce au ieșit din New York, femeia a început să geamă, ca și cum ar fi încercat-o durerile nașterii. Deborah s-a oferit s-o ducă la maternitate, dar cuplul a refuzat. După ce au ajuns la adresa dorită, șoferiței i-a venit ideea să simuleze că pleacă. În fapt, a rămas să țină casa sub observație de la o depărtare convenabilă. Și instinctul n-a trădat-o.

După vreo jumătate de oră, cuplul a ieșit în mare viteză în stradă. De data asta, femeia era cît se poate de suplă! S-au urcat într-o mașină parcată vizavi și au demarat furibund. Taximetrista s-a luat după ei, comunicînd prin radio poziția bizarilor fugari. După aproximativ 12 kilometri un baraj de poliție i-a oprit, nu fără dificultăți. Așa au fost prinși doi din cei patru spărgători ai unei bănci newyorkeze. „Gravida" nu avea în pîntec un făt, ci o banală pungă cu bani și bijuterii, pe care urma să le „nască" în siguranță în bîrlogul borfașilor din New Jersey. *(P. Ioan)*

Săptămîna 8 - 14 martie

TVR 1

LUNI 13.00 TVR Craiova 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta – concurs 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Avanpremieră la gala premiilor Uniter 23.55 Întîlnirea de la miezul nopţii.

MARŢI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '99 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Alertă maximă" (Finlanda, 1995) 0.10 Videotonomat.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 16.30 Disney 17.00 Medicina pentru toţi 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 18.55 Fotbal: România – Israel 20.50 Jurnal 21.35 Serial: „Lumea bărbaţilor" 22.00 Impact 23.55 Cultura în lume.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Convieţuiri-magazin 16.30 Disney 17.30 Serial: „Familia Simpson" 18.10 Serial: „Sunset Beach" 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Ivanhoe" 22.10 Cu ochi'n 4 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 13.00 Convieţuiri 15.30 Emisiune în limba germană 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.00 Jumătatea ta 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Fii cu ochi pe fericire" (coproducţie) 22.45 Planeta cinema 23.35 Cinematograful de noapte: „Oraşul uitat" (SUA, 1994).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună dimineaţa, de la... Timişoara şi de la Bucureşti! 8.30 Desene animate 11.00 Film: „Aventurile lui Tom Sawyer şi Huck Finn" 12.30 A doua alfabetizare 13.20 Fotbal: Dinamo – Farul Constanţa 15.30 Turnul Babel 16.40 Serial SF: „Star Trek – Generaţia următoare" 18.00 Sarabanda 19.00 Teleenciclopedia 19.50 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Prada" 22.30 Filmele secolului – Colecţia Warner: „Înalta societate" (SUA, 1956).

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineaţa, de la... Craiova şi Bucureşti! 7.50 Lumină din lumină 9.05 Kiki Riki Miky 11.00 Viaţa satului 14.30 Videomagazin 15.20 Fotbal: F.C. Naţional – Oţelul Galaţi 18.00 Sarabanda 19.00 Serial: „Aproape perfect" (ep.1) 19.25 Serial: „Casa plină" 19.50 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Fantoma" (SUA, 1990). Cu: Patrick Swayze, Demi Moore 23.10 Telesport 23.20 Serial: „Comisarul Wycliffe" 0.45 Time Out.

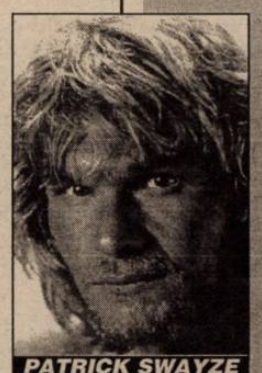

PATRICK SWAYZE
TVR 1,
duminică, ora 21.00

TVR 2

LUNI 12.00 Serial: „Comisarul Wycliffe" (r) 13.00 Serial: „Rebelul" (ep.1). Cu: Grecia Colmenares 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „D-na King, agent secret" 21.00 Credo 22.00 Film: „Focul" (Franţa) 23.45 S.O.S. Patrimoniul!

MARŢI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 10.55 S.O.S. Patrimoniul! (r) 13.10 Serial: „Rebelul" 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.55 Fotbal: România – Israel 20.10 Serial: „D-na King, agent secret" 21.45 Fotbal: A.C. Parma – Internazionale Milano 23.45 Pelerinaje.

GRECIA COLMENARES
TVR 2,
luni-vineri, ora 13.00

MIERCURI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.05 Serial: „Rebelul" 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „D-na King, agent secret" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Arşiţa Arizonei" (SUA, 1987) 23.30 Meridianele dansului.

JOI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 9.00 Cultura în lume (r) 11.30 Ferestre spre lume 13.10 Serial: „Rebelul" 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care! 20.10 Serial: „D-na King, agent secret" 22.00 Cinematograful de artă: „Veneţia iarna" (ultima parte) 23.30 Lumea sportului.

VINERI 7.00 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 9.00 Lumină din lumină (r) 12.55 Serial: „Rebelul" 13.45 TVR Craiova 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive româneşti 20.20 Serial: „D-na King, agent secret" 22.00 Time out 22.45 Serial: „Elizabeth R." 23.30 Convieţuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Cronica Africii sălbatice 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Timişoara 14.00 Serial: „Wagner" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Serial de călătorii 19.30 Retro TV 21.20 Fotbal: Internazionale Milano – A.C. Milan 23.30 Panoramic jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Cronica Africii sălbatice 10.30 Documente culturale 11.30 TVR Iaşi 14.00 Serial: „Wagner" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 20.30 Sportmania 23.30 Clepsidra cu imagini.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.20 Rişti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Patru nunţi şi o înmormîntare" (SUA, 1994). Cu: Hugh Grant 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.15 Audienţa naţională 1.00 Serial: „Război în viitor".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 14.00 Serial: „Xena, prinţesa războinică" 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Aventura" 21.30 Serial: „N.Y.P.D. Blue – viaţă de poliţist" 22.30 Serial: „Susan" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.00 Serial: „Război în viitor" 1.45 Serial: „Dragul de Raymond" 2.15 Serial: „Vărul din străinătate" 2.45 Serial: „Cheers".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 14.00 Serial: „Xena, prinţesa războinică" 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Dormi în pace, iubito!" (SUA, 1990) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro şi contra 1.00 Serial: „Război în viitor" 1.45 Serial: „Dragul de Raymond" 2.15 Serial: „Vărul din străinătate" 2.45 Serial: „Cheers".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.05 Serial: „Hercule" 14.00 Serial: „Xena, prinţesa războinică" 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Mercenarii" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.00 Serial: „Război în viitor" 1.45 Serial: „Dragul de Raymond" 2.15 Serial: „Vărul din străinătate" 2.45 Serial: „Cheers".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Adevărul gol-goluţ" 13.05 Serial: „Hercule" 14.00 Serial: „Xena, prinţesa războinică" 15.00 Serial: „Spirit de echipă" 15.30 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.15 Serial: „Cărările iubirii" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Fără scăpare" (SUA, 1993). Cu: Jean Claude Van Damme 23.50 Urmărire generală 0.20 Serial: „Monştrii" 1.25 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.50 Serial: „Război în viitor" 2.40 Serial: „Detectivi de elită" 3.30 Baschet NBA: New York - Chicago.

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Serial: „Legenda lui Wilhelm Tell" 10.30 Serial: „Lois şi Clark" 11.30 Serial: „Accapulco Heat" 12.30 ProMotor 13.05 Serial: „Soţul şi soţia" 13.30 Serial: „Bebe" 14.00 Alo, Generaţia PRO 15.30 Serial: „Knight Rider, supercomando" 16.30 Lumea filmului 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.15 Te uiţi şi cîştigi! 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Reţeaua" 21.00 Serial: „Expertul" 22.00 Film: „Rambo: First blood" (SUA, 1982). Cu: Sylvester Stallone 23.45 Film: „Profesioniştii crimei" (SUA, 1992) 1.20 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.45 Serial: „Război în viitor".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Documentar: „Oamenii secolului" 13.10 Serial: „Soţul şi soţia" 13.35 Serial: „Bebe" 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 16.45 Serial: „Al şaptelea cer" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.15 Serial: „Cei mai frumoşi ani" 19.00 Preţul corect 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Cu sau fără bărbaţi" (SUA, 1995). Cu: Whoopi Goldberg 23.00 Procesul etapei 0.30 Serial erotic: „Fantezii erotice" 1.00 Serial: „Război în viitor".

acasa

LUNI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadălupe" 17.30 Serial: „Viaţa noastră" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Regina africană" (SUA, 1951). Cu: Katharine Hepburn 0.30 Hat-trick 2.00 Serial: „Războiul conjugal".

MARŢI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Viaţa noastră" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Anastasia, fratele meu" (Italia, 1973) 0.45 Serial: „Războiul conjugal".

MIERCURI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Viaţa noastră" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Cum seduci o seducătoare?" (Anglia, 1967) 0.30 Serial: „Războiul conjugal".

JOI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Viaţa noastră" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Piloţii iadului" (SUA, 1967) 0.15 Serial: „Războiul conjugal".

VINERI 7.00 - 14.00 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Viaţa noastră" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Şi Dumnezeu a creat femeia" (Franţa, 1956). Cu: Brigitte Bardot 0.15 Serial: „Războiul conjugal".

SÎMBĂTĂ 7.00 – 13.30 Reluări 15.00 Serial: „Marimar" 16.00 Serial: „Celeste se întoarce" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Viaţa noastră" 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Spune-mi Anna" (SUA, 1990) 1.45 Serial: „Războiul conjugal".

DUMINICĂ 12.30 Serial: „Marimar" 14.15 Serial: „Arhiva neagră" 15.00 Hochei profesionist 16.00 Fotbal: Il Calcio 18.00 NBA Action 18.30 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Domnul şi doamna Hart: Moartea unei jurnaliste" (SUA, 1994) 0.15 Serial: „Războiul conjugal".

SYLVESTER STALLONE
PRO TV,
sîmbătă, ora 22.00

antena

LUNI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Doc.: „Odiseea americană" (ep.1) 12.00 Serial: „Dallas" 13.00 Serial: „Preţul succesului" (ep.1) 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Ape liniştite" (ep.1) 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 23.35 Cuiul din pantof 1.10 Serial: „Navarro".

MARŢI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Doc.: „Odiseea americană" 13.00 Serial: „Cronici paranormale" 15.30 Serial: „Ape liniştite" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „La asfinţit" (SUA, 1996). Cu: Jack Nicholson 23.35 Schimbul de noapte 1.10 Serial: „Navarro".

MIERCURI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.20 Doc.: „Odiseea americană" 12.00 Serial: „Dallas" 13.00 Serial: „Preţul succesului" 15.30 Serial: „Ape liniştite" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Centurion Force" (SUA, 1995) 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedeta în papuci 1.10 Serial: „Navarro".

JOI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Doc.: „Odiseea americană" 12.00 Serial: „Dallas" 15.30 Serial: „Ape liniştite" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Inocenţă şi păcat" (SUA, 1993) 23.35 Printre rînduri 0.35 Film: „Psihologie criminală" (SUA, 1990).

AL PACINO
PRIMA TV,
sîmbătă, ora 20.00

VINERI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Cafea cu parfum de femeie" 11.30 Doc.: „Odiseea americană" 12.00 Serial: „Hombres" 13.00 Serial: „Cronici paranormale" 14.20 Serial: „Legea lui Burke" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatiţa 4" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Maestrul crimei" 20.50 Film: „Invazia extraterestră" (SUA, 1998) 22.30 Serial: „Inspiraţia Carolinei" 23.35 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Emanuelle 5" (SUA).

SÎMBĂTĂ 7.05 Serial: „Hombres" (r) 9.00 Desene animate 10.00 Între prieteni 11.30 Mileniul III 12.00 100 grade Celsius 14.00 Roata de rezervă 15.00 Film: „De cealaltă parte a legii" (Canada/Franţa, 1994) 16.30 Serial: „Burlacul" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.30 Fotbal – Divizia A Ursus: Astra Ploieşti – Petrolul Ploieşti 21.30 Film: „Alegere greşită" (SUA, 1995) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „O noapte fierbinte" (SUA).

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Pe cont propriu" (r) 8.00 Spirit şi credinţă 9.00 Teo şi Mircea Şou 12.30 Desene animate: „Asterix în Anglia" 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Uraganul" 19.00 Observator 19.40 Serial: „Damon" 20.05 Film: „Crimă în paradis" (SUA, 1989) 21.45 TeleEurobingo Show 23.05 Fotbal Club Antena 1 0.30 Film: „Ţinuturi nesfîrşite" (SUA, 1952). Cu: Kirk Douglas.

prima

LUNI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Christine Cromwell" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Film: „Toată noaptea" (SUA, 1981). Cu: Barbra Streisand 22.00 Serial: „Poză la minut" 23.00 Film: „Tinereţea sufletului" (SUA, 1983).

MARŢI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Christine Cromwell" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.00 Ultima ediţie.

MIERCURI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Christine Cromwell" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „Gardă de corp" 23.00 Ultima ediţie.

JOI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Christine Cromwell" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.30 Film: „Nedreptate albă" (SUA, 1991) 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediţie.

VINERI 9.00 Prima oră 12.00 Serial: „Christine Cromwell" 13.10 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.05 Serial: „Celebri şi bogaţi" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.10 Serial: „Tia şi Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 22.30 Film: „Gorile în ceaţă" (SUA, 1988). Cu: Sigourney Weaver 0.00 Film: „Amenînţare din umbră" (SUA, 1995) 1.00 Film: „Momentul despărţirii" (SUA, 1997).

SÎMBĂTĂ 7.00 Emisiune pentru copii 10.00 Serial: „Tia şi Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 13.30 Sport magazin 15.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 16.00 Serial: „Pămîntul, bătălia finală" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.00 Film: „Scarface" (SUA, 1983). Cu: Al Pacino, Michelle Pfeiffer 22.00 Real TV 23.00 Film: „Armă de închiriat" (SUA, 1991).

DUMINICĂ 7.00 Emisiune pentru copii 10.00 Serial: „Tia şi Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Serial: „Legături de familie" 14.30 Film: „Impostorul" (Franţa/SUA, 1991) 16.00 Film: „Răzbunarea Sfîntului" (Marea Britanie, 1968). Cu: Roger Moore 18.00 Focus 19.00 Serial: „Detectivi de elită" 20.00 Film: „Crima de pe piscul Eiger" (SUA, 1975). Cu: Clint Eastwood 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Film: „Justiţie oarbă" (SUA, 1986).

TELE 7 abc

LUNI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.35 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 19.25 Serial: „Starsky şi Hutch" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.35 Serial: „Lou Grant".

MARŢI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.35 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Starsky şi Hutch" 22.50 Serial: „Derrick" 0.15 Serial: „Pacific Drive".

MIERCURI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.35 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Starsky şi Hutch" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.35 Serial: „Lou Grant".

JOI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.35 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Medici la datorie" 23.00 Serial: „Derrick" 0.15 Serial: „Pacific Drive".

VINERI 7.10 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.35 Serial: „O singură viaţă" 18.00 Actualitatea Tele 7 18.10 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 23.25 Serial: „Misiune imposibilă" 0.40 Serial: „Lou Grant".

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 13.00 Studioul Tudor Vornicu 18.35 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Aventuri la Snowy River" 20.45 Serial: „Lumi paralele" 21.15 Film: „Fete emancipate" (SUA, 1986) 23.00 Magazinul de sîmbătă seara 0.15 Serial: „Misiune imposibilă".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.10 Serial: „Misiune imposibilă" 15.00 Drumuri printre amintiri 17.10 Serial: „Celebritate" 18.30 Serial: „Dinastia" 19.25 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.40 Film: „Povestea lui Bubber" (SUA, 1988) 23.15 Gala TELE 7.

JACK NICHOLSON
ANTENA 1,
marţi, ora 21.00

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Gary Oldman

actorul cameleon

Gary Oldman este actorul a cărei fizionomie reală aproape nu contează, că e frumos, că e urît (în raport cu canoanele clasice), cui îi pasă, nici măcar lui, cert e că puterii sale de seducţie i-au căzut pradă numeroase femei, în special actriţe şi top-modele ce pretind că taie respiraţia oricui doar cînd apar... în cadru, în timp ce talentul său e unanim recunoscut de critici şi producători, dovadă, numărul rolurilor pe care aceştia i le-au oferit de-a lungul timpului, adică de vreo 15 ani încoace. În ce priveşte publicul, nici pentru el fizionomia reală a actorului nu are prea mare importanţă, cu atît mai mult cu cît a fost obişnuit să nu-l recunoască uşor pe Gary Oldman strecurat fie în pielea lui Sid Vicious, fost-vagabond de periferie convertit în lider al formaţiei Sex Pistols („Sid & Nancy"), fie a tîlharului cu plete soioase („Îngerii nopţii") sau a lui Lee Harvey Oswald, asasinul lui Kennedy („JFK") ori a lui Dracula („Dracula") ori a quest-starului cu faţa brăzdată de cicatrice („True Romance") sau a ucigaşului sadic şi psihopat Stansfield („Leon") ori a celebrului compozitor afectat de surditate („Ludwig Van Beethoven") sau a lui Zorg, întruchiparea maleficului („Al cincilea element") ori a teroristului („Air Force One")...

Dacă ar fi să ne gîndim la un numitor comun, Gary Oldman - impus publicului de regizorul francez Luc Besson, în ciuda faptului că actorul e de origine britanică - a colecţionat roluri de personaje cu o speranţă de viaţă mai mult decît limitată. Dar, de unde vine această figură bizară?

Din Anglia, unde micul Leonard Gary Oldman a petrecut o copilărie dificilă, mai ales că tatăl său l-a abandonat pe cînd avea doar şapte ani şi timp de 15 ani nu s-au mai revăzut. De fapt, aşa-zisa reîntîlnire dintre ei a fost prilejuită de înmormîntarea tatălui. Sentimentul de abandon din partea unuia dintre părinţi i-a marcat profund personalitatea, făcînd din el un tînăr revoltat, recalcitrant, furios. Ar fi vrut să fie altcineva, o altă persoană cu un alt destin, şi acest lucru nu i-l putea oferi decît lumea artificială imprimată pe banda de celuloid. A urmat aşadar cursurile ilustrului Royal Shakespeare Company. Primul personaj marcant în cinema i-a fost oferit de Alex

Cox, regizorul filmului „Sid & Nancy". Producătorii şi regizorii cu fler l-au reperat imediat, fiind atraşi, după cum ei înşişi se exprimă, de „moaca lui" care sugerează un

extraordinar tumult interior, cu tendinţe autodistructive, ce-şi pot găsi modalităţi de exprimare extrem de profitabile în film. În „Îngerii nopţii", film cu o mare doză de violenţă şi care aminteşte întrucîtva de „Mean Streets" al lui Scorsese, Oldman îşi înfruntă partenerul de joc, pe Sean Penn, şuierînd printre dinţi: „Obişnuiesc să uzez de amintirea tatălui pentru a ajunge la o anumită stare emoţională".

În 1991, după patru ani de „carieră artistică" în Europa, Hollywood-ul îl primeşte cu braţele deschise, considerîndu-l figura cea mai potrivită pentru Lee Harvey Oswald, ucigaşul lui Kennedy din „JFK". Gary Oldman ia lucrurile foarte în serios, hotărît să se situeze la înălţimea aşteptărilor. Petrece ore în şir studiind accentul adevăratului Oswald, care vorbea o engleză ciudată, destul de afectată. Examinează amănunţit personajul şi găseşte că acesta exprimă pe chip, printr-un ce nedefinit, o formă de deviere sexuală, pe care a ţinut neapărat s-o sugereze la rîndul său în rolul interpretat. Avînd în vedere toate acestea, e de înţeles de ce la întrebări ale gazetarilor, de genul „În filme, interpretaţi de fapt propriul dv. rol?", Oldman răspundea încă de pe atunci: „Toată această trăncăneală potrivit căreia un actor se confundă cu personajul pînă la anularea propriei identităţi e o tîmpenie. Cu alte cuvinte nu am stofă de ucigaş de preşedinte şi, cu atît mai puţin, de vampir".

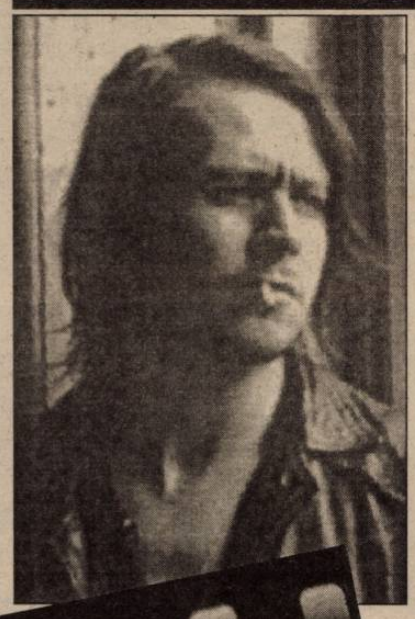

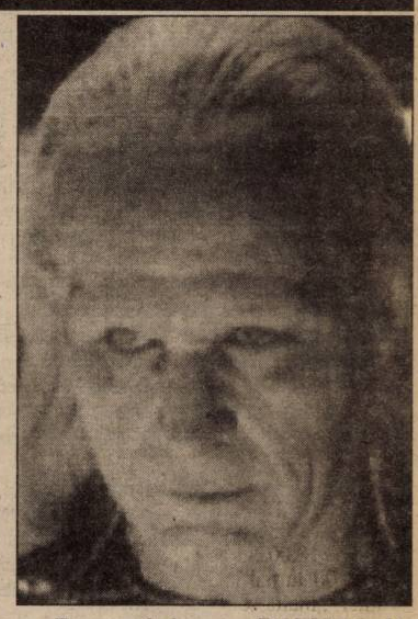

Dar asta nu înseamnă că nu se poate transforma în vampir. De altfel, „Dracula", creaţia lui Francis Ford Coppola - regizor în care Oldman vede un adevărat tată spiritual pentru el - i-a deschis cu adevărat porţile către panteonul starurilor consacrate. Beneficiind de un machiaj realizat impecabil pe figura modificată prin proteze montate în cavitatea bucală, Oldman reuşeşte să dea viaţă unui Dracula îndepărtat de clişeul arhicunoscut, mai întîi tînăr, apoi vîrstnic, cu o viaţă interioară presărată cu contradicţii, în care încap sentimente ce generează căutarea disperată a iubitei pierdute. Un fel de personaj romantic, prizonier în „carapacea Dracula".

Extrem de incomod în viaţa reală, rob al capriciilor, crizelor colerice, potenţate adesea de alcool sau de drog, Oldman este cu totul altul în faţa camerelor de filmat. Nu neapărat pentru că şi-ar pierde obiceiurile de nonconformist, greu de suportat mai ales pentru o parteneră de viaţă, ci pentru că, pe platoul de filmare se transfigurează, magnetizînd tot ce-i stă prin preajmă. Aşa se face că, de fiecare dată, partenerele din filme l-au găsit fascinant, fie că a fost vorba de Winona Ryder în „Dracula", Demi Moore în „Les amants du Nouveau Monde", Patricia Arquette în „True Romance", Isabella Rossellini în „Ludwig Van Beethoven", Natalie Portman în „Leon" , Glenn Close în „Air Force One" sau chiar Milla Jovovich (actuala soţie a regizorului Luc Besson) în „Al cincilea element"...

Cu o structură sufletească favorabilă oricărei noi încercări, Gary Oldman a fost atras şi de ipostaza de regizor şi astfel a realizat „Nil By Mouth", un film avînd numeroase conotaţii autobiografice. „Am vrut să povestesc ceea ce eu am trăit în sudul Londrei, unde am crescut, spunea el. L-am vrut onest, adevărat, fără concesii. Ca un album foto cu toţi cei ce m-au atins şi mi-au tulburat existenţa". Filmul a îmbrăcat haina unui eseu, a fost prezentat la Festivalul de la Cannes în 1977 cu titlul „Ne pas avaler" şi s-a bucurat de un real succes.

Ce părere au despre Gary Oldman unii dintre regizorii care au lucrat cu el? ◆ Luc Besson à propos de rolul din „Leon": „Pentru Gary, personajul pe care i l-am propus a fost un coup-de foudre... Cred că are tot atîta disponibilitate actoricească şi nebunie ca De Niro, cel din «Taxi Driver» sau din «Mean Streets». E strălucitor, e exploziv". ◆ Francis Ford Coppola după rolul din „Dracula": „Ceea ce-mi place la Gary este aşa-numitul savoir-faire, acea precizie a tehnicii sale de actor. Încă de la repetiţii, ne-a făcut pe toţi să simţim acea cumplită însingurare şi oboseală a personajului cu un destin ieşit din comun, izolat şi suspendat în timp de atîtea secole. M-am felicitat că l-am ales pe Oldman".

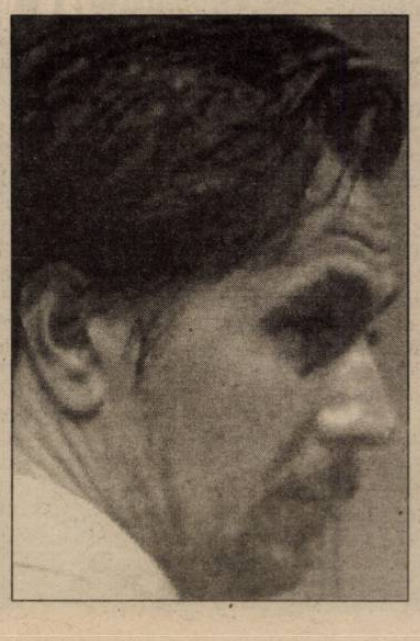

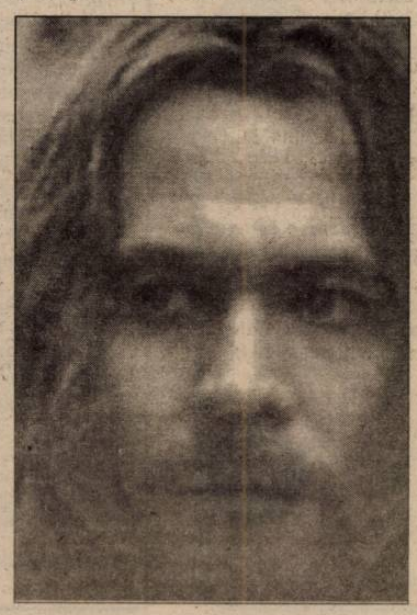

Pagină realizată de AURORA POPESCU

HOROSCOP

8.03 - 14.03

BERBEC (21.03 - 20.04): Suprasolicitări din toate direcţiile, nervi inutili, disensiuni scăpărătoare. Iată care ar fi tabloul acestei săptămîni agitate, sub influenţa unei Luni foarte capricioase şi nefavorabile unei dispoziţii sufleteşti pozitive. Curba psihicului confirmă - prin oscilaţiile sale - turbulenţa ce o veţi avea de întîmpinat. Din fericire, nu vă pierdeţi prea uşor optimismul.

TAUR (21.04 - 21.05): Cel mai remarcabil aspect al perioadei este ascensiunea curbei socio-profesionale, semn că veţi avea o reuşită deosebită sau una care este pe cale să se „nască". Pe de altă parte, şi curba financiară este destul de semeaţă, probabil veţi primi bani joi sau vineri, dar să nu vă aşteptaţi la o sumă care să vă pună în pericol cusăturile buzunarelor.

GEMENI (22.05 - 21.06): Există pericolul ca o persoană apropiată din anturaj să vă lezeze personalitatea sau interesele imediate (din punct de vedere financiar). Dacă va exista o asemenea tentativă, ea va veni din partea unui surprinzător prieten, pe care l-aţi ajutat în repetate rînduri. Atenţie! Curba financiară tinde să scadă pînă sub normal, în consecinţă fiţi mai „avar".

RAC (22.06 - 22.07): După două-trei zile senine, chiar pline de farmec, nori cenuşii se adună în viaţa dv., stîrniţi de o situaţie delicată ivită în mediul profesional. Deşi vă veţi face mulţi nervi şi amărăciunea nu vă va părăsi aşa uşor, veţi ieşi învingător din posibilele confruntări. Curba materială are un maxim miercuri (sau joi), deci vă veţi trezi cu un cont suficient de obez.

LEU (23.07 - 22.08): Cel mai semnificativ aspect al săptămînii este ascensiunea vertiginoasă a curbei financiare, care are un maxim în ziua de miercuri (probabil). Veţi încasa o sumă considerabilă de bani şi veţi scăpa de toate datoriile. Pe de altă parte, alura curbei sentimentalului este în mare descreştere, semn că pot interveni fricţiuni şi scîntei în relaţiile din cuplu.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Linişte şi pace în constelaţia dv., doar Mercur pare să vă dea o mînă la revigorarea unei afaceri sau la ducerea la bun sfîrşit a uneia în curs de desfăşurare. În general, va fi o perioadă de meditaţie, cînd randamentul se va diminua şi veţi deveni un visător absent din viaţa cotidiană. O veste bună de departe, în weekend.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Fantezia şi inspiraţia vor fi aliatele dv. de bază în această săptămînă plină de eforturi creatoare, urmate de rezultate pe măsură. Venus şi Jupiter fac acum o pereche astrală excelentă şi, se pare, în tot ceea ce veţi întreprinde veţi dobîndi succesul. Atît curba socio-profesională, cît şi cea a finanţelor se află la cote înalte, confirmînd ipoteza noastră.

SCORPION (23.10 - 21.11): O presimţire ce vă bîntuie de cîtăva vreme se va confirma în acest interval, dacă Soarele şi Neptun sînt alături de dv. - aşa cum arată astrograma. Deznodămîntul favorabil intereselor va surveni, poate, joi sau vineri, şi el vă va motiva pentru noi iniţiative (în plan profesional sau în particular). Finele săptămînii va aduce semne de surmenaj nervos, deci relaxaţi-vă cu nădejde.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Va trebui, probabil, să vă asumaţi răspunderea într-o problemă urgentă şi a cărei rezolvare depinde numai de dv. Acţionaţi fără patimă, înarmaţi-vă cu un munte de luciditate. Pe de altă parte, situaţia financiară nu străluceşte şi nici nu dă semne de îmbunătăţire. Se impune, în consecinţă, multă prudenţă cînd duceţi, instinctiv, mîna la buzunar.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Umorul şi buna dispoziţie vă vor însoţi pe întreaga perioadă, chiar dacă vor exista momente de tensiune presărate ici-colo, în mediul profesional - şi nu numai. Curba financiară nu dă semne de ascensiune în primele zile, apoi îşi ia avînt şi urcă spre un maxim - vineri poate fi ziua norocoasă. Mici şi trecătoare probleme de sănătate la finele săptămînii.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Oscilaţiile curbei psihicului pot însemna stări sufleteşti precare, o agitaţie interioară greu de stăvilit, întunecarea unor orizonturi pe care le credeaţi senine. Poziţia Soarelui faţă de Venus este nefavorabilă, de aceea problemele de la serviciu pot fi amplificate de cele din mediul familial. Dialogaţi mai des cu dv. înşivă, răspunsurile vă aparţin în exclusivitate.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Numai datorită fanteziei şi umorului veţi ieşi basma curată din unele încurcături (capcane) pe care vi le va scoate în drum anturajul. Chiar dacă sensibilitatea dv. proverbială va fi şifonată, veţi găsi resurse sufleteşti pentru a ţine fruntea sus în faţa oricăror încercări. Din punct de vedere material, lucrurile se vor îmbunătăţi la începutul perioadei următoare.

CONDURUL DOAMNEI

Grădina — micul nostru Paradis

Dacă s-ar alcătui un top al plantelor cele mai darnice în inflorescenţă, cu siguranţă „Condurul doamnei" ar putea cîştiga unul dintre primele locuri. Într-un mod aproape imperceptibil, fiecărei flori care începe să se ofilească îi ia imediat locul alta proaspătă, aglomerarea floral㠄 rămînînd aproape intactă în perioada de maximă înflorire a plantei. Şi aceasta poate dura din mai pînă în septembrie. Paleta coloristică este variată, în pigment puternic de roşu, portocaliu, galben, în cazul în care florile se prezintă într-o singură culoare, deşi există numeroase variante în care petalele sînt decorate cu picouri cafenii, ca nişte pistrui, sau au aspect tigrat. În general, planta nu necesită o îngrijire specială, dar are nevoie să fie amplasată într-un spaţiu bine aerisit, luminat, şi să fie udată cu regularitate.

Cînd procesul de înflorire este în plină desfăşurare, e bine să i se aplice îngrăşăminte, o dată la două săptămîni. Planta se înmulţeşte cu cel mai mare succes în sere, din seminţe. Acestea încolţesc în aproximativ 10-14 zile, la o temperatură de 18-20 de grade. După aproximativ şase săptămîni de la încolţire se repică, apoi, după alte două luni, se plantează în ghivece. Cît timp este foarte tînără, planta se păstrează într-un loc foarte luminos şi răcoros. Abia la maturitate devine rezistentă, dar nu într-atît încît să fie amplasată în arşiţa necruţătoare a soarelui de vară ori să nu fie udată la timp. *(A. Popescu)*

Petele de cremă neagră de ghete pe material alb se udă cu benzină, se spală cu amoniac 10% iar apoi cu spirt denaturat.

Petele de gudron trebuie curăţate imediat cu cuţitul, se scufundă apoi porţiunea pătată în lapte fierbinte timp de o oră şi apoi se spală cu apă rece.

Petele de ciocolată, cafea, cacao de pe ţesături de lînă şi mătase de culoare deschisă se scot cu glicerină încălzită la 35°C. Pata se freacă cu o bucăţică de vată muiată în glicerină iar după 10-15 minute se spală cu apă caldă.

Automobilul de ocazie

Direcţia şi punţile

3

Pentru controlul direcţiei şi al punţilor faţă, maşina trebuie suspendată de cele patru roţi succesiv. După suspendare, roata ridicată de pe sol se apucă aşa după cum se arată în figură şi se încearcă deplasarea ei în sensul indicat de săgeţi. Existenţa jocului în pivoţi este remarcată de posibilitatea mişcării libere a roţii şi producerea unui uşor zgomot în timpul manevrei. Apoi se procedează în acelaşi mod, dar apucînd roata după un plan perpendicular celui din verificarea precedentă, adică orizontal. În acest fel se pot depista eventualele jocuri în articulaţiile direcţiei. În sfîrşit, după coborîrea roţilor pe sol, se controlează jocul liber al volanului care nu trebuie să fie mai mare de 15 grade. Volanul trebuie să fie uşor manevrabil, fără întepeniri iar la proba de rulare să se observe dacă, după un viraj, el revine singur în poziţia neutră, maşina păstrîndu-şi apoi direcţia de înaintare rectilinie; cazul contrar conduce la concluzia că unghiurile direcţiei sînt neconforme cu cele nominale.

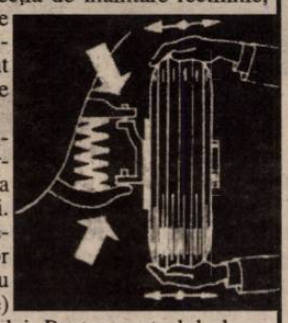

Controlul punţilor vizează starea arborilor planetari şi a rulmenţilor de la roţi. Roata suspendată trebuie să se învîrtă uşor pe ax (ceva mai greu pentru roţile motoare) şi fără zgomot sau fulaj. Pentru controlul planetarelor se aduce maneta schimbătorului de viteze în etajul IV al acestuia şi se încearcă învîrtirea roţii. Un joc liber mare al ei este indiciul unei uzuri avansate a cuplajului cardanic sau homocinetic, ori a ansamblului canelat.

Nu este bine să se neglijeze controlul roţilor. Jantele nu trebuie să fie ruginite ori deformate - observaţii valabile şi pentru roata de rezervă. Anvelopele trebuie să fie uzate uniform iar adîncimea profilului căii de rulare trebuie să fie de minimum 1,5 mm. Anvelopele unei punţi trebuie să fie de acelaşi tip (cu toate că este preferabil ca toate roţile maşinii să fie dotate cu acelaşi tip de anvelopă).

Dacă pneul prezintă o uzură avansată pe partea laterală a benzii de rulare, înseamnă că unghiul de cădere a fost (sau încă mai este) incorect; dacă uzura se vede numai pe creastă, s-a rulat cu presiune excesiv de mare a aerului din pneuri; dacă anvelopele sînt uzate uniform pe ambele laturi înseamnă că presiunea aerului a fost prea mică; dacă, în sfîrşit, anvelopa prezintă o uzură poligonală, aceasta constituie indiciul unui amortizor defect.

Prof. univ. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi cîştigă

POGOSIANŢ E., 1967

Cursă 1. Dh4 Rf5! etc. De aceea, albul joacă 1. Dh3! parînd evadarea prin f5 1... Rg5 2. Df3! (opreşte evadarea prin f4) şi acum A. 2...Rh4 3. Nf6 mat sau B. 2... Rg6 3. Dg4 mat. Un stat pentru viitor: problemele nu încep cu şah.

Scrisori primite

Matei Gheorghe, comuna Colonești, județul Olt: Vă înțelegem amărăciunea provocată de neprimirea revistei noastre, deși v-ați abonat în timp util. Așa cum specificați și dv. în scrisoare, se pare că pe undeva, pe traseul Rodipet Slatina Olt și oficiul poștal Colonești, lucrurile se împotmolesc. Ar fi recomandabil să vă adresați acolo unde v-ați abonat, departamentul difuzare al revistei noastre nefiind nicidecum în cauză. Vă urăm succes în demersurile dv.!

I. Pop, Cluj-Napoca: Toate horoscoapele au caracter statistic și orientativ. Dacă s-ar confirma întrutotul, atunci autorii lor ar trebui consideraţi zei și ar trebui să li se ridice cîte o statuie în piețele centrale ale orașelor. Probabilitatea adeveririi este la granița dintre da și nu, deci este 50%. Voltaire spunea că ele ar trebui scrise după ce lucrurile s-au petrecut, ca și istoria, pentru a mulțumi pe toată lumea. Nu uitați că destinul și-l face omul însuși, ajutat de noroc și cîteodată de ghinion.

Hans Birk, loc. Romos, jud. Hunedoara: Legătura dintre horoscop și grupele sanguine a fost deja descrisă în revista noastră, dar vom reveni.

Kolea Kureliuk, Mărițeia Mică, jud. Suceava: Vă mulțumim pentru revista „Exod", interesantă și bine scrisă. Pe de altă parte, vă amintim că rubrica „Verificați-vă cunoștințele" este bine primită de marea majoritate a cititorilor care ne scriu. Prin diversitatea problemelor puse, ea se constituie într-o autentică minienciclopedie ce invită la lectură și meditație.

Vasile Stoica, loc. Solca, jud. Suceava: Vă mulțumim pentru observații. Vom rezolva cît de curînd problema dv.

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Clauza de împuternicire şi clauza testamentară în cazul depunerilor de sume de bani CEC

Clauza de împuternicire este o procură specială (act unilateral) ce are la bază raporturile de mandat dintre părţi şi prin care titularul libretului nominativ împuterniceşte o anumită persoană pentru a ridica suma de bani depusă.

Această clauză fiind calificată drept un mandat şi întrucît mandatul se stinge la moartea mandantului (titularul libretului), mandatarul, adică împuternicitul, poate ridica - în tot sau în parte - suma înscrisă în libretul nominal numai în timpul vieţii titularului, respectiv numai pînă la revocarea împuternicirii de către titular comunicată CEC-ului. Prin urmare, după moartea titularului, suma respectivă nu mai poate fi retrasă de persoana împuternicită deoarece, la data morţii titularului, mandatul încetează iar suma înscrisă în libret la acea dată face parte din activul succesoral lăsat de titular. Sumele ridicate aparţin mandantului şi deci persoana împuternicită trebuie să dea socoteală, la cerere, mandantului - iar în caz de moarte moştenitorilor săi - de operaţiile efectuate şi să le remită sumele încasate, dacă nu au fost întrebuinţate în interesul celui căruia îi aparţineau. Raportul de mandat dintre părţi - care fundamentează clauza de împuternicire sau procura dată sub altă formă - poate fi dublat de o donaţie (împuternicire dată cu intenţia de a dona), de un antecontract de împrumut, de o ofertă de plată a unei datorii a mandantului etc. Aceste raporturi nu sînt reglementate - prin normele speciale care vizează depunerile la CEC, ci prin normele dreptului comun întrucît, pentru CEC prezintă importanţă numai existenţa procurii nerevocate, fiind obligat să execute dispoziţiile persoanei împuternicite.

Mandatarul poate dispune nu numai de sumele depuse, dar şi de dobînzile acordate de CEC sub forma anuităţilor şi înscrise în libret, ele fiind fructe civile. În schimb, în privinţa dobînzilor acordate sub formă de cîştiguri (în numerar, în obiecte sau în anumite prestaţii) titularul clauzei de împuternicire nu are drept de dispoziţie asupra lor. Cîştigul poate să urmeze regimul sumei depuse numai prin voinţa titularului de libret, prin înscrierea sumei cîştigate în numerar (sau a contravalorii în bani a cîştigului în obiecte) în libret, fără revocarea clauzei de împuternicire. Clauza testamentară este dreptul pe care îl are titularul depunerii pe un libret nominativ să indice persoanele cărora urmează să li se elibereze sumele depuse în caz de moarte a sa. Acest drept îl are numai titularul libretului, chiar dacă o altă persoană a făcut depuneri pe numele său. Clauza testamentară este considerată ca fiind o liberalitate pentru cauză de moarte, adică un buget cu titlu particular făcut prin testament. Fiind o liberalitate pentru cauză de moarte, produce efecte numai la decesul titularului (spre deosebire de clauza de împuternicire care la data decesului titularului încetează să-şi producă efectele), legatarul dobîndind sumele de bani depuse numai din momentul morţii titularului de libret şi în cuantumul existent la acea dată (iar nu la data stipulării clauzei). Clauza nu trebuie să fie scrisă şi datată de mîna testatorului (care este regula în cazul testamentului olograf) ci numai semnată, fapt pentru care a fost calificată un testament olograf simplificat (valabilă numai pentru depunerile CEC). Depunerile, dobînzile şi cîştigurile sînt imprescriptibile, astfel că beneficiarul clauzei poate cere predarea sumelor oricînd de la CEC.

La o cafeluță

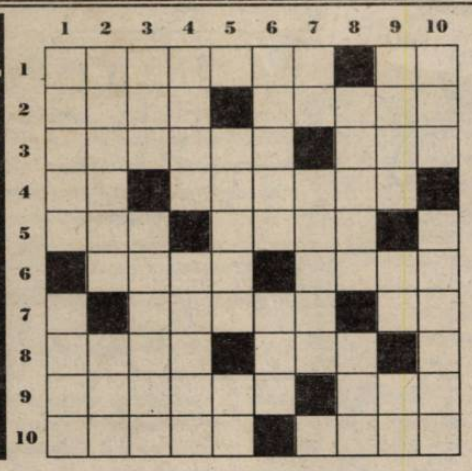

VERTICAL: 1) Băută fierbinte făcută din boabe de cafea, trecută prin filtru și îndulcită - Locuitori din Orientul Apropiat și nordul Africii, cărora mult timp le-a fost interzis, prin religie, consumul de cafea (sg.). 2) Păstrează cafeaua mereu caldă - Lichid în care se fierbe cafeaua (sg.). 3) Boabe de cafea prăjite prea tare (masc.) - Ne invită la o „Cafea cu lapte de adio" (Radu). 4) Prefix cu sensul de „măduva spinării" (Med.) - Realizatorul tabloului „Cafeneaua Terassa Oteteleșcanu" (Camil). 5) Cafea la..., una dintre metodele de a prepara o cafea savuroasă - Din ceașcă! 6) A se tărăgăna - Abr. pentru „interdicție" (Milit.). 7) O podoabă de fată (pl.) - A evacua apa de pe un teren. 8) Mită - Esență de cafea. 9) Se prezintă la armată - Nes! - Râșniță de la început! 10) „Cafeneaua...", pînză semnată de Francisc Șirato (masc.) - Spumă de cafea.

ORIZONTAL: 1) Stăpînul cafenelei din romanul „Europolis" de Jean Bart - Mare consumator de cafea. 2) Veche cafenea din Palais-Royal (Paris), în mare vogă pînă la mijlocul sec. 19 - A măcina cafea. 3) Autorul schiței „Cafiné Europa" (Artur Maria) - Imită o bătaie în ușă. 4) Format mediu! - Deține rolul principal în filmul „Micuța cafenea" (Max.). 5) Zahăr pentru cafea - Ued în Yemen. 6) Parte a zilei, cînd nu este recomandat a se bea cafea (pl.) - Vulcan în Sicilia. 7) Pictor rus, semnatarul pînzei „Cafeneaua pariziană" (1844-1930) - Plus. 8) Banc de nisip în Marea Nordului - Poetul-marinar, autorul titlului „Căpăcel de cafea" (George). 9) Mers energic - Perioadă de timp. 10) Îi aparține poezia „Cafenea" (Maria) - Semnatarul poeziei „Cafeneaua" (Emil).

VIORICA AGACHE și GEORGETA FLORENȚA (Bîrlad)

Soluția careului „FAUNA"

Orizontal: RENARD - IAR - ILAR - ARENE - N - SAH - EPIC - ODOBESCU - H - CAI - R - ORBI - EC - VICLEAN - R - MANET - B - HERGHELII - RASA - O - ATA - IME - EVERAC.

PAR(anormale) de TOPAN

PERSPICACITATE

Casete „străine"

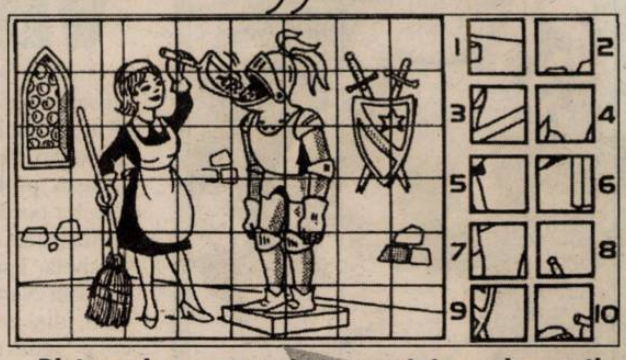

Dintre cele zece casete numerotate unele aparțin desenului, iar unele sînt „străine". Care dintre cele zece casete sînt „străine" de desen?

(Soluția în numărul viitor)

Numere curioase

Utilizînd cifrele 1, 2, 3 și 4 în ordine crescîndă și folosind semnele de operații aritmetice (+ - x :) și paranteze este posibil să obțineți în forme variate rezultate ca în exemplul prezentat mai jos:
(1+23):4=6
Folosind același sistem, puteți să obțineți rezultate cu 7, 8, 9 și 10?

(Soluția în numărul viitor)

Verificați-vă cunoștințele

1. Cine a realizat statuia spătarului Mihail Cantacuzino din curtea spitalului Colțea din București?
2. Cine a descoperit ecranările electromagnetice?
3. Cum se numea în mitologia romană zeița florilor, soția lui Favonius, vîntul de apus?
4. De unde este originar cîrmîzul, plantă ierboasă ale cărei fructe de culoare roșie sînt folosite la colorarea vinului?
5. Cine a compus, în 1908, lucrarea simfonică „Poemul extazului"?
6. Cum se numește eroul comediei „Titanic vals" de Tudor Mușatescu (1903-1970)?
7. Ce este endocardul?
8. Care este steaua cea mai strălucitoare din constelația Lira?
9. Unde se află orașul Kinshasa?
10. Cine a inventat oscilograful?

Răspunsurile din numărul trecut

1) „Medalia Fields" este un premiu internațional, de prestigiul Premiului Nobel, pentru studii și cercetări matematice. 2) Cel mai vechi canal de navigație și de irigație din toate timpurile este Marele Canal din estul Chinei, legînd orașele Beijing de Hangzhou. 3) Trilogia „Kristin Lavransdatter" este scrisă de romanciera suedeză Șigrid Undset (1882-1949; Premiul Nobel în 1928). 4) În popor, albăstrelele se mai numesc vinețele sau corobatică. 5) Primul cercetător al peșterilor din România a fost zoologul Constantin N.Ionescu (1878-1935). 6) Muzica operetei „Orfeu în Infern" a fost compusă de compozitorul francez de origine germană Jacques Offenbach, pe numele adevărat Jacob Eberst (1819-1880). 7) Melanina este un pigment de culoare neagră sau brun-închisă, prezent în celulele unor animale. În funcție de concentrația sa conferă țesuturilor o culoare de la galben la negru. La om, pigmenții melaninei determină culoarea pielii, a ochilor, a părului. 8) În mitologia greacă Grifon era un monstru cu trup de leu, cap și aripi de vultur, consacrat zeului Apollon. 9) Bazele experimentale ale transplantării de organe au fost puse de chirurgul și biologul francez, stabilit în SUA, Alexis Carrel (1873-1944). 10) „Foișorul de foc" din București a fost construit în 1892-1893. (IRINA STOICA)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„AMINTIRI"

SUSȚINUT DE STAT / DE SUPRAFAȚĂ		PUII CAPREI / OPRITĂ		GĂSITĂ / SUCURI		BOLD / UNIT!		OPAC / SABIA LUI ALI		UNDE / SPAȚIU
ROCĂ / AM GĂSIT!							INEL DE CORALI / UN EMBARGOU			
						BUST GOL!			CUPRU / SUBȚIRE	
VOCALE / GRĂSIME			OM DE FOC / COLINDAT							SUTANĂ
						CÎINI / LEGEA TĂCERII				
STATE / CUCI!					JIGNIRE / VALIDĂ					APĂRUTE
		ȘEF DE PESCARI / NEAM							NOTA 7 / GRUPURI	
MEDIC DE OASE / NUMĂR								SCOBIT / POFTĂ		
			MOMITE / COTA MEDIE!							ALIFIE
IUBIT LA NEBUNIE / VÎRSTĂ							NIMIC MAI MULT			
					CĂI DE CIRCULAȚIE					

Dezlegarea integramei „POANTE"

Orizontal: R - U - O - I - S - A - SEMNIFICATIV - CATREN - URMA - SEC - IR - ATA - N - PASTILE - TAS - STRIATA - SER - IAT - ARTAGOS - SOLAR - IACI - E - NEROD - PR - AC - TE - ITALIANCA - RA - ONOR - AUR - DISTRAT - ASTA.

Dezlegarea testelor din numărul trecut

PROBLEME DE LOGICĂ

1) Urechea dreaptă a calului. 2) Frîul incomplet (stînga). 3) Extremitatea dreaptă a pălăriei lui Napoleon. 4) Lipsa bățului la steag. 5) Înălțimea pălăriei soldatului aflat jos, dreapta.

...ȘI DEDESUBT?

Se află stația meteorologică...

UMOR

Ce-i cu băiatul nostru că învață pînă noaptea tîrziu? întreabă tatăl îngrijorat. E frumos, e vară, nici măcar nu l-am auzit pomenind de strand! Experimentează un nou fel de viață?
- Aș, nu-i arde lui de experiențe, răspunde mama. Pregătește două corigențe!

De cîteva luni îl dresez pe Bubi să latre cînd îi e foame!
- Și ai reușit?
- Sigur! Cînd încep eu să latru, începe el să mănînce!

Te întreb pentru ultima oară: cînd ai de gînd să-mi dai înapoi banii pe care ți i-am împrumutat acum cinci ani?
- Ce bine că termini și tu o dată cu aceleași veșnice întrebări!

Iubito, ce-o să spună tatăl tău cînd o să afle că ne-am logodit?
- O să se bucure. Așa face întotdeauna cînd îi dau o asemenea veste!

Știți că „Mona Lisa" a devenit celebră datorită furtului?
- Extraordinar. Dar ce-a furat?

De ce ai pus în coșciugul soacrei un stingător de incendii?
- Pentru că sigur nu va ajunge în rai!

O secretară este întrebată de contabil ce-a făcut că i s-a mărit salariul de opt ori în ultimul an.
- Pot să vă spun cu exactitate, răspunde ea, dar sînt sigură că dumneavoastră n-o să vă folosească la nimic!

Doctorul a spus că bărbatul meu are nevoie de liniște!
- Și tu ce faci?
- Îi repet chestia asta de 1000 de ori pe zi!

Poți să-mi împrumuți 5000 de lei pentru autobuz?
- Îmi pare rău dar n-am decît o hîrtie de 50000!
- Excelent! O să iau un taxi!

Cîtă bere beți pe zi?
- 7-8 sticle!
- Vai, dar eu nici apă nu pot să beau în asemenea cantitate!
- Nici eu!

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341
Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție,* vor participa la tragerii la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Începînd cu anul 2000 în Divizia A la fotbal nu vor mai încăpea decît 16 echipe, aşa a decis Adunarea Generală a Federaţiei Române de Fotbal. Decizia este salutară deoarece este un progres deşi era loc de mai mult. Liga Profesionistă de Fotbal, prin preşedintele Dragomir, a propus o Divizie A cu 16 echipe, dintre care să retrogradeze 4. Acestea ar fi trebuit să fie înlocuite de 4 din Divizia B care ar fi unica cu această literă în loc de două serii cîte are acum. Pînă la urmă a fost votată decizia lui Mircea Sandu de a menţine B-ul aşa cum este şi de a retrograda doar 2 echipe din A. Oricum este un pas înainte care va învigora fotbalul din România. Acum nu trebuie să ne aşteptăm la cine-ştie-ce minuni, ci doar la o schimbare benefică.

Dennis Rodman s-a îngălbenit în cap. Motivul este simplu: de acum este un „laker" original şi face totul pentru echipa sa. Dennis a preluat echipa la situaţia 6-6 şi deja a contribuit la 2 victorii: cea cu vecinii de la Clippers şi cea cu puternica echipă din Houston. Viermele şi-a pus amprenta pe jocul echipei care acum nu mai pare atît de dezorganizată. Jucătorul care acum poartă numărul 73 este de-a dreptul incredibil la cei 37 de ani ai săi. Şi, pe deasupra, s-a antrenat sezonul acesta cam 10 minute înainte de a veni în curte la Lakers. În loc să facă antrenament, Dennis s-a însurat cu Carmen Electra cînd avea nivelul de alcool în sînge atît de ridicat încît prima reacţie la rece a fost o cerere de divorţ. Dar dacă ăsta e stilul lui de a se antrena atunci este foarte conştiincios. Împotriva celor de la Houston, Viermele a reuşit 10 recuperări şi 2 puncte şi a stîrnit admiraţia lui Michael Jordan care s-a aflat în tribună la taclale cu Jack Nicholson.

Venus şi Serena Williams au reuşit o performanţă demnă de invidiat: au cîştigat 2 turnee ATP în aceeaşi săptămînă. Surorile sînt primele jucătoare de tenis din istorie care reuşesc această performanţă. Venus a cîştigat la Oklahoma City finala disputată în compania Amandei Coetzer iar la 5 ore diferenţă, sora sa Serena a învins-o pe favorita locală Amelie Mauresmo la Paris. Precedenta încercare a aparţinut surorilor Magdalena şi Manuela Maleeva care au pierdut însă amîndouă, la Paris şi la Bol. Şi cum alte 2 rude de gradul 1 care să aibă pretenţii la titluri ATP nu apar la orizont, recordul este făcut să dăinuiască.

De-a lungul articolelor pe care le-am scris am tot făcut referire la situaţia penibilă în care se afundă Victor Piţurcă neconvocîndu-l pe Jean Barbu la Naţională. Deşi este un jucător extrem de valoros după părerea mea, jucător ce poate îngenunchia de unul singur o echipă de primă mînă iar cel mai relevant exemplu mi se pare cel al Oţelului Galaţi, Jean Barbu nu va veni în curînd la întîlnirea cu cei selecţionaţi pentru a apăra tricolorul. Piţurcă a spus despre Barbu că nu face faţă situaţiilor delicate şi că este valoros doar împotriva echipelor slab cotate. Pentru această declaraţie ar putea fi demis cu uşurinţă deoarece se pare că nu-şi face datoria de a urmări potenţialii clienţi ai Naţionalei. Mai apoi s-a completat spunînd că acum chiar nu mai poate fi convocat pentru că s-a mutat la Rapid! Logic, nu?

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Oful încrustat în exclamaţia: „O viaţă are omul!" a fost „rezolvat" de unii semeni ai noştri prin modalităţi ce le-au adus celebritate. Astfel, încercînd să-şi facă destinul cît mai picant şi mai palpitant, americanul Giovanni Vigliotto s-a căsătorit în regim de poligamie cu nu mai puţin de 104 (o sută patru) femei! Şi asta într-un răstimp de 32 de ani. El a avut mirese în 27 de state americane şi alte 14 ţări ale lumii. Dibăcia lui formidabilă a mers pînă acolo încît, la un moment dat, se afla în croazieră, pe un vas britanic, cu patru dintre mirese... La 28 martie 1983, un tribunal din Arizona l-a condamnat la 28 de ani de închisoare pentru înşelăciune, 6 ani pentru bigamie şi o amendă de 336000 de dolari. La 3 aprilie a.c. Giovanni va împlini 66 de ani (în „uniformă").

Linda Lou Essex din Anderson, statul american Indiana, a fost căsătorită - în regim de monogamie – de 21 de ori! Cu şase dintre bărbaţi a avut cîte un bis, şi nu a fost niciodată văduvă!

Un fost preot baptist, pe nume Glynn Wolfe, a fost însurat monogamic de 27 de ori şi a avut 41 de copii recunoscuţi. Ultima soţie, o filipineză, a avut 14 ani cînd a spus da unui mire de 76 de ani. Glynn n-a cunoscut binefacerile pilulei Viagra, dar nici n-a avut nevoie, se pare...

James O'Brien din New York a fost căsătorit cu aceeaşi femeie de nu mai puţin de nouă ori, în decurs de 26 de ani! Al 9-lea mariaj a durat două luni. Într-un acces de gelozie James a ucis-o în baie pe Claude, apoi s-a predat poliţiei cerînd să fie arestat pe viaţă... Avea atunci 71 de ani.

„Asociaţia soţiilor victime ale fotbalului"

În anii '60 cunoscuta cîntăreaţă Rita Pavone a lansat o melodie în care deplîngea zilele de duminică ale femeilor ai căror bărbaţi se duceau la meciuri de fotbal, lăsîndu-le singure. Iată că, de curînd, această problemă a revenit în actualitate. Totul a pornit de la o emisiune televizată realizată de Seby Roccato, în cadrul căreia Michela Esposito (casnică), din Napoli, a povestit cum, din pricină că soţul ei o ignora duminicile, preferînd să se ducă la meci, a fost nevoită să-l părăsească şi, împreună cu cei doi copii, Federico şi Angioleta, să se mute la părinţii săi din Catania.

Ecoul emisiunii a fost neaşteptat. Mii de femei din întreaga ţară au luat legătura cu Michela Esposito pentru a-şi exprima solidaritatea. Astfel a luat fiinţă „Asociaţia soţiilor victime ale fotbalului" avînd-o ca preşedintă de onoare chiar pe... Rita Pavone. Asociaţia şi-a propus ca, prin diferite mijloace, să-i convingă pe soţii-microbişti să acorde mai multă atenţie consoartelor, nerenunţînd la plăcerea lor duminicală. Există însă mult scepticism privitor la succesul acestei tentative, cunoscîndu-se faptul că italienii sînt înfocaţi iubitori ai sportului cu balonul rotund şi, deci, tribunele arenelor vor fi probabil în continuare neîncăpătoare pentru vestiţii „tifosi"...

Un record mondial... la cote mici

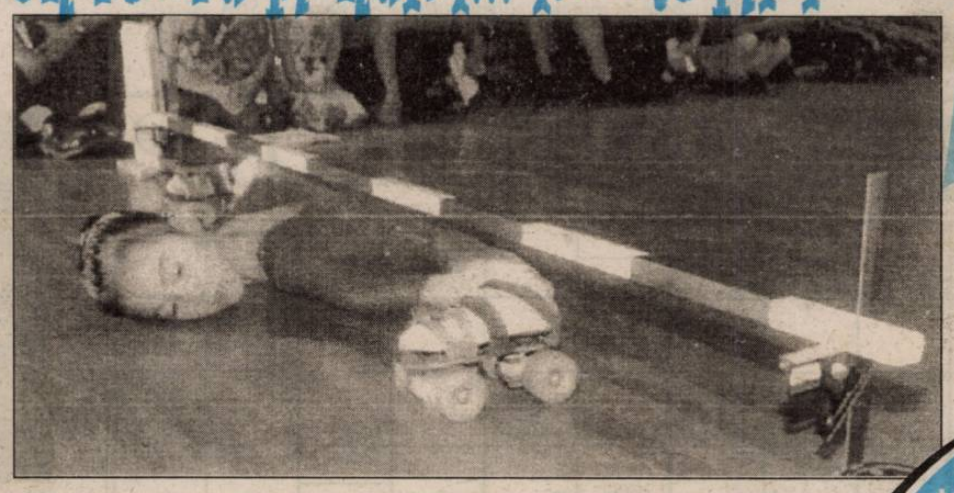

La numai şase ani, chinezoaica Wang Xue are o mare pasiune: patinele cu rotile. Pînă aici, nimic deosebit, mulţi copii au această plăcere. Numai că ea, echipată cu rotilele, s-a prezentat la un concurs din Pekin, pentru a face o demonstraţie mai puţin obişnuită. Graţie antrenamentului şi supleţii trupului ieşită din comun, micuţa Wang Xue a reuşit să treacă pe sub o bară plasată la o înălţime faţă de sol de numai 14,6 centimetri. A doborît astfel recordul mondial precedent, de 15,2 centimetri.

Fotografia săptămînii

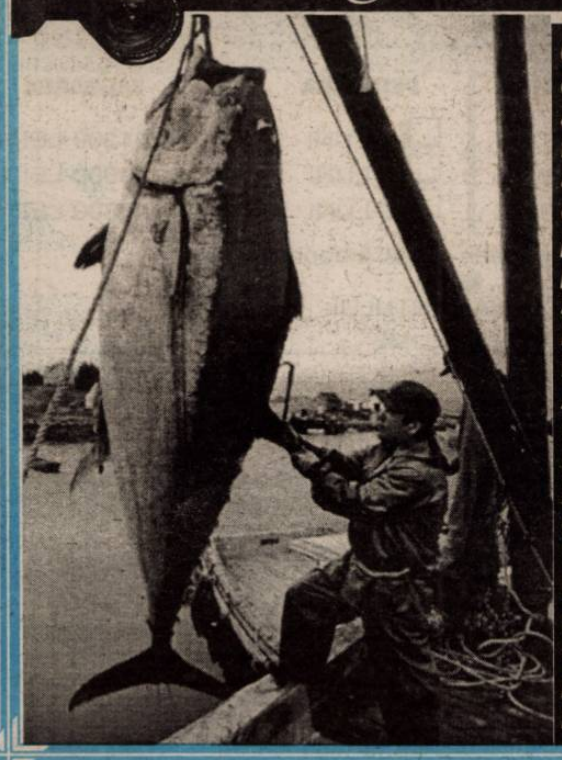

Ce-aţi zice, stimaţi cititori împătimiţi ai undiţei, dacă aţi fi autorii unei asemenea capturi? Din păcate, astfel de peşti nu se zbenguie în lacurile noastre, ci în apele Atlanticului de Nord, pescarul din fotografie luptîndu-se cu un ton (Thunnus Thynnus) în vîrstă de 35 de ani şi o greutate de circa 450 kg... Şi nu-i poveste pescărească!

VIAGRA PENTRU ANIMALE

În Anglia, în urma succeselor înregistrate de celebra pilulă „Viagra", un grup de veterinari şi zoologi studiază posibilitatea de a folosi acest produs şi în rîndul animalelor cu scopul precis de a stimula apetitul sexual printre animale atenuat ori pierdut din cauza vîrstei sau a altor tulburări psihofizice. Obiectivul principal este de a favoriza îndeosebi perpetuarea speciilor pe cale de dispariţie precum panda, tigri, rinoceri şi multe altele. În acest sens, specialiştii de la Universitatea din Cambridge au un ambiţios program de cercetare.

Punctul de vedere al firmei Pfizer, producătorul „Viagrei", este limpede: „Viagra" nu poate fi deocamdată folosită pînă nu vor fi încheiate cercetările necesare pentru testarea eficienţei produsului pentru uz veterinar. De aceeaşi părere este şi dr. Pater Jackson, care afirmă că există unele riscuri - în mod special cel al posibilităţii ca o dată cu efectul stimulator al acestui produs, în caz de procreare, semnele impotenţei să fie transmise nou-născuţilor. Cînd se va constata că acest posibil efect negativ este înlăturat, atunci produsul va fi utilizat în grădinile zoologice şi în fermele de reproducţie a animalelor domestice cu calităţi biologice deosebite.

În numărul viitor

■ Vine sfîrşitul „erei" transplantului de organe? ■ HIV contra HIV ■ Somnul paradoxal ■ Motive ale secretomaniei OZN ■ Forţa hipnotizatoare a micului ecran ■ Există tratament pentru andropauză? ■ Atenţie! Există o Viagra naturală ■ Şi genele pot recunoaşte trecerea timpului ■ Urme ale unei creaturi bizare ■ Salvaţi soldatul Ryan! ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2243996.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 224.39.96; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SERIE NOUĂ - 407 • ANUL XLII • 11 MARTIE1999 • 16 PAGINI • 2000 LEI Nr. 10 (2157)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Banul săracului e cald. Fiindcă săracul îl ține tot în mînă”.

•

„Minciuna este vacanța adevărului. Să nu aibă oare și adevărul nevoie de vacanță?”

LUCIAN BLAGA

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Opinii ale lui Hawking

CÎTEVA ENIGME NEREZOLVATE ALE ŞTIINŢEI

Corpul lui e țintuit într-un scaun cu rotile, nu poate vorbi și nu poate mișca decît două degete. Dar mintea lui Stephen Hawking, considerat a fi cel mai mare fizician după Isaac Newton, scrutează cele mai profunde mistere ale Universului, de la naşterea lui pînă la moartea găurilor negre şi a Cosmosului însuşi. Într-un recent interviu realizat de revista DISCOVER, Hawking face cîteva considerații referitoare la viitorul științei (computere după modelul creierului uman, călătorii în spațiu dincolo de Sistemul nostru Solar etc). Întrebat care sînt problemele nerezolvate ale științei, Hawking spune: „Teoria despre Tot”, acesta e numele dat de fizicieni legilor nedescoperite încă, acelea care ar putea uni toate teoriile legate de Univers, de la mecanica cuantică pînă la teoria generală a relativității. „Simt că sîntem aproape, dar încă n-am ajuns acolo”. O altă enigmă, în concepția lui Hawking, rămîne cea legată de originea Universului și de ce arată el așa cum îl vedem noi. Referitor la ultima carte a lui John Horgan, intitulată *Sfîrșitul Științei*, Hawking, care rostește cuvintele prin intermediul unui sintetizator vocal, a răspuns bisilabic: „Gunoi.”

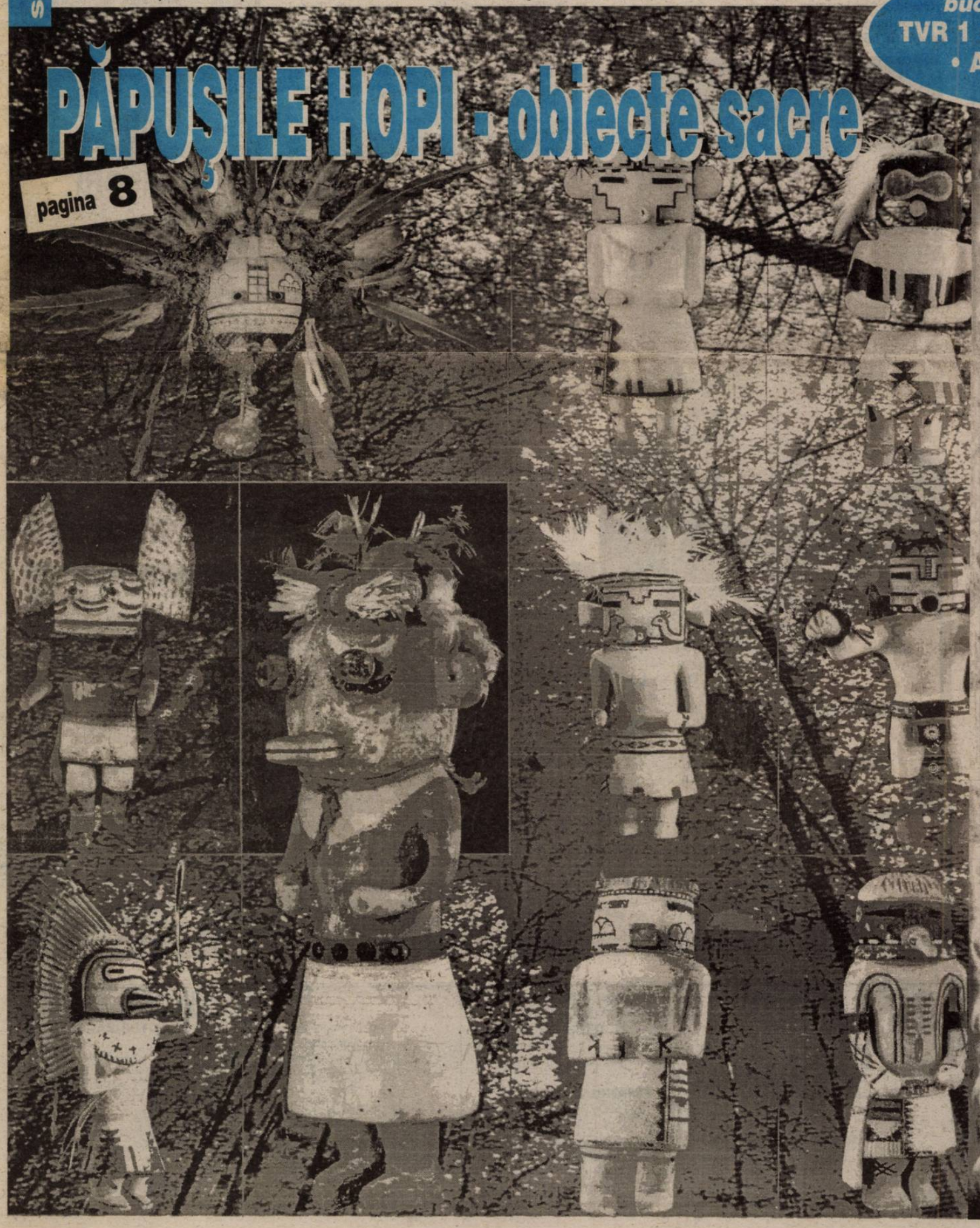

PĂPUŞILE HOPI - obiecte sacre

pagina 8

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

3 HIV contra HIV
4 Motive ale secretomaniei OZN
6 FEMINA CLUB
7 La ce e bună vitamina A
14 JURIDICE
13 Idoli Salvaţi soldatul Ryan
14 HOROSCOP

Biblioteca Județeană

MUZICARTA

GHEORGHE IOVU TRĂIEŞTE PRINTRE NOI!

Într-o scrisoare primită de la Reghin, Arthur Szabo, despre care am scris într-un număr trecut, pomenea şi despre autorii români de muzică de atmosferă, new age. Muzicienii români care „după părerea mea pot sta oricînd lîngă ceilalţi de peste hotare: Adrian Enescu, Gheorghe Zamfir, Anton Şuteu, Digital Art, Romulus Cruceanu...” Observaţia tînărului pasionat de muzică new age de la Radio Son Reghin atrage atenţia asupra unui adevăr incontestabil: există în ţară o mulţime de muzicieni talentaţi care aşteaptă să fie editaţi. Din păcate casele noastre de discuri aleargă după „tunuri”, muzică de piaţă, şi mai puţin după o adevărată muzică de calitate.

Muzică terapeutică

La exemplele enumerate mai înainte se poate adăuga şi numele unui extraordinar muzician din Timişoara: e vorba de Gheorghe Iovu. Am primit de la Sergiu Rusu din Arad, cu cîteva săptămîni în urmă cîteva cuvinte pline de superlative legate de compoziţiile lui Gheorghe Iovu. Iată că săptămîna aceasta am primit chiar de la autor ultimul lui *cd*, intitulat *Inforenergetica*, muzică spirituală, produs de autor în colaborare cu societatea CoLIMoRo în 1998. Deşi Gheorghe Iovu este un om modest, muzica lui este categoric inovatoare. Un lucru incredibil peste care nu pot să sar este acesta: Gheorghe Iovu lucrează de peste 27 de ani la Peco Timişoara, la calibrări rezervoare! Acest amănunt incredibil mă face să-l compar cu un alt inovator român, de data asta din domeniul literaturii, care în viaţa de zi cu zi era un funcţionar modest, iar prozele unice pe care le scria purtau o semnătură inimitabilă: Urmuz. Iovu a absolvit Şcoala populară de artă în 1975 (secţia canto şi ghitară), an în care s-a dedicat muzicii terapeutice, devenind, o dată cu apariţia primului *cd* intitulat *Revelaţie „Anatecor” 97*, primul compozitor de acest gen muzical din România. A concertat în spitale, în clinici, în leagăne de copii şi în aziluri de bătrîni, a concertat în ţară şi peste hotare. Testată energetic, muzica lui s-a dovedit a fi benefică 95 la sută. Ea îţi induce o stare de bine, o stare de linişte, combătînd stresul şi oboseala, stimulînd gîndirea pozitivă. O muzică pentru sufletele noastre agitate la sfîrşitul acestui mileniu ferice şi feroce. „Nu folosesc notele. Ele n-au suflet” spune muzicianul Gheorghe Iovu.

Linişte şi echilibru

De ce tocmai acest gen de muzică? „Pentru că vreau să renască în fiecare om speranţa de linişte şi echilibru de care avem nevoie”. Încrezător în valoarea muzicii sale, Gheorghe Iovu a deschis la Timişoara primul centru de prezentare cu muzică terapeutică *live* din ţară. Ascultînd cd-ul *Inforenergetica*, al treilea său album, recunosc că muzica lui Gheorghe Iovu este mai mult decît muzică ambientală, este muzică adevărată, la nivelul marilor compozitori din lume. Este, cu alte cuvinte, Muzică. Mai mult de atît nu pot spune. Dacă veţi avea şansa să o ascultaţi, veţi vedea că nu arunc cu vorbele în vînt. (*Mulţumesc colegilor din Timişoara pentru informaţiile furnizate: Luana Duschka, Dana Gheorghiu. Mulţumiri, de asemenea, lui Sergiu Rusu de la Radio Arad*)

GEORGE CUŞNARENCU

Albumul Săptămînii

Garage Inc. - METALLICA

După două albume bunicele („*Load*” în 1996 şi „*Reload*” în 1997) trupa lui *James Hetfield* surprinde acum pe mai toată lumea cu acest dublu CD! De ce surprinde? Deoarece cvartetul propune , pe lîngă 11 noi compoziţii, multe reluări ale unor melodii celebre din repertoriul hard-rock şi heavy metal... Dintre numele mari ale căror compoziţii au fost „împrumutate” aici voi aminti doar de *Motorhead, Black Sabbath, Nick Cave, Thin Lizzy* şi *Lynyrd Skynyrd*, albumul fiind împărţit în două părţi: prima conţine reluări inedite (trase în toamna trecută) iar a doua parte prezintă mai toate reluările pe care cei de la *Metallica* le înregistraseră pînă în 1990... Am ascultat albumul de faţă de cîteva ori, de fiecare dată descoperind cîte ceva nou, de la o linie melodică inedită, pînă la unele aranjamente muzicale care, la o primă audiţie, nu sînt foarte perceptibile, de vină fiind faptul că ele se „mulează” perfect pe piesa iniţială dar nu ratează ocazia de a-i pune acesteia marca trupei! Dacă aveţi posibilitatea, vă recomand să ascultaţi şi compoziţiile originale pentru a face obligatoria comparaţie...

RADIOGRAFII sonore

UV - Shamen. Una dintre cele mai bune trupe britanice de dans încearcă să demonstreze că poate face faţă noului val dar, din păcate, nu prea reuşeşte... Ne amintim, cu plăcere, anii în care *Colin Angus & CO* ţineau capul de afiş în discoteci, lansînd o nouă modă în muzica de dans dar, de această dată, materialul propus ne sileşte să facem nişte comparaţii, deloc favorabile lui, cu albumele precedente...

Feeling Strangely Fine - Semisonic. Trioul din Minneapolis a ajuns la al doilea album, album care, ca şi precedentul „*Great Divide*”, prezintă un excelent pop-rock „made in America”! Pe tipi îi găsiţi pe MTV, videoclipul primului extras pe single „*Closing Time*” fiind difuzat, pe merit, într-o veselie...

Strip To The Bone - Sly'n'Robbie. Din negura vremurilor revin cei care au schimbat faţa comercială a ceea ce numim de obicei rhythm & blues. Albumul, apărut în decembrie'98, redă un r & b de calitate, dar care beneficiază de supertehnologia prezentului, un rhythm & blues care nu şi-a pierdut rădăcinile...

Coup De Grace - The Stranglers. Trecut-au 25 de ani de viaţă pentru „Strangulatori”, perioadă în care britanicii au editat 14 albume de studio. Nu ştiu cum veţi recepta punk-ul propus şi de această dată dar eu vă recomand să ascultaţi CD-ul de faţă...

The Remix Album - All Saints. Un album a cărui apariţie îmi pare cam forţată, mai mult o tentativă de a asigura supravieţuirea trupei care debutase atît de promiţător... Ce-avem aici? 15 remixuri din care partea leului este luată de trei singles - „*Never Ever*”, „*Lady Marmalade*” şi „*Bootie Call*”! Bune pentru dans, insuficiente pentru a risipi atmosfera nu tocmai favorabilă din jurul trupei...

Grupaj realizat de
MARIAN MINCULESCU

Gabriela Rontea - Cîmpina: Trebuie să te contrazic: nu văd nimic rău în a-ţi apărea un anunţ într-o publicaţie! Spui că vor rîde colegii de tine?! Poate că asta este problema lor, nu a ta! Aştept anunţul tău pentru corespondenţă...

Georgeta Florenţa - Bîrlad: „Luaţi loc” şi „Pe la căsele noastre” se alătură celorlalte careuri reţinute pînă acum...

Monica Bîndiu - Călăraşi: Încerc să răspund întrebărilor tale: pentru azi i-am ales pe cei de la *Fleetwood Mac*. Iată, mai întîi, numele tuturor celor care au trecut prin această celebră trupă - *Peter Green* (24.6.1942, chitară, nume real *Peter Greenbaum*), *Mick Fleetwood* (24.6.1942, tobe),

Tolba cu SCRISORI

John McVie (26.11.1945, bass), *Jeremy Spencer* (4.7.1948, chitară), *Christine McVie* (12.7.1943, clape, nume real *Christine Perfect*), *Danny Kirwan* (chitară, 13.3.1950), *Bob Welch* (31.7.1946, chitară), *Lindsey Buckingham* (3.10.1947, chitară), *Stevie Nicks* (26.5.1948, vocal), *Billy Burnette (7.5.1953, chitară), Rick Vito* (21.7.1950 vocal). Singles de succes: „*I Believe My Time Ain't Long*” (1967), „*Need Your Love So Bad*” (1968), „*Albatross*” (1968, primul lor Number One), *Man Of The World*” (1969), „*The Green Monalishi*” (1970), „*Over My Head*” (1975), „*Go Your Own Way*”, „*Dreams*”, „*Don't Stop*”, „*Make Lovin Fun*” (toate în 1977), „*Tusk*”, „*Sara*” (1979), „*Hold Me*” (1982), „*Big Love*”, „*Little Lies*” (1987), „*Everywhere*” (1987). Reţine, este vorba doar de hit-singles! Continuăm săptămîna viitoare!

HOT 40

43. God Only Knows - Beach Boys (1966, loc 2)
42. London Calling - The Clash (1979, loc 11)
41. She Bangs The Drums - The Stone Roses (1990, loc 34)
40. The Only One I Know - The Charlatans (1990, loc 9)
39. (I Can't Get No) Satisfaction - The Rolling Stones (1965, Number One)
38. Dancing Queen - Abba (1976, Number One)
37. How Soon Is Now - The Smiths (1985, loc 24)
36. Common People - Pulp (1995, loc 2)
35. Heroes - David Bowie (1977, loc 24)
34. Blue Monday - New Order (1983, loc 9)
33. Creep - Radiohead (1993, loc 7)
32. Wuthering Heights - Kate Bush (1978, Number One)
31. Song 2 - Blur (1997 loc 2)
30. Anarchy in The UK - Sex Pistols (1977, loc 38)
29. Some Might Say - Oasis (1995, Number One)
28. Motorcycle Emptiness - Manic Street Preachers (1992, loc 17)
27. Don't Look Back In Anger (1995, Number One)
26. Let It Be - The Beatles (1970, loc 2)
25. This Charming - The Smiths (1983, loc 25)
49. God Save The Queen - Sex Pistols (1977, loc 2)
48. White Man In Hammersmith Palais - The Clash (1978, loc 32)
47. With Or Without You - U2 (1987, loc 2)
46. No Woman, No Cry - Bob Marley & The Wailers (1975, loc 8)
45. A Town Called Malice/Precious - The Jam (1982, Number One)
44. Paaerback Writer - The Beatles (1966, Number One)

Ultima parte a acestui interesant clasament va apărea săptămîna viitoare, amatorilor de statistici rezervîndu-le o nouă surpriză, cea a topului celor mai bine vîndute singles vreodată în Anglia.

Săptămînalul „Magazin” este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN” S.R.L.
magazin
Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:
ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224.39.96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Dorin Măran
Secretar de redacţie: Gabriela Niţu

PUBLICITATE: Tel./Fax: 224.39.96
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac” S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin” S.R.L. Fax: 224.39.96 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN”
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

HIV contra HIV

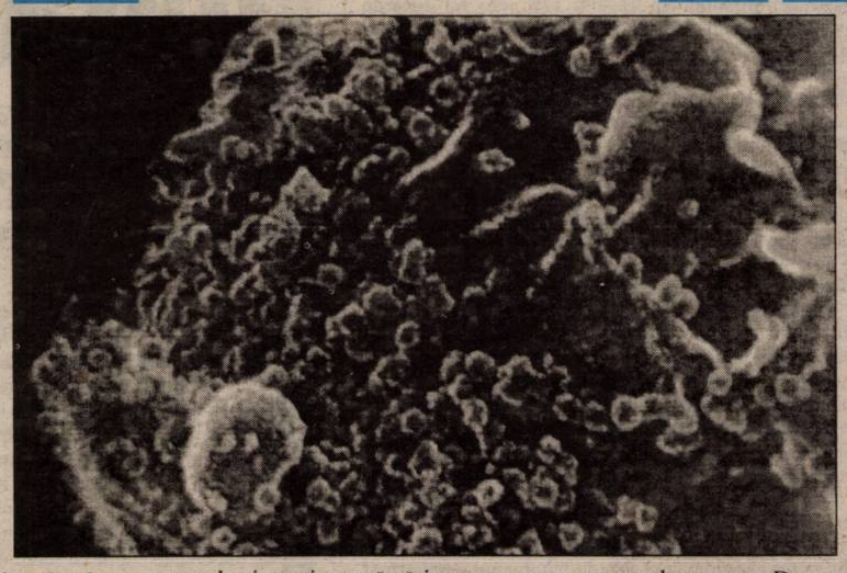

VESTEA BUNĂ: *Virusul HIV poate deveni în curînd sursa propriei distrugeri, datorită noilor cuceriri din domeniul terapiei genetice.*

Cel puţin două echipe de cercetători experimentează tratamente contra HIV folosind o formă stabilă a virusului. Planurile lor sînt susţinute de rezultatele obţinute de profesorul Inder Verma şi de colegii săi de la Salk Institute din La Jolla, California. Experimentele profesorului Verma arată că utilizarea virusului HIV pentru propria sa distrugere poate deveni realitate.

Experienţele vor fi realizate în paralel de două echipe de cercetători: una de la Oxford Biomedics, o companie britanică specializată în terapia genetică, şi o alta condusă de profesorul Donald Kohn de la Spitalul de Pediatrie din Los Angeles.

Mai întîi, se vor extrage celule din măduva osoasă a unor pacienţi infestaţi cu HIV. Aceste celule se pot dezvolta în orice tip de celule sanguine, putînd, teoretic, genera întreaga „populaţie" de celule sanguine ale organismului.

Cel de-al doilea pas ar fi „înarmarea" celulelor din măduva spinării cu gene producătoare de substanţe care distrug virusul HIV. Grupul de la Oxford, de exemplu, intenţionează să insereze gene care produc reziduuri, aşa-numitele enzime „foarfeci", care ar străpunge genele HIV în cel puţin nouă locuri.

Etapa finală este reimplantarea acestor celule-capcană în măduva osoasă a pacientului, unde s-ar dezvolta între celule sanguine şi ar putea distruge HIV astfel slăbit. Toate generaţiile ulterioare de celulele sanguine ar purta, de asemenea, genele anti-HIV, oferind astfel protecţie organismului.

Experimentele au demonstrat aceste proprietăţi ale HIV în culturile de laborator. Echipa condusă de prof. Verma a făcut un important pas înainte, arătînd că celulele medulare purtătoare de virus şi modificate genetic supravieţuiesc şi generează noi celule sanguine şi atunci cînd sînt implantate unor cobai.

VESTEA MAI PUŢIN BUNĂ: *Se aşteaptă ca experienţele chimice ce folosesc virusul HIV împotriva lui însuşi să înceapă în cel mult doi ani, urmînd a se dovedi, mai întîi, că virusul modificat genetic nu produce SIDA.*

Totuşi, pentru siguranţă, cele două echipe vor trata pentru început numai persoane deja infestate cu HIV.

De asemenea, prof. Verma speră să poată folosi virusul HIV modificat genetic şi în tratamentul altor boli ale sîngelui, precum hemofilia.

ALEXANDRA DINCĂ
(după New Scientist, 1999)

Pe Internet... UNIVERSUL 3 D

Un grup de astronomi din opt centre de cercetare s-au reunit pentru a realiza o imagine numerică tridimensională a Universului. Pînă acum s-au cartografiat cu ajutorul telescopului Sloan Digital Sky Survay 60 de galaxii.

Telescopul va permite cartografierea a 6000 de galaxii pe zi datorită mijloacelor de trasare informatică ultraperfecţionate. În momentul în care toate datele vor fi adunate, cercetătorii vor căuta o soluţie pentru a difuza imaginile pe Internet. Să aşteptăm aşadar viitoarele călătorii galactice... stînd în fotoliu, în faţa monitoarelor!

Lumina de la începutul timpului

Neobosiţi în scormonirea prin Univers după obiecte din ce în ce mai îndepărtate, astronomii de la NASA au reuşit să identifice cele mai „bătrîne" 10 galaxii din Univers. Cel puţin dintre cele observate pînă la ora actuală! Ele s-au format la doar cîteva sute de milioane de ani după Big Bang, adică acum vreo 12,3 miliarde de ani.

Mai mult, dacă ţinem seama de timpul care i-a fost necesar luminii să ajungă pînă la noi, atunci înseamnă că ceea ce vedem sînt doar primele stadii ale formării lor. Instrumentele de observare sînt încă insuficient de precise pentru a studia alte detalii, cum ar fi forma lor, despre care nu ştim dacă este eliptică sau spiralată. Pentru a ne forma o imagine completă asupra acestor relicve absolute ale timpului, va trebui deci să aşteptăm telescopul spaţial al noii generaţii, adică anul 2007!

Corp delict!

55000 de ani! Aceasta pare a fi vîrsta copilului al cărui schelet a fost descoperit cu aproximativ patru ani în urmă de către arheologul belgian Pierre Vermeersch într-o carieră din Egipt. Dacă vechimea sa este confirmată, acest copil (a cărui vîrstă era de 8-10 ani în momentul morţii) va deveni o celebritate absolută a

preistoriei. Pentru că ar fi prima fosilă care să susţină teoria privind Arca lui Noe! De ce? Pentru că, în conformitate cu această ipoteză, specia noastră ar fi apărut în Africa acum 100000-200000 de ani, după care ar fi migrat în Europa şi Asia trecînd prin valea Nilului şi traversînd actuala Palestină. Dar pînă în prezent nu se cunoştea nici o fosilă umană care să susţină această idee. „Copilul din Egipt" ar putea fi prima dovadă că „scenariul Noe" este totuşi bun!

Să fie sfîrşitul „erei" transplantelor de organe?!

DORIN MĂRAN

Să cultivi în laborator viaţă umană, iată o adevărată performanţă realizată de două echipe de cercetători americani conduse de James A. Thomson de la Universitatea Wisconsin din Madison şi Michael Shamblott de la Universitatea Johns Hopkins din Baltimore. Ei au reuşit să cultive în eprubetă timp de mai multe luni, linii de celule embrionare umane, numite şi omnipotente. Ele sînt capabile să se diferenţieze în celule ale pielii, celule cartilaginoase, musculare, nervoase, hepatice, sanguine sau sexuale. Pînă în prezent au fost cultivate doar celule embrionare de şoareci iar din 1991 şi celule embrionare de capră, porc şi maimuţă. De curînd americanii au trecut de această barieră animală, plecînd de la embrioni concepuţi prin fecundare in vitro. Posibilităţile terapeutice deschise de această realizare sînt uriaşe. Vor putea fi create bănci de celule umane şi de ţesuturi cardiace, pulmonare, renale... Acest lucru ar putea încheia era grefelor de organe, a sufocantelor liste de aşteptare... Patologii cronice cum ar fi diabetul, maladia Parkinson sau Alzheimer ar putea, de asemenea, beneficia de această realizare.

Lumea ştiinţifică americană a consemnat de curînd un important succes în domeniul cultivării celulelor umane. Este vorba de celule embrionare umane care se află la originea tuturor organelor. O realizare ce va deschide mari perspective în domeniul terapeutic.

Substanţe inteligente

Materia nevie se trezeşte la viaţă

ALEXANDRU DAN

Cercetători americani în domeniul chimiei au declarat de curînd că au descoperit un lucru uimitor: o tehnică prin care moleculele de plastic să se autoaranjeze în structuri ce pot fi utile, dar care sînt, pe deasupra, şi frumoase. În fapt, moleculele se mulează pe o bucată de sticlă, iar acest fapt ar putea duce, într-un viitor nu foarte îndepărtat, la crearea unor suporturi de comunicaţie mult mai rapide.

Samson Jenekhe, cel care a făcut această descoperire împreună cu un colectiv de cercetători de la Universitatea Rochester din New York, declara că, dezvoltate pe o plăcuţă de sticlă, acestea dau un luciu opalescent. Oricum, aceste reuşite nu sînt decît începutul în această provocare ştiinţifică, drumul pînă cînd se vor „autocrea" pahare, maşini sau haine fiind încă foarte lung.

Primele materiale inteligente?

„Natura este rezultatul unei autoasamblări ierarhice şi fiinţa umană este un exemplu prin excelenţă. Fiecare dintre noi porneşte ca fiind o singură celulă înzestrată cu informaţia care ghidează creşterea într-o structură mult mai mare - un corp uman complet. Să producem materiale inteligente, în stare să-şi orchestreze singure creşterea, iată viitorul chimiei" - spune Jenekhe.

Experimentele actuale au dus la acoperirea unei suprafeţe din sticlă de aproximativ un centimetru pătrat cu un strat din noul material plastic de o grosime comparabilă cu aceea a unui fir de păr. Privită cu un microscop, structura, denumită deocamdată cristal fotonic, se aseamănă cu nişte „scorburi" sferice, aşezate în formă de fagure, iar privită „la liber", placa de sticlă a devenit opalescentă. Opalul reflectă razele colorate, deoarece aerul, în combinaţie cu silicaţii, afectează trecerea luminii printre molecule (fenomenul de dispersie a luminii). În acelaşi timp, razele luminoase afectează, la rîndul lor, materialul realizat dintr-un amestec de polistiren şi spumă stirenică, astfel încît acesta „dirijează" pe anumite direcţii lumina la trecerea prin el.

„Am început cu polimerizarea moleculelor într-o soluţie. Ele se autoaranjau în mici cavităţi sferice şi miliarde şi miliarde dintre ele se adună, într-o organizare perfectă, formînd o structură destul de mare, dar încă instabilă" - spune Jenekhe.

La orizont, calculatoarele fotonice?!?

Echipa Universităţii Rochester declară că acest nou material plastic ar putea contribui la crearea unor leduri (diode fotoluminiscente) mai bune, a unor vopsele speciale care să-şi schimbe culoarea sub influenţa variaţiei intensităţii luminii ori chiar a unor lasere mult mai eficiente. Dar cele mai mari speranţe sînt legate de o nouă revoluţie în tehnologiile informatice. Computerele de azi se bazează pe semiconductori, cristale care pot controla milioane de semnale electrice. Un sistem care ar fi controlat prin semnale luminoase ar fi mult mai eficient şi mai rapid. *„Sîntem capabili acum, cu ajutorul electronilor, să ne îndreptăm spre o adevărată revoluţie microelectronică. Ne-ar plăcea foarte mult să putem face acelaşi lucru şi cu fotonii* - spune Jenekhe. *Pentru aceasta avem nevoie de materiale similare cristalelor fotonice, care îţi permit să captezi lumina, pentru ca mai apoi să-i controlezi direcţia în care se propagă".* Adică exact ce se aşteaptă de la noile materiale capabile de autoorganizare, într-un viitor pe care cercetătorii îl văd nu prea îndepărtat.

Explicaţii pe înţelesul tuturor

E ruptă Luna din coasta... Pămîntului?

MIHAELA DOROBANŢU

Originea Lunii este încă o problemă extrem de dezbătută în cercurile specialiştilor. Ipoteza care, la ora actuală, are cele mai mari şanse de a fi acceptată este cea a „impactului gigant" între Pămînt şi un corp ceresc de dimensiuni comparabile cu cele ale lui Marte.

Drept consecinţă, o mare parte din mantaua terestră a fost propulsată în înălţimi şi a intrat astfel pe o orbită circumterestră sub forma unui disc de materie care, treptat, pe parcursul a cîtorva mii de ani, a suferit un proces de agregare, ajungînd să formeze ceea ce astăzi este Luna.

Această teorie explică unele din caracteristicile Lunii: dimensiunile sale mari (masa Lunii, de exemplu, este de 1 la sută din masa Pămîntului!), compoziţia sa foarte săracă în metale (prin comparaţie cu Pămîntul) etc. Toate acestea ar fi greu de înţeles în cadrul teoriei precedente, care, la fel ca la alţi sateliţi, consideră că formarea acestora a avut loc prin condensarea norilor de gaz şi de praf.

Rămîne totuşi un lucru foarte important pe care această teorie nu îl poate explica: faptul că, în conformitate, de exemplu, cu simulările pe calculator ale cercetătorilor japonezi, în urma unui impact de asemenea dimensiuni (corpul cu care s-ar fi ciocnit Pămîntul pentru a „da" un satelit de dimensiunea Lunii trebuind să fie mult mai mare decît cele ale lui Marte), ar trebui ca viteza de rotaţie actuală a sistemului Pămînt-Lună să fie mult superioară celei pe care o ştim! Punerea de acord a tuturor datelor şi explicaţiilor mai are, după cum se vede, nevoie de ceva timp...

Alt fel de abordare a PARANORMALULUI

ION ŢUGUI

După parcurgerea cărţii lui Dorel Dorian, intitulată „Paranormal 2000", tipărită în condiţii grafice de bună calitate de către *Editura Universal Dalsi*, remarcată adeseori prin prestaţii dintre cele mai valoroase, nu se poate să nu resimţi regretul că această remarcabilă incursiune prin insolita fenomenologie ne-a lipsit încă din primii ani ai familiarizării cititorului cu domeniul. Apariţia cărţii lui Dorel Dorian, dramaturg şi eseist redutabil, prin anii nouăzeci-nouăzeci şi unu ar fi determinat abordarea temelor parapsihologice dintr-o perspectivă mai apropiată de filozofie şi ştiinţă, decît de iniţiatică şi ocultism. În multe privinţe, autorul reuşeşte să desacralizeze domeniul - asta pe de o parte, iar pe de altă parte să-l aşeze într-un loc fără îndoială prestigios, locul experienţelor şi al omologărilor ferite uneori de contestări...

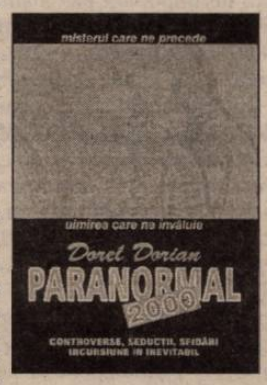

Dorel Dorian crede în fenomenele paranormale în măsura în care acestora li se evidenţiază statutul de efect căruia i se vede cu ochiul liber cauza. Este adevărat că există fenomene care nu se lasă identificate printr-o cauză anume, deoarece legile naturale, legile fizice de care depind nu au încă, în ştiinţele actuale, o posibilitate tehnică de a fi reproduse şi experimentate. Autorul are faţă de acestea o înţelegere optimistă; el nu suspectează pe nimeni şi nimic de irelevanţă, ci pune un semn de întrebare pe care îl va şterge cu bucurie în momentul cînd răspunsul satisfăcător se va fi exprimat.

Surpriza cărţii este dată de controverse. Pentru a le privi ca-ntr-o oglindă, autorul se angajează în dublu sens: pe calea cunoaşterii specifice omului de cultură şi pe calea atestărilor datorate unor personalităţi de primă mărime, care într-un fel sau altul au acordat atenţia fenomenelor afiliate ştiinţei parapsihologice. Bibliografia lui Dorel Dorian, care a folosit la construirea acestei cărţi, este un cadou binevenit pentru toţi aceia care doresc să-şi lumineze cunoaşterea în incitantul şi fabulosul univers al metafizicii şi paranormalului. Vom remarca faptul că participarea stilistică a scriitorului la susţinerea demersului său este mai mult decît salutară, deoarece nu o dată Dorel Dorian ne oferă sau ne propune un travaliu din care nu lipseşte tensiunea epică, speculaţia şi comentariul, afirmarea şi negarea într-un opus care are autoritatea unui maestru...

Optînd pentru planurile mari ale fenomenologiei, autorul nu face decît să monteze din loc în loc bornele în jurul cărora noi înşine vom putea dezvolta detaliile şi nuanţele. Dacă ar fi inclus în demersul său, spre exemplu, toate disciplinele divinaţiei sau expresia nuanţată a magiei, probabil serviciul său făcut cunoaşterii ar fi fost o repetare a acestor teme şi un adaos la o bibliografie deja cunoscută. Dorel Dorian este autorul care ne sugerează imaginea unei sinteze care n-ar fi putut supravieţui fără argumente; sau supravieţuieşte şi fără argumente numai atunci cînd o idee filozofică şi ştiinţifică se remarcă prin statutul ei serios de ipoteză.

Dedicată prin titlu şi conţinut iubitorilor paranormalului, cred că această carte ţine locul unei cerinţe iniţiale; cred că este cartea cu care trebuie să se înceapă apropierea de parapsihologie; informaţiile ulterioare, din felurite surse, vor putea fi asimilate prin grila propusă de Dorel Dorian. O grilă mai puţin predispusă să accepte rătăciri paranormale irelevante mai ales atunci cînd ele sînt propuse de vreo disfuncţie psihică sau de coincidenţe. De aceea autorul poate deveni incomod pentru unii cititori care confundă, să zicem, esenţa cu aparenţa.

Dar ideea de înaltă valoare a cărţii lui Dorel Dorian se distinge prin atitudinea sa faţă de fenomenul paranormal ca atare. Înţelegem, însuşindu-ne comentariile şi informaţia vastă a autorului, că în actualitatea noastră abordarea domeniului nu poate fi îndrăznită în absenţa culturii, în absenţa cunoaşterii minimale ştiinţifice şi filozofice. Astfel Dorel Dorian îl trimite pe cititor la un fenomen oarecare numai după ce s-a convins că novicele a „absolvit" în condiţii normale stagiul de formare culturală şi implicit spirituală.

Repertoriul temelor abordate este aproape complet. Descoperim însă, parcurgîndu-l, că în acest secol au acordat atenţie, cel puţin, parapsihologiei, personalităţi ştiinţifice şi ale cunoaşterii dintre cele mai prestigioase. În felul acesta ieşim din folclorul paranormal care are, bineînţeles, statutul său, şi intrăm în laboratoare şi institute specializate, de unde atît de solicitatul paranormal se vede cu dioptrii incomparabil mai lucide şi mai corecte!

Labirintul memoriei

Somnul paradoxal

Există o veche idee că între somn şi memorie ar fi o legătură importantă. De curînd, această idee a început să primească şi o bază ştiinţifică. Despre ce este însă vorba?

MIHAELA DOROBANŢU

Un prim element este legat de o... spaimă prin care mulţi am trecut: aşa-numita „spaimă a foii goale de hîrtie". Imaginea noastră la un examen, cu foaia de hîrtie în faţă, care rămîne însă goală, pentru că avem impresia că nu ne mai amintim nimic din ceea ce am învăţat. Apoi - o altă imagine binecunoscută: elevul sau studentul căruia îi cade capul de somn pe grămada de caiete, manuale şi notiţe pe care încearcă să şi le „bage în cap", inclusiv cu o noapte înainte de examen.

Şi atunci, care este, unde se află legătura între somn şi memorie - dacă există vreuna? Ei bine, în nici un caz nu este vorba de casete înregistrate pe care le-am asculta în timpul somnului şi ne-am trezi cunoscînd piesele lui Shakespeare sau tabelele de logaritmi... Este vorba despre un stadiu cu totul special al somnului, aşa numitul „somn paradoxal".

Stadiul de somn paradoxal este al treilea prin care trecem din clipa cînd ne-am suit în pat seara, după starea trează şi starea de somn lent. Urmărind pe electroencefalograme activitatea neuronilor în timpul somnului, se observă lucruri foarte interesante, mai ales cînd sînt puse alături de observarea directă a persoanei care doarme. Astfel, în timpul somnului lent (care are patru stadii), amplitudinea undelor este mare, nu se înregistrează aşa-numitele mişcări rapide ale ochilor şi muşchii îşi mai păstrează un anumit tonus. Somnul paradoxal însă, somnul pe parcursul căruia visăm, şi care nu se instalează niciodată direct, ci doar în urma unui stadiu de somn lent, - este analizat pe electroencefalogramă, - foarte asemănător... stării treze! Amplitudini mici ale undelor, mişcări ale ochilor şi o, practic, totală absenţă a oricărui tonus muscular - uneori se spune, de altfel, că este situaţia unui creier în plină halucinaţie aflat într-un corp paralizat!

Şi mai interesant este că acest stadiu, care pare să aibă o importanţă remarcabilă în maturizarea nervoasă şi stabilirea conexiunilor nervoase încă de la foetus şi noul născut, este mai lung la persoanele cu antrenament în acest sens şi este foarte scurt sau chiar lipseşte la cei cu o dezvoltare intelectuală slabă sau fără asemenea preocupări. Acestui stadiu îi sînt asociate activităţile de stabilizare şi consolidare a memoriei! Dovada? Efectul piscinei. O dramatică experienţă care îi are ca subiecţi din nou pe şobolani. Nu, nu vă speriaţi, nu este vorba de uciderea, de sacrificarea lor, dar nu este prin aceasta mai puţin emoţionant!

Experienţa are loc în felul următor: în mijlocul unei găleţi se pune un ghiveci de flori cu fundul în sus: în găleată se toarnă apă: şobolanul este aşezat pe ghiveci. El va sta încordat, încercînd să-şi păstreze echilibrul şi să nu cadă în apă. La un moment dat însă va obosi, i se va face somn, muşchii i se vor destinde şi lăbuţele îi vor aluneca şi se vor uda. Se va trezi şi îşi va corecta poziţia. A fost somnul paradoxal, cel în care se relaxează toţi muşchii... După aceasta, el nu va mai ajunge niciodată să doarmă un somn paradoxal. Şi, în consecinţă, performanţele sale în învăţarea diverselor deprinderi vor fi extrem de slabe. Memoria şi-a pierdut sprijinul esenţial pe care i-l aducea somnul!...

Înconjuraţi de baze extraterestre...

Motive ale secretomaniei OZN

DAN D. FARCAŞ

La ora actuală, după mai bine de cincizeci de ani, cea mai mare parte a documentelor oficiale care se referă la presupusa recuperare a OZN-ului de la Roswell trebuia să fi devenit accesibile. Din păcate, s-a constatat că o bună parte din aceste documente „au dispărut" pur şi simplu din arhive. Ceea ce s-a mai putut găsi sînt cîteva comentarii indirecte. Astfel, la 30 iulie 1947 experţii serviciilor tehnice ale armatei de la baza aviatică Wright (azi Wright-Patterson), analizînd 28 de cazuri, afirmă: „farfuriile zburătoare nu sînt cîtuşi de puţin imaginare; ele nu se explică prin fenomene naturale rău interpretate. Ceva zboară cu adevărat...". Documentul continua cu descrierea tehnică a observaţiilor. În 23 septembrie 1947 generalul Nathan Twining, şeful serviciilor tehnice ale aviaţiei militare, cu sediul la Dayton (Ohio) i-a trimis generalului George Shulgen, adjunctul şefului serviciilor de informaţii ale Forţelor Aeriene de la Washington, o scrisoare conţinînd descrieri deosebit de clare ale „farfuriilor zburătoare" observate, inclusiv de piloţi militari. Twining afirma şi el că „fenomenul raportat este ceva real şi nu o vedenie sau o ficţiune", făcînd remarci privind şansele de construire în S.U.A. a ceva similar ori şansele ca să fie vorba de un proiect secret, american sau străin. Twining deplînge „absenţa de dovezi fizice sub forma de materiale recuperate dintr-o prăbuşire..." Dar ar fi putut oare să recunoască deţinerea OZN-ului de la Roswell într-un document care urma să circule în afara cartierului general? Efectele scrisorii lui Twining nu au întîrziat. Statul Major a dispus la puţin timp după aceea înfiinţarea, în subordinea lui Twining, a unei comisii de anchetă numită „Sign". Comisia a redactat, la sfîrşitul lunii septembrie 1948 un raport ultrasecret care nu excludea faptul că vehiculele ar putea fi nave extraterestre. Raportul a ajuns la generalul Hoyt S.Vanderberg, pe atunci şef al Statului Major. Acesta a ordonat imediat ca materialul să fie distrus. Oficial a spus că pentru a susţine ipoteza extraterestră, dovezile erau insuficiente. În februarie 1949 comisia „Sign" a şi fost dizolvată. Continuarea istoriei este destul de bizară. Pe de o parte, chiar în 15 februarie 1949 Direcţia de Informare a Forţelor Aeriene, cu cartierul general la Pentagon, a difuzat un memorandum în care cerea ca de acum înainte rapoartele privind „aeronavele neconvenţionale" să fie transmise în secret la cartierul general „imediat după efectuarea observaţiei". Era anexat un formular de cinci pagini, cu rubrici extrem de detaliate privind forma, mişcările, dovezile fizice etc. ale obiectelor observate... Pe de altă parte, pentru marele public, urma să se adopte o politică sistematică de negare a existenţei OZN-urilor. Un alt document secret, azi binecunoscut, provenind din aceeaşi perioadă de la armata canadiană, recunoştea că informaţiile despre OZN-uri aveau un nivel de secret mai înalt decît cele privind bomba cu hidrogen. De ce?

Motivele erau multiple. Dacă se accepta că OZN-urile erau nave aparţinînd unor civilizaţii mult mai avansate decît noi, armata ar fi trebuit să-şi recunoască neputinţa de a le contracara, în faţa contribuabililor care o finanţau. Şi învăţaţii ar fi trebuit să recunoască faptul că foarte multe afirmaţii de tipul „nu poate exista o viteză mai mare ca cea a luminii" nu vor mai putea fi susţinute, de unde pierderea încrederii în autoritatea ştiinţei care se predă la şcoală. Religia, pilonul cel mai puternic al moralităţii, ar fi trebuit să accepte că civilizaţii superioare nouă ar putea avea alte credinţe decît cele pe care noi le considerăm singurele care duc la mîntuire. Dar şi puterea politicienilor ori a banilor, ca şi toate valorile şi toată cultura noastră ar fi fost puse sub un mare semn de întrebare.

Carl Gustav Jung, unul dintre întemeietorii psihanalizei, vorbind de confruntarea noastră cu o civilizaţie mai evoluată scria: „Frîiele ne-ar scăpa din mîini... ne-am regăsi fără vise, am descoperi că aspiraţiile noastre intelectuale şi spirituale sînt atît de depăşite încît ne-ar lăsa complet paralizaţi". Astronomul Donald Menzel explica necesitatea acestei politici a struţului spunînd: „publicului îi este frică de farfuriile zburătoare; lipseşte doar o scînteie pentru a da naştere unei vîlvătăi de panică de dimensiuni naţionale...". Studii sociologice, unele finanţate chiar de NASA, menite să estimeze impactul întîlnirii cu reprezentanţii altor civilizaţii, vorbeau de groaza în faţa invaziei unui inamic implacabil, de prăbuşirea autorităţii, blocarea canalelor de comunicaţii, jafuri, panică generalizată.

Chiar personalităţi deschise ideii întîlnirii cu alte civilizaţii avertizează împotriva pericolelor unui „contact prematur". Ei sînt convinşi că extratereştrii înşişi se feresc să ne impună un contact oficial care ar duce la „nimicirea culturii noastre".

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Jocul cu moartea

PAUL IOAN

Bărbatul, de origine egipteană, este înalt, ascetic, poartă barbă, mustăţi şi plete lungi sugrumate cu un şiret simplu. Este îmbrăcat cu o cămaşă lungă de in, strînsă cu un brîu de mătase în talie, iar pantalonii sînt de doc maron. Pentru medicii americani ce-l examinează poartă numele generic de Hamid Bey. După minute lungi de concentrare, pulsul la încheietura ambelor mîini devine 40. În etapa următoare, pulsul la dreapta rămîne 40, iar la stînga se ridică la 140. Apoi ajunge să respire doar de zece ori pe minut. Apogeul acestor exerciţii psiho-metabolice nu mai uimeşte pe nimeni: Hamid Bey, încotoşmănat cu senzori de tot soiul, se va lăsa îngropat de viu 36 de ore, la doi metri sub pămînt...

Yoghinul nu are vîrstă. Are doar o conştiinţă individuală ce se va uni cu cea universală prin armonizarea totală a cuplului spirit-trup. Iar demonstraţia de mai sus era una frecventă în primele decenii ale secolului XX, cînd Occidentul a aprofundat hinduismul, ca un simplu spectator copleşit de performanţe de-a dreptul superumane... O scenă de coşmar se desfăşoară într-un bazin din Ceylon: un yoghin se lasă atacat de un rechin ademenit cu sînge; omul îi prinde fălcile, dar bestia îi înşfacă umărul drept. „Gladiatorul" nu pare că simte vreo durere şi-l priveşte fix pe atacator, care, după cîteva clipe de ezitare, îşi descleştează puternicul bot şi se lasă în voia îmblînzitorului... Un show asemănător se desfăşoară într-o groapă cu şerpi veninoşi. Un alt yoghin va fi muşcat cu ferocitate, dar nu se va auzi nici un geamăt, nu se va vedea nici o grimasă de durere. Medicii îi găsesc în sînge otrava ucigătoare, însă omul are vitalitatea neşifonată, organele esenţiale funcţionează normal. În cîteva ore, veninul ce-ar fi pustiit o herghelie întreagă va fi eliminat din trup...

Cine sînt aceşti oameni care au învins pînă şi scepticismul cercetătorului american Charles Fort Roy, cunoscut investigator al practicilor hinduiste? Ei nu ştiu cine a inventat becul şi n-au auzit de antibiotice. Dar ştiu care sînt cele opt haruri (siddis) oferite de Yoga Tradiţional, şi mai ales pe al şaselea: a obţine prin vasalitatea corpului faţă de mental în tot ce-ţi propui. Inima şi plămînii sînt simple „jucării", pe care puterea lor psihică le întoarce cu cheia aşa cum doreşte. Ne resemnăm cu gîndul că sîntem pentru ei un fel de Alice în Ţara Minunilor Adevărate...

Procese celebre

IOANA D'ARC

cele 12 erori ale condamnării

DOREL DORIAN

S-ar fi părut, poate, că reabilitarea Ioanei d'Arc se va identifica, aproape de la sine, cu victoria cauzei pentru care luptase. Dar înaltele instanțe ecleziastice care contribuiseră într-un mod decisiv la pretinsa ei judecare - deși își regretau într-un fel, cu întîrziere, amestecul și, mai ales, sprijinul prea fățiș acordat trupelor ocupante - n-ar fi vrut să compromită totuși ideea de proces religios și nici competența tribunalului ecleziastic, ca for, ci doar... unele vicii de procedură. Poate și un judecător prea pripit... Să descopere, deci, un țap ispășitor!

Eliberarea orașului Rouen, în 1449 - 18 ani după arderea pe rug a Ioanei - îngăduie, în sfîrșit, accesul nemijlocit la cercetarea documentelor care, în intenția organizatorilor, ar fi vrut să se constituie în piesele unei condamnări definitive și cu aparență de legalitate. Presiunea opiniei publice - mulți dintre cei care asistaseră la proces mai trăiau - determină oficialitatea franceză să întreprindă o primă anchetă (în februarie 1450), ulterior (în 1452) - o a doua și, faptele fiind mult prea evidente, s-o sfătuiască pe mama Ioanei, Isabelle, să adreseze (dar cui?!) papei Calixt al III-lea o cerere de reabilitare. Acesta avea s-o accepte, mărinimos (!), iar aparențele, bunele intenții ecleziastice... aveau să fie încă o dată salvate.

Nu fără tergiversări (1450-1455), și nu fără un „scrupul" de-a dreptul exagerat în respectarea, din păcate tardivă, a normelor de legalitate, tribunalul stabilit să judece procesul de reabilitare a Ioanei d'Arc se întrunește în cele din urmă la palatul arhiepiscopului din Rouen în decembrie 1455. În numele familiei d'Arc, magistrul Guillaume Prévosteau expune, fără drept de apel, nu mai puțin de 12 vicii grave ale procesului de condamnare, începînd cu *„incompetența instanței", „presiunile exercitate asupra judecătorilor", „regimul de teroare și violență la care a fost supusă inculpata", „lipsa oricărui apărător"...* și sfîrșind cu *„falsificarea directă de acte"* și *„introducerea în celula acuzatei a unor spioni-provocatori"*.

La proces, este drept, au fost citați și moștenitorii episcopului Cauchon, cel care se dovedise deosebit de zelos în condamnarea Ioanei. Faptul în sine n-ar fi fost semnificativ poate - în fond moștenitorii episcopului nu aveau nici o vină - dacă n-ar fi fost pus în lumină un alt aspect al procesului: cu prilejul eliberării Normandiei, regele Franței se grăbise să emită un decret general de amnistiere; deci Ioana putea fi reabilitată, acuzatorii ei erau absolviți aprioric de orice fel de urmări. Și mai interesant însă: dacă la procesul de condamnare n-a fost ascultat nici un martor, la procesul de reabilitare, în schimb, au fost necesare zeci de mărturii. Deci, nu vinovăția, ci nevinovăția a trebuit demonstrată. Printre martori se afla și magistrul Guillaume Manchon, notar al curții arhiepiscopale din Rouen, unul din grefierii procesului din 1431, care a și declarat: *„După părerea mea... chiar înainte de a se cunoaște cauza, Ioana fusese pusă în fiare... Ea a fost tratată cu cruzime, arătîndu-i-se deseori instrumentele de tortură..". La fel de semnificativă este și depoziția lui Isambard de la Pierre: „...Unii dintre judecători, ca episcopul de Beauvais, au procedat astfel din răzbunare; alții... din spirit de cîștig; iar alții de teamă față de subinchizitor și de alte persoane..."* În plus, în declarația martorului Manchon există referiri revelatoare și în ceea ce privește presiunile exercitate asupra judecătorilor: *„...Cînd am ajuns la Curte (Curtea castelului din Rouen n.a.) peste 50 de soldați înarmați ne-au asaltat, numindu-ne trădători, și strigînd că ne-am purtat nemulțumitor la proces. Erau furioși, fiindcă Ioana n-a fost arsă încă de la prima sentință".*

După încheierea ascultării martorilor și după dezbateri care s-au prelungit în tot cursul lunii iunie 1456, tribunalul a pronunțat o sentință prin care au fost declarate *„nule, nevalabile, inexistente și neavenite sentințele primului proces ca și abjurarea și ca toate celelalte acte de executare, ca viciate, fiind vorba de dol, calomnie judiciară, minciună, eroare manifestă de drept și de fapt".* Dar procesul nu se încheie aici. Înaltele foruri ecleziastice - în pofida acestor aparente disculpări prin reabilitarea Ioanei - știau că opinia publică a epocii, cît și opinia peste timp a posterității, nu puteau fi înșelate chiar atît de ușor. Drept pentru care, aceleași foruri înalte aveau să revină încă o dată asupra cazului declarînd-o pe Ioana d'Arc „venerată" (în 1894) „prea fericită" (în 1909) și „sfîntă" (în 1920). Dar, lesne de înțeles, această reconsiderare tardivă nu putea să anuleze faptele - evidența istoriei - și nici să influențeze emoționanta imagine, păstrată în istorie și în memoria afectivă a oamenilor de pretutindeni, singura imagine adevărată a Ioanei d'Arc: aceea a unei simple fete de la țară care, mai presus de orice, și-a iubit fără de margini patria.

Anatomia secundei

Cortex și electronică

ALEXANDRU MIRONOV

Îi uităm, adesea, pe cei cu care natura nu a fost darnică, pe cei care nu au norocul să fie făpturi complete, armonioase, cu toate atributele pe care le are minunea cosmică numită Homo Sapiens. Iar proiecții spre viitor, gen foarte popularul serial SF „Star Trek" (peste 1 miliard de telespectatori pe întreg Pămîntul!), ne arată că și peste sute, chiar mii de ani, soarta poate „ciopli" din rotunjimea unei făpturi umane – vezi Geordi, orbul care „vede" direct cu creierul.

Cîteva cuvinte exact despre acest fenomen, studiat la Universitatea din Montreal. O echipă condusă de neurochirurgul Franco Lepore caută zonele de pe creierul unui nevăzător în care *văzul este înlocuit de sunet,* încercînd să descifreze, spre un folos viitor, felul în care aceste persoane localizează sunetele, clar, mai bine decît oamenii dotați cu auz (și văz) normal. Lepore a descoperit că creierul unui nevăzător se... reorganizează, sunetul fiind procesat și în zona occipitală, cea rezervată traducerii imaginilor. La fel se întîmplă, descoperă Lepore, și cînd nevăzătorii citesc în Braille, cu degetele, cînd zonele tactile de pe creier se întind peste cele destinate văzului.

De aici tehnologia pe care o lansează dr. Philip Kennedy, neurolog din Atlanta și dr. Ray Bakay, de la Emory University, SUA: implantarea unor dispozitive în creierul pacientului aflat în suferință, mai ales în cazul celor paralizați și incapabili să miște un mușchi.

Dispozitivul à la „Star Trek" este de fapt un mic electrod, acoperit cu un strat enzimatic din ceea ce poartă numele de „factor de creștere", pentru a fi mai ușor acceptat și învăluit de țesutul cerebral. Echipa domnului Kennedy folosește zonele locomotorii de pe cortex, acolo unde își implantează electrodul. În acest fel, persoanele paralizate pot „gîndi", de pildă, mișcările mîinilor (care nu funcționează) și ca urmare mișcă un cursor pe ecranul unui computer; relaxîndu-se, pacientul oprește cursorul pe comanda de pe monitor care dorește să-i fie executată și care se traduce printr-o frază sau un mesaj tip. Aflat în închisoarea propriului trup, pacientul poate astfel să comunice, „vorbind" cu propriul său creier!

Kennedy și Bakay speră că lucrările lor să deschidă calea unor tehnologii curente de interfață PC – creier, care să-i „lege" de lume pe cele cinci milioane de paraplegici existenți pe Pămînt.

A treia „fereastră" deschisă spre durerea semenilor noștri înseamnă o combinație de electronică și computeristică prin care proteze inteligente sînt puse la dispoziția celor aflați în nevoie, apropiindu-i de „omul bionic" din viitor, cel în care chirurgii de după anul 2000 vor „turna" cipuri și microprocesoare, fibre musculare artificiale din colagen, oase bio-mecanice, enzime corectoare ale ADN-ului etc. etc. Proteza de care vă vorbesc a fost fabricată într-un laborator japonez, la comandă, bineînțeles (pentru a se potrivi pacientului, la dimensiuni, dar și ca posibilități de acționare). În interiorul ei se găsește, ca la mai orice produs japonez, un microprocesor, adică un fel de... minicomputer care, intervenind asupra sofisticatelor părți componente, asigură nefericitului purtător de proteză o mișcare aproape normală. Designerul protezei, Naomi Wanda, știe ce face, întrucît ea însăși și-a pierdut un picior, într-un accident petrecut în urmă cu 20 de ani. Adică exact timpul de care au avut nevoie electroniștii, robotroniștii și informaticienii pentru ca, împreună, să conceapă proteze inteligente. Într-o carte extraordinară („Telepatul") John Brunner descrie avatarurile prin care trebuie să treacă un handicapat motor, Gerald, pentru a-și cîștiga, cu ajutorul străpungerilor științei, *condiția de viață normală.* Prin eforturile biologilor, ale inginerilor și ale tehnologilor de astăzi, secolul XXI va fi, pentru toți membrii speciei Sapiens sapiens, epoca împlinirii complete a condiției umane.

PARADOX

Întîlnire cu un Eminescu virtual

MARIAN GRIGORE

Literatura și filmele S.F. ne-au familiarizat de mult cu aparatele de traducere automată care, analizînd structura unei limbi terestre, realizează un algoritm pe baza căruia procedează la intermedierea contactelor între civilizația umană și cele extraterestre. În fond, de ce nu, atîta vreme cît informatica a contribuit deja, în mod decisiv, la descifrarea unor scrieri ale unor civilizații dispărute, descifrare ce nu constă nicidecum doar în stabilirea valorilor diferitelor semne utilizate în scris, ci, mai ales, în alcătuirea unor „dicționare" ale acestor limbi demult dispărute. Iar rezultatul a fost posibil tocmai datorită prelucrării informatice a unor multiple rezultate „clasice", obținute de specialiști în varii științe: etnologi, lingviști, psiholingviști, istorici etc. În cazul comunicării cu o civilizație extraterestră lucrurile ar fi totuși un pic mai complicate, lipsind o serie de caracteristici care sînt comune oricărei limbi terestre, pe baza cărora să se facă reconstituirea. Ar exista, însă, ceva esențial, o verigă comună: rațiunea. Pentru orice ființă rațională 1 + 1 = 2, iar teorema lui Pitagora are aceeași valabilitate universală. Astfel, nimic mai simplu decît să ne imaginăm, precum autorii de literatură S.F., un mijloc oarecare ce permite translarea într-un oricare alt limbaj a unuia și aceluiași mesaj rațional. Să ne imaginăm, însă, că un vizitator jupiterian, politicos, își începe conversația cu pămîntenii cu o remarcă neutră, de genul: *„E incredibil ce timp splendid este astăzi pe Pămînt!".* Iar afară sînt minus 80 grade Celsius, vîntul suflă cu teribila viteză de 250 km/oră, iar atmosfera este pur și simplu irespirabilă din cauza unui accident la o instalație care a lăsat să se scurgă valuri de amoniac și de metan. Deși remarca jupiterianului s-a vrut a fi cît se poate de politicoasă și deloc ironică, rogu-vă să găsiți, în limba română, un echivalent al acestui mesaj amical, capabil să păstreze exact impresiile și intențiile inițiale ale extraterestrului! Pentru că, exclusiv, pe baza „dicționarului" ce-i stă la dispoziție, translatorul cibernetic va comunica exact încîntarea jupiterianului, o încîntare ce nu va fi deloc gustată și înțeleasă de pămînteni. Pentru continuarea dialogului „rațional" vor urma, fără îndoială, ore sau zile de explicații din ambele părți, pentru a se înlătura neînțelegerea. Și toată această tevatură ar porni de la o simplă remarcă politicoasă... Problema ridicată aici este pe deplin pusă în evidență de psihologul francez Marc Richelle, care sublinia că „nu este suficient să se traducă, trebuie să se transpună și să se substituie cămila renului, dacă se trece de la o populație laponă la una sahariană".

Pe de altă parte, progresele tehnologice în planul capacității de stocare a informației pe diverse suporturi anticipează posibilitatea ca, nu peste mult timp, să poată fi înmagazinate pe un CD toate informațiile privind nu doar întîmplările din viața unui om, ci și pe cele privind gîndurile, sentimentele, psihologia și structura sa genetică! Informații suficiente pentru a-l putea chema, oricînd, la o șuetă în cyberspațiu, respectiv în realitatea virtuală. Nimic mai simplu, deci, decît să ni-l imaginăm, de exemplu, pe Eminescu real o stăpînea la perfecție), sau rescriindu-și întreaga operă în limba lui Goethe, grație unui program informatic. (Sigur, ar fi mai seducător să ni-l imaginăm continuîndu-și opera, scriind alte și alte poeme, dar aceasta ar fi o problemă legată de „creativitatea mașinii", pe care nu ne propunem s-o discutăm aici și acum. Menționăm numai că s-au creat programe informatice pe baza cărora, luîndu-se în considerare toate particularitățile de stil și compoziție ale unui autor, au fost create opere „à la manière de...". Recunoscîndu-le perfecțiunea formală, cercetătorii au remarcat însă, în aceste opere, lipsa *„clipei de inspirație"* care precede orice act artistic, oricît de laborios ar fi acesta. Ceea ce le reduce la condiția de artefacte, excluse din sfera esteticului.)

Am spus, intenționat, ***rescriindu-și,*** iar nu ***traducîndu-și*** întreaga operă, întrucît problema depășește cadrul simplelor transpuneri de ordin lingvistic. Cum aminteam cu alt prilej, orice traducere reprezintă ,mai mult sau mai puțin, o „trădare" a ideii (și intenției) originare a autorului. În cazul nostru, ipotetic, însă, Eminescu nu ar avea cum „să se trădeze" pe sine însuși. Ceea ce nu l-ar scuti însă de efortul de a găsi modalitatea potrivită transpunerii propriei simțiri și gîndiri artistice într-o altă limbă, pentru a reuși *„substituirea cămilei renului".*

Chiar, oare care ar fi echivalentul german (poetic, nu lingvistic!) al ***„teiului sfînt",*** astfel încît să-și păstreze întreaga funcție evocatoare și aura de mister pe care o induce atmosferei, funcție atribuită lui de Eminescu și care a transformat acest arbore comun într-un adevărat simbol totemic al spiritualității românești? O întrebare la care ar putea da un răspuns numai singur Eminescu...

Revenind la punctul inițial al prezentelor rînduri, să remarcăm doar faptul că literatura S.F., dacă are darul de a deschide speranța unor noi orizonturi aflate, deocamdată, dincolo de orizontul cunoașterii prezente, ascunde și pericolul ocultării, prin simplificare, a unor probleme pe care o meditație mai atentă asupra lumii ni le-ar putea deja prefigura înainte de apariția lor în viitor. O meditație necesară nu pentru a descuraja, ci pentru a stimula gîndirea și a permite, în continuare, visarea...

Indiscreții

Obișnuințe... conjugale

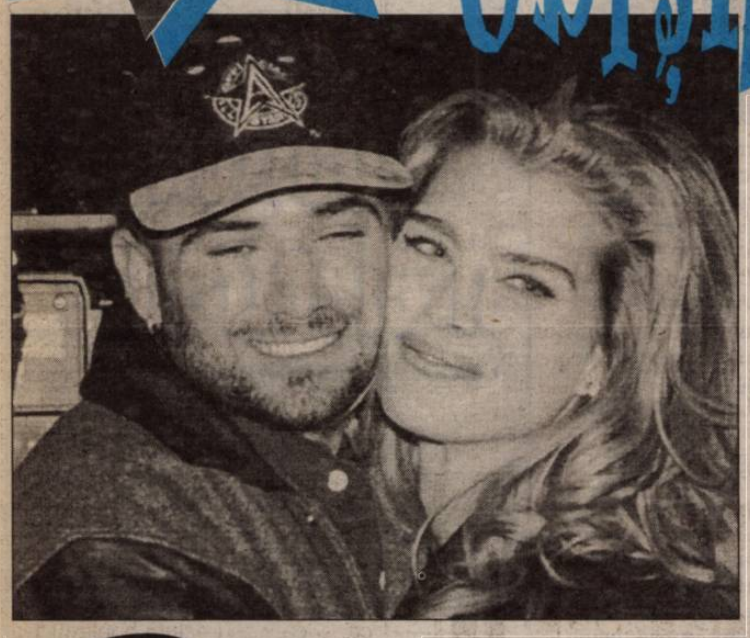

Cînd ultima virgină a Hollywoodului a picat în plasa unui tenismen celebru „gurile rele" se întrebau „oare, pentru cît timp"? Iată însă că timpul curge consolidînd iubirea dintre Andre Agassi și Brooke Shields. Și, ca semn minim de atenție pentru soțul său, de cînd s-au căsătorit ea este aceea care îi alege toate obiectele de vestimentație...

Și Johnny și Laeticia Hollyday, trecînd chiar peste unele mici furtuni conjugale, reușesc să păstreze și să consolideze sentimentele ce i-au unit. Mărturisind fără rezerve că Johnny o face fericită, Laeticia dezvăluie și „obiceiul casei", acela de a-și oferi, lunar, cîte un cadou, cum ar fi, de exemplu, acest adorabil cățel...

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc I.S.C. și locuiesc în Ploiești. Fetița noastră suferea de atrofie optică bilaterală parțială, maladie extrem de complicată, care, din păcate, nu și-a găsit ameliorarea cu mijloacele medicinii clasice. În aceste condiții am apelat la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea și ameliorarea a fost atît de bună încît fetița a putut merge la școală, poate citi și scrie. Afecțiunea sa oculară a putut fi astfel «stăpînită» prin bioenergie..."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

Programări la telefon: 6862046

TALONUL NR. 10

Numele și prenumele pacientului.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 15 aprilie 1999 ●

Adevărat sau fals?

ANTIBIOTICELE ÎN TIMPUL SARCINII

În timpul sarcinii infecțiile care necesită utilizarea antibioticelor sînt frecvente. Astfel infecția fetală intrauterină sau amniotică, după ruperea de membrane, rămîne o cauză importantă de mortalitate și morbiditate.

Eficacitatea tratamentului antibiotic este condiționată de intensitatea și durata concentrației plasmatice, care trebuie să fie suficiente pentru a obține o difuzare a antibioticului pînă la locul de infecție de la nivelul țesuturilor materne, fetale sau în lichidul amniotic. Pentru a atinge concentrațiile minime inhibitoare și/sau minimale bactericide, trebuie prescrise anumite doze. Acestea sînt în general cele recomandate pentru adulți și femeia neînsărcinată. (Uneori dozele prescrise sînt mai mici pentru a evita reacțiile secundare). Concentrațiile plasmatice astfel obținute sînt în general mai scăzute decît la femeia neînsărcinată. Aceste rezultate sugerează faptul că antibioticele au tendință de eliminare mai crescută la femeia însărcinată. Scăderea concentrației sanguine în cursul sarcinii scade posibilitatea de a atinge concentrațiile minime inhibitoare dacă sînt prescrise dozele terapeutice obișnuite. Din acest motiv vor trebui prescrise doze adaptate. „Ajustarea" dozelor nu este necesară în cazul infecțiilor aparatului urinar, deoarece antibioticele au o concentrație crescută în urină, aceasta nefiind modificată în timpul sarcinii.

Toate antibioticele traversează placenta. Echilibrul concentrațiilor plasmatice feto-materne este în general obținut destul de rapid. Trebuie ținut cont totuși de factori care pot influența în special legarea de proteine plasmatice. Ampicilina, care este legată de proteine plasmatice numai în concentrație de 20%, are concentrație plasmatică ridicată fetală și în lichidul amniotic.

Concentrația antibioticelor crește mult mai lent în lichidul amniotic. Concentrațiile obținute în lichidul amniotic depind de modul de administrare. Astfel cu Ampicilină se obțin concentrații mai crescute în lichidul amniotic după injectarea intravenoasă repetată, decît după perfuzie continuă.

● ***Penicilinele.*** Concentrațiile obținute după administrarea de doze obișnuite de Penicilină sînt mai joase decît cele obținute la femeia neînsărcinată. Se impune deci creșterea dozelor de penicilină administrate la femeia însărcinată. Scăderea concentrației sanguine la femeia însărcinată se datorează creșterii volumului de distribuție. Pasajul transplacentar al penicilinelor permite obținerea concentrației feto-materne care au raport mai mic de 1. În lichidul amniotic, concentrațiile depășesc ușor concentrațiile ombilicale și materne după 6-8 ore de la începerea tratamentului.

● ***Cefalosporinele.*** Acest grup de antibiotice este larg utilizat în tratamentul infecțiilor materne. Ele nu produc efecte secundare asupra fătului. Concentrațiile plasmatice obținute după administrarea dozelor obișnuite sînt mai scăzute la femeia însărcinată. Aceasta se datorează creșterii tendinței de eliminare urinară și a volumului de distribuire a acestor medicamente în timpul sarcinii.

Dr. MARIA BARI
Medic primar, Spitalul Filantropia

Gastronomice

În această săptămînă, prin intermediul doamnei Ariadna Făgărășanu din Brașov, vă sugerăm două budinci.

◆ Budincă de macaroane

250 g macaroane se fierb în apă sărată. Cînd sînt fierte se amestecă cu puțin unt, 150 g șuncă tăiată mărunt și 200 g parmezan ras. Se adaugă 4 gălbenușuri și se amestecă ușor, apoi se adaugă cele 4 albușuri bătute spumă. Se prepară un sos alb din 50 g unt, 2 linguri de făină și un pahar smîntînă, care se amestecă cu compoziția și se coace în cuptor într-o formă unsă cu unt. Deasupra se presară cu parmezan.

◆ Budincă de carne

500 g varză albă cu foaie subțire se dau prin mașina de tocat împreună cu o ceapă mare. Se călesc în ulei (100 g) 10 minute, apoi se amestecă cu 700 g carne tocată, 2 ouă, o felie de pîine muiată în apă și stoarsă bine, sare, piper, cimbru. Această compoziție se pune într-o formă bine unsă și presărată cu făină și se coace la cuptor pînă se rumenește deasupra. Se servește cu murături.

Reflecții psihologice

CU IUBIREA NU E DE GLUMIT

Nu se poate să nu vi se fi întîmplat ca cea mai bună prietenă să nu vă plîngă pe umăr, decepționată de ruptura amoroasă trăită. Exact atunci cînd s-a atașat mai puternic de cel care la început nu o interesa prea tare, seducătorul a părăsit-o... Cu forța gentileții, „el" a cucerit-o, pentru ca atunci cînd „ea" începuse să aibă nevoie de el, să plece. Ce constată psihologii? Ce sfaturi dau „subiecților" în dificultate? Prima constatare: dacă acest bărbat v-a sedus pentru ca apoi să vă abandoneze, nu a făcut-o pentru că ar fi un mincinos. Nu trebuie să-l judecați greșit. Atitudinea sa se explică mai ales prin frica de a se angaja într-o relație de durată. Apoi, trebuie să știți că răceala manifestată la începutul legăturii voastre l-a atras teribil de mult. El a întrevăzut posibilitatea unei relații perfect adaptate nevoilor sale, cu raporturi punctuale în cadrul cărora să-și poată păstra plaja de independență. Oricum el nu se aștepta ca femeia glacială și distantă să-și clădească visuri de iubire. Rezultă clar că atitudinea dv. a condus la dezastrul sentimental. El v-a considerat o solitară, în vreme ce dv. ați gîndit că în sfîrșit ați descoperit „sufletul geamăn" alături de care veți continua drumul vieții. Atunci cînd v-ați disimulat nevoile profunde, cuplul și-a păstrat un oarecare echilibru. Precar însă, pentru că a fost construit nu obligatoriu pe minciuni, ci poate doar pe omisiuni. Așa se explică fragilitatea sa. Partenerul se simte prins fără voia sa într-o relație pe care doar dv. o gîndeați a fi de durată. Dacă sufletul dv. este sfîșiat de o asemenea situație, psihologii vă sugerează două posibilități: ori vă înarmați cu multă răbdare, fără a face presiuni afective, pentru că acest gen de bărbați se obișnuiesc foarte greu cu rigorile unei relații de durată, ori îl uitați, în așteptarea aceluia care are capacitatea să recepționeze întreaga investiție emoțională acordată.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

FUNCȚIA HIPNOTIZATOARE A MICULUI ECRAN

ARCADIE PERCEK

N-ați uitat, sper, că în articolul trecut vă specificam că celebrul savant german Konrad Lorenz, laureatul Premiului Nobel pentru medicină din 1973, plasa violența pe primul loc dintre cele „opt păcate de moarte ale omenirii civilizate" fapt pe care îl face într-o carte a sa cu același nume. Ei bine, aflați că același Konrad Lorenz, de data aceasta într-o altă carte a sa, și anume în aceea intitulată „Das sogenannte Böse", respectiv „Așa-numitul rău", în care ne face motivația violenței, postulează printre altele existența în ansamblul regnului animal a unei anume pulsiuni fundamentale de agresivitate, cu valoare de instinct.

Alți cercetători, între care și Sigmund Freud, împing lucrurile și mai departe, considerînd violența drept rezultatul declanșării unui automatism primitiv și arhaic, plecat din subsolurile tainice ale creierului, și anume al acelui creier al impulsurilor instinctive și afective, care este rinencefalul și hipotalamusul.

Fără a nega aceste realități, susținute de Lorenz și Freud, nu putem în nici într-un caz ignora sau minimaliza rolul copleșitor jucat de mediul existențial, de societate, deci în ceea ce privește potențarea și exacerbarea acestor pulsiuni, care se descarcă în mod obișnuit pe calea agresivității și a violenței. Motivația acestei realități este mult mai complexă decît ne apare ea la prima vedere, iar rolul jucat în această realitate de factorii sociali pare a fi cu totul deosebit.

Concepția, în virtutea căreia manifestările instinctului de agresiune sînt interpretate ca riposte în fața provocării mediului social, a societății deci, își are foarte mulți adepți, în special din rîndul sociologilor și psihologilor. Tot foarte mulți adepți are, însă, și concepția că exacerbarea instinctului de agresiune nu este străină nici de saturarea programelor zilnice de televiziune cu scene de violență, scene care popularizează în special în rîndul copiilor și adolescenților, în mod structural deosebit de receptivi, gangsterismul, atacul la drumul mare, imoralitatea, perversiunea și, bineînțeles, violența, scene în care se face cu atîta ardoare elogiul crimei perfecte.

Westernurile, după cum știm, reprezintă în programele TV o realitate obsedantă, iar din ele este nelipsit clasicul atac asupra diligenței, ca și clasica încăierare din „saloon", în care pumnii și gloanțele cad aidoma boabelor din grindină. *De altfel, pumnul și pistolul reprezintă, în aceste programe, singurele litere ale unui alfabet sui-generis, din nefericire, de largă circulație.*

În asemenea condiții, este practic inevitabilă o anume contagiune mintală, proprie, de altfel massmediei în general, și televizorului, în particular, *contagiune care, în mod sigur, nu e străină de erupția pe planetă a unei stări de spirit dominată de tumultul violenței.* Funcția hipnotizatoare a ecranului albăstrui al televizorului, care se constituie într-un ochi de ciclop al civilizației noastre, reprezintă, fără îndoială, o realitate de necontestat. Din acest motiv, filmele saturate de crimă și violență ne infuzează zi de zi, pe cale inconștientă – și așa cum am mai spus în special în rîndul acelora mai receptivi din acest punct de vedere care, prin definiție, sînt copiii și adolescenții – cu doze mici de incitație și excitație, scoțînd la suprafață din străfundurile structurilor noastre, reziduurile arhaice de agresivitate, de care am vorbit mai înainte, menținîndu-ne în stare de încordare, stare care, în contextul unor anume incitații, îmbracă un caracter vulcanic.

LA CE E BUNĂ VITAMINA A

În 1911, chimistul american de origine poloneză Cazimir Funk izolează din tărîțele de orez o substanță care vindeca porumbeii hrăniți doar cu orez decorticat. Funk îi dă denumirea de VITAMINA, adică amina vieții. Descoperirea lui Funk declanșează o serie de cercetări clinice și de laborator prin care se demonstrează prezența în lapte, fructe și vegetale a unor compuși chimici, care, în concentrații mici, dar constant prezente, contribuie la vindecarea unor stări patologice. Deoarece la acea dată structura chimică nu era cunoscută, extractele din diferite alimente neprelucrate au fost botezate, în ordinea descoperirii, după literele alfabetului: vitamina A - factorul liposolubil din lapte; vitamina B - factorul hidrosolubil din tărîțe; vitamina C- factorul din legume și fructe. Abia în 1929, prin decernarea premiului Nobel lui Hopkins și Eijkmann, s-a acceptat ideea că, în lipsa unor substanțe din alimente (e vorba de vitamine), pot apărea diferite boli, grupate sub numele de avitaminoze sau hipovitaminoze. Scorbutul, de exemplu, boală care făcuse atîtea victime, mai ales în campaniile militare de lungă durată (Cezar, Napoleon), sau în rîndul marinarilor participanți la expediții de luni sau ani, avea acum o explicație științifică; cei care nu aveau acces pe timp îndelungat la legume și fructe prezentau simptome asemănătoare: sîngerări de gingii, oboseală, rezistență scăzută la boli infecțioase. Aceasta se datora lipsei vitaminei C.

VITAMINA A

Este indispensabilă în: ● procesul creșterii și al reproducerii ● funcția văzului ● funcțiile epidermei și ale mucoaselor ● diviziunea celulară

- Are proprietăți anticanceroase
- Crește rezistența la infecții și grăbește convalescența
- Este inclusă în tratamentul bolilor de piele

Simptome ale deficitului de vitamina A

● Afectarea acuității vizuale (lipsa de claritate a imaginii obiectelor la o intensitate redusă a luminii, senzația de pete sidefii, corp străin în ochi, reducerea secreției de lacrimi etc.) ● Piele uscată cu descuamare frecventă ● Tendința la încărunțire precoce ● Contractarea cu ușurință a infecțiilor ● Tulburări endocrine ● Tulburări hematologice ● Tulburări de creștere

Alimente bogate în vitamina A

● Morcovi cruzi ● Dovleac copt ● Cartofi fierți ● Spanac fiert ● Unt ● Ardei roșu, proaspăt ● Sfeclă roșie fiartă ● Varză roșie crudă ● Caise ● Salată verde ● Pepene verde.

MEDICUL vă răspunde

Boli... boli... boli...

Domnului Ion Ion din Tîrgoviște, îi precizăm din capul locului că dumnealui se confruntă cu mai multe boli, și nu cu una singură, cum ar fi tentat să creadă, iar toate aceste boli sînt dominate în principal de boala psihică de care suferă, și pentru care a fost de mai multe ori spitalizat, boală care accentuează simptomatologia celorlalte boli mai mărunte, de care, de asemenea, suferă. Așadar, toate celelalte suferințe pe care le acuză bolnavul nostru, (dureri și înțepături la inimă, la diversele articulații, hipertensiunea arterială, pe care, de asemenea, o acuză, apoi amețelile, durerile de cap, tulburările de vedere, tremurăturile, țiuiturile în urechi, slăbiciunea generală etc. sînt fie generate, fie numai accentuate de boala psihică, și care reprezintă boala nr.1 a organismului său. Nu avem nimic împotriva tratamentelor bioenergetice pe care doriți să le faceți în continuare, în care v-ați pus atîtea speranțe, dar avem presimțirea că nu vă veți vindeca în mod definitiv nici cu aceste tratamente. Vă fac precizarea că bolile psihice se caracterizează prin perioade de recrudescență care alternează cu perioade mai mult sau mai puțin îndelungate de acalmie, și asta, de cele mai multe ori, pe tot parcursul vieții. Opinia noastră este ca, într-o primă etapă, să vă internați la Secția de boli interne a spitalului din orașul dv., pentru ca, într-o a doua etapă, după ce vi se va clarifica diagnosticul, să vă internați la secția de boli nervoase a spitalului din același oraș, care, dacă nu există, să vă internați cu trimitere oficială eliberată de policlinica de care depindeți, fie la Secția de boli nervoase a spitalului din Brașov, fie la Spitalul Central „Gh. Marinescu" din Capitală, păstrînd legătura cu aceste secții toată viața. Or, în asemenea condiții, se poate trăi și mult și bine, iar dacă nu chiar bine complet, în orice caz acceptabil.

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

SUNĂTOAREA

(Hypericum perforatum)

Cum o recunoaștem? Este o plantă perenă, răspîndită prin fînețe sau prin locuri aride, avînd un rizom scurt și un sistem radicular dezvoltat. Tulpina este dreaptă, înaltă pînă la un metru și groasă de 3-5 mm. Frunzele ovale, eliptice, prezentînd pe margine numeroase puncte negre iar în mezofil conțin numeroase pungi secretorii, dînd impresia că sînt perforate, de unde vine și denumirea plantei. Florile sînt de culoare galben-aurii, dispuse în partea terminală a tulpinii principale și a ramurilor.

Cum o recoltăm? În scopuri terapeutice se folosesc părțile superioare ale tulpinilor recoltate la începutul înfloririi și uscate în locuri bine aerisite, umbroase și calde.

Compoziție. În punctele transparente din frunze se află un ulei volatil cu miros asemănător cu cel al coniferelor. De asemenea mai conțin un glucozid flavonic (hiperozida), hipericina sau roșu de hiperic, colina, tanin, răsini, vitamina C și betacaroten sau provitamina A.

Cum acționează? Datorită conținutului în glucozidele flavonice, hipericinei sau colinei, medicina științifică o recomandă intern cu proprietăți colagoge și colerertice în disfuncții hepato-biliare. Datorită conținutului în tanin are acțiune antidiareică. De asemenea, uleiurile volatile conținute de sunătoare au și proprietăți antiseptice și cicatrizante, recomandînd-o cu succes în tratamentul diferitelor răni și arsuri.

Mod de întrebuințare. Se întrebuințează sub forma de infuzie două grame la sută și se beau 2-3 ceaiuri pe zi în afecțiunile hepato-biliare. Datorită proprietăților cicatrizante se recomandă, cu rezultate bune, și în tratamentul gastritelor. În medicina tradițională se folosește uleiul preparat din amestecul a 20 g plantă uscată cu 20 ml alcool iar după 12 ore se adaugă 200 g ulei și se ține 2 ore pe baia de apă agitîndu-se. Se lasă apoi în repaos 2 zile și se filtrează printr-o pînză. Se păstrează la rece și întuneric și se administrează o linguriță între mese. Datorită proprietăților antiseptice și calmante se recomandă în gingivite, clătindu-se gura cu o infuzie preparată din două linguri de plantă la 200 ml apă. Uleiul de sunătoare preparat prin macerarea plantei într-un ulei vegetal se folosește cu succes în tratamentul arsurilor.

L. MOLDOVAN
Farmacist primar

Există tratament pentru andropauză?

- Toma V. (Onești – Bacău) întreabă la ce vîrstă apare andropauza, cum se manifestă, dacă este necesar tratamentul și care sînt posibilitățile în România?

- Deși subiectul comportă o discuție mult mai amplă, voi încerca să sintetizez pentru dumneavoastră un răspuns scurt și clar. Dar pentru consult și tratament vă invit să-l vizitați pe doctorul Gheorghe Soare de la spitalul Parhon sau la cabinetul particular din șoseaua Mihai Bravu nr. 107-119, bloc E1, scara B, apt. 34, interfon 34C. Pentru programare sunați la: 2506485.

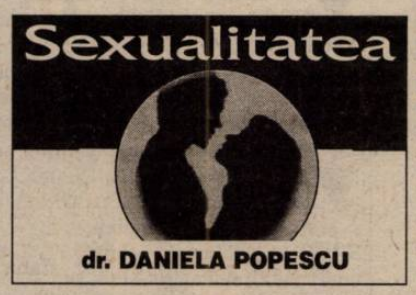

dr. DANIELA POPESCU

Cît de mult se gîndesc bărbații la așa numita andropauză? Cîți dintre ei cunosc ce se întîmplă în organism în momentul declinului hormonului sexual masculin – testosteronul?

Iată, stimate domn, că întrebarea dumneavoastră care sigur se află pe buzele multor bărbați, vine să ne confirme părerea că alături de menopauză la femei, înaintarea în vîrstă a bărbatului și în consecință declinul testosteronului ridică probleme nu numai de natură sexuală dar și la nivelul întregului organism. Pe lîngă starea generală de oboseală, reducerea marcată a libidoului, și tulburările erectile își pot face apariția simptome moderate de depresie, anxietate, scăderea ideației și a randamentului la serviciu dar și acasă, deteriorarea memoriei și scăderea respectului de sine. De asemenea, nervozitatea și valurile de căldură (așa numitele bufeuri) pot apărea și la 10-15% dintre bărbații care ajung în jurul vîrstei de 50 de ani. Referitor la cît de necesar este tratamentul și care sînt posibilitățile în România, vă pot spune că acest aspect este legat mai mult de opțiunea și percepția dumneavoastră deoarece este vorba de calitatea vieții.

Cît de mult pătrundem această noțiune de „îmbunătățire a calității vieții" ține strict de fiecare persoană. Cu alte cuvinte, dacă vă recunoașteți în aceste simptome aveți două posibilități: să suportați cu stoicism fenomenul, să vă resemnați gîndindu-vă că și tatăl sau bunicul dumneavoastră au suferit la fel. În acest caz viața dumneavoastră nu va mai fi cum a fost: adică, eșecul în viața sexuală dublat de o stare de indispoziție generală nu vor face din dumneavoastră un „bolnav de internat în spital", dar vă vor afecta personalitatea și încrederea în dumneavoastră – cu alte cuvinte calitatea vieții dumneavoastră va fi afectată. Ce se întîmplă dacă veți opta pentru un tratament oral, să spunem, cu testosteron undecanoat gelule? Toate aceste simptome generale nu vor mai apărea, iar viața dumneavoastră sexuală va fi la fel cu cea de la 30 de ani.

Ca opțiuni de tratament pe lîngă preparatele vechi de testosteron injectabil (care sînt dureroase și pot afecta ficatul) există și forme noi de terapie cu testosteron natural undecanoat (Undestor), singura formă foarte acceptată de medici pentru conținutul în hormon natural și de pacienți pentru că se administrează oral în doză de 3 gelule pe zi. Produsul se poate găsi în farmaciile din jurul spitalului Parhon, dar și la farmacia Crisia Farm (Dorobanți), Leda (lîngă Gara de Nord, tel.: 6372890).

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

ORIGINEA VAMPIRISMULUI

Mitul vampirilor - a cărui formă modernă pare a fi definitiv legată de mitul lui Dracula, lansat de irlandezul Bram Stocker - pare a avea o explicație cît se poate de banală, deși nu mai puțin tragică: o epidemie de turbare, care ar fi bîntuit Ungaria între anii 1721 și 1728. Desigur, turbarea, ca boală, are o „tradiție" milenară, ceea ce explică vechimea mitului, dar o epidemie, relativ recentă la scara istoriei, a avut mult mai multe șanse pentru a stimula imaginația colectivă. Cel puțin aceasta este părerea lui Juan Gomez Alonso, neurolog la spitalul Xeral din localitatea spaniolă Vigo. El a remarcat o serie de similitudini între simptomele turbării și comportamentul atribuit vampirilor: accese de furie în care bolnavul mușcă asemenea animalelor, este cuprins de spasme în prezența unei lumini puternice (fotofobie) sau a strălucirii oglinzilor și, să nu uităm, transmite boala celor pe care-i mușcă, așa cum cei mușcați de vampiri devin, la rîndul lor, amatori de sînge omenesc. De notat că în limba franceză, spre exemplu, vîrcolacul sau strigoiul poartă numele de „loup-garou" iar vampirii occidentali, spre deosebire de Dracula, au proprietatea de a se transforma în lupi fioroși, element de ordin lingvistic ce pare a întări ipoteza recentă a medicului spaniol.

DUPĂ VACĂ... PISICA NEBUNĂ?!?

După drama vacilor britanice, decimate și izolate din cauza maladiei „vacii nebune" provocate de un prion („ceva" mai mic, mai simplu ca organizare, dar și mai periculos decît un virus), o altă specie ar putea stîrni panica: pisicile. Conform unei știri publicate de revista medicală „The Lancet", sub semnătura lui Gianluigi Zanusso, un italian în vîrstă de 60 de ani și pisica sa au fost afectați aproape simultan de o encefalopatie spongiformă, murind, la cîteva săptămîni interval, în anul 1993. În cazul omului avem de-a face cu o formă clasică a maladiei Creutzfeldt-Jakob, în timp ce pisica dezvoltase o encefalopatie spongiformă felină de un tip inedit. Cercetătorii nu s-au pus încă de acord asupra acestui caz, unii punîndu-l pe seama hazardului, pe cînd alții, precum Jean Yves Cesbrom, ezită între o transmisie de la o specie la alta și o infecție comună, avînd la bază una și aceeași sursă, posibil un aliment de origine animală. Din fericire, acest caz rămîne un caz izolat pînă în prezent, spre liniștea pisicilor și a noastră...

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

PĂPUȘILE HOPI

obiecte sacre

IRINA STOICA

Nu sînt puține bibliotecile și anticariatele în care poți găsi „Aventurile lui Buffalo Bill". Este numai una dintre poveștile sfîrșitului de veac trecut, care prezintă cowboyul minune, cu plete fluturînd sub pălăria amplă, călărețul neînfricat, vînător de bizoni și luptător cu pieile roșii. Spre anii 1900 imaginea a fost preluată de circurile europene, și nu după mult timp, de producțiile cinematografice. Aceste filme western, bucurîndu-se de un veritabil succes, vor contribui însă la scăderea interesului pentru o cultură fascinantă, cea a dăfenitelor triburi indiene, închise în rezervații, unde credințele, tradițiile și ritualurile lor vor fi reprimate după încleștări dramatice. Dintre căpeteniile lor Conchise va fi făcut prizonier, Geronimo se va preda, Sitting Bull, revenit din exilul canadian, va fi asasinat în 1890. Data marchează, de altfel, sfîrșitul războiului cu indienii.

Vechile triburi, devenite sedentare au fost împinse într-un teritoriu arid, fixat în sud-vestul Statelor Unite, între Munții Stîncoși, Colorado și cursul superior al lui Rio Grande. Peisajul este cel obișnuit în westernuri: înălțimi amețitoare tăiate de canioane adînci, tufișuri calcinate.

Într-o asemenea zonă ostilă, de-a lungul drumului 264, în statul Arizona, trăiesc indienii hopi. Prin tradiție, ei sînt vînători și cultivatori ai pămîntului. De fapt ei nu cultivă decît porumb, dovleac și fasole, pentru că ploile sînt destul de rare, iar furtunile devastatoare le distrug adesea semănăturile. Cîteva animale mai mici, ca iepurii, bursucii, vulpiile și coioții, îi ajută însă, prin existența lor, să depășească momentele grele.

În ciuda ostilității mediului și a uscăciunii vîntului, indienii hopi supraviețuiesc perpetuînd un mod de viață care n-are nimic în comun cu „stilul american". Opunîndu-se cu putere asimilării și vulgarizării tradițiilor ei au instituit un control riguros al accesului străinilor în timpul ceremoniilor și au interzis comerțul cu piese legate de aceste ceremonii. Iată de ce așa-numitele păpuși hopi sînt piese extrem de rare, chiar fotografierea lor constituind o problemă.

Acest popor, profund religios, crede că lumea este populată de spiritele kochina care aduc întotdeauna împăcarea. Acestor spirite le sînt dedicate sărbătorile și rugăciunile lor. Despre ritualuri nu se știu prea multe, dar există credința că atunci cînd un indian poartă masca spiritului, el devine spiritul însuși. Prin intermediul său, oamenii pot adresa rugăciuni Cerului. Puterea omului purtător de mască dispare atunci cînd își dezvelește obrazul. Măștile sînt obiecte sacre și împreună cu alte lucruri de acest fel sînt ținute în camere subterane - kiva. Panteonul hopi este de o mare varietate dar cele mai solicitate spirite sînt cele care aduc ploaia și protejează recoltele.

În timpul ceremoniei, copiilor le sînt oferite păpuși, păpușile care au suscitat atenția iubitorilor de artă de pretutindeni. Acestea, imitînd perfect dansatorul cu mască, sînt oferite copiilor în timpul ceremoniilor pentru a-i identifica în acest fel cu spiritul.

Copilul agață apoi păpușa în perete, ea nefiind nici obiect de joacă, nici idol.

Este greu de stabilit vechimea acestui obicei. Imaginile păpușilor hopi apar pe ceramica din jurul anilor 1300 și pe picturi murale dinainte de sosirea spaniolilor pe continentul american. Certitudini nu sînt, iar păpușile care au ajuns cu greu la noi, nu mai vechi de 1850-1870, sînt întotdeauna cioplite din lemn de plop și pictate după o schemă precisă și codificată care le conferă anumite funcții.

Coloritul și înfățișarea lor a atras atenția unor artiști de seamă ca Van Gogh, Matisse, Miro, Malraux sau Paul Eduard ce a dăruit o asemenea păpușă celei care avea să devină Gala Dali, soția lui Salvador Dali.

Informatică

Plăți electronice în variantă românească

MIHAELA DOROBANȚU

- Net Consulting este o importantă firmă românească în domeniul tehnologiei informației și calculatoarelor, cunoscută încă din 1990 pentru performanțele sale. Domnule Dragoș Ștan, spuneți-ne prin ce se distinge **Net Consulting,** *al cărei Director General sînteți, printre alte firme similare?*

- Firma *Net Consulting* face parte din grupul restrîns al companiilor ce funcționează în România, capabile să ofere soluții informatice integrate, la cheie, la un nivel superior de calitate. Printre partenerii săi externi se află unii din cei mai importanți producători mondiali: Compaq (calculatoare), IBM (platforme-hardware pentru aplicații specifice), 3Com și US Robotics (echipamente pentru comunicații de date), Lucent Technologies (cablare structurată), EPSON și TALLY (imprimante), Oracle (baze de date), pentru a-i menționa pe cei mai importanți.

- Sînteți mulțumiți de rezultate?

- Deși anul 1998 a fost extrem de dificil pentru activitățile de afaceri în România, noi am reușit creșteri ale volumului de afaceri cu peste 10 la sută - o adevărată performanță în condițiile de la noi.

- Cum ați reușit acest lucru?

- După părerea noastră, în primul rînd datorită faptului că am urmat consecvent și sistematic strategia deja tradițională a firmei noastre. Anume, aceea de a oferi la un nivel calitativ ridicat, la topul industriei mondiale în domeniu, soluții complete și foarte diverse, ceea ce ne poziționează între cele mai profesionale firme în România. Consecința? Am reușit, și în 1998, să depășim cifra de 1000 de calculatoare vîndute, majoritatea purtînd marca Compaq, în cadrul unor proiecte informatice complexe. 30 la sută dintre ele au fost portabile, ceea ce înseamnă o modificare calitativă importantă a structurii vînzărilor noastre. Am lansat cu succes INTInvest, soluție pentru societățile de valori mobiliare, rezultat al unei colaborări foarte bune cu firma de software FIBa Software. Noi firme străine, Global Alliance și TALLY, au stabilit relații de parteneriat cu noi - încă o confirmare a poziției foarte solide a firmei noastre pe piață.

- Ne puteți enumera cîteva din aplicațiile Dv. specifice care s-au bucurat de atîta succes?

- În primul rînd Multicash – o aplicație pentru plăți electronice, căreia i s-a finalizat versiunea românească, ceea ce a atras interesul unor mari bănci românești. Am reușit, de asemenea, să creștem volumul de vînzări al unor pachete Microsoft Solution Provider. Au crescut peste așteptări vînzările de produse software, mai ales cele oferind Windows ca sistem de operare. Sîntem foarte mulțumiți și de evoluția activității compartimentului de cablare structurată, care, anul acesta, va deveni o firmă de sine stătătoare, Net Works, cu perspective dintre cele mai încurajatoare.

- Cum vedeți anul 1999?

- Răspunsul este simplu: vom încerca să ne continuăm drumul început de mai mulți ani, prin consolidarea poziției noastre de integrator de sistem și ofertant de soluții complete. Vom încerca mai agresiv decît în anii anteriori să promovăm soluții și aplicații pentru anumite domenii specifice, precum și în promovarea produselor noastre, astfel încît să putem atrage noi parteneri care să permită creșteri importante ale volumului de afaceri.

MALARIA...

Malaria, boală de origine tropicală transmisă de țînțari și care fusese declarată „eradicată" în Europa, nu încetează să facă victime în alte zone ale lumii. Mai grav, s-au selectat în ultima vreme (ca și în cazul altor boli) forme rezistente la tratamente clasice, pe bază de derivate de chinină, ale parazitului Plasmodium falciparum, care se află la originea celei mai virulente forme de maladie.

Astfel, în Senegal, în ultimii doisprezece ani, mortalitatea datorată acestei boli s-a multiplicat cu un factor cuprins între 2 și 5,5 (în funcție de diferitele regiuni studiate de către un grup de epidemiologi și demografi francezi. *„Această situație, deosebit de nelinișitoare, necesită o redefinire de urgență a strategiilor terapeutice" - au conchis cercetătorii ca urmare a acestei constatări.*

MESAJELE SUBLIMINALE SÎNT PERCEPUTE LA FEL CU CELE „NORMALE"

Percepția subliminală, respectiv a unor mesaje vizuale sau sonore de o durată atît de scurtă, încît „scapă" percepției și analizei conștiente, este considerată, de mult, ca o metodă extrem de perfidă de manipulare a acțiunilor sau convingerilor celor ce le cad victime. Motiv pentru care, spre exemplu, asemenea mesaje sînt interzise în mod expres de legislația în domeniul publicității a unor țări. Se presupunea că, acționînd prin intermediul subconștientului, scapă cenzurii rațiunii. Dar, fiind, prin definiție, imperceptibile, a fost greu pînă acum să se demonstreze mecanismul prin care ele acționează asupra proceselor cerebrale conștiente.

Iată însă că, recent, un studiu al unor cercetători francezi de la *Insern* a pus în evidență unele regiuni ale creierului implicate în această percepție subliminală. Grație tehnicilor moderne, electronice, de „vizualizare" în timp real a proceselor ce se petrec în creier, s-a observat că cître proiectate extrem de rapid pe un ecran activează, inconștient, o cascadă de procese neuronale caracteristice trăirii informațiilor primite. Fapt deosebit de important, s-a stabilit că zonele activate sînt exact aceleași cu cele care acționează în cazul unor informații conștiente primite pe cale vizuală, auditivă sau motrice.

SKYLAB, laboratorul ceresc!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼Încă din 1961, cînd Kennedy lansase Programul APOLLO, NASA a început să finanțeze studii privind posibile aplicații de continuare și extindere a mijloacelor tehnice noi, astfel, la mijlocul anului 1963, un original proiect propunea ca ansamblul Modulul de serviciu + cabina APOLLO să găzduiască nu numai 2-3 astronauți, dar și un... telescop APOLLO!

▼În aceste condiții NASA a inființat, la Washington, un Oficiu pentru Aplicații APOLLO (AAO), care a inceput proiectele structurilor, echipamentelor și componentelor necesare; în 1966 se stabilise necesitatea folosirii celui de al treilea etaj reactiv al rachetei SATURN-5, și anume S-IVB, în calitate de structură a Laboratorului orbital de cercetări!

▼Atunci cînd, la 7 iulie 1966, NASA a anunțat înființarea de noi oficii de aplicații APOLLO la centrele spațiale Johnson și Marshall, deja erau stabilite: convertirea a două etaje reactive S-IVB în laboratoare orbitale („Workshops"), construirea a cel puțin două Telescoape APOLLO (ATM), precum și selectarea de experimente medicale de făcut în spațiu!

▼La 5 decembrie 1966 Proiectul tehnic al noului laborator orbital („Orbital Workshop") cuprindea deja modificările etajului S-IVB inclusiv adaugarea Modulului de evacuare (AM). Telescopul APOLLO, Adaptorul pentru cuplări multiple (MDA) și chiar folosirea unei părți a... Modulului Lunar! (Ulterior s-a renunțat la acesta în favoarea a noi echipamente).

REMEMBER

▼În martie 1967 specialiștii stabiliseră necesitatea prezenței de panouri solare atît pentru Workshop cît și pentru Telescopul APOLLO, precum și cerințele de manevre pe orbită astfel ca între Modulul de serviciu și etajul S-IVB găzduind Workshop-ul, să fie intercalat Adaptorul multiplu (MDA)...

▼La 26 iulie 1969, după numai șase zile de la succesul aterizării pe Lună a astronauților Armstrong și Aldrin, NASA s-a grăbit să anunțe că o rachetă SATURN-5 va lansa în 1972 (!) un Laborator ceresc, aducînd pe o orbită joasă etajul reactiv S-IVB corespunzător dotat, un Telescop APOLLO și un echipaj de trei astronauți!

▼Programul *Aplicațiile APOLLO* a fost rebotezat, la 24 februarie 1970, în Programul SKYLAB, s-a precizat finalizarea lansărilor în sem. I al anului 1973, s-a stabilit că infrastructura va fi adusă pe orbită cu o rachetă SATURN-5, iar rachete SATURN-1B vor aduce în spațiu mai multe echipaje de trei astronauți, destinate să facă experimente pe orbită!

▼Pentru a aprecia complexitatea Laboratorului SKYLAB, se menționează greutatea totală de 88 de tone, lungimea de 39 metri și proviziile de 7,5 tone pentru trei echipaje de 3 astronauți; astfel, sarcina utilă a rachetei de lansare SATURN-5 va cuprinde Laboratorul orbital propriu-zis (etajul S-IVB transformat în Workshop), compartimentul cu instrumente (IU), Modulul de evacuare (AM), adaptorul multiplu (MDA) precum și Telescopul APOLLO (ATM), vezi și schema alăturată.

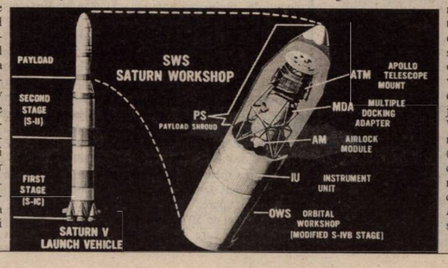

(Va urma)

„Metronomul" vieții

Și genele pot recunoaște trecerea timpului

AUREL DIANU

Biologii sînt convinși că animalele au cunoștință de timpul ce se scurge. Ele știu să interpreteze mișcarea Soarelui, a Lunii și a stelelor, înțeleg orologiul lor biologic și posedă o excelentă noțiune a orei.

Cercetătorii au identificat, în anul 1997, două gene la mamifere ce le indică timpul. Un astfel de „metronom" depinde de hipotalamus. Glanda pineală secretă melatonină în timpul nopții, hormon ce are rolul de ceas în timpul zilei și de actiuni sezoniere. În prezent, melatonina este folosită de crescătorii de vizoni, pentru obținerea unei blăni cît mai bogate și în cazul reproducerii la oi.

Dar timpul biologic variază în funcție de specie, ea fiind bazată pe alternanța zi-noapte și este cuprinsă între 21-24 ore la animalele mari și 15-16 ore la viețuitoarele primitive, cum sînt viermii plați. Acest lucru constituie o probă în plus că la apariția vieții pe Pămînt, durata zilei era mai mică, iar planeta noastră se rotea mai repede.

După cum se vede, ceasurile biologice sînt extrem de diferite și ființele folosesc numeroase mijloace pentru a le sincroniza cu natura.

Efemeridele nu trăiesc decît o zi, dar larvele lor pot supraviețui mai mulți ani. De cele mai multe ori longevitatea viețuitoarelor este proporțională cu mărimea lor. Astfel, elefantu

trăiește 75 de ani, dar broasca țestoasă, deși mai mică, constituind o excepție, ajunge centenară, căci pe lîngă alte elemente ce intervin, ceasurile lor biologice sînt total diferite.

Mini-ghid al afrodisiacelor

ATENȚIE! Există și o Viagra naturală!

PAUL IOAN

Speranța revigorării virilității generată de pastila VIAGRA a născut o reacție contrară și previzibilă: repunerea naturii în drepturile ei, împotriva artificialului. Așa cum ovo-lacto-vegetarienii sau nudiștii se întorc cu obstinație către un fel de civilizație de mult apusă, medicii și naturaliștii reamintesc bărbaților și femeilor că roadele pămîntului cu însușiri similare le stau cu generozitate la dispoziție. O mare varietate de plante și un arsenal de anexe bizare, dar eficace, este deja ignorată de pacienții amorului, deși afrodisiacele naturale există dinaintea omului.

Nici Adam n-a ocolit „viagra"

Respectînd legenda biblică a Genezei și corobrînd-o cu alte mituri adiacente, putem afirma, zîmbind sau nu, că Adam s-a ocupat în cei 930 de ani de viață nu numai cu botezatul animalelor și plantelor, dar și cu studiul utilității lor. Nu puțini au fost învățații care au afirmat că Adam a fost-un om înțelept de Creator, cu toate cele și că fructul oprit ar fi fost un năvalnic afrodisiac. Și, așa cum cunoaștem acum geografia stimulentelor iubirii, primul om s-ar fi putut naște oriunde pe glob, căci peste tot ar fi avut la dispoziție plante cu virtuți virilizante. Iar EA ar fi învățat ingredientele seducției sublime tot din grădina naturii...

Va dispărea mirosul?

Se știe că omul are un miros mult mai puțin performant decît cel al animalelor. El e înzestrat totuși cu materialul genetic necesar, adică aproximativ o mie de gene. Din păcate 70 la sută din acestea sînt pseudogene, inactivate în urma mutațiilor. Ținînd cont de rapiditatea evoluției genetice, omul se află în pericol de a-și pierde acest prețios simț.

Atracție, apetit, vigoare (fără frontiere)

În zona mediteraneană și a Orientului Mijlociu, sarcina impulsionării amorului era a femeii. În Egipt ele foloseau zilnic parfumuri și uleiuri îmbătătoare, pe bază de: *copal, santal, tămîie sau cedru.* Bărbatul, văzut ca un zeu domestic, era atras și prin ungere cu *smirnă*, căreia grecii îi adăugau *coriandru, tenupăr* sau *mărar.* Mai tîrziu, focoasele hispanomusulmane se îmbăiau în puzderia de băi publice, alintîndu-și făpturile cu *esențe de lămîie, apă de trandafir, unguente din ambră cenușie și mosc.* Odaliscele își trezeau stăpînii din „somnolență" cu *ghimbir* și *cuișoare.* Tot în zona Africii de nord, împătimitele puneau deasupra ușii stropitoare cu *apă de portocale, iasomie* și *aloe,* și ardeau în cutioare de marmură așchii de cedru și santal... Europenii n-au întîrziat să le învețe secretele: curtezanele Ludovicilor, Carolingienilor sau Bourbonilor plăteau un tribut greu „ascuțirii" simțurilor.

Pășind în Asia cu „Kama Sutra" la subsuoară și cu „Cartea minunilor" (1300) a lui Marco Polo bine însușită, constatăm triumful *nucșoarelor, scorțișoarei* și *piperului,* cărora li se adăuga miraculosul fruct *curry.* La nord, în China și Coreea supremația este a *ginseng-ului.* Dar numai împărații ce se năpusteau asupra concubinelor din Cetatea Interzisă foloseau *varietatea sălbatică de ginseng „sam-sam",* cu puterile ei devastatoare și căreia îi trebuie șase ani pentru preparare.

Columb și urmașii lui au descoperit în America o uzină de afrodisiace la care trebăluia numai natura. Moctezuma bea cîte 50 de pahare de *ciocolată* zilnic, amantele oficiale dîndu-i tîrcoale neîncetat. Licoarea era preparată din *cacao, miere, urzică și migdale.* Dar adevărata „bombă a amorului", care rezistă și astăzi, avea să fie *ardeiul iute,* marele secret al aztecilor. În zilele noastre, un mexican consumă anual 7 kilograme de ardei iute proaspăt și 1 kg conservat!

Rivalii VIAGREI sînt peste tot la îndemîna omului și au prețuri modice. Mai scumpe sînt rețetele din Kama Sutra, pe bază de *orez, ouă de vrabie și unt alb, boabe de mușmă și firimituri de cub de rinocer de mare!* În zonele noastre, o sută de grame de *fetină* rasă poate transforma iubita într-o Mona Lisa mai fidelă decît Penelopa, iar cu un ciot de ardei iute ar renunța și la cea mai lacrimogenă telenovelă... VIAGRA va fi îngenuncheată cît de curînd!

Un naturalist la tropice

Necruțătoarele stele de mare

CORONA DE SPINI

ALEXANDRU MARINESCU

Modul de hrănire al stelelor de mare diferă în funcție de specie, unele consumă plancton, minusculele organisme aflate în suspensie în apă, care se prind pe mucusul ce le acoperă corpul și pe care perișorii sau flagelii de pe brațe le împing către gura aflată în mijlocul discului central, pe fața inferioară a animalului. Altele, pur și simplu, „pasc" într-o manieră foarte originală, ele sînt capabile, prin contractarea mușchilor, să-și scoată în exterior, prin gură, stomacul, a cărui mucoasă este prevăzută cu perișori mobili. Acoperind cu el o zonă de substrat, nisipos sau stîncos, adună tot ce există comestibil aici, faună măruntă sau polipi coralieri. Așa procedează Coroana de spini, *Acanthaster planci*, o stea de mare cu diametrul de 25-30 de centimetri, avînd brațele scurte, în număr variabil, dar nu mai multe de 23, acoperite, ca și marele disc central, cu numeroși spini lungi și veninoși. Am zărit această specie în insulele Pari și am cunoscut-o îndeaproape, poate chiar prea îndeaproape, pe recifii din insula Bunaken.

Acanthaster s-a bucurat de o atenție cu totul deosebită din partea biologilor, o lungă perioadă de timp, din 1960 pînă spre 1980. Cauza: înmulțirea sa excesivă și distrugerea unor însemnate suprafețe cu recifi de corali în zona indo-pacifică. Ea se hrănește, în maniera deja menționată, cu micii și fragilii polipi coralieri, constructorii harnici ai imenselor recifuri. În fiecare noapte, fiindcă *Acanthaster* este un carnivor cu moravuri nocturne, ca multe dintre stelele de mare, el devorează polipii coralieri de pe o suprafață echivalentă cu diametrul său.

Coroana de spini, Acanthaster Planci.

Datorită numărului imens de stele de mare și potențialului devastator al acestora, suprafețe considerabile de recif au fost transformate în zone moarte, ceea ce antrena părăsirea lor de către fauna bogată și variată de pînă atunci, de la pești și moluște la lumea diversă a micilor organisme. Se părea chiar, la un moment dat, că însăși Marea Barieră de corali din Nord-Estul Australiei este în pericol, ceea ce ar fi declanșat, desigur, o catastrofă biologică. Temerile erau pe deplin justificate fiindcă în anumite zone ale marelui recif se constatase prezența a milioane de exemplare, aglomerări incredibile de stele de mare. Dacă fiecare individ matur de *Acanthaster* era capabil să distrugă o suprafață de 650 cmp, în decurs de o săptămînă, se înțelege lesne că soarta unui recif din jurul unei insule era pecetluită la capătul a cîțiva ani. El se transforma într-un deșert alb de calcar.

Încă două lucruri făceau să sporească panica: rapiditatea cu care se reproducea Coroana de spini și extraordinara sa capacitate de regenerare. În perioada decembrie-ianuarie, o femelă de *Acanthaster* depune între 12 și 14 milioane de ouă, care sînt fecundate de masculi. Sigur, foarte multe dintre aceste ouă pier, mîncate de crevete, crabi și chiar de către polipii coralieri care vor deveni apoi hrana adulților. Dar cele care scapă se dezvoltă rapid, tinerele stele de mare cresc cam cu 12 mm pe lună, iar la capătul a doi ani ajung la 30 cm diametru, sînt mature și se pot reproduce.

În ceea ce privește regenerarea, aceasta este o facultate uimitoare care se întîlnește la toate speciile de Asteroidee. Dacă un braț este rupt, acesta poate da naștere la o nouă stea de mare, dacă el a avut la capăt un fragment din discul central. Abandonarea unui braț este și o tactică defensivă prin care o stea de mare scapă adesea de dușmani. *Linckia,* de pildă, își rupe singură un braț, este așa numita autonomie, cînd este atacată, iar brațul reface apoi un nou individ.

În cazul lui *Acanthaster*, scufundătorii, încercînd să le reducă numărul, le tăiau în bucăți, cu convingerea că astfel le distrug. De fapt prin astfel de acțiuni ei nu făceau decît să le sporească numărul.

Pînă la urmă s-a văzut că singurele metode eficiente de distrugere erau pescuitul lor sau injectarea, în fiecare individ, a unei substanțe toxice.

S-au emis diverse ipoteze asupra cauzelor proliferării neobișnuite a Coroanei de spini. S-a spus, de exemplu, că ea s-ar datora reducerii drastice a dușmanilor naturali. Între aceștia primul loc îl ocupă un melc de mari dimensiuni, cu o cochilie frumoasă și de aceea foarte căutată de colecționari. Este Tritonul sau Trompeta australiană, *Charonia tritonis,* care se hrănește atît cu larve cît și cu adulți de *Acanthaster*, fără să-i pese de spinii lor veninoși de 3-5 cm. Este adevărat că numărul melcilor *Charonia* a scăzut considerabil în ultima vreme, dar un melc consumă doar doi indivizi de *Acanthaster* pe săptămînă și chiar dacă ar fi existat în număr suficient tot nu ar fi putut stăvili proliferarea Coroanei de spini. De multe ori aceasta scapă lăsînd dușmanului doar un braț. Printre inamicii teribilei stele de mare mai pot fi menționați peștii *Balistes,* care au un „cioc" osos cu care pot să rupă spinii, și crevetele din genul *Hymenocera,* capabile să sfîșie tegumentul stelelor, pentru a se hrăni cu organele lor genitale.

A fost invocată printre cauze și poluarea care ar fi modificat profund mediul marin, generînd dezvoltarea lui *Acanthaster,* specie puțin sensibilă la substanțele poluante.

Lucrurile erau atît de serioase încît în statul australian Queensland a fost înființată, în 1970, o comisie specială care trebuia să cerceteze biologia lui *Acanthaster* și să găsească modalitățile de stăvilire a proliferării sale. Dar, din 1972, numărul acestor dușmani implacabili ai recifilor de corali a început să scadă. Curînd, biologii au înțeles că au de a face cu un fenomen ciclic, că astfel de catastrofe au mai avut loc în trecut, la intervale regulate, că sînt, probabil, legate de ciclul vital al acestei stele de mare. Mai mult chiar, au fost voci care au susținut că existența zonelor devastate de *Acanthaster* ar contribui la reînnoirea și creșterea recifilor.

Cine a fost „Galilei al educației"?

Istoricii îl numesc pe marele filosof și pedagog ceh Jan Amos Komensky (1592-1670) drept „Galilei al educației", întrucît el a revoluționat sistemul de învățătură al copiilor, eliberîndu-l de dogmele medievale. Emigrînd din Moravia, din cauza conflictelor catolico-protestante, Comenius (numele latinizat) a pribegit prin Europa, stabilindu-se în final la Amsterdam.

Primul manual școlar ilustrat l-a desăvîrșit în 1653; acesta s-a intitulat „Lumea sensibilă în imagini" și conținea, pe lîngă lecții gradate, pe măsura avansării studiului, foarte multe ilustrații ce se doreau a fi comuniunea omului cu natura, pentru înțelegerea de timpuriu a lumii în care se formează adultul de mai tîrziu. Ideile sale avangardiste priveau și egalitatea dintre sexe față de instruire, considerînd că femeia și bărbatul au aceleași daruri și pot îndeplini la fel de bine toate funcțiile din ierarhia societății moderne. „Drumul luminii", cum spunea Comenius, este cel al învățăturii fără prejudecăți, de la cele mai fragede vîrste... Era mijlocul sec. al XVII-lea, și să ne amintim că femeile (peste 30 de ani) au primit drept de vot în Regatul Unit în 1918, în 1920 în SUA și în 1944 în Franța!

În 1642, cardinalul Richelieu îl chema în Franța pentru a moderniza activitatea din gimnazii, recunoscîndu-i meritele de iluminist. Comenius și-a adunat reformele educaționale în celebra lucrare „Opera Didactica Omnia" (1638). „Numai prin instruire putem înfrînge barbaria", spunea el acum trei secole și jumătate, oripilat de războaiele ce răvășeau Europa. Cît de actual este mesajul său ce pare sufocat de praful istoriei!...

PAUL IOAN

Amprente ale spiritualității noastre

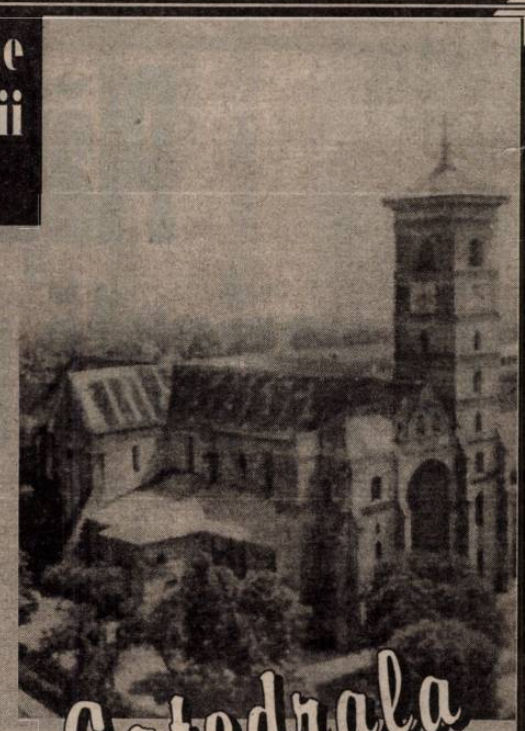

Catedrala Alba Iulia

Impresionantă prin sobrietatea și prin istoria închisă între zidurile ei, Catedrala romano-catolică din Alba Iulia a fost înălțată pe locul unei mai vechi biserici în stil romanic, distrusă de tătari în 1241. Lucrările, în stil romanic tîrziu au fost realizate cu meșteri străini între 1246-1300. În 1277, clădirea, încă neterminată, a fost incendiată în timpul unei răscoale săsești, aproximativ 2000 de oameni pierzîndu-și viața în flăcări. La începutul secolului al XIV-lea este alungită absida navei centrale, este realizat altarul și tot atunci nava este împodobită cu trei noi travee gotice cu ferestre mari, în același stil. Interiorul suportă numeroase reparații sub Iancu de Hunedoara. Catedrala devine necropola Huniazilor și, ulterior a principilor ardeleni. În secolul al XVI-lea se construiește o capelă în stilul Renașterii pe latura de nord și sînt realizate frescele din interior. Catedrala este preluată de unitarieni și calvini între 1550-1700, dar în secolul al XVIII-lea redevine catolică.

De-a lungul timpurilor biserica a fost supusă unor drame cumplite fiind devastată de tătari, turci, oștile generalului Castaldo, cele ale lui Basta și Mihai Secuiul. Principele Gabriel Bethlen încearcă să înlăture efectul distrugerilor, făcînd importante reparații. Între 1718-1737 sînt construite bolta de la intrarea vestică și frontonul triunghiular străjuit de basoreliefuri și statuete de sfinți. Importante lucrări de restaurare s-au executat de asemenea între anii 1907-1914 și între 1953-1955. Cu toate că interiorul bisericii este realizat în stiluri diverse, acesta dă impresia de simetrie și sobrietate.

În partea dreaptă se află mormintele Huniazilor, lucrate în stil gotic, deteriorate însă în timpul atacurilor amintite. Sarcofagul lui Iancu de Hunedoara este împodobit cu basoreliefuri reprezentînd scene din luptele sale. În nava laterală nordică, se găsesc mormintele unor episcopi transilvăneni, din secolul al XIV-lea. Pe lîngă componentele arhitecturale, de mare artă, ale Catedralei, pe lîngă fresce și basoreliefuri, trebuie amintită orga cu 2209 tuburi, adusă în 1877.

Fațada principală are la colțuri cîte un pilastru, împodobit cu scene biblice, iar la mijloc un portal cu stema episcopului Gerb. Intrarea în biserică se face prin portalul capelei Lazonyus sau prin poarta de vest, cu un portal în stil gotic, construit la sfîrșitul secolului al XIII-lea, după cît se pare de francezul Iohannes de Saint-Dié. Aceasta din urmă este considerată intrarea principală.

Portalul din partea de sud, este construit tot în secolul al XIII-lea iar înălțarea turnului de pe latura sudică a durat patru secole. Primul etaj a fost ridicat în secolul al XIV-lea, două în timpul lui Iancu de Hunedoara și două în vremea lui Gabriel Bethlen.

Catedrala romano-catolică din Alba Iulia nu este numai un loc de reculegere și închinăciune ci și o dovadă a măiestriei și bunului gust realizată prin împletirea stilurilor: romanic, gotic, Renaștere, baroc!

IRINA STOICA

Într-o peșteră din Mexic

URME ALE UNEI CREATURI BIZARE

În ianuarie acest an, o echipă de studenți de la Universitatea Ciudad de Mexico, echipă condusă de profesorul de geologie Ernesto Garza, a început o expediție în platoul Anahuac, din centrul Mexicului, în dorința de a realiza hărți complete ale acestei regiuni, foarte puțin cercetate pînă în prezent. Descoperind un lanț de grote, cercetătorii s-au apucat să le studieze și într-una din ele, Cueva del Arroyo, au descoperit urmele unui animal neidentificat. Urmele se zăreau pe un tăpșan stîncos și se terminau pe malul unui lac subteran, adînc de peste cinci metri și cu un diametru de aproximativ 50 de metri. Urmele păreau a fi lăsate de un animal patruped, dar, fiind lăsate pe rocă, nu s-a putut estima nici un alt aspect privitor la acesta - mărime, greutate. Deși oamenii de știință care au analizat fotografiile, cu prilejul unei emisiuni difuzate pe canalul național, pe 19 ianuarie, și-au exprimat îndoiala că aceste urme ar putea aparține unei creaturi troglodite, profesorul Garza este convins că cel care le-a lăsat nu poate fi decît un troglodit, o ființă probabil amfibie, perfect adaptată vieții cavernicole". Platoul este atît de izolat și de mii de ani nimic nu s-a schimbat aici, a declarat el în emisiunea amintită, încît n-ar fi imposibil ca, în aceste peșteri, să trăiască animale considerate de mult dispărute". Identitatea straniei creaturi care a trecut prin peșteră a stîrnit controverse printre oamenii de știință. Unii au fost de părere că este vorba de o reptilă adaptată vieții din caverne, alții au susținut că poate fi un rozător mutant, de dimensiuni gigantice, cei mai mulți au acreditat însă ipoteza că ne aflăm în fața unei specii de țestoasă necunoscută de știință. Profesorul Garza a combătut această ipoteză, fiindcă, spune el, „deși este posibil ca animalul să aibă niște picioare foarte scurte, ele nu sînt în nici un caz conformate asemenea membrelor broaștelor țestoase. Creatura aceasta nu se deplasează prin tîrîre, asemenea țestoaselor, ci prin «pași», mici, dar fermi, ce denotă faptul că nu-și tîrăște picioarele după ea, ci le folosește ca toate patrupedele!".

Deși emisiunea de care vorbeam s-a încheiat fără ca specialiștii invitați să ajungă la o unanimitate de păreri, s-a stabilit ca, la vară, o nouă expediție să cerceteze peștera. Și poate, cine știe, atunci va fi găsită și enigmatica creatură și, de ce nu, invitată ea însăși la un show televizat! *(G.T.)*

■ Portret de trubadur modern

CÎND VIAŢA REÎNCEPE LA 60 DE ANI

Peter van der Haas este un suedez de 53 de ani, însă anii nu l-au împovărat nici psihic, nici fizic. Boem întîrziat al anilor '70, Peter se manifestă ca un trubadur aflat într-un permanent vagabondaj muzical, strîngînd bani pentru o instituţie de caritate din Stokholm. Nu are o locuinţă proprie, locuieşte iarna prin diferite aşezări africane, iar vara cutreieră Europa, delectînd pe gură-cască, mai ales prin pieţe, cu baladele sale...

Acum treizeci de ani, iubita lui a murit de cancer la ficat şi de atunci refuză cu îndîrjire să ducă un trai firesc. Schimbă cam o dată la doi ani componenţii trupei şi compune neîntrerupt melodii de dragoste pentru Karine. E specializat în instrumente cu coarde (în imagine la contrabas). Se lasă deseori copleşit de tristeţe şi atunci se retrage într-un fel de adăpost, în munţi, ca un veritabil sihastru. Dincolo de generozitatea lui, Peter van der Haas - licenţiat în drept - este extrem de dur cu sine, dar şi cu Dumnezeu, care i-a răpit unica fiinţă adorată. El speră că pînă cînd va împlini 60 de ani, să doneze un milion de dolari celor suferinzi de cancer. Abia apoi se va hotărî să-şi întemeieze o familie, prin adopţia unor copii din orfelinate. Spiritul lui rămîne pururea alături de cel al Karinei. Presa suedeză îl numeşte un „sfînt modern".

Cînd a fost invitat la emisiuni televizate de către mari nume ale muzicii (Paul McCartney, Bob Marley, Tina Turner etc.) Peter a condiţionat apariţia în public de purtarea unei măşti. El nu dorea să devină vedetă, ci să rămînă acelaşi om simplu şi nefericit din tinereţe. Într-un săculeţ special, el poartă la gît cîteva „petale" din cenuşa Karinei... *(P. Ioan)*

■ Ipostază insolită a Mafiei

ŞI ASASINII PLĂTIŢI SE ÎNDRĂGOSTESC...

Totul pare să fie un alt scenariu inspirat din tumultuoasa şi întunecata viaţă a Mafiei, dar de fapt este o poveste care s-a petrecut aievea în Italia.

„Rolurile" principale sînt trei: Giovanni Ficara, bine cunoscut şef mafiot; Francesca Gemelli, o activă mafiotă aflată în subordinea lui Ficara şi Pietro Mancuso, asasinul „de serviciu" al boss-ului. Declanşarea acţiunii s-a făcut şi ea tot ca într-un film obişnuit - Francesca a nesocotit ordinele precise ale şefului, sau a încercat să ia „pe cont propriu" cine ştie ce acţiune, şi Don Giovanni l-a chemat pe cruntul executor Pietro şi i-a ordonat asasinarea Francescăi.

Totul a mers ca pe roate, pînă în clipa cînd asasinul a privit pentru prima oară în ochii victimei. Pietro a căzut fulgerat de... dragoste şi nu a putut pur şi simplu să apese pe trăgaci. Aşa că, înloc să o omoare, a invitat-o pe Francesca la o plimbare!

Cei doi îndrăgostiţi nu s-au oprit însă aici. Ei au acceptat să depună mărturie în faţa tribunalului şi, drept consecinţă, 19 şefi mafioţi se află la ora actuală în spatele gratiilor. Pietro şi Francesca sînt şi astăzi împreună, la fel de îndrăgostiţi şi fericiţi, dar sub permanenta protecţie a poliţiei, de teama răzbunării Mafiei.

Cum de a ajuns însă Francesca un mic şef mafiot? Simplu, spune poliţia. De unde pînă acum singurul rol al unei femei în cadrul Mafiei era la bucătărie, astăzi, cînd tot mai mulţi bărbaţi din Mafia au ajuns în puşcărie, femeile le iau uneori locul. Doar că, la un moment dat, Francesca nu a fost de acord cu ordinul lui Ficara de a se ocupa cu traficul de droguri...

Pietro şi Francesca au astăzi 33 şi respectiv 30 de ani. Şi nu poţi, totuşi, să nu te întrebi: oare vor ajunge să-şi ducă povestea lor de dragoste, cum se spune, pînă la adînci bătrîneţi? *(M. Dorobanţu)*

■ Dovada clară a flagrantului:

TRAFICANTUL AVEA COCAINĂ PE NAS!

În timpul unei razii efectuate de către poliţia din Baltimore la începutul acestui an, într-un cartier rău famat al oraşului, s-a reuşit capturarea unui periculos infractor, căutat pentru comitera mai multor delicte federale pe teritoriile a patru state. Principala acuzaţie care I se aducea lui James Allen Manuel, în vîrstă de numai 23 de ani, dar nepot al unuia dintre cei mai renumiţi „baroni ai drogurilor" columbieni, Jaime Lopez Manuel, era posesia şi comercializarea de droguri. Dar, din păcate, acuzaţia aceasta nu a putut niciodată fi dovedită printr-un flagrant delict, iar avocaţii angajaţi de atotputernicul bunic l-au salvat pe junele Manuel de rigorile justiţiei prin fel de fel de chichiţe avocăţeşti. Ba că nu vînduse el drogurile, ba că plecase din hotelul unde avusese loc o tranzacţie şi habar nu avea de ea, ba că martorii (terorizaţi, desigur, de ameninţări) îşi retrăgeau plîngerile calificate de tînăr drept calomnioase... Dar, în razia amintită, poliţiştii i-au venit de hac. Depistat de oamenii legii în camera unei prostituate, Manuel a reuşit să arunce în toaletă, pliculeţele cu cocaină pe care le avea asupra sa, după care a ieşit la uşă, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat: „Nu înţeleg ce căutaţi! N-am coca, nu vînd, nici măcar nu consum!", a declarat el, angelic. Dar cei trei poliţişti l-au privit cu atenţie şi s-au năpustit să-i pună cătuşele, în vreme ce îi citeau (pentru a cîta oară?) drepturile. Buimăcit şi revoltat, Manuel a început să se agite de mama focului: „E un abuz, sînt nevinovat. Nici nu ştiţi ce prostie faceţi!" „Nu, senor, i-a replicat zîmbind unul dintre poliţişti şi l-a condus în faţa unei oglinzi. Prostia ai făcut-o dumneata", i-a mai replicat el, arătîndu-i nasul mînjit de praf alb de cocaină, pe care în grabă infractorul uitase să şi-l mai şteargă... (G.T.)

■ Cînd soţul se ţicneşte...

DIVORŢ PE MOTIV DE... PISICĂ!

Întîmplarea s-a petrecut în localitatea Ventimiglia avîndu-i ca protagonişti pe soţii Luigi şi Laura Contardo. De trei luni, Caffetiera era noua membră a familiei... În scurt timp, a ajuns şi în dormitor şi s-a furişat sub plapumă. Între EL şi EA, proaspăt căsătoriţi. „Triunghiul de amor" n-a durat mult. Motivul? EL nu mai avea timp decît pentru Caffetiera căreia îi dăruia toată tandreţea mîngîind-o şi... sărutînd-o. EA, soţia, era inexistentă. Au început discuţiile contradictorii după care Laura, dîndu-şi seama că nu va avea cîştig de cauză, s-a decis să pună capăt acestui „triunghi" prin mijlocirea divorţului. Dar cînd avocatul respectiv i-a cerut să-i dea amănunte în legătură cu Caffetiera, nu mică i-a fost surpriza să afle că era vorba de o... pisică, într-adevăr foarte frumoasă, dulce şi afectuoasă.

Avocatul şi-a dat seama că în legislaţia italiană nu există prevăzut un asemenea motiv de divorţ. Totuşi, el a declanşat acţiunea... Pînă la pronunţarea sentinţei, Laura a plecat de acasă mutîndu-se la mama ei, iar Luigi a rămas alături de pisică. Puternic mediatizată, incredibila poveste va lua sfîrşit (dar cum?) după încheierea procesului (Gh.R.)

P.S. Ilustrăm întîmplarea de mai sus cu o secvenţă din filmul „Ciao Pusycat" (regizor Clive Donner, scenariu Woody Allen) avînd ca protagonişti pe Ursula Andress (turnat în 1965) care (întîmplător) avea acelaşi subiect ca cel prezentat mai sus.

■ Cîte 20 de ani de puşcărie pentru...

...DOI FRAŢI (PREA) IUŢI LA MÎNIE

În partea de vest a oraşului Miami, în mijlocul unei grădini vesele, se află locuinţa fraţilor Carlos şi Devos Bartonos, proprietarii unei mici dar prospere firme de construcţii. Cu ani în urmă, părinţii lor, veniţi tocmai din Cuba pe aceste meleaguri, au murit într-un accident de tren, lăsînd în grija băieţilor pe sora lor, micuţa Maria. Şi anii au trecut fata fiind crescută sub ochii vigilenţi ai celor doi fraţi mai mari. Maria nu împlinise 21 de ani şi lucra la un mare magazin din oraş. Fată frumuşică, era curtată de o serie de tineri, dar dintre toţi ea l-a preferat pe Jimmy, tînărul magaziner al magazinului la care lucra şi ea, cu care începu să iasă seara în oraş.

Într-o seară ajunse acasă cu hainele în dezordine şi părul despletit. Fraţii o luară la întrebări şi astfel aflară că magazinerul încercase să o violeze. După trei zile, ziarele locale publicau că pe ţărmul mării a fost aruncat cadavrul unui bărbat, în jur de 25 de ani, fără acte. Pînă la urmă s-a stabilit că cel înecat era Jimmy... Moartea fostului curtezan cam agresiv a tulburat-o pe Maria. Dar viaţa merge înainte, aşa că, după aproape două luni, Maria se îndrăgosti de Sammy Handsome, proprietarul unui butic.

Aflînd de noul curtezan, cei doi fraţi au vrut să-l cunoască. La întîlnire l-au avertizat că „sora noastră este o fată cuminte, aşa că fereşte-te să o jigneşti".

După cîteva plimbări, curtezanul uită de recomandare. Aşa că într-o seară opri maşina la marginea oraşului, lîngă un pîlc de pomi, încercînd să o violeze. Maria abia a reuşit să scape de înfocatul amorez, iar acasă povesti fraţilor cele întîmplate. Peste cîteva zile, fata află din ziare că Sammy a fost atacat de tîlhari şi că a fost omorît în bătaie. Maria începu să aibă o serie de bănuieli. Peste alte cîteva luni, tînăra l-a cunoscut pe Danny Pinoceli, vînzător într-un magazin. Ca şi precedentului curtezan, fraţii i-au făcut recomandările necesare „Fii atent! Fereşte-te să ne jigneşti sora". Dar lui Danny avertismentul nu l-a impresionat, aşa că într-o seară Maria abia scăpă de încercările lui Danny. Fata veni repede acasă, îmbujorată şi sub pretextul că o doare capul se retrase în camera ei. Prin uşa întredeschisă îi auzi pe cei doi fraţi şuşotind, aşa că în momentul în care cei doi părăsiră domiciliul, ea se repezi la telefon formînd numărul secţiei de poliţie. „Danny Pinoceli, din Pelham Street 115, este în pericol de moarte. Ajutaţi-l!". Totul a fost spus dintr-o suflare în microfon, închizînd apoi repede telefonul. Poliţia nu a dat importanţă unui telefon anonim şi Denny a fost găsit dimineaţa mort prin înjunghiere. Poliţia a început cercetările. În cercul celor cunoscuţi de victimă a intrat şi Maria. Dar, chiar de la primele cuvinte, vocea, rămasă înregistrată la poliţie pe bandă, i-a fost recunoscută. Aşa s-a ajuns la Carlos şi Devos, care şi-au mărturisit crimele prin care încercau să apere onoarea surorii lor şi pentru care au fost condamnaţi la 20 de ani închisoare. (A. D.)